

Přehled zpráv

Davidu Pavla ve vedení agentury Newcast nahradila Anna Březinová.....	8
1.9.2016 MaM.cz ~ str. 00 ~ Martin Štěrba	
25 let od rozpadu SSSR: Běloruská ekonomika vypadá solidně jen na papíře	8
1.9.2016 dotyk.cz ~ str. 00 ~ Byznys David Tramba	
Marek Dalík: Můžu si za to sám	10
1.9.2016 euro.e15.cz ~ str. 00 ~ Politika Jan Hrbáček	
Lobbista Dalík ve vězení	15
1.9.2016 ČT 24 ~ str. 03 ~ 20:00 90' ČT24	
Klid zbrání na Ukrajině	24
2.9.2016 ČT 1 ~ str. 09 ~ 12:00 Zprávy ve 12	
Smrt prezidenta Uzbekistánu Islama Karimova.....	25
2.9.2016 ČRo Plus ~ str. 02 ~ 21:10 Den v 60 minutach	
Agentura Newcast má novou ředitelku	26
2.9.2016 e15.cz ~ str. 00 ~ Přestupy	
Agentura Newcast má novou ředitelku	26
2.9.2016 strategie.e15.cz ~ str. 00 ~ Přestupy	
Cizinci přicházejí do měst.....	27
2.9.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 15:35 Zaostřeno	
Čtyři roky pro Dalíka? Šéf žalobců chce víc	32
2.9.2016 tyden.cz ~ str. 00 ~ Kauzy ČTK	
Šéf žalobců podal dovolání v Dalíkově kauze. Trest je prý příliš nízký	34
2.9.2016 e15.cz ~ str. 00 ~ Domácí události	
Rusko jako inkarnace SSSR, či protiváha USA? Moskva prý válčí o svůj obraz.....	36
3.9.2016 e15.cz ~ str. 00 ~ Zahraniční události Jan Vávra	
Nestačí mu vyhrát. Chce vyhrávat spektakulárně.....	40
3.9.2016 finmag.cz ~ str. 00 ~ Rozhovor	

Monika Hájková, Ondřej Tůma

Nestačí mu vyhrát. Chce vyhrávat spektakulárně	43
3.9.2016 penize.cz ~ str. 00 ~ Rozhovor Monika Hájková, Ondřej Tůma	
Prezidenti Spojených států a Ruska se sešli na summitu G20 v Číně	45
5.9.2016 ČRo Radiožurnál ~ str. 04 ~ 09:00 Zprávy	
Youtuber Kovy: Teenagery zajímají i vážná témata, jejich pozornost udržíte humorem	46
6.9.2016 ČRo - wave.cz ~ str. 00 ~ rozhovory Hana Biriczová	
Politolog: Chtějí požár!	47
7.9.2016 Aha! ~ str. 02 ~ Politika	
Zeman je jako Islámský stát!	47
7.9.2016 ahaonline.cz ~ str. 00 ~ Musíte vědět!	
Alžběta a pilník	48
7.9.2016 ČRo Plus ~ str. 07 ~ 18:10 Názory a argumenty	
Čína již má strategii proti terorismu. Byli jsme u toho, když jí představovali v Praze	49
7.9.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor Jan Rychetský	
Opencard: exprimátoři dostali podmínky	50
8.9.2016 ČT 1 ~ str. 03 ~ 18:00 Události v regionech - Praha	
Severokorejský test jaderné bomby	52
9.9.2016 ČT 24 ~ str. 09 ~ 22:00 Události, komentáře	
ZPĚVÁK MICHAL PROKOP: ZAGOROVÁ BYLA MŮJ NEJVĚTŠÍ OMYL!	55
9.9.2016 Blesk magazín ~ str. 16 ~ Dušan Spáčil	
Ivo Možný: ‚Novorozenec, to je vřískající budoucnost. S tou větou nehnete ani párem volů.‘	57
10.9.2016 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Lidé Lidové noviny, Petr Kamberský	
Volby a novináři	59
11.9.2016 ČT 24 ~ str. 01 ~ 22:05 Newsroom ČT24	
UČITELÉ	63
12.9.2016 Ona DNES ~ str. 38 ~ Fejeton MARKÉTA FIALOVÁ (45)	

Kdo přijde ‚Místo Putina‘? Nikdo, dokud je při smyslech. A Chodorkovskij to nezmění.....	64
12.9.2016 zpravy.rozhlas.cz ~ str. 00 ~ evropa <i>Magdalena Slezáková</i>	
Novorozenec, to je vřískající budoucnost.....	65
12.9.2016 Lidové noviny ~ str. 11 ~ Názory <i>PETR KAMBERSKÝ</i>	
Rusko jako hřiště s pokřivenými pravidly. Férové volby nečekejme.....	66
12.9.2016 ct24.cz ~ str. 00 ~ Názory <i>rklos</i>	
Zemanová si pořídila revolver a teď pořádá střelecké soutěže. Bude jich víc, slibuje Ovčáček.....	69
13.9.2016 zpravy.rozhlas.cz ~ str. 00 ~ politika <i>Dominika Píhová</i>	
Anna Březinová ředitelkou contentové agentury Newcast.....	69
14.9.2016 personalista.com ~ str. 00 ~	
ČR má druhého soudce Tribunálu Soudního dvora EU.....	70
14.9.2016 euractiv.cz ~ str. 00 ~ <i>Krátce Odjinud</i>	
Trump ukazuje potvrzení od kamaráda doktora, říká odborník. Co má volič právo vědět o zdraví politiků?	70
14.9.2016 zpravy.rozhlas.cz ~ str. 00 ~ amerika <i>Petra Holinková</i>	
Viktor Janukovyč se brání zařazení na sankční seznam Evropské unie.....	71
15.9.2016 ČRo Plus ~ str. 05 ~ 17:10 Den podle...	
Druhý Čech v Tribunálu Soudního dvora EU se funkce ujme v pondělí.....	73
15.9.2016 epravo.cz ~ str. 00 ~ Zpravodajství, newsletter	
Americký sen Olgy Blockové.....	73
15.9.2016 Ekonom ~ str. 26 ~ Téma čísla <i>Kateřina Šantúrová</i>	
Sosáčkama sosáme. Když IT firmy dojí stát.....	75
15.9.2016 dotyk.cz ~ str. 00 ~ Publicistika <i>Jiří Pšenička</i>	
Monopol obecné školy končí.....	77
15.9.2016 Ekonom ~ str. 12 ~ Téma čísla <i>Tomáš Pergler</i>	
„Na fakultě je Možný všechno“.....	83
16.9.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 16 ~ Brno a jižní Morava <i>Veronika Horáková</i>	
Byl ztělesněním jedinečné směsi vlastností, říkají kolegové o Možném.....	84

16.9.2016	brno.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Brno / Brno - Zprávy <i>MAFRA, Veronika Horáková</i>	
Volby, které příliš nepřekvapí		85
17.9.2016	Mladá fronta DNES ~ str. 12 ~ Nízory <i>Karel Svoboda</i>	
„Přidáme půl miliardy na dopravu“		87
17.9.2016	Mladá fronta DNES ~ str. 18 ~ Střední Čechy <i>Eva Havelková</i>	
Mluví Kremlu o triumfu Jednotného Ruska: Lidé dali jasně najevo, že Putinovi věří		89
19.9.2016	ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>kejlovat</i>	
Volby v Rusku		92
19.9.2016	ČRo Radiožurnál ~ str. 01 ~ 12:08 Ozvěny dne - publicistika	
Český soudce Passer složil přísahu soudce Soudního dvora EU		95
19.9.2016	ceska-justice.cz ~ str. 00 ~ Justice	
Splněný sen Kláry Novákové		96
19.9.2016	Týdeník Rozhlas ~ str. 25 ~ Rozhlasová dílna <i>Milan Švihálek</i>	
Mrtvé duše, kolotoče a znechucení voliči. 'Jednotnému Rusku hraje nízká účast do karet'		96
19.9.2016	zpravy.rozhlas.cz ~ str. 00 ~ evropa <i>Magdalena Slezáková</i>	
Z kapesního volebního slovníku: ?????? ??????. Noční falšování		98
19.9.2016	ct24.cz ~ str. 00 ~ Názory <i>rklos</i>	
Český soudce Passer složil přísahu soudce Soudního dvora EU		101
20.9.2016	epravo.cz ~ str. 00 ~ Zpravodajství, newsletter	
Jan Passer složil přísahu soudce Soudního dvora EU		102
20.9.2016	euroskop.cz ~ str. 00 ~ ČR a EU <i>Euroskop</i>	
Jaký je zájem mladých lidí o volby?		102
20.9.2016	ČRo Plus ~ str. 01 ~ 12:30 Radioforum	
Prezident Zeman pronese projev na Valném shromáždění OSN		113
21.9.2016	ČRo Plus ~ str. 01 ~ 17:10 Den podle...	
Anketa		116
22.9.2016	Mladá fronta DNES ~ str. 04 ~ Příloha - Absolventi	

Anketa	116
22.9.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 04 ~ Příloha - Absolventi	
Miloš Zeman - bijec, nebo herec?	117
22.9.2016 dialog.ihned.cz ~ str. 00 ~ Ondřej Ditrych	
Miloš Zeman - bijec, nebo herec?	118
22.9.2016 iHNed.cz ~ str. 00 ~ Ondřej Ditrych	
ZNAČKA ŘEM V GRUZÍNSKÝCH HORÁCH	120
22.9.2016 Reflex ~ str. 06 ~ Excelent Bela Braun	
Značkařem v gruzínských horách	122
22.9.2016 reflex.cz ~ str. 00 ~ Hlavní články	
Výsledky ruských voleb potvrdila ústřední komise. Jednotné Rusko má ústavní většinu	123
23.9.2016 zpravy.rozhlas.cz ~ str. 00 ~ evropa Martin Dorazín	
Z naší kavárny musí hosté a herci odcházet s dobrou náladou	124
23.9.2016 denik.cz ~ str. 00 ~ Praha Andrea Karlíková	
Z naší kavárny musí hosté a herci odcházet s dobrou náladou	125
23.9.2016 prazsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Příběh Pražana Andrea Karlíková	
Z naší kavárny musí hosté a herci odcházet s dobrou náladou	126
23.9.2016 Pražský deník ~ str. 03 ~ Praha / Pražské kavárny ANDREA KARLÍKOVÁ	
PSYCHOLOGICKÁ VÁLKA PROTI KOUŘENÍ ODSARTOVALA	128
23.9.2016 Strategie ~ str. 18 ~ Téma Jan Podaný	
Jižní Město 40 let	130
23.9.2016 ego! ~ str. 16 ~ Téma Tereza Hromádková	
Zrušili zasedání. Báli se opozice	134
24.9.2016 Mladá fronta DNES ~ str. 18 ~ Praha Martin Bajtler	
Ministr Mládek (ČSSD): Stát nemůže nechat své občany spát pod mostem	136
24.9.2016 prazsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Praha Kateřina Perknerová	

Ministr Mládek (ČSSD): Stát nemůže nechat své občany spát pod mostem.....	138
24.9.2016 denik.cz ~ str. 00 ~ Z domova <i>Kateřina Perknerová</i>	
Plivanec na Zemana od bývalého Havlova mluvčího. Fanatik evropské integrace na úrovni Miloše Jakeše.....	142
24.9.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor <i>Radim Panenka</i>	
Stát nemůže nechat své občany spát pod mostem	147
24.9.2016 Pražský deník ~ str. 06 ~ Rozhovor/názory	
Debata u kulatého stolu	151
24.9.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 18:10 Názory a argumenty	
Nejen o administrativním členění státu: komunální legislativa jako začarovaný kruh?	162
26.9.2016 Obec & finance ~ str. 32 ~ Komunální legislativa <i>PhDr. Petr Jüptner, Ph. D.</i>	
Dobré konce jsou hnacím motorem.....	165
26.9.2016 Ona DNES ~ str. 06 ~ O mně <i>blanka kubíková</i>	
Univerzitní mikiny jsou mezi studenty hitem	166
27.9.2016 Právo ~ str. 01 ~ Titulní strana <i>Vladimír Klepáč</i>	
Duel: slabiny kandidátů.....	167
27.9.2016 ČT 24 ~ str. 01 ~ 22:00 Události, komentáře	
Co se ženám neříká II	178
27.9.2016 Vlasta ~ str. 53 ~ Fejeton <i>EVA KADLČÁKOVÁ</i>	
Premiér Sobotka: Prvořadým úkolem je zajistit občanům bezpečnost a zachovat svobodu v naší zemi	179
28.9.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Politici voličům <i>PV</i>	
Export vzdělání	180
29.9.2016 Dossier ~ str. 34 ~ Školství a věda <i>(zf)</i>	
Česko-čínské centrum Univerzity Karlovy poprvé před veřejností.....	183
29.9.2016 Dossier ~ str. 17 ~ Strategie <i>Prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc.</i>	
Respekt k síle, nebo síla respektu?	183
29.9.2016 Dossier ~ str. 27 ~ Ekonomika <i>Ivana Karásková</i>	
Země na vzestupu.....	186

29.9.2016	Dossier ~ str. 07 ~ <i>Miloš Balabán</i>	
Výzvy pro Evropu a Česko.....		189
29.9.2016	Dossier ~ str. 18 ~ Konference <i>(zf)</i>	
Milí zámečtí a hradní průvodci, příště vynechejte výsernice i kouřící psy		192
29.9.2016	ct24.cz ~ str. 00 ~ Názory <i>rklos</i>	
Při predikcích pozor na sentiment		194
30.9.2016	kurzy.cz ~ str. 00 ~ Investice	
Autobus je passé, studenti chtějí sdílet auta.....		195
30.9.2016	Mladá fronta DNES ~ str. 04 ~ Z domova <i>Ivana Karásková</i>	

Plné znění zpráv

Davida Pavla ve vedení agentury Newcast nahradila Anna Březinová

1.9.2016 MaM.cz str. 00
Martin Štěrba

Contentová agentura Newcast, která je součástí komunikační skupiny Publicis One, má od září novou ředitelku. Stala se jí Anna Březinová, která nahradila Davida Pavla.

Hlavními úlohami Březinové bude pracovat na dalším systematickém růstu agentury a intenzivně se zaměřit na práci pro stávající a nové klienty agentury Newcast a také na integraci agentury v rámci nově vzniklé skupiny Publicis One. David Pavel v září agenturu opouští.

Anna Březinová v agentuře Newcast působí od listopadu 2015, nejprve jako social media consultant & content Specialist, od dubna letošního roku potě zastáváva pozici head of content. Dříve působila jako creative director & community manager v agentuře Česká Produkční Social Media a na straně médií jako produkční a editorka lifestyleho časopisu. Studovala český jazyk a literaturu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a obor mediálních studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy.

URL| <http://mam.ihned.cz/lide/c1-65422500-davida-pavla-ve-vedeni-agentury-newcast-nahradila-anna-brezinova>

25 let od rozpadu SSSR: Běloruská ekonomika vypadá solidně jen na papíře

1.9.2016 dotyk.cz str. 00 Byznys
David Tramba

Před 25 lety se začal rozpadat Sovětský svaz. Odpovědi na otázky, jak se daří nástupnickým zemím a zda zvládly přerod v moderní tržní ekonomiky, přináší pětidílný seriál portálu Dotyk.cz. Poslední, pátý díl se věnuje zemi, která se od roku 1991 změnila nejméně – Bělorusku.

"Bělorusko v dnešní době představuje podivnou zemi na východě Evropy, ve které se do určité míry zastavil čas," říká analytik Pavel Havlíček z výzkumného centra Asociace pro mezinárodní otázky. Jak v politice, tak i v ekonomické oblasti Bělorusko připomíná jeden velký sovětský skanzen.

Bělorusko „na papíře" vykazuje velmi slušná tempa ekonomického růstu i takřka nulovou nezaměstnanost. Ve skutečnosti však jde o příslovečnou Potěmkinovu vesnici. Tamní ekonomika funguje hlavně díky cenově zvýhodněným dodávkám ropy a zemního plynu z Ruska, a je tedy odkázána na dobrou vůli Kremli.

Bělorusko: základní čísla

1995
2005
2015

Počet obyvatel (milionů)

10,2
9,7
9,5

HDP (miliard USD)

3,4
30,2

54,6

HDP na obyvatele (USD)

332

3115

5749

Inflace (%)

709

10,3

13,5

Oficiální míra nezaměstnanosti (%)

2,9

1,7

1,0

Veřejný dluh / HDP (%)

x

8,4

59,9

Zdroj dat: MMF

Hlavní položkou běloruského vývozu jsou ropné produkty z rafinerií v Mozyru a Novopolocku, které směřují do řady zemí střední a východní Evropy – včetně Česka. Letos v červenci Rusové objem dodávek ropy do země omezili; údajně se jednalo o odvetu za neuhrazených 200 milionů dolarů za dodaný zemní plyn.

„Z minulosti je známé také schéma přeprodávání ruské ropy. Mezi Ruskem a Běloruskem je celní unie, ropu tedy dodávaly ruské subjekty do Běloruska bezcelně. Bělorusko ropu prodávalo do třetích zemí a získávalo prostředky z vývozního cla,“ dodává k tématu Karel Svoboda, který vyučuje na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy a zaměřuje se na hospodářské dějiny postsovětských zemí.

Neefektivní průmysl jako za Brežněva

Bělorusko dodnes zůstává ze všech bývalých republik Sovětského svazu nejsilněji ekonomicky spjata s Ruskem. Ještě v roce 2014 do něj směřovalo přes 40 procent běloruského exportu a pocházelo odtud 54 procent importu.

Kromě ropných produktů patří mezi hlavní položky běloruského vývozu syntetická hnojiva, potraviny, traktory a nákladní auta. Tamní průmysl si stále udržuje staré sovětské zlovyky. Tak například před třemi lety média informovala o 20 tisících neprodaných traktorů, jež zaplnily výrobní areál Minského traktorového závodu.

„Běloruský průmysl je z plných 70 procent stále kontrolován státem a 20 procent společností vůbec negeneruje zisk. Stát tyto podniky uměle dotuje a udržuje v chodu, a to zejména s ohledem na negativní sociální a politické dopady případné restrukturalizace ekonomiky,“ uvádí k tomu Pavel Havlíček.

Diktátor Aleksander Lukašenko, který vládne Bělorusku již 22 let, se proslavil svým odporem k nezaměstnaným. V zemi platí pracovní povinnost, dávky pro nezaměstnané jsou minimální. Běloruský statistický úřad tvrdí, že bez práce je méně než jedno procento ekonomicky aktivních lidí. Neoficiální odhady se však pohybují od 10 procent výše.

Letos k 1. červenci škrtili Bělorusové na svých rublech čtyři nuly. Nové bankovky nápadně připomínají eura. Autor: Shutterstock

Z jedné krize do druhé

Běloruská ekonomika není zdravá ani na makroúrovni. V posledních 20 letech ji opakovaně drtí finanční krize a sužuje vysoká inflace. Například během krizového roku 2011 se propadl kurz běloruského rublu ze 3000 na 8000 za dolar. Letos na počátku července se proto uskutečnila měnová reforma, kdy 10 000 starých rublů nahradil jeden nový rubl.

Další krize přišla v loňském roce a stále trvá. Hrubý domácí produkt podle oficiálních čísel loni klesl o 3,9 procenta, v dolarovém vyjádření se propadl dokonce o 28 procent na 54,6 miliardy dolarů. Zemi táhne ke dnu omezení obchodu se stagnujícím Ruskem.

Nárůst obchodních vazeb směrem na západ zatím blokuje výhrady představitelů zemí Evropské unie k totalitnímu režimu v zemi. Bez zásadních politických a ekonomických reforem tak vyhlídky Běloruska do budoucích let nevypadají vůbec příznivě.

V seriálu o ekonomickém vývoji postsovětských zemí již vyšlo:

25 let od rozpadu SSSR: Pobaltí prosperuje, ale lidé z něj přesto odcházejí

25 let od rozpadu SSSR: Ukrajina je zemí promarněných příležitostí

25 let od rozpadu SSSR: V Rusku se střídají desetiletí úpadku a růstu

25 let od rozpadu SSSR: Dlouholetý růst Kazachstánu se zadrhl

souhrnný text pro tabletový týdeník Dotyk: Dědictví Sovětského svazu? Chaos a stagnace"

URL| <http://www.dotyk.cz/byznys/25-let-od-rozpadu-sssr-beloruska-ekonomika-vypada-solidne-jen-na-papire-20160901.html>

Marek Dalík: Můžu si za to sám

1.9.2016 euro.e15.cz str.00 Politika

Jan Hrbáček

Přečtěte si exkluzivní rozhovor, který někdejší nejmocnější lobbista v Česku dal těsně před svým nástupem do vězení týdeníku Euro.

„Vymstilo se mi, že jsem se pustil na neznámou půdu,“ říká Dalík, který právě dnes nastoupil do vězení za úplatkářství při sjednávání nákupu obrněných transportérů Pandur od rakouské firmy Steyr. Bývalý blízký spolupracovník expremiéra Mirka Topolánka se přiznává, že u soudu neřekl úplnou pravdu, přestože věděl, že mu reálně hrozí vězení. Očekává, že vyjde najevo později, až bude ve vězení.

Z jakého titulu jste se k vyjednávání o pandurech vlastně dostal? Pověřil vás Mirek Topolánek? A proč jste tu podle vás pravdivou verzi, jak se to celé odehrálo, nesdělil u soudu?

Já tu verzi říkám od začátku a stále platí. Skutek, za který jsem byl odsouzen, se údajně stal v roce 2007, ale vyšetřovat se začal až o několik let později. Ten příběh jsem určitě nevymyslel teď, znají ho celou dobu zhruba dvě desítky lidí. A proč jsem ho neřekl policii a soudu? Protože mě od toho odrazovali ostatní aktéři schůzek a sami ji neříkali také, ačkoli ji znají po celou dobu.

To nechápu, vám jedinému hrozilo vězení...

Opakuji, ti ostatní aktéři mi řekli, že se to nesmí říct, že to je nebezpečné, že je třeba tu konstrukci příběhu odmítnout jako celek. A doporučoval mi to i advokát, takže jsem poslechl. V Rakousku ještě stíhali slovenského zbrojního lobbistu Miroslava Výboha a Izraelce Lova Droriho, takže jsem nebyl stíhaný jenom já. Všichni si mysleli, že výsledek českého soudu ovlivní soud rakouský, k tomu pak nakonec ani nedošlo. Zřejmě tam pochopili, že se žádný trestný čin nestal, i když ta obava z odsuzujícího rozsudku tam panovala. Ale nezapomínejte, že lidé, kteří o vyjednáváních věděli, jsou stále vlivní, i když třeba v soukromé sféře, a mohlo by je to ohrozit. Nehledě na to, že Robert Fico je stále premiér a Mirek Topolánek už sedm let není. Celá věc má a měla silné politické konotace.

Topolánek s Ficem se kvůli pandurům prý tajně scházeli...

No, řešili to do té míry, že na jedné z těch schůzek – ve čtyřech, za přítomnosti Fica – otevřel Miro Výboh otázku pandurů. Mirek dostal svůj klasický záchvat, že je to všechno špatně, že je těch transportérů moc a že Rakušané neplní termíny ani požadavky na kvalitu, že je to celé podezřelé a nejspíš jim jde o arbitráž. V té době takové informace asi měl, ale ta situace byla nepřehledná. No a Miro Výboh na to opáčil, že s nimi má určitý kontrakt, že to není, jak říká Mirek, že se snaží, že mají sice nějaké dílčí problémy, ale že opravdu chtějí tu zakázku splnit termínově i kvalitativně. Nabídl, že se pokusí vztahy zlepšit. A na základě toho došlo k těm schůzkám.

Vypovídali proti vám dva svědci, kteří se ve výpovědích rozcházel. Jak jste tedy podle nich měl požádat o úplatek?

Já ale žádnou nabídku nepodával, ať to vezmeme doslova, nebo obrazně. Protože tu jim už dávno dal Miro Výboh na nějakých svých separátních schůzkách.

Já jsem vlastně měl jen potvrdit, že on – Výboh – je ta správná osoba pro vyjednávání, což jsem udělal. Já tu částku (18 milionů eur – pozn. red.) ani vyslovit nemohl, protože jsem ji v té době neznal. Z dnešních informací vím, že odpovídá výši kontraktu, který měl se Steyrem původně dojednat na větší počet pandurů zbrojař Pavel Musela. Já se to paradoxně dozvěděl až v letošním roce. A to díky tomu, že jsme získali důkazy z rakouského spisu.

Marek Dalík při nástupu do vězení 1. září 2016. (Zdroj: čtk)

Zkrátka, výši nějaké provize jsem v té době neznal. Není náhoda, že ta suma odpovídá až na nějaké procento, které je dáno kurzovou odchylkou, původnímu kontraktu. Takže moje role byla pouze v tom, že jsem potvrdil, co bylo potřeba. Ale to také policie překroutila tak, že uvádím něco v tom smyslu, že peníze měly být vypláceny prostřednictvím Mira Výboha. To je sice pravda, ale jen do té míry, že měly být vypláceny přímo jemu nebo jeho firmě, a nikoli jeho prostřednictvím mně. Mně rozhodně nemělo být vyplaceno 480 milionů korun, to je nesmysl. A ti dva svědci se ještě rozcházejí v tom, že jeden říká, že jsem měl nabídku napsat na ubrousek, a druhý, že jsem ji vyslovil. Já k tomu podotýkám, že v restauraci U Malířů žádné papírové ubrousky nemají.

Máte nějaké vysvětlení pro to, proč vás obvinili z žádosti o úplatek?

Já to opravdu nevyslovil a říkám to konzistentně od začátku. A proč? Vysvětluji si to tak, že kdyby uvedli nějakého slovenského státního příslušníka, který neměl absolutně žádný vztah s českou vládou nebo jejími představiteli, nemělo by to pro arbitráž žádnou relevanci. Oni tam potřebovali dostat někoho, kdo ten vztah měl, a z toho, co četli v novinách, kde se psalo, že jsem poradce, se nejspíš domnívali, že já formální vztah s českou vládou mám.

To byl podle mě ten důvod. A jak jsem už řekl, navíc se rozcházejí v tom, že jeden říká, že to bylo řečeno, a druhý napsáno. Oni (zástupci Steyru – vlastněného americkou General Dynamics – pozn. red.) mají manuál na to, jak vytvářet podklady pro arbitráže, a pracovali přesně podle toho. Potřebovali do toho dostat Čecha, který je ve spojení s vládou.

Těch lidí, kteří se kolem pandurů točili, řekněme lobbistů či poradců, ale bylo výrazně víc. Stále nechápu, proč jste tedy u soudu neřekl příběh, který tady předestíráte teď...

Zaprvé jsem tušil, že ti ostatní ho nepotvrdí, a zadruhé mi to nedoporučoval můj právní zástupce. Já to teď neříkám proto, abych se obhájil u Nejvyššího soudu, meritorně rozhodující soudy už skončily. Říkám to proto, že chci, aby zazněla pravda. To především a také proto, že existuje několik desítek lidí, kteří ten příběh znají tak, jak ho říkám já. A doufám, že někdo v sobě najde odvahu a zbytky cti a potvrdí ho.

Stále mi nejde do hlavy, proč jste tedy sám neukázal na někoho a neřekl: Podívejte se, ten příběh znají ještě jiní lidé a ti mohou dosvědčit, jak se to celé odehrálo.

Protože by to v tu chvíli nedosvědčili. Já jsem soukromá osoba a v podstatě jsem jí byl i tehdy. Ale když se podíváte na ty ostatní, tak to žádné bezejmenné soukromé osoby nejsou, jeden je spolupracovník nebo kamarád slovenského premiéra, druhý českého prezidenta, třetí pracuje pro vlivného miliardáře, který má významné aktivity na Slovensku a v Čechách. A asi ani Mirek Topolánek si nechce kazit vztahy se slovenským premiérem, k čemuž by korektní výpověď nepochybně vedla.

A takhle můžeme pokračovat dál. Martin Barták pracuje pro Tomáše Chrenka, který opět má významné vztahy s českou a slovenskou vládou bez ohledu na to, kdo v ní sedí, a jde mu byznys.

Počkejte, teď jste zmínil věc, o níž se v zákulisí mluví už delší dobu: že se kolem kontraktu na pandury ochomýtali i lidé blízcí dnešnímu prezidentovi Miloši Zemanovi...

Určitě. Já doufám, že minimálně Mirek Topolánek, Miroslav Šlouf (dlouholetý poradce a lobbista Miloše Zemana – pozn. red.) dosvědčí tu verzi, kterou podávám já. A o těch ostatních, to je otázka, jak se k tomu oni postaví. Já bych jen připomněl, že v té době byl Mirek Šlouf nadřízeným Martina Nejedlého, dnešního poradce prezidenta. Šlouf ty informace měl a zpočátku se vyjednávání osobně účastnil, těch dalších věcí už osobně ne, ale jestli tam byl jeho společník nebo zaměstnanec, nevím přesně. Každopádně tehdy vystupovali tak, že Mirek je šéf a Martin jeho zaměstnanec nebo minoritní společník. Doufám, že třeba oni se k tomu nějak postaví. Pokud ne, na mé situaci to prakticky nic nemění, jsem dnes pravomocně odsouzen.

Na základě vašeho dovolání může Nejvyšší soud zkoumat rozhodnutí nalézacího a druhoinstančního soudu, ale nové důkazy lze předložit až v případě obnovy procesu. Budete o ni usilovat?

Ano, dovolání je samostatný právní žánr. Ale budeme skutečně usilovat o obnovu procesu, protože jeden z těch aktérů se rozhodl vypovídat a je ochoten se pod výpověď i podepsat.

Kdo?

To bych si zatím s dovolením nechal pro sebe.

Blížící se nástup trestu není úplně idylickou životní situací, jak se sžíváte s vědomím, že půjdete do vězení?

Snažím se na to dívat racionálně, nacházet lidi, kteří takovou zkušeností prošli, což – upřímně řečeno – v mém okolí není tak lehké. Neznám lidi, kteří by byli ve vězení, podařilo se mi sejít se dvěma, kteří tam byli z politických důvodů; nedopustili se něčeho kriminálního. Snažím se sbírat zkušenosti, chystat se na to po všech stránkách, organizačních, právních, osobních a jiných. Ničemu se nebudu vyhýbat, hodlám si trest odpykat, ačkoli ho považuji... nejen za nespravedlivý, ale i za irrelevantní. Protože se nestal ten skutek a jen k dokonanému skutku může být přiřazen trest.

Co Ústavní soud?

To záleží na právnících. A já si myslím, že vzhledem k politickému obsazování Ústavního soudu by to bylo skoro zbytečné.

Vaše kariéra byla roky pevně spjatá s Mirkem Topolánkem. Nezazlíváte mu to, že vás do této věci uvrtal?

Samozejmě že mu to zazlívám. Ale na druhé straně jsem svébytná dospělá osoba, takže jsem měl být opatrnější a neměl jsem se do toho pouštět. Což byla mimochodem moje zásada – že jsem se nerad pouštěl do jakýchkoli jednání, kontaktů ve věcech, kterým jsem nerozuměl, a na teritoriích, ve kterých jsem se nevyznal. Tady jsem to porušil; porušil jsem to jen párkrát v jiných věcech a vždycky se mi to vymstilo. Takže se na něj zlobím v rámci toho, co si o něm myslím, a toho, jak se zachoval i v jiných věcech. Ale v podstatě jsem to měl čekat, je to moje chyba, moje naivita.

S Topolánkem vás vyjma politiky pojily i byznysové aktivity. Naznačil jste, že nedošlo k naplnění jistých očekávání. Na druhé straně se ale dá také říct, že byste měl být Topolánkovi vděčný, že jste se díky němu dostal k byznysovým příležitostem...

Tak k tomu bych chtěl říct dvě věci. Tento názor vychází, řekněme, ze statického vnímání reality. Ale realita není statická, je dynamická. To znamená, kdybych nepotkal ve svém životě Topolánka – navíc jsem ho nepotkal jako úplný chudák, ale jako majitel relativně prosperující PR agentury –, tak si myslím, že jsem mohl dělat úplně jiné věci. Otázkou je, jestli bych vydělal víc nebo míň peněz, kam bych se dostal nebo nedostal. Připomínám, že k našemu spojení došlo kolem roku 1999, kdy byly možnosti obrovské a spousta dnešních miliardářů měla v té době míň než já a byli i podobného věku.

Druhá věc – platilo by to v případě, kdyby byl Topolánek nějakým úžasným, mocným a úspěšným politikem a v době, kdy jsem k němu přišel, bych se na něj přisál jako pijavice a vydělával peníze. Ale tak to nebylo. Bylo to spíš opačně. Topolánek byl v té době absolutně neznámá regionální politická figura a to, čeho dosáhl – samozřejmě toho dosáhl především kvůli sobě, ale i já jsem mu celkem pomohl a spousta věcí jsme dosahovali společně.

Já bych to mohl postavit i opačně a říct: Proč Topolánek není vděčný mně, když objektivně v době, kdy mě potkal, a v době, kdy jsme se rozešli, byl úplně jinde? Já netvrdím, že za všechno to dobré jsem mohl jen já, ale nějaký vliv jsem na to měl a myslím, že jsem na tom pracoval hodně.

Topolánek je dnes známá osoba, má něco za sebou. Já ho potkal v době, kdy nejenže toho za sebou neměl tolik, ale i jinak vypadal, jinak mluvil. Ale člověk se vyvíjí a znovu říkám, že jsem se na něj nepřísál, poctivě jsem s ním tisíckrát obešel a objednal tuto republiku a odpracovali jsme si to. Na politické scéně nevidím moc lidí, kteří by to takto udělali.

Topolánek se dnes řadí mezi úspěšné byznysmeny. Ale i on si startovní kapitál musel nějak vydělat. Nakouli jste, že vás spojoval nějaký byznys. O co šlo? Spekulovalo se o tom, že vám má patřit velká solární elektrárna u Uherského Hradiště. Je to tak?

Ne, mně určitě žádná solární elektrárna nepatří, nikdy nepatřila, můj byznys je relativně transparentní. Sice ne pro novináře, ale určitě pro finanční a jiné úřady ano. Všechny svoje podnikatelské aktivity mám v České republice veřejně přiznané, definované a daněné. Některé záležitosti teď ještě dokončuji, jiné jsem prodal, abych se i tímto způsobem připravil na pobyt ve vězení. S Mirkem Topolánkem to nebyla solární elektrárna. Teď to mohu prozradit, měli jsme společně koupit podíl ve vesteckém tenisovém klubu. Já to zainvestoval a byli jsme dohodnuti, že on mi zaplatí podíl a já na něj převedu polovinu.

Nikdy tak ale neučinil, ačkoli ten nákup vzešel do jisté míry z jeho popudu, na jeho doporučení a naléhání. Toto mu vyčítám, protože mi v určité době scházely logické argumenty pro tuhle investici. Je ale víc podobných věcí. Já se v energetice vůbec neangažuji a ani jsem se nikdy neangažoval. Jestli Topolánek, to nevím. Solární elektrárnu, pokud vím, také nemá, ať už přímo nebo nepřímo. To je mimochodem jedna z věcí, kterou úspěšně roznáší po Praze generál Karel Randák, který mě má jako doživotního nepřítele. Možná i Topolánka, protože dodnes neunesl své odvolání, nedokázal se k tomu postavit jako voják.

On byl ale šéfem civilní rozvědky...

Myslím to obrazně, měl se zachovat jako voják, kterým kdysi býval, ale on se ke svému odvolání postavil jako hysterická manželka. To je jeho problém. Ale my solární elektrárny rozhodně nemáme.

Karel Randák má poměrně blízko k ministrovi financí Andreji Babišovi. Myslíte, že je to jedno z vodítek, které by mohlo vysvětlovat vaši současnou situaci?

To propojení je víc než zřejmé. V době, kdy byl generál Randák odvoláván (v září 2006 – pozn. red.), si se mnou vymohl poměrně bizarní schůzku v Průhonickém parku. Přijel jsem tam a on tam nebyl, najednou se pak vynořil za stromem, chodili jsme parkem – určitě aspoň hodinu – a on mi vykládal, jak je jeho odvolání nespravedlivé. Já mu vysvětloval, že by česká zpravodajská služba měla pracovat pro zájmy republiky, a ne jiných mocností, ačkoli jsou to spojenci.

Byla to debata spíš teoretická, nicméně úplně na konci schůzky mi řekl, že jestli je v něčem fakt dobrý, tak v lovení lebek. Já zíral, že mi generál tajné služby říká takovou věc, a ještě takovými slovy. Řekl jsem mu, že mu moc nerozumím, a on zopakoval, že je lovec lebek, že má seznam těch lebek a že na prvním místě jsem já. To mi řekl dnes veřejností a médií adorovaný „čestný muž a šlechtic“, Babišův spolupracovník.

Samozřejmě jsem si to nenechal pro sebe, řekl jsem to tehdy šéfovi Úřadu vlády Honzovi Novákovi i Topolánkovi, takže to není něco, co by někdo mohl označit za smyšlenky. Někdy čas jsem na to zapomněl, nevěnoval tomu pozornost, a když začala moje kauza, tak mi došlo, že asi opravdu lovcem lebek je. Navíc jsou veřejným tajemstvím jeho vazby na Američany, kterým firma vyrábějící pandury patří. Ta kauza je čistě americká, ta spojitost tam je. Je to stejné jako s toskánskou aférou, kdy on koordinoval špiony, kteří pořizovali fotografie z náhodného setkání byznysmenů a politiků v Itálii. Nevím, proč si zrovna mě vybral za nepřítele, já s jeho odvoláním nemám nic společného.

Zjevně se domníval, že jste jeho odvolání zařídili Jan Novák a vy...

Nevím, proč já, já se o problematiku zpravodajských služeb opravdu nezajímám a nezajímám. Je pravda, že Honza Novák ano, ale to se někdo musí zeptat jeho. Já určitě generála neodvolával a byl mi úplně šumafuk.

Jako první odezva tedy přišlo setkání v Toskánsku. Tušíte, kdo celou operaci platil? Zařizovali to lobbisté a právníci blízcí Babišovi?

To jsou spekulace, ke kterým se po letech člověk těžko vyjadřuje. Myslím ale, že to je pravděpodobné. Že se na tom podílel Karel Randák, to je fakt, to se nedá popřít, ale ostatní informace jsou spíš v rovině spekulací. Když se člověk za takzvanou toskánskou aférou poohlédne, tak vlastně nedokáže popsat, co tam bylo špatně. Myslím si, že nic, jen se opravdu náhodou na jednom místě potkali lidé, kteří v České republice byli nějak veřejně známí.

Opravdu náhodou?

Určitě. Já jsem žádnou dovolenou s pány Řebíčkem, Romanem, Urbanem ani Johaneselem neplánoval. Pronajal jsem tam dům a trávil tam čas s Topolánkem a svými dalšími kamarády, známými, a dokonce i rodinnými příslušníky. To, že se tam v určitou chvíli vyskytli i ti ostatní, je prostě, věřte nebo nevěřte, náhoda. Nikdy jsme se nedomlouvali, že pojedeme v tom a tom termínu a na to a to místo na dovolenou.

To, že tam ti lidé jezdili a někteří dodnes jezdí, to jsem věděl. Ale když se na to někdo podívá s odstupem, tak tam nenajdete ani jednu fotku, kde bychom s těmi ostatními lidmi dělali něco společného.

Potkali jsme se v přístavišti lodí, v podstatě s taškami v ruce, rozhodně to nebyla nějaká koordinovaná sešlost. Kdyby se nějaká koordinovaná sešlost odehrála, věřte, že by ji jako profesionální špioni vyfotili. Ale žádná taková fotka neexistuje a dodnes ji nikdo neviděl. Protože existovat nemůže a nikdy ani vzniknout nemohla.

Koho tedy podle vás sledovali? Vás? Topolánka?

To je spíš otázka pro ně. Myslím že měli informace o tom, jaký okruh lidí tam jezdí, možná o některých měli i informace, kdy tam budou, tak to prostě spojili. Pravda je, že samostatné fotky Aleše Řebíčka ani Martina Romana, pokud aspoň já vím, v novinách nebyly. Takže nejspíš tím primárním cílem byl asi Topolánek, ale to doopravdy netuším. Vzali to všechno z jedné vody načisto.

Narazil jste někdy na přímé spojení Babiše a Randáka?

Na tuto alianci Babiš–Randák narazil asi kdokoli, kdo se jen trošku ponořil pod hladinu české politiky a příbuzných oborů. Co se týká ÚOOZ, tak o tom já vím jen to, co se píše v novinách. Že Babiš používal metodu kriminalizace svých protivníků už v dávných dobách byznysu, je holý fakt. Je to popsáno už ve staré knize jednoho slovenského novináře. Já o tom vím léta. Že si stejné praktiky potom přenesl do politického života, je smutná zpráva pro českou politiku i českou společnost.

A že mu státní orgány a bezpečnostní složky tolerují takové metody a možná s ním i spolupracují, to je ještě smutnější zpráva. Ale bohužel to tak je.

Podle vývoje politické situace to vypadá, že má Babiš velkou šanci stát se příštím premiérem. Má i on svého Marka Dalíka?

Já myslím, že on má celou řadu agentur a jednotlivců na činnosti tohoto typu. Jako první politik má to, co ti před ním neměli: má armádu bývalých policistů, různých rozvědčíků a estébáků. A to je unikátní, v jiné zemi západního typu by to nebylo možné. Jiný stát by si to nenechal líbit a je jedno, kdo by ten stát reprezentoval, podle mě to je ohrožení ústavnosti. Kdyby měl takový aparát jako velkopodnikatel, ohrožoval by jen konkurenci, ale že ho má jako politik a že využívá těch podivně získaných informací, a dokonce rozehrává aktivně určité hry, to je doopravdy ohrožení ústavnosti a měla by se tím zabývat vnitřní zpravodajská služba. Tedy pokud je toho schopna.

Nemáte pocit, že jste se stal jakýmsi vedlejším produktem růstu Babišovy politické moci?

Takhle jsem se na to nikdy nedíval, může to být jedno z vysvětlení. Nechci si hrát na obětního beránka, i když zčásti by to tak mohlo být. Znovu říkám, můžu si za to sám, vůbec jsem se neměl takových jednání účastnit,

protože to bylo pro mě úplně neznámé pole. Vůbec jsem nevěděl, co je to za lidi, že si všechno nahrávají, dokumentují a jeden ze svědků je agent CIA, dokonce rezident CIA v několika evropských zemích.

Míníte tím amerického diplomata Victora Jackoviche?

Ano. Takže jsem přišel do kontaktu s prostředím, se kterým jsem do kontaktu vůbec neměl přijít. Je to moje chyba a nesu za to odpovědnost. Bohužel fatální.

Marek Dalík (41)

Narodil se v Brně. Vystudoval politologii na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze; při studiu v letech 1994 až 1997 pracoval jako stážista v Kanceláři prezidenta republiky. Od roku 1999 byl Topolánkovým poradcem, v lednu 2000 si založil PR agenturu New Deal Communications. V roce 2003 se stal členem ODS. Poprvé jej média výrazněji zaregistrovala v kauze s lobbistou Stanislavem Večerkem z července 2004, kdy poslanec Unie svobody Zdeněk Kořistka prohlásil, že mu nabídl desetimilionový úplatek a post velvyslance v Bulharsku za hlasování proti důvěře nastupující vládě Stanislava Grosse. Žalobce Ivo Lštvan ale rozhodl v jejich prospěch a kritizoval policii za její postup, nakonec stíhání úplně zastavil. V listopadu 2006 vyvolal Dalík pozornost svými výroky o záměrech ODS při sestavování vlády. V červenci 2009 se setkal s vlivnými lobbisty, politiky a podnikateli v Toskánsku. Letos v létě byl pravomocně odsouzen ke čtyřletému vězení a pokutě čítající stejnou číslou v milionech korun. Podle obžaloby měl údajně požádat o úplatek ve výši 18 milionů eur (přibližně 480 milionů korun) v souvislosti s nákupem transportérů Pandur pro českou armádu. První informace o tomto úplatku unikla z výslechu manažera firmy Steyr Stephana Szucse. Nejprve byl odsouzen za napomáhání k úplatkářství, pravomocně za podvod. „Z kleští těchto dvou právních formulací se těžko vymaníte,“ tvrdí dnes Dalík. Dalík se vzdal své PR agentury a začal se věnovat privátnímu byznysu.

Přečtěte si také:

Poslední týden na svobodě. Dalík má jít do vězení nejpozději 1. září

Tvrký boj bratrů Rathů. Navzájem na sebe podali žaloby

Stropnického za neprůstředné vesty kritizují i spolustraníci

URL| <http://www.euro.cz/politika/marek-dalik-muzu-si-za-to-sam-1302004>

Lobbista Dalík ve vězení

1.9.2016 ČT 24 str. 03 20:00 90' ČT24

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Protože kolega Ondřej Topinka zjišťoval, jaký režim vlastně čeká na dříve vlivného lobbistu v ruzyňské věznici, no, a také další podrobnosti, které se týkají tedy budoucího trestu. Ondřeji, dobrý večer, prosím, máš slovo.

Ondřej TOPINKA, redaktor

Dobrá večer. Marek Dalík nastoupil k výkonu trestu ve věznici, která je známá i mimo jiné tím, že tam byl v dobách komunistické totality držen spolu s dalšími disidenty i pozdější prezident Václav Havel. Co čeká Marka Dalíka? Stručně řečeno se dá říct, že klasický vězeňský standard, jedna palanda a jeden spoluvězeň, skříňka, stůl a společné sociální zázemí. Oproti jiným věznicím má ale ta ruzyňská dlouhodobě pověst jedné z těch lepších. Pokud se odsouzený chová slušně, má možnost rozvoje, lepšího kontaktu s rodinou například v podobě vycházek a ačkoli tento snímek působí poněkud stroze, už rok a půl mají vězni k dispozici opravené oddělení se stolním fotbalem, ping pongem i moderní herní konzolí. V tuto chvíli platí verdikt soudu, který Marka Dalíka poslal za mříže na 4 roky, variant, kdy se opět může dostat na svobodu, je ale hned několik, tou první je úspěšné dovolání k Nejvyššímu soudu. Nemá sice odkladný účinek, může ale v konečném důsledku znamenat

revizi pravomocného rozhodnutí a třeba i cestu z vězení. Druhou variantou je obnovení procesu, a to v případě, že by se objevily nové, zásadní informace, které by Dalíkovi mohly pomoci. A nakonec předčasné propuštění po odpykání poloviny trestu může při dobrém kázeňském hodnocení požádat o podmíněné propuštění, tedy za 2 roky. Pokud jde o ta možná zásadní zjištění, už je prověřuje vrchní státní zástupkyně Lenka Bradáčová. Marek Dalík totiž před nástupem do výkonu trestu dal velký rozhovor serveru Neovlivní.cz a v něm zmiňuje úplně nové věci, například, že onen úplatek v kauze armádních Pandurů měl být pouze provizí a že navíc jednal coby prostředník. Jeho advokáti se snaží najít svědky, kteří tuto verzi potvrdí, tým Bradáčové hledá důkazy a možné souvislosti.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ano, co se teď bude dít dál? To už je otázka pro dalšího hosta Devadesátky, je tu se mnou kolega Jiří Hynek, který sleduje kauzu Marka Dalíka od samého začátku. Dobrý den, Jiří.

Jiří HYNEK, redaktor

Hezký večer.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tak prosím, až se tedy dostane k projednávání onoho dovolání k Nejvyššímu soudu, tak Marek Dalík už v těch zmíněných rozhovorech anoncoval, že přinese něco nového, přinese nového svědka, tak kdo by to mohl být? Kdo potvrdí tu jeho novou verzi?

Jiří HYNEK, redaktor

Tak trochu bych to poupravil, dovolání u Nejvyššího soudu jednak nemá odkladný účinek a jednak se zpravidla projednává neveřejně a jedná se pouze o procesní pochybení, kde tedy advokáti chtějí zejména podle mých informací namítat to, že ten závěrečný proces utrpěl vadu v tom, že Marek Dalík nebyl informovaný o tom, že se překvalifikuje ta věc toho nepřímého úplatkářství na podvod. To, co si zmiňoval, ty nové důkazy, tak ty by měly zaznít zejména při obnově procesu, to znamená, při žádosti o povolení k té obnově procesu, kde tedy již Marek Dalík avizoval, že tedy přivede svědka, který má potvrdit tu jeho verzi, že Marek Dalík byl v celé té kauze pouze persona, která měla potvrdit důvěryhodnost zbrojaře ze Slovenska Miroslava Výboha, který tedy podle Dalíka byl tím hlavním hybatelem té kauzy.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

A v tom může mít třeba Marek Dalík částečně pravdu, jaká jsou, jaké jsou tvé poznatky ohledně pana Výboha.

Jiří HYNEK, redaktor

Tak to si vůbec netroufnu nějak takhle posuzovat. To je na soudu, nicméně myslím si, že daleko zajímavější persona je persona, která teď pracuje na Hradě, je to poradce Nejedlý, o kterém mluvil Marek Dalík také v rozhovoru, tuším, že pro Neovlivní.cz. A on říká, že to byla osoba, která se účastnila těch jednání o Pandurech tehdy a že to byla dvojka Miroslava Šloufa, že to byl v podstatě zaměstnanec Miroslava Šloufa, persona Miroslav Šlouf taky je neznámá v této kauze zatím. Nicméně je to pravda, protože psal se rok 2006, 7, kdy tedy došlo k jakémusi sblížení Marka Dalíka s Miroslavem Šloufem, mně se tehdy dostaly do ruky výpisy telefonů, kde tedy si volal Miroslav Šlouf s Markem Dalíkem, když jsem se ptal Dalíka, o čem hovořili, tak mi řekl, že se bavili o tom, že si přáli ke státnímu svátku, což je otázka, jestli je pravda, nicméně to je velmi zajímavá osoba Miroslava Šloufa, který v tom roce 2006, 7 byl velmi vlivným lobbistou a pokud tedy víme, že ten celý kontrakt na Pandury začal ještě dříve, tak není vyloučeno, že Šlouf mohl stát už na počátku toho celého kontraktu.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Když se podíváme na onu překvalifikaci u odvolacího soudu, je ještě tedy teoreticky možné, že se ta verze s úplatky opět dostane na scénu, že se opět začne prošetřovat v tomto smyslu, co by se muselo stát, aby se tak stalo?

Jiří HYNEK, redaktor

No, tam jde o to, že samozřejmě advokáti se snaží najít sebemenší vadu na tom celém procesu, formální vadu, a to, zda tedy, když Nejvyšší soud řekne, že tedy tady došlo k chybě, tak to vrátí znovu tedy k vrchnímu soudu a vrchní soud to bude muset projednat znovu. Nemyslím si, že by se vrchní soud vrátil k té verzi nepřímého úplatkářství, protože v tom spisu pro to nejsou důkazy. On vrchní soud v tom rozsudku řekl, že tak jak to posoudil městský soud, že to nelze přijmout, protože tam není důkaz a že to městský soud posoudil na jakýchsi svých pocitech, pro, které neopřel v tom rozsudku důkazy, takže pakliže by Dalík uspěl, mohl by být propuštěný tedy z výkonu trestu a opakovalo by se to od té fáze vrchního soudu.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Na sociálních sítích, v komentářích, médiích, ostatně i na těch otázkách, které přicházejí sem, tak je jasné, že řada lidí, kteří sledují tento proces, tak mají jasno v tom, že Marek Dalík pyká částečně třeba i za jiné lidi, kteří v tom mohou být namočeni, ale soud to nedokázal, můžou teď tedy policisté, je to pravděpodobné, že třeba se budou snažit zjistit, kdo za tím může stát, kdo může být třeba ona osoba z vlády, která teoreticky tedy Marka Dalíka podle té první fáze soudu poslala vyjednávání, s tím ještě policisté budou operovat teď?

Jiří HYNEK, redaktor

Záleží, co jim řekne Marek Dalík, pokud vím, tak se chystají za ním i do výkonu trestu, do vězení navštívit ho a zeptat se ho na to, co tedy myslel těmi svými, svými vyjádřeními v tom rozhovoru, který dal a pokusí se tedy získat nějaká jména, nějaké důkazy, nějaké svědectví. Nemyslím si osobně, že by on mluvil proti Mirku Topolánkovi, to si myslím, že k tomu nedojde, ale některá jména už zde zazněla. Zmínil jsem třeba poradce prezidenta Nejedlého nebo slovenského zbrojaře Výboha, no, a tam tedy může začít nějaká nová kauza.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

No, shodou okolností, jak Marek Dalík, tak i Mirek Topolánek poslední dobou hodně odkazují na americkou linku tohoto případu, že tedy jsou to Američané, kteří potřebovali namočit v uvozovkách do celého případu někoho, kdo byl blízký vládnoucím strukturám, aby měli více šanci na arbitráž. Tak to je jak věrohodná historie?

Jiří HYNEK, redaktor

Tak to je historie, která je jednou z verzí Marka Dalíka, ono totiž tím klíčovým možná důkazem, který rozhodl u soudu, je záznam, který se našel v počítačích firmy Steyr v Rakousku, kde policie rakouská už v době, kdy probíhala ta jednání, našla záznam o tom, že se tady děje něco nestandardního a poté tedy řekla, že tento záznam podporuje svědectví manažera Steyru, který mluvil o těch nestandardních věcech, ale později, takže on byl zpochybňovaný s tím, že si to mohl celé vymyslet, upravit a proč to nehlásil tehdy. To je poměrně zásadní věc, o které mluvil i soud prvoinstanční zejména. Tyto záznamy, tak to by poté odporovalo nějakému, nějaké teorii spiknutí.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Mnoho neznámých stále, omlouvám se, v případě Marka Dalíka, nicméně, Jiří, mockrát díky, že s nám ji pomohl aspoň částečně rozluštit. Díky. Na shledanou.

Jiří HYNEK, redaktor

Na shledanou.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

A se mnou ve studiu stále samozřejmě zůstává senátor Václav Láska, bývalý vyšetřovatel korupce a hospodářské kriminality. Ptá se divák Zdeněk Černý, zda si myslíte, že si Marek Dalík dokáže sjednat u zkorumpovaných soudů propuštění z výkonu trestu z nějakého podobně nesmyslného důvodu, jako to udělal Janoušek. Tak předpokládám, že je to Roman Janoušek, zdravotní důvody, pan Černý tady má jasno, že ten

důvod byl nesmyslný a že naše soudy jsou zkorumpované. Tak tato, řekněme, jednoduchá linie, kterou vidí pan Černý, může fungovat.

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

No, předně v tom dotazu se předjímá několik jako věcí, které, s kterými já bych nesouhlasil. Já práci českých soudů kritizuji velmi často, udělal jsem to nakonec tady hned v úvodu toho pořadu, ale rozhodně bych je neoznačil za zkorumpované. To si myslím, že je zcela zbytečné, že, jednak to není pravda a jednak takovéhle nálepky potom dál poškozují víru lidí v justici, a to nepomáhá nikomu, takže české soudy podle mě nejsou zkorumpované. Na druhou stranu je mi jasné, že když už se stanou nestandardní případy, které se dějí, tak se jim po zásluze dostane velké mediální pozornosti a ono to potom v lidech, to zdání vzbudí, protože si přečtou v novinách hlavně o těch podivných případech, pak takovýchle závěr můžou udělat.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tak dobrá, tak ty zdravotní důvody, to je, řekněme, častá záležitost, že jako první zkrácení trestu, první možnost vykoupení částečného z něj, odsouzení, uvádějí zdravotní důvody, vymýšlejí si je?

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

Já si myslím, že u takhle v uvozovkách krátkého trestu, on by nikdo nechtěl být 4 roky ve vězení, ale první, o čem se začne přemýšlet, je to podmíněčné propuštění. Myslím si, že Marek Dalík možná i proto nastoupil ten výkon trestu, aby si nesnižoval šanci na to, že bude podmíněčně propuštěn a, a to jednání o tom podmíněčném propuštění určitě si zaslouží taky pozornost, budou se mu média věnovat, my tady máme ten jaksi velmi exemplární případ pana exsenátora Nováka, který byl podmíněčně propuštěn za velmi, velmi nestandardních podmínek, zase nezbudil důvěru lidí v justici, takže spíš, než bych očekával nějaké snahy o propuštění nebo přerušení trestu ze zdravotních důvodů, tak pokud, pokud jeho advokáti nedosáhnou úspěchu těmi mimořádnými opravnými prostředky u dovolacího soudu, tak spíš si myslím, že se začnou připravovat na podmíněčné propuštění.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Divák Pavel se ptá nebo téměř tam otázku nevidím, je to spíše konstatování: "Trest odnětí svobody na 4 roky, za dobré chování by to mohla být polovina, za úplatky ve stamilionech. Je to adekvátní? Normální člověk za ty 2 roky nevydělá ani půl milionu. To se už vyplatí nechat se chytit, odsedět si trest a být za vodou." Tak dobrá, tak opět se tedy dostáváme k tomu, že tedy Marek Dalík není ve vězení za úplatky, ale za podvod, ale vy jste zmínil už kauzu senátora, bývalého senátora Nováka, který skutečně za korupci souzen byl a skutečně po dvou letech odešel, tak nejsou ty tresty skutečně příliš nízké? Nejsou pak soudy při onom podmíněčném propouštění příliš benevolentní v globálu?

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

U pana exsenátora Nováka to bylo ještě odlišné a ten první rozsudek, který pak byl zrušen, byl hrozný, v uvozovkách hrozný v tom, že soud ho uznal vinným, že vzal úplatek 40 milionů a za to mu v prvním kole dal podmíněný trest a pětimilionovou pokutu, takže to si každý řekne, že to je super byznys, to bych chtěl taky. U pana Dalíka je to jiné v tom, že tam on byl odsouzen za pokus podvodu, to znamená, že mu nebylo prokázáno, že by jakékoliv finanční prostředky dostal. Dostal 4 roky, plus dostal ještě, tuším, pětimilionový trest ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Myslím, že nakonec 4 miliony, ale zkrátka miliony to byly.

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

Nebo 4 miliony, který když ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ale zkrátka miliony to byly.

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

... který když nezaplatí, tak by dostal 2 roky navíc, takže když se na to díváte optikou soudu, tak soud ho potrestal za pokus podvodu, neprokázal mu, že by jakoukoli korunu vzal, poslal ho na 4 roky do vězení a uložil mu trest 4 milionů pokuty. Takže z optiky toho, za co ho odsoudil, je ten trest přiměřený.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Já se stejně té linie možná někdy benevolentních soudů nevzdám a vrátím se opět k panu Novákovi, protože tam jako garance fungovala záruka motorkářského klubu, která byla zásadně zpochybňována, není nakonec tedy pak celý ten institut za roky zpochybněn už samou touto zárukou?

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

Víte, u toho pana exsenátora Nováka to byl opravdu extrém. Já ze své praxe vím, že to posuzování podmíněčných propouštění je poměrně přísné. Upřímně řečeno, kdyby za mnou klient přišel, že chce vyjednat podmíněčné propuštění za těch podmínek, za které ho dostal pan exsenátor Novák, tak bych mu řekl, že se zbláznil, že to v životě nemůže mít šanci na úspěch.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ono také několik soudců to zamítlo, já připomínám, muselo to projít asi třemi kolečky.

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

Takže já spíš chci říct, že to je extrém, který bohužel byl vidět, ale ve skutečnosti ta jednání o podmíněčném propuštění jsou daleko přísnější.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Pane senátore, mockrát díky za vaše odpovědi. Pojdme si teď ale představit podrobněji osobu Marka Dalíka. Opět Ondřej Topinka představí jakýsi životopis někdejší pravé ruky premiéra Topolánka.

Ondřej TOPINKA, redaktor

41letý lobbista pochází z Brna, kde vystudoval 4leté gymnázium. Poté už zamířil do Prahy, vystudoval politologii na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy a během studia nastoupil coby stážista do kanceláře prezidenta republiky. Tam působil v letech 1994 až 1997, po dokončení studií si v roce 2000 založil poradenskou společnost New Deal Communications a v letech 2002 až 2014 byl předsedou jejího představenstva. Zaměření společnosti - vztahy s veřejností. Vztahy, které ale veřejnost zajímaly, byly naopak ty Dalíkovy s občanskými demokraty. V roce 1999 byl Miroslav Topolánek ještě senátorem za Ostravsko a Dalík se už tehdy pohyboval v oblasti public relations. Stal se tedy jeho osobním poradcem, o 4 roky později do ODS přímo vstoupil a v letech Topolánkova vlády byl jedním z nejmocnějších lidí v republice coby premiérův tajemník. V tomto období stál Dalík často po jeho boku, a dokonce si koupil byt ve stejném domě. A společných věcí měli oba muži ještě víc, přinejmenším dovolenou v roce 2009, známé snímky tehdy zachytily premiér a jeho poradce a několik podnikatelů a lobbistů na jachtě v Toskánsku. Ubytoval se navíc ve vile, jejíž hodnota se odhaduje na 50 milionů a kterou nebylo možné si běžně pronajmout. Veřejnost i politici se tak zajímali o to, jestli nemovitost Dalíkovi nebo Topolánkovi nepatří a zda by jim na takovou investici stačily jejich legální příjmy. V tu chvíli už měl Dalík z sebou několik dalších kontroverzí, jedna z nich se váže k samotnému začátku fungování Topolánkova kabinetu. Zatímco politici řešili nečekaně patovou situaci po parlamentních volbách, kdy žádná z variant koaliční spolupráce nepřesáhla hranici potřebného 101 hlasu, Dalík se měl podílet na jednání s dvojicí sociálních demokratů Milošem Melčákem a Michalem Pohankou. Ti nakonec navzdory odlišné stranické příslušnosti vládě vyslovili důvěru. A politika ještě jednou. V roce 2008 tlačil Dalík na reportéra České televize Dalibora Bárta, aby stáhl reportáž o policejním vyšetřování bývalého poslance ČSSD Petra Wolfa. Ten totiž ze strany odešel a jako další podpořil Topolánkova vládu. A závěrem ještě jedna z dobových citací o vlivu Marka Dalíka. Podle týdeníku

Euro byl Dalík spojkou do byznysu i k regionálním bossům, se kterými dohadoval další postup. Praxe, která poškozovala zejména jeho domovskou ODS.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ano, Marek Dalík a ODS, velmi zajímavá kapitola tuzemské politiky. Pojdme se na ni podívat trošku zblízka. Je tu s námi Daniel Kunštát, politolog a vedoucí katedry politologie a mezinárodních vztahů z Vysoké školy CEVRO Institut. Dobrý večer.

Daniel KUNŠTÁT, politolog, vedoucí katedry politologie a mezinárodních vztahů, Vysoká škola CEVRO Institut

Dobrý večer.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Prosím, vy tedy z titulu své funkce odpovídáte za vyučování také politické komunikace mimo jiné, bude mít v historii politické komunikace Marek Dalík coby PRista nebo lobbista svou vlastní kapitolu?

Daniel KUNŠTÁT, politolog, vedoucí katedry politologie a mezinárodních vztahů, Vysoká škola CEVRO Institut

No, to nevím, jestli zrovna v oboru politické komunikace, nicméně svojí kapitolu bude mít v moderních dějinách české politiky bezpochyby. Marek Dalík totiž představuje jakýsi symbol, řekněme, určitého úpadku politiky nebo politické praxe, občanské pravice, lépe řečeno, Občanské demokratické strany, s érou Marka Dalíka jako člověka, který byl velmi blízký premiérovi Topolánkovi totiž začíná období, kdy skutečně dochází k erozi, řekněme, veřejné důvěry ve vztahu k Občanské demokratické straně.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ano, ale ne až tak zřetelnému, aby posléze opět nedokázala sestavit vládu, nutno říci, protože ano, sice byla nebo vláda Mirka Topolánka musela skončit, ale vláda Petra Nečase posléze skončila vlastně z podobných důvodů de facto, tedy z přílišné důvěry předsedy ODS, některého ze svých blízkých, ale přeci jen vznikla.

Daniel KUNŠTÁT, politolog, vedoucí katedry politologie a mezinárodních vztahů, Vysoká škola CEVRO Institut

Vznikla, ta situace byla velmi specifická. Musíme si uvědomovat, za jakých okolností v podstatě padla vláda Mirka Topolánka v průběhu předsednictví Evropské unie, respektive v době, kdy patrně z hlediska například mezinárodně politického nebylo možná úplně strategické ze strany opozice, tehdy ze strany Jiřího Paroubka, aby shodil vládu. To se potom projevilo v těch volebních výsledcích, nicméně je třeba si uvědomit, že už tehdy v tom roce 2010 Občanská demokratická strana mimo jiné právě na základě, řekněme, nepěkných praktik, které byly velmi intenzivně mediálně ventilovány, ztratila zhruba třetinu svých voličů.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

My jsme tu slyšeli jednu charakteristiku Marka Dalíka. Já bych s dovolením přidal ještě jednu a tu ze svých úst vypustil muž, který posléze už přestal být občanským demokratem Vlastimil Tlustý, někdejší ministr financí, který říká, že Dalík byl skutečný šéf ODS, Dalík nepracoval pro Topolánka, ale Topolánek pracoval pro Dalíka, výluční lobbista, fungování ODS podřídil byznysu a provizím a tak dále, dokonce vrchní kádrovák. Mimochodem CEVRO Institut je vysokou školou, kde v představenstvu sedí Ivan Langer, učí tam celá řada vysoce postavených členů Občanské demokratické strany, někdejších vysoce postavených členů, kteří třeba dnes i odmítli přijít do studia, když slyšeli jméno Marka Dalíka. Jak vlastně tedy občanští demokraté té staré v uvozovkách Topolánkovy gardy vzpomínají na ty časy? Vlastimil Tlustý už není členem, vzpomíná takto.

Daniel KUNŠTÁT, politolog, vedoucí katedry politologie a mezinárodních vztahů, Vysoká škola CEVRO Institut

Po pravdě řečeno, já nejsem insider, já nejsem člověk, který by byl jakkoliv spjat s Občanskou demokratickou stranou, nemám žádné kontakty na stávající ani minulé politiky ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

To jsem nechtěl, to jsem nechtěl nastítnit. To se omlouvám, zda to tak vyznělo.

Daniel KUNŠTÁT, politolog, vedoucí katedry politologie a mezinárodních vztahů, Vysoká škola CEVRO Institut

... Občanské demokratické strany.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ale chápete tedy tento postoj, že raději už dost bylo Dalíka?

Daniel KUNŠTÁT, politolog, vedoucí katedry politologie a mezinárodních vztahů, Vysoká škola CEVRO Institut

Tak obecně, obecně se domnívám, že samozřejmě pro, ať už nynější, nebo, nebo minulé představitele Občanské demokratické strany z logických důvodů není úplně, není úplně šťastné nebo není úplně příjemné vyslovovat se jakkoliv, jakkoliv k té kauze Dalík, protože znovu opakují, je to skutečně nebo Marek Dalík a to jeho, to jeho politické angažmá skutečně pro Občanskou demokratickou stranu představuje, představuje skutečně počátek jakéhosi, jakéhosi voličského sestupu, počátek ztráty prestiže a z tohoto důvodu i současná Občanská demokratická strana bezpochyby nevzpomíná na Marka Dalíka v dobrém.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Mimochodem boj proti korupci, to bylo jedno z velkých témat zejména Nečasovy vlády. Jak moc vlastně z obecného pohledu toto ještě po tom, co skutečně se korupční kauzy dostaly k soudu, ať už tedy skončily jakkoli, jak moc to rezonuje veřejností, jak to ještě moc může být volební tahák? Protože ono už o něm moc neslyšíme, volby se blíží a rozhodně jedno z hlavních hesel to není.

Daniel KUNŠTÁT, politolog, vedoucí katedry politologie a mezinárodních vztahů, Vysoká škola CEVRO Institut

Já se domnívám, že korupce je stále velmi třaskavým politickým tématem, a to i z hlediska, z hlediska veřejného mínění. Jiná věc je, že se o korupčních kauzách až tak výrazně nemluví, s výjimkami, které, které vidíme například dnes. Nicméně uvědomme si, že v podstatě, tak jak vypadá dnešní stranicko-politická elita, tak to je způsobeno mimo jiné tím, že prostě veřejnost nějakým způsobem vnímala právě ty korupční skandály, propojení politiky a byznysu a tak dále, kdybych měl být zcela konkrétní, tak v podstatě na počátku politické kariéry Andreje Babiše možná stáli takoví lidé, jako Marek Dalík.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ono ostatně i sám Andrej Babiš říká, že Marek Dalík byl velkou motivací k tomu, aby do politiky vstoupil. Tolik pohled politologa, pane doktore, mockrát díky. Na shledanou.

Daniel KUNŠTÁT, politolog, vedoucí katedry politologie a mezinárodních vztahů, Vysoká škola CEVRO Institut

Díky.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ale se mnou ve studiu samozřejmě stále ještě zůstává Václav Láska a na vás, pane senátore, také míří další dotaz, který se týká Marka Dalíka. "Byl odsouzen za podvod," říká Jiří Kappler. "Soud tedy vlastně tvrdí, že Dalík neměl možnost ovlivňovat státní zakázky a de facto tedy žádná korupce ani proběhnout nemohla." Panu Kapplerovi to zní bláznivě a nebo je zkrátka hlavní, že sedí a je jedno za co?

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

Ne, já si myslím, že je to o tom, že soud vás může odsoudit na to, k čemu má důkazy. Velmi často se stává, že se vám, že si o někom myslíte, že něco spáchal, jste o tom přesvědčen, ale to, co si myslíte, vaše přesvědčení není důležitý pro soud. Soud musí mít důkazy. Může vás odsoudit za to, za co má důkazy. Tady prostě důkazy

ke korupci neměl, to asi je vcelku evidentní z toho, jak to potom odvolací soud zdůvodnil, proto to překvalifikoval.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

A z jakého, z jakého důvodu vlastně soud neměl důkazy? Je skutečně složitější sehnat důkazy pro korupci než pro cokoli jiného? To se zkrátka, nejsem vyšetřovatel, chápu to možná laicky, ale je potřeba buďto tedy někoho chytit u předávání peněz nebo ty peníze posléze najít a nebo sehnat dostatek lidí, kteří to viděli.

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

No, s korupcí to máte tak, že jedinou nebo největší šanci máte takový skutek odsoudit, když se o něm policie dozví před tím, než se stal a zmonitoruje ho. To je jediná jaksi cesta k tomu získat velmi kvalitní důkazy. Když se ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ale to musí říct tedy ten, kdo úplatek nabízí nebo ten, kdo se ho chystá přijmout.

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

Přesně tak, ale většinou je to tak, že policie se dozví o tom úplatku poté, co se stal, no, a pak většinou jí zbývají jenom svědectví a svědectví člověka je jeden jaksi z nejméně stabilních důkazních materiálů a je velmi těžké ho vyhodnocovat, koneckonců tenhle ten případ byl hodně obdobný, vyjma jednoho mailu, které tam zajistila policie, to všechno stálo na svědectví osob a, no, já bych nechtěl být v roli soudce, abych určoval, kdo mluví pravdu a kdo ne a na základě toho někoho poslal několik let do vězení. Není to jednoduché.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ono je vidět, že ani lidé, kteří tuto kauzu sledují, v tom nemají úplně jasno, v tom, jak to nakonec dopadlo s Markem Dalíkem, protože ptá se Karel Januška, ano. "Každý trestný čin musí obsahovat skutkovou podstatu, David Rath byl zadržen se 7 miliony v krabici, hmatatelný důkaz a panu Januškově chybí základní údaje, kdo a kdy byl vlastně Markem Dalíkem podveden."

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

Podveden byl, pokud se nepletu, ten, po němž ten úplatek žádal, protože ho měl uvést v omyl v tom smyslu, že u něj vzbudil zdání, že dokáže tu zakázku ovlivnit, což podle soudu nebyla pravda.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

To ale také není úplně tedy hard evidence, tvrdý důkaz, abych pravdu řekl, nebo ano? Nebo vy tam nějaké vidíte? To je opět svědectví, že někdo říkal, že ten druhý říkal, a proto si ten první to myslel.

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

Přesně tak, tahle ta kauza, já dokonce, když ta kauza vypukla, když se začala stíhat, tak jsem byl v pozici člověka, který věřil tomu, že to pan Dalík udělal, ale z právního hlediska jsem moc nevěřil tomu, že soud obstará takové důkazy, aby byl schopen ho odsoudit. Pro mě je ten odsuzující pravomocný rozsudek docela překvapivý, a tak jak jsme se s tou kauzou mohl seznámit, no, tak vyjma, jak říkám, jednoho e-mailu, které tam, který tam zajistila rakouská policie, který asi byl velmi silným důkazem, to stálo na svědectví osob, a to je vždycky velmi vachrlaté a záleží na hodnocení soudu a moje osobní zkušenost je, že soudy hodnotí věrohodnost výpovědi svědků, ale velmi a velmi proměnlivě. To, co pro jednoho soudce, pokud si někdo nepamatuje některé věci po 3 letech, je důkazem o tom, že mluví pravdu, že to nemá naučené. To pro jiného je naopak důkazem jeho nevěrohodnosti, že si vymýšlí, takže pokud máte kauzu, která stojí na výpovědi svědků, tak nikdy nemůžete tušit, jaký bude výsledek.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

No, mimochodem divák SK se ptá na to, zda o kauze Pandury už víme vše? Už z toho, že tomu tedy věnujeme půl hodiny a nejsme schopni se dobrat ani k tomu, jaké důkazy jsou skutečně potřeba k tomu, aby se něco odehrálo, tak asi to tak nebude. Vy tam máte nějakou výraznou nejasnost v kauze Pandurů, kdo chtěl co a za co?

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

No, upřímně, o kauze Pandury nevíme vůbec nic, skončilo to tím, že soud uzavřel, že jeden člověk se vydával za někoho, kým není, tvrdil, že má možnosti, která nemá, které nemá a tím se pokusil jiného podvést. To je pekelně málo, co jsme se dozvěděli.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Vy máte zato, že tam skutečně může být politická linka, že tam zkrátka šel Marek Dalík z pověření někoho? Ted' to nechci snad z vás tahat nějaké vysloveně zde odsouzení nebo, nebo vysloveně podezření, ale dovedete si představit, že člověk, který byl blízký premiérovi, spolustraníci Mirka Topolánka o něm hovoří tak, jak jsme, tak jak jsme říkali, jak hovoří, takže by se někam vydal zcela, řekněme, ze svého úsudku? Marek Dalík říká, že to byla jeho chyba, že zkrátka udělal něco, co běžně nedělá.

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

Pokud si můžu dovolit vyslovit nějaký názor, tak si myslím, že zejména pan expremiér Topolánek u toho odvolacího soudu nemluvil pravdu, tak jak tam zlehčoval ten svůj vztah k Marku Dalíkovi, všichni, kdo v té době sledovali politiku, a to, co bylo k mání, tak by měli uzavřít, že prostě nemluvil pravdu.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

"Marku, s tebou stojím a padám," připomínám někdejší slova tedy Mirka Topolánka.

Václav LÁSKA, senátor /SZ/

Ano, vzpomněl jsem si, vzpomněl jsem si taky na tento telefonní rozhovor, který byl kdysi publikován, ale od toho bych to odvíjel, že bývalý premiér vlády před soudem nemluvil pravdu, což tedy naznačuje, že v této kauze bylo negativního mnohem víc a že ve skutečnosti ta kauza je mnohem rozsáhlejší a ten výsledek, že jsme tu odsoudili jednoho člověka za podvod, soud neměl na nic jiného důkazy, tak nemohl udělat nic jiného, ale ten výsledek asi neodpovídá realitě, která se skutečně stala.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

No, a zda výsledek vůbec mohl lépe odpovídat realitě, na to se budu ptát dalšího hosta Devadesátky. Je s námi advokát Milan Schagerer. Dobrý večer.

Milan SCHAGERER, advokát

Dobrý večer.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tak, prosím, z vašeho pohledu je standardní takové to, řekněme, naruby převrácené odvolací instance, přehodnocení celé kauzy? Tedy mám za to, mám tím na mysli nikoli korupce, ale podvod? Oprostěme se teď tedy od případu Marka Dalíka, o tom, co od něj víme, vzpomenete si na nějaký snad jiný případ, kdy by se něco podobného odehrálo?

Milan SCHAGERER, advokát

N, tak, případ veřejnosti známý, na to se asi nevzpomenou, ale každopádně se nejedná až tak o nestandardní vývoj, protože může se stát a stává se to, že zkrátka ta konkrétní skutková podstata, u které je podána

obžaloba, tedy prokázána není a je to překvalifikováno do jiného trestného činu, ke kterému tedy ta důkazní situace může dojít a za který potom může být ten pachatel odsouzen.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Obecně z vaší zkušenosti, jak moc těžké je vlastně dokázat někomu korupci? Protože korupční kauzy se většinou protahují, celou řadu let, zvláště ty z politiky, pokud tedy mohu soudit i třeba z toho důvodu, že je soudci soudit nechtějí. To je případ třeba kauzy CASA a Vlasty Parkanové kupříkladu. To je tedy standard právě u tohoto, u této skutkové podstaty?

Milan SCHAGERER, advokát

Tak asi lze říci, že u téhle skutkové podstaty je to těžší prokázat, než u jiných trestných činů, protože z povahy věci se jedná tedy o skrytou aktivitu. Ty strany se tím nechlubí a snaží se, aby to navenek nebylo znát a jak i pan kolega říkal, když už tedy má dojít k tomu trestnímu stíhání, tak je to zpravidla před tím, než se to tedy stane, no.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Mimochodem, pokud by skutečně soud dospěl k tomu, že zde došlo ke korupci v tomto případě Marka Dalíka, jaké tresty v takovém případě hrozí?

Milan SCHAGERER, advokát

No, tak ten základní trest je trest odnětí svobody, no, nabalují se tam nějaké další, které tedy z hlediska toho výsledku, toho trestného činu připadají v úvahu hlavně to propadnutí majetku, může to být zákaz činnosti, to se může týkat přijetí úplatku, pokud ten úředník, který je usvědčen, nějaký s tím přijímáním úplatku, no, a to jsou asi ty nejčastější.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Zákaz činnosti lobbisty kupříkladu? Na to asi nikdo nedohlédne. Teď vás nechci samozřejmě zkoušet, ale napadlo mě to v tom okamžiku.

Milan SCHAGERER, advokát

Tak tady se, lobbismus obecně není teda nějaká právem aprobovaná činnost, čili tam si nedokážu úplně představit ten zákaz.

Klid zbraní na Ukrajině

2.9.2016 ČT 1 str. 09 12:00 Zprávy ve 12

Petra KRMELOVÁ, moderátorka

Už druhý den platí na východě Ukrajiny další příměří. Podle informací z místa ho obě strany převážně dodržují. Klid zbraní byl dohodnutý v souvislosti se začátkem nového školního roku. Podle Jana Šíry z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy má ale oblast k definitivnímu konci bojů stále daleko.

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Problém je ten, že ta strana těch ruskoseparatistických vojsk nezveřejňuje svoje ztráty, to znamená musíme vycházet z těch informací, které zveřejňuje ukrajinská strana, pozorovatelé OBSE taky mají stížený přístup na místo. Ukrajinská strana přiznávala prakticky každý den ztráty na životech mezi příslušníky vlastních ozbrojených sil a došlo tady k nasazení těžkých zbraní. Nebyly teda nasazeny raketomety, které působily ty

největší ztráty na životech, zejména v té fázi bojů před uzavření Minsku 2 do února roku 2015, nicméně to ostřelování bylo intenzivní v tom smyslu, že tady docházelo k desítkám nebo stovkám incidentů denně, což je pochopitelně záležitost, která nepřispívá k nějakému uklidnění situace, plus co je potřeba tady zmínit, docházelo i k zostření na dalších frontách. Narážím na tu krymskou frontu, plus víme o tom, že Ruská federace paralelně s tím prováděla masivní vojenská cvičení a dochází tady k rozmisťování nových divizí kolem ukrajinských hranic, což je minimálně faktor psychologického nátlaku, který nemůže vést k nějakému uklidnění.

Smrt prezidenta Uzbekistánu Islama Karimova

2.9.2016 ČRo Plus str. 02 21:10 Den v 60 minutach

Petr DUDEK, moderátor

V Uzbekistánu, nejlidnatější zemi Střední Asie, skončila po více, než 25 letech éra prezidenta Islama Karimova, jednoho z nejdespotičtějších vládců na Světě. Uzbekská vláda dnes večer ukončila spekulace a potvrdila, že Karimov zemřel. Poté, co minulý víkend utrpěl mozkovou mrtvici. Pohřben bude zítra v Samarkandu. Na telefonu je Jan Šír z katedry ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, dobrý večer.

ŠÍR Jan, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobrý večer.

Petr DUDEK, moderátor

Pane Šíre, je to pro uzbecký autoritativní režim těžký úder?

ŠÍR Jan, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak je to v každém případě událost, která je naprosto nová a která představuje pro ten režim velkou výzvu. Když se podíváme na to, jak ten režim vypadal, tak aniž bych tady zacházel do nějakých politologických teorií, myslím si, že nebudu hovořit nic nepravdivého, že to byl režim, který stojí nebo stál a padal právě s osobou vůdce, aniž bych to chtěl nějak bagatelizovat, tam bez jeho rozhodnutí, bez jeho souhlasu, bez jeho pokynu nemohlo být řešeno prakticky nic a samozřejmě tento pilíř tohoto režimu odešel, takže může tady nastat taková situace, že vznikne mocenské vakuum a i když ten režim nějakou setrvačností ještě bude se hýbat tím samým směrem nebo respektive zůstane zapouzdřen tak, jaký byl, tak ten hlavní pilíř momentálně vymizel a je otázka, co přijde na jeho místo a to je něco, na což já nedokážu odpovědět, to si musíme ještě počkat.

Petr DUDEK, moderátor

Já nechci, abyste odpověděl, jak to přesně bude, ale přece jenom předpovídat trochu můžeme. Mohla by Karimovova smrt vyvolat nějaký větší mocenský boj případně, Uzbekistán nějak vážně destabilizovat?

ŠÍR Jan, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já se domnívám, že mohla, nicméně musím se malinko opakovat, je to pouze jedna z možností, které připadají v úvahu, já ji v žádném případě nepodceňuji, nicméně neříkám, že to tak dopadnout musí, samozřejmě Uzbekistán je společnost, která je vnitřně velice rozporná, je to společnost velice mladá, to znamená, jsou tady nějaké demografické tlaky, je to společnost, která má problém s velkou nezaměstnaností, zejména na venkově, to znamená jsou tady určité vrstvy populace, které jsou marginalizovány, které nevidí moc v nějaké životní nebo profesní perspektivě, je to společnost, která je vnitřně rozdělena, ať už podle nějakého náboženského klíče, je to společnost, která je rozdělena i podle etického klíče a samozřejmě Uzbekistán jako stát se nachází v centru Střední Asie, což je region, který je geopoliticky mimořádně exponován a do kterého vstupují hlavní velmoci, které zde sledují rozdílné zájmy a to samozřejmě dohromady vytváří takový výbušný koktejl, který v případě, že se nepodaří nějakým způsobem ukočírovat, může vést k nějaké situaci, která může destabilizovat nejenom

Uzbekistán, ale i sousední země a když se podíváme na to sousedství Uzbekistánu, tak některé sousední země, ať už se jedná o Afganistán, ať už se jedná o Kirgistán, ať už se jedná o Tádžikistán, rovněž nelze považovat za stabilní. Takže ano i toto je potřeba brát do úvahy.

Petr DUDEK, moderátor

Upozorňuje politolog Jan Šír z katedry ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Příjemný zbytek večera vám přeju.

ŠÍR Jan, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Děkuju za zavolání.

Agentura Newcast má novou ředitelku

2.9.2016 e15.cz str. 00 Přestupy

Contentová agentura Newcast, která je součástí komunikační skupiny Publicis One, má od září novou ředitelku. Stala se jí Anna Březinová, která nahradila Davida Pavla.

Anna Březinová v agentuře Newcast působí od listopadu 2015, nejprve jako Social Media Consultant & Content Specialist, od dubna letošního roku zastávala pozici Head of Content. Předtím působila jako Creative Director & Community Manager v agentuře Česká Produkční Social Media a na straně médií jako produkční a editorka lifestyleového časopisu.

Březinová studovala český jazyk a literaturu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a obor mediálních studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy.

Její hlavní úlohou bude pracovat na dalším systematickém růstu agentury a intenzivně se zaměřit na práci pro stávající a nové klienty agentury Newcast a také na integraci agentury v rámci nově vzniklé skupiny Publicis One.

David Pavel, kterého Březinová nahrazuje, v září agenturu opouští.

Čtete také:

Lars Killi opouští McCanny, střídá ho Rumun Capanescu

URL| <http://strategie.e15.cz/lide/prestupy/agentura-newcast-ma-novou-reditelku-1318475>

Agentura Newcast má novou ředitelku

2.9.2016 strategie.e15.cz str. 00 Přestupy

Contentová agentura Newcast, která je součástí komunikační skupiny Publicis One, má od září novou ředitelku. Stala se jí Anna Březinová, která nahradila Davida Pavla.

Anna Březinová v agentuře Newcast působí od listopadu 2015, nejprve jako Social Media Consultant & Content Specialist, od dubna letošního roku zastávala pozici Head of Content. Předtím působila jako Creative Director & Community Manager v agentuře Česká Produkční Social Media a na straně médií jako produkční a editorka lifestyleového časopisu.

Březinová studovala český jazyk a literaturu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a obor mediálních studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy.

Její hlavní úlohou bude pracovat na dalším systematickém růstu agentury a intenzivně se zaměřit na práci pro stávající a nové klienty agentury Newcast a také na integraci agentury v rámci nově vzniklé skupiny Publicis One.

David Pavel, kterého Březinová nahrazuje, v září agenturu opouští.

Čtete také:

Lars Killi opouští McCanny, střídá ho Rumun Capanescu

URL| <http://strategie.e15.cz/lide/prestupy/agentura-newcast-ma-novou-reditelku-1318475>

Cizinci přicházejí do měst

2.9.2016 ČRo Plus str. 01 15:35 Zaostřeno

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Z dějepisu víme, že cizinci přicházeli do měst. Zákony jim často povolovaly usadit se pouze tam a ve městech se rozhodně nabízelo více příležitostí k obživě. Není proto divu, že například běženci, kteří vloni směřovali do Německa, preferují velká města víc než malé obce, do nichž bývají v rámci kvót přiděleni. Co přítomnost cizinců znamená pro města dnes, ať už pro veřejný prostor, nebo pro bytovou politiku? V následujících dvaceti minutách se necháme inspirovat zkušeností komunálních politiků, urbanistů a podnikatelů od Evropy po Ameriku. Přinášíme také exkluzivní rozhovor se světoznámou odbornicí na téma města a migrace Saskii Sassenovou. Zaujatý poslech vám od mikrofonu Českého rozhlasu Plus přeje Daniela Vrbová.

Jonas KAKOSCHKE, podnikatel

Začali jsme v listopadu 2014 z osobních důvodů. Bydlíme s Mareike spolu v Berlíně a měli jsme volný pokoj. Zajímalo nás, jak v Německu žijí uprchlíci, a zjištění nás moc neuspokojilo. Tak jsme si řekli, že tohle je moment, kdy můžeme něco aktivně udělat. Šest měsíců jsme bydleli s Bakarim z Mali a bylo to skvělé. Protože všechno bylo tak jednoduché, rozhodli jsme se vytvořit internetovou platformu pro šíření informací s cílem ukázat, že je něco takového možné.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Popisuje začátek svého podnikatelského nápadu Jonas Kakoschke. Inzertní portál na bydlení Flüchtlinge Willkommen, v překladu Uprchlíci, vítejte, fungoval první rok jen jako komunikační platforma. Od ledna 2015 však Jonase i jeho kolegyni Mareike Geilingovou tento projekt živí a zaměstnávají dalších sedm lidí. Systém je jednoduchý. Na jedné straně poptávka od uprchlíků, na druhé straně nabídka od majitelů volných pokojů ve městě. Jonas, Mareike a jejich kolegové se převis poptávky a stále nedostatečnou nabídku snaží propojit.

Mareike GEILINGOVÁ, podnikatelka

Nemůžeme soudit, kdo bydlení potřebuje víc. Je tolik důvodů, proč musíte opustit svou zemi, takže těm lidem věříme, když řeknou, že museli odejít. Uprchlíci i pronajímatelé bytů nám pošlou popis, my jim pak opakovaně voláme a snažíme se zjistit jejich představy. Nejdůležitější je ale první setkání. Potom se pronajímatel a uprchlík rozhodnou, jestli spolu chtějí bydlet. A když ne, tak ne.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Vysvětluje Mareike Geilingová. Platforma Uprchlíci, vítejte se mezitím rozšířila i do dalších evropských zemí. Brzy se čeká i česká verze. Její popularita jasně odhaluje tlak na bytový fond, který nově přichází ve městě vytvářejí. Málokdy totiž mají hned na to, pořídit si vlastní bydlení, a tak se na začátku musejí spolehnout na sdílené bydlení nebo obecní a sociální byty. Pokud jimi tedy město disponuje.

Michal DIMITROV, autor studie, Fakulta sociálních věd UK

Vídeň je městem, kde je dvě stě dvacet tisíc obecních bytů. A touhle formou vlastně to město má šanci ovlivňovat tu integraci, tím, že ta radnice může rozmisťovat ty imigranty po tom městě tak, aby nedocházelo ke vzniku nějakých etnických čtvrtí. Já nechci říct, že by Berlín byl o moc problematičtější.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Srovnává výsledky své studie o lokální integraci ve Vídni a Berlíně Michal Dimitrov z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. I další německá města pochopila, jak důležité je věnovat se otázce dostupného bydlení pro nově přichází. Jak na pražské konferenci reSITE uvedl Martin Klamt z mnichovského Odboru pro urbánní plánování a regulaci budov, například bavorská metropole momentálně plánuje výstavbu tří tisíc nových bytů, především pro uprchlíky nebo prostě lidi, kteří se do dnes již multikulturního Mnichova stěhují za prací nebo studiem. Jak ale připomíná Michal Dimitrov z Fakulty sociálních věd, podepsanou nájemní smlouvou integrace v Německu nekončí. Ukazuje to na příkladu Berlína.

Michal DIMITROV, autor studie, Fakulta sociálních věd UK

Je vlastně zajímavé i to, že se hodně pracuje na úrovni jednotlivých domů, jednotlivých bloků. Je to takzvaný Quartiersmanagement, kdy existuje vlastně sociální pracovník, který pracuje s tím domovním výborem a nějakým způsobem se snaží řešit ty problémy, respektive dělat prevenci těch problémů. Samozřejmě, ono to zní jako domovní důvěrník, a v podstatě i to tak svým způsobem je, ale pokud to město nemá informace, pak bude překvapeno, že se stane třeba nějaký kriminální čin, nebo že prostě dojde k nějaké eskalaci mezisousedských konfliktů. Pokud informace má, je šance, že k něčemu takovému dojde, nižší.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Získat informace o obyvatelích a jejich přáních či požadavcích lze i jinak. Dokládá to nápad vídeňské radnice sezvat od jara do podzimu 2012 na osm tisíc pět set občanů k víc jak šesti stům debatám o vhodném soužití různých kultur, generací a sociálních vrstev v metropoli. Dalšíh skoro padesát tisíc lidí se zapojilo pomocí elektronických dotazníků.

Ursula STRUPPE, vídeňská radnice

Důležitý tam byl hlavně ten proces, říci si, dobře, já chápu vaše stanovisko, a vy teď chápete moje.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Naznačuje Ursula Struppe, která má na vídeňské radnici na starosti integraci a diverzitu. Výsledkem byla Vídeňská charta, která, jakkoli to zní velkolepě, vlastně jen shrnuje věci, které by člověka se zdravým rozumem a minimem empatie asi napadly i samotného. Jako třeba, že je dobré zdravit nebo nerušit noční klid.

Ursula STRUPPE, vídeňská radnice

Od začátku bylo jasné, že ve Vídni máme už takhle dostatek zákonů a vyhlášek, takže součástí Vídeňské charty není včlenit ji do legislativy. Spíš se zveřejňovala v médiích a na plakátech po městě. V debatách o chartě pokračujeme. Zjistili jsme rovněž, že není dobré mít učitelský přístup a říkat, vy uprchlíci, vy jste k nám přišli, a budete se teď chovat podle našich pravidel. Namísto toho je to lepší předložit tak, že chartu vytvořili všichni Vídeňané a platí pro všechny Vídeňany. Tak o tom mezi sebou diskutovali i sami uprchlíci.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Říká Ursula Struppe z vídeňské radnice. Podobný nástroj pro komunikaci radnic s obyvateli momentálně chystá i společnost reSITE.

Zdeněk LANC, společnost reSITE

Je to jednoduchý web, na kterém radnice může vykopnout takovou jakoby výzvu, kde řekne, pojďme udělat nějaké místo lepší. Ale než hledáme řešení, tak potřebujeme to místo nějakým způsobem poznat. A proto by měla sloužit nějaká empatická fáze, kde bysme se lidí ptali, čeho si váží na tom daném místě, co jim tam naopak vadí a jaké aktivity na tom místě dělají nebo by rádi dělali. A tím vznikne taková pocitová mapa, která pak umožní těm, který hledají to řešení, přijít s něčím, co odpovídá potřebám lidí, který v tom místě žijí a který ho znají.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Říká Zdeněk Lanc za společnost reSITE. Ta mimo jiné organizuje pravidelnou stejnojmennou konferenci, kvůli níž se do Prahy slétnou špičky v oblasti architektury, urbanismu a městského plánování. Rozhovory s letošními hlavními hosty uslyšíte v následujících minutách.

Kodaňský park Superkilen stojí na místě bývalé tramvajové točny. Název, v překladu Superklín, odkazuje na jeho tvar a umístění. Právě tady se soukromý investor a město rozhodli vybudovat veřejný park, který by odrážel charakter okolní, etnicky pestré čtvrti Norrebrogade. Architektonickou soutěž vyhrál německo-argentinský krajinný architekt Martin Rein-Cano a jeho berlínské studio Topotek spolu s dánskými BIG a Superflex. Oslovili migranty z Norrebrogade, aby jim ukázali, na co jsou zvyklí z veřejného prostoru ve své rodné zemi, a co jim možná v Dánsku chybí. Potom to nechali vyrobit a umístili do Superkilen.

Martin REIN-CANO, krajinný architekt

Parky vždycky sloužily jako sbírky nebo tvůrci identity. Anglický park je toho typickým příkladem. Je to koláž prvků z různých prostředí. Vše na přání tehdejších aristokratů, kteří si navolili takové kombinace, aby tím vyjádřili, kým chtějí být. Potom park ukazovali návštěvám a říkali, tady mám řecký chrám, tady římskou ruinu, strom z Ameriky a gotický most. Takže zvláště anglické parky jsou koláží, která má nanovo vytvořit něčí identitu. Tahle myšlenka se mi líbila. Nechtěl jsem ji však jen zkopírovat kýčovitým stylem, ale vytvořit místo, které bude naše i cizí. A nakupením různých prvků se v něm vytvoří nová identita.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Myšlenka Superkilen má ale i další roviny. Jaké?

Martin REIN-CANO, krajinný architekt

Ta druhá spočívá v jistém omezení migrantů. Když opouštíte svoji zemi, můžete si s sebou vzít jen minimum předmětů. Vezmete si své tělo, kufr, ale objekty, které vás obklopovaly, na něž jste byla v životě zvyklá, musíte opustit. Říkal jsem si, že by bylo zajímavé přemístit některé tyto objekty do Kodaně, a tak to celé začalo.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

S jakým zájmem o projekt jste se u obyvatel Norrebrogade s migračním původem setkal?

Martin REIN-CANO, krajinný architekt

Chvíli to trvalo a dalo nám to hodně práce, abychom lidi motivovali a oni se do projektu zapojili. Dokonce jsme měli program s cestami do pěti různých zemí, abychom ty předměty společně vybrali. Jednoduché to tedy nebylo. Měli jsme pět tlumočnicků, chodili jsme od dveří ke dveřím a ptali se. Abyste se do takového projektu zapojila, potřebujete i jistý stupeň politického a kulturního vzdělání. Když za vámi někdo přijde, jestli se nechcete podílet na identitě parku, zatímco vy jste před nedávnem přišli jako uprchlíci, tak máte zkrátka svých starostí dost. To byla další věc, nechtěli jsme ty lidi vtáhnout do debaty dánským způsobem, který je víc diskursivní a debatní, ale šli jsme na to víc hédonisticky, přes vytváření konkrétních objektů.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Který je vás oblíbený předmět nebo zastavení v parku?

Martin REIN-CANO, krajinný architekt

Miluji uzbeckou autobusovou zastávku a islámský půlměsíc se zubem, protože mám rád, když se kulturní tolerance projevuje přes humor. Když si ze sebe dokážete udělat legraci, pak i ostatní k vám přistupují uvolněněji.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Mluvíte o rozdílném dánském způsobu zapojování lidí do veřejných debat. Všiml jste si i odlišného přístupu k integraci cizinců než třeba v Německu nebo v Argentíně?

Martin REIN-CANO, krajinný architekt

Rozdíl tu určitě je. Myslím, že Dánové dlouho imigranty přijímali, ale ignorovali je. Zájem se samozřejmě projevilo, jakmile vstaly konflikty. To je lidské. Není to jen dánskou záležitostí. Možná tu ale hraje roli i to, že Dánsko je malá země. Podobně jako třeba Česko nebo Švýcarsko. Malé země se migrantů bojí víc, možná mají obavy, že by mohly rychleji kulturně zaniknout, zatímco v osmdesátimilionovém Německu se milion běženců ztratí. V televizi ta čísla vypadají obrovsky, ale kolik uprchlíků jsem vloni osobně potkal? Možná deset. Myslím, že Německo zvládá přijímání cizinců dobře. Kvůli své temné minulosti teď využívá příležitosti, jak konat dobro, chovat se eticky. Takže se podle mě rozhodlo správně. I když migrace je samozřejmě problematická oblast, a jednou bude Německo s přijímáním cizinců také muset skončit. Ale pozitivní přístup a velkorysost se podle mě dlouhodobě vyplácí. Většinou se vám to v dobrém vrátí. Samozřejmě ne hned druhý den, ale po nějakém čase ano.

/ Ukázka /

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Říká krajinný architekt Martin Rein-Cano, rodák z Buenos Aires. Právě americká města mají mnohem delší zkušenost s etnicky pestrou skladbou obyvatel a její jak sociální, tak vizuální integrací do veřejného prostoru. Přístup newyorské radnice ukazuje Carl Weisbrod, předseda komise městského plánování. Proměnu jednotlivých čtvrtí v bezpečnější a navštěvovanější místa realizuje již přes třicet let. Nejznámějším příkladem je jeho transformace degradovaného a nebezpečného Times Square v zónu, kam Newyorčané i turisté vyrážejí za zábavou a setkáváním.

Carl WEISBROD, předseda komise městského plánování, newyorská radnice

Silou New Yorku je diverzita a otevřenost vůči lidem z celého světa. Je to město příležitostí, které vítá talenty, a když talent máte, uspějete tady. Tahle diverzita se projevuje nejen mezi lidmi, ale i v podobě budov, čtvrtí i ekonomiky. Diverzita je skutečně v DNA našeho města.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Momentálně pracujete na plánu vystavět dvě stě tisíc dostupných bytů pro Newyorčany, ať už amerického nebo cizího původu. Hlavně však z nižších sociálních vrstev. Proč k tomu newyorská radnice přikročila?

Carl WEISBROD, předseda komise městského plánování, newyorská radnice

New York se stal velice úspěšným. Počet obyvatel je na rekordní výši a město přitahuje lidi ze všech koutů světa. Více než tři miliony obyvatel z našich celkových osmi a půl milionu se narodily mimo území Spojených států a přistěhovaly se do města po roce 1990. Takže máme lidi z celého světa a vítáme je. Pro náš fond bydlení je to ale náročné. Nemáme pro tyto lidi dost bytů. Bohatí lidé si u nás chtějí zaparkovat své peníze a investují je do nemovitostí, ale to nepomáhá čtyřiceti procentům populace, které si pak nemůžou bydlení dovolit. Takže v tomto bodě se do toho vložila vláda a chce jim pomoci. Starosta de Blasio chce klást důraz na rovnost.

Takže když dokážeme zvednout platy, vytvořit pracovní příležitosti a ještě zajistit dostupné bydlení, uděláme toho pro lidi skutečně hodně.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

New York byl vždy známý etnickými čtvrtěmi, tradiční italskou, čínskou, v současnosti třeba ruskou, polskou, australskou nebo guaianskou. Podporujete tento trend, nebo je chcete časem dezintegrovat?

Carl WEISBROD, předseda komise městského plánování, newyorská radnice

Vítáme diverzitu, která se v jednotlivých čtvrtích odráží, protože přitahuje skutečné talenty. Teď nám například roste populace ze Srí Lanky. Když chce dnes newyorská univerzita najmout srílanského lékaře, pozve většinou už i jeho rodinu. My chceme, aby se ten pár cítil v New Yorku jako doma, takže ať bydlí ve srílanské čtvrti. Současně nás ale víc zajímá ekonomická diverzita čtvrtí mnohem víc než ta etnická. Etnicky segregované oblasti určitě nechceme. Chápeme ale, že jednotlivé národnosti a etnika mají mít možnost otisknout ve městě svůj ráz. Lidé to oceňují a cítí se potom jako doma. Třeba proto, že si mohou zajít do srílanské, argentinské nebo české restaurace. To je na New Yorku skvělé.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Říká Carl Weisbrod. Migrantům se v některých zemích říká hosté, a podle toho jsou vykazováni do patřičných mezí. Platí to ale i o městech, nebo tam prostě přicházejí vždy jen noví obyvatelé? Ptám se na úvod Saskie Sassenové, nizozemsko-americké socioložky působící v New Yorku. Ve svých pracích, naposledy v knize nazvané v překladu Vyhnání, aneb brutalita a komplexita globální ekonomiky, zkoumá na základě tvrdých dat, rozsáhlých propočtů i vlastní migrační zkušenosti právě velkoměstský život, globalizaci a migraci.

Saskia SASSENOVÁ, nizozemsko-americká socioložka

Protože je město komplexní, ale otevřený nekompletní systém, tak se ta představa hosta tolik neprojevuje. Na rozdíl třeba od menší obce, která se rozhodne přijmout pět set migrantů. To je velký krok, viditelná událost. Zatímco ve velkém městě se ztratí. Velkoměsto funguje trochu jako anonymní zóna. Když se do města přistěhují migranti, přicházejí do prostředí, které je zvyklé ubytovávat chudé, skromné a bojující lidi. Proto se i migranti většinou stěhují do zpustlejších městských čtvrtí. A většinou je zvelebí. Jejich přítomnost se projeví, minimálně vizuálně.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Proč se podle vás migranti často stěhují do etnických enkláv, čtvrtí, kde žijí i jejich krajané? Není to nelogické, když od nich odešli do ciziny?

Saskia SASSENOVÁ, nizozemsko-americká socioložka

Jejich možnosti jsou omezené a hraje tu roli i nedostatečná znalost jazyka toho místa. V první fázi migrace, kdy se do města přistěhuje první národnostní skupina, se vytváří pomyslný most. Proč ale dochází k tomu prvnímu pohybu? V diskusi se často ztrácí to, že migrace se spouští v jistý okamžik. Neprobíhá pořád a všude. Mě vždy zajímalo, proč se najednou spustí migrace z místa, které bylo dlouho chudé nebo zanedbané. Na odpovědích jsem hodně pracovala a myslím si, že migrace se vytváří často ne nohama migrantů, ale obrazně řečeno ve velící kanceláři Pentagonu. Válka totiž nevytváří jen uprchlíky, ale i migranty. Anebo vzniká v ústředích korporací. Protože ty buď najímají pracovníky, nebo vysílají úkoly, které má provádět levná pracovní síla v zahraničí. Tím také vytvářejí ten pomyslný most. A migranti, kteří pracují pro tyto korporace v zahraničí, najednou ten most využijí a řeknou si, chci dělat tutéž práci, ale přímo v New Yorku. Takže migraci bych nevysvětlovala pouze jako výsledek chudoby. Problémem společenských vědců je to, že studují migraci, ale zapomínají se ptát, proč teď?

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Na pražské konferenci reSITE v červnu jste nastínila kategorii lidí, kteří ztratili svůj habitat. Co jste tím myslela?

Saskia SASSENOVÁ, nizozemsko-americká socioložka

Dříve jsme měli války, které produkovaly uprchlíky. Potom tu máme migranty, kteří se vydávají do zahraničí za lepším životem a chtějí posílat rodinám doma peníze. Ti ale pořád domov mají. Dnes vidíme ještě třetí typ migranta. Na cestu ho nevyhnala válka, ale ekonomické faktory, kvůli nimž jeho domov zanikl. Ztratil svůj habitat, a když migruje, nemá už se kam vracet. V první fázi se většinou stěhuje do velkých měst ve vlastní zemi a stává se z něj obyvatel slamu. Tohle je tedy třetí kategorie migrantů. Lidé, kteří už nemají žádnou možnost. Poté, co se vláda rozhodne zřítit v jejich habitatu plantáž nebo těžební důl, vyžene z tamní půdy drobné zemědělce a oni ztrácejí svoje prostředí. V přepočtu HDP na hlavu takové rozhodnutí vypadá jako ekonomický růst. Pro mě jsou však tohle uprchlíci vyhnání ekonomickým rozvojem. Nemají se kam vrátit, takže nejde o tradiční migranty. A tohle je podle mě jen začátek. Migrační debata v Evropě však tak daleko zatím nejde.

Daniela VRBOVÁ, moderátorka

Uzavírá dnešní Zaostřeno nizozemsko-americká socioložka Saskia Sassenová a naznačuje téma, o němž v budoucnosti zřejmě ještě mnohé uslyšíme, totiž nevratně kosmopolitní města. Teď už ale předávám slovo kolegům z Českého rozhlasu Plus. Daniela Vrbová vám přeje příjemný poslech dalšího vysílání.

Čtyři roky pro Dalíka? Šéf žalobců chce víc

2.9.2016 tyden.cz str. 00 Kauzy

ČTK

Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman podal dovolání v kauze lobbisty Marka Dalíka. Dovolání zpochybňuje výši uloženého trestu, je prý pod běžnou sazbou pro danou právní kvalifikaci, sdělil Zemanův mluvčí Petr Malý.

Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman podal dovolání v kauze lobbisty Marka Dalíka. Dovolání zpochybňuje výši uloženého trestu, je prý pod sazbou běžnou pro danou právní kvalifikaci, sdělil Zemanův mluvčí Petr Malý. Dalík dostal čtyři roky v kauze související s nákupem vozidel Pandur pro českou armádu. Ve čtvrtek nastoupil do vězení.

Na podané dovolání upozornila Česká televize. Mimořádný opravný prostředek směřující k Nejvyššímu soudu podal už dříve také sám Dalík. Městský soud v Praze by nyní měl podněty spolu se spisem předat do Brna. Nejvyšší soud bude tedy případ přezkoumávat hned ze dvou úhlů. Dovolání nemá samo o sobě odkladný účinek.

Policisté vyšetřovali Dalíka, bývalého poradce někdejšího premiéra Mirka Topolánka, na základě svědectví bývalého zaměstnance firmy Steyr Stephana Szücse. Svědek v březnu 2011 uvedl, že lobbista požadoval 18 milionů eur (půl miliardy korun) za pokračování v nákupu pandurů.

Soud Dalíka poslal do vězení za to, že podváděl, když předstíral, že může zakázku ovlivnit, a pokusil se tím od zbrojařů vylákat peníze. Neprokázalo se naopak, že by šel pro úplatek na žádost někoho z vlády. Lobbista vinu celou dobu popírá.

Nákup pandurů v celkové hodnotě 20,8 miliardy korun schválila v roce 2006 vláda Jiřího Paroubka (tehdy ČSSD). Koncem roku 2007 Topolánkův kabinet od zakázky ustoupil kvůli porušení smluvních podmínek ze strany dodavatele - firmy Steyr. O půl roku později ale rozhodl o nové zakázce, kde Česko koupilo 107 transportérů za 14,4 miliardy korun.

Dalík ve středu odjel do zahraničí. Následně se v médiích objevily spekulace, jestli do vězení nastoupí. Termín pro nástup do výkonu trestu mu měl vypršet ve čtvrtek v 16:00, Dalík přijel zhruba o 20 minut dříve.

Marek Dalík

Profesní dráhu začal v 19 letech jako úředník na Hradě za prezidenta Václava Havla, později se dal na podnikání v oblasti public relations a nejvíce se o Marku Dalíkovi (41) psalo jako o pravé ruce někdejšího

předsedy ODS Mirka Topolánka, který byl v letech 2006 až 2009 premiérem. Tehdy byl Dalík vlivným člověkem, jeho mediální agentura prosperovala a jeho kariéra byla na vrcholu. Tento týden nastoupil do vězení, kde si má odpykat čtyřletý trest kvůli kauze nákupu obrněných vozidel Pandur pro českou armádu. Dnes ale podal nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman dovolání, ve kterém zpochybnil výši uloženého trestu. Rozpětí pro daný paragraf totiž činí pět až deset let vězení.

S bývalým premiérem a šéfem ODS se seznámili v roce 1999, kdy byl Topolánek senátorem za Ostravsko a Dalík se pohyboval v oblasti public relations. V době Topolánkovy vlády byl Dalík často po jeho boku, dokonce si koupil byt ve stejném domě. Podle informací v médiích měl i výrazný podíl na Topolánkově politické strategii.

Ke spekulacím o tom, že až díky známosti s Topolánkem si vydělal velké peníze, řekl: "Kdybych nepotkal ve svém životě Topolánka - navíc jsem ho nepotkal jako úplný chudák, ale jako majitel relativně prosperující PR agentury -, tak si myslím, že jsem mohl dělat úplně jiné věci. Otázkou je, jestli bych vydělal víc nebo míň peněz, kam bych se dostal nebo nedostal. Připomínám, že k našemu spojení došlo kolem roku 1999, kdy byly možnosti obrovské a spousta dnešních miliardářů měla v té době míň než já a byli i podobného věku."

V jednom z nedávných rozhovorů pro server Neovlivní.cz ale přiznal, že po boku Topolánka si vydělal desítky milionů korun. Díky Dalíkově postavení u premiéra totiž Dalíkova PR agentura New Deal Communication měla jako lobbistická kancelář snazší přístup k potenciálním klientům. Nejvíce si prý vydělal díky obchodům s nemovitostmi a výtvarným uměním.

Dalíkovo jméno se více začalo objevovat v médiích v srpnu 2004 v souvislosti s kauzou údajného uplácení exposlance US-DEU Zdeňka Kořistky. Dalík byl jedním z emisarů ODS, které Kořistka obvinil, že mu nabízel deset milionů korun, když nepodpoří tehdejší vládu Stanislava Grosse (ČSSD). Policie obvinila Dalíka a lobbistu Jana Večerka z podplácení, obvinění se ale neprokázalo, případ byl odložen.

V době Topolánkovy éry nebyl Dalík v ODS příliš populární. V rozhovoru pro MfD použil příměr se spolupracovníkem Adolfa Hitlera Martinem Bormannem: "Když si čtete memoáry nebo biografie nacistických pohlavárů, tak tam se jako červená nit táhne nenávisť všech k Martinu Bormannovi. A proč? Protože byl blízko k Hitlerovi, protože mu Hitler věřil, takový člověk je vždycky neoblíbený." Pro média se Dalík stal symbolem údajných vazeb vedení ODS na podnikatele a lobby, jejichž záměry často vzbuzovaly pochybnosti. "Dalík byl spojkou do byznysu i k regionálním bossům, s nimiž dohadoval, jak si obchody rozdělí a jak se kdo má chovat ve stranických záležitostech," napsal v květnu 2012 týdeník Euro.

Tyto vazby ODS dlouhodobě poškozovaly - příkladem je známá kauza Toskánsko, která vznikla v létě 2009 po zveřejnění tajně pořízených fotografií z Topolánkovy dovolené v Itálii. Byl na nich zachycen ve společnosti lobbistů a podnikatelů.

Na přelomu let 2006 a 2007 se Dalík podle médií podílel na vyjednávání podpory koaliční Topolánkově vládě, kterou nakonec podpořili dva sociální demokraté Miloš Melčák a Michal Pohanka. V roce 2009 se Dalík údajně pokoušel jménem premiéra přesvědčit redaktora České televize, aby stáhl reportáž o policejním vyšetřování bývalého poslance ČSSD Petra Wolfa.

V květnu 2011 média informovala o tom, že Dalík podle výpovědi někdejšího zaměstnance firmy Steyr v roce 2007 žádal 18 milionů eur (480 milionů korun) za to, že česká vláda bude pokračovat v nákupu transportérů Pandur. Dalík to popřel. V souvislosti s údajnými úplatky v kauze pandurů obvinila policie Dalíka v říjnu 2012. V květnu 2014 byl obžalován z pokusu o podvod; podle vyšetřovatelů slíbil pomoc při sjednání zakázky, i když na ni neměl ve skutečnosti vliv.

Letos v únoru soud Dalíka poslal na pět let do vězení za korupci a vyměřil mu též peněžitý trest pět milionů korun. Dalík se odvolal a v květnu pražský vrchní soud o rok zmírnil původní rozsudek; snížil i pokutu, a to na čtyři miliony korun.

Před nástupem do vězení dal Dalík několik rozhovorů, v nichž opět odmítl svou vinu a popsal svou verzi celého případu. Řekl také, že ho Topolánek zklamal tím, že ho u soudu nepodržel a že na něho prý ani nebylo spolehnutí. "Koupil jsem třeba podíl ve firmě a byli jsme domluveni, že mi půlku zaplatí a budeme to mít napůl. On mi to nikdy nezaplatil," řekl magazínu Neovlivní.cz. Podle Dalíka šlo o koupi poloviny tenisového areálu s hotelem ve Vestci u Prahy. Jakmile prý vyjde na svobodu, opustí Dalík Česko.

Dalík se narodil 14. ledna 1975 v Brně. Absolvoval bakalářské studium politologie a mezinárodních vztahů na Fakultě sociálních věd UK a při studiu v letech 1994 až 1997 pracoval jako stážista v Kanceláři prezidenta republiky. Od roku 1999 byl podle médií Topolánkovým poradcem, v lednu 2000 si založil PR agenturu New Deal Communications. V letech 2002 až 2014 figuroval jako předseda představenstva. V roce 2003 se stal členem ODS.

URL| http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/kauzy/ctyri-roky-pro-dalika-sef-zalobcu-chce-vic_396392.html

Šéf žalobců podal dovolání v Dalíkově kauze. Trest je prý příliš nízký

2.9.2016 e15.cz str. 00 Domácí události

Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman podal dovolání v kauze lobbisty Marka Dalíka. Dovolání zpochybňuje výši uloženého trestu, je prý pod běžnou sazbou pro danou právní kvalifikaci, sdělil Zemanův mluvčí Petr Malý. Dalík dostal čtyři roky v kauze související s nákupem vozidel Pandur pro českou armádu, ve čtvrtek nastoupil do vězení.

Na podané dovolání upozornila Česká televize. Mimořádný opravný prostředek směřující k Nejvyššímu soudu podal už dříve také sám Dalík. Městský soud v Praze by nyní měl podněty spolu se spisem předat do Brna. Nejvyšší soud bude tedy případ přezkoumávat hned ze dvou úhlů. Dovolání nemá samo o sobě odkladný účinek.

Vrchní soud v Praze uznal Dalíka vinným z pokusu o podvod se škodou vysokého rozsahu a uložil mu čtyři roky vězení, zatímco prvostupňový městský soud mu předtím vyměřil pět let plus peněžitý trest.

Rozpětí pro daný paragraf činí pět až deset let. „Nejvyšší státní zástupce se s argumentací Vrchního soudu v Praze neztotožnil, když měl za to, že trest měl být obviněnému ukládán nikoli mimo (pod) stanovenou trestní sazbu, ale v jejím rámci,“ uvedl Malý.

Přečtěte si komentář Bohumila Pečinky Je Dalík obětní beránek?

Policisté vyšetřovali Dalíka, bývalého poradce někdejšího premiéra Mirka Topolánka, na základě svědectví bývalého zaměstnance firmy Steyr Stephana Szücse. Svědek v březnu 2011 uvedl, že lobbista požadoval 18 milionů eur (půl miliardy korun) za pokračování v nákupu pandurů.

Soud Dalíka poslal do vězení za to, že podváděl, když předstíral, že může zakázku ovlivnit, a pokusil se tím od zbrojařů vylákat peníze. Neprokázalo se naopak, že by šel pro úplatek na žádost někoho z vlády. Lobbista vinu celou dobu popírá.

Nákup pandurů v celkové hodnotě 20,8 miliardy korun schválila v roce 2006 vláda Jiřího Paroubka (tehdy ČSSD). Koncem roku 2007 Topolánkův kabinet od zakázky ustoupil kvůli porušení smluvních podmínek ze strany dodavatele - firmy Steyr. O půl roku později ale rozhodl o nové zakázce, kde Česko koupilo 107 transportérů za 14,4 miliardy korun.

Dalík ve středu odjel do zahraničí. Následně se v médiích objevily spekulace, jestli do vězení nastoupí. Termín pro nástup do výkonu trestu mu měl vypršet ve čtvrtek v 16:00, Dalík přijel zhruba o 20 minut dříve.

Dalík - kdysi vlivný muž z éry Mirka Topolánka

Profesní dráhu začal v 19 letech jako úředník na Hradě za prezidenta Václava Havla, později se dal na podnikání v oblasti public relations a nejvíce se o Marku Dalíkovi (41) psalo jako o pravé ruce někdejšího předsedy ODS Mirka Topolánka, který byl v letech 2006 až 2009 premiérem. Tehdy byl Dalík vlivným člověkem, jeho mediální agentura prosperovala a jeho kariéra byla na vrcholu. Tento týden nastoupil do vězení, kde si má odpykat čtyřletý trest kvůli kauze nákupu obrněných vozidel Pandur pro českou armádu. Dnes ale podal nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman dovolání, ve kterém zpochybnil výši uloženého trestu. Rozpětí pro daný paragraf totiž činí pět až deset let vězení.

S bývalým premiérem a šéfem ODS se seznámili v roce 1999, kdy byl Topolánek senátorem za Ostravsko a Dalík se pohyboval v oblasti public relations. V době Topolánkovy vlády byl Dalík často po jeho boku, dokonce si koupil byt ve stejném domě. Podle informací v médiích měl i výrazný podíl na Topolánkově politické strategii.

Ke spekulacím o tom, že až díky známosti s Topolánkem si vydělal velké peníze, řekl: „Kdybych nepotkal ve svém životě Topolánka - navíc jsem ho nepotkal jako úplný chudák, ale jako majitel relativně prosperující PR agentury -, tak si myslím, že jsem mohl dělat úplně jiné věci. Otázkou je, jestli bych vydělal víc nebo míň peněz, kam bych se dostal nebo nedostal. Připomínám, že k našemu spojení došlo kolem roku 1999, kdy byly možnosti obrovské a spousta dnešních miliardářů měla v té době míň než já a byli i podobného věku.“

V jednom z nedávných rozhovorů pro server Neovlivní.cz ale přiznal, že po boku Topolánka si vydělal desítky milionů korun. Díky Dalíkově postavení u premiéra totiž Dalíkova PR agentura New Deal Communication měla jako lobbistická kancelář snazší přístup k potenciálním klientům. Nejvíce si prý vydělal díky obchodům s nemovitostmi a výtvarným uměním.

Dalíkovo jméno se více začalo objevovat v médiích v srpnu 2004 v souvislosti s kauzou údajného uplácení exposlance US-DEU Zdeňka Kořistky. Dalík byl jedním z emisarů ODS, které Kořistka obvinil, že mu nabízeli deset milionů korun, když nepodpoří tehdejší vládu Stanislava Grosse (ČSSD). Policie obvinila Dalíka a lobbistu Jana Večerka z podplácení, obvinění se ale neprokázalo, případ byl odložen.

V době Topolánkovy éry nebyl Dalík v ODS příliš populární. V rozhovoru pro MfD použil příměr se spolupracovníkem Adolfa Hitlera Martinem Bormannem: „Když si čtete memoáry nebo biografie nacistických pohlavárů, tak tam se jako červená nit táhne nenávisť všech k Martinu Bormannovi. A proč? Protože byl blízko k Hitlerovi, protože mu Hitler věřil, takový člověk je vždycky neoblíbený.“ Pro média se Dalík stal symbolem údajných vazeb vedení ODS na podnikatele a lobbisty, jejichž záměry často vzbuzovaly pochybnosti. „Dalík byl spojkou do byznysu i k regionálním bossům, s nimiž dohadoval, jak si obchody rozdělí a jak se kdo má chovat ve stranických záležitostech,“ napsal v květnu 2012 týdeník Euro.

Tyto vazby ODS dlouhodobě poškozovaly - příkladem je známá kauza Toskánsko, která vznikla v létě 2009 po zveřejnění tajně pořízených fotografií z Topolánkovy dovolené v Itálii. Byl na nich zachycen ve společnosti lobbistů a podnikatelů.

Na přelomu let 2006 a 2007 se Dalík podle médií podílel na vyjednávání podpory koaliční Topolánkově vládě, kterou nakonec podpořili dva sociální demokraté Miloš Melčák a Michal Pohanka. V roce 2009 se Dalík údajně pokoušel jménem premiéra přesvědčit redaktora České televize, aby stáhl reportáž o policejním vyšetřování bývalého poslance ČSSD Petra Wolfa.

V květnu 2011 média informovala o tom, že Dalík podle výpovědi někdejšího zaměstnance firmy Steyr v roce 2007 žádal 18 milionů eur (480 milionů korun) za to, že česká vláda bude pokračovat v nákupu transportérů Pandur. Dalík to popřel. V souvislosti s údajnými úplatky v kauze pandurů obvinila policie Dalíka v říjnu 2012. V květnu 2014 byl obžalován z pokusu o podvod; podle vyšetřovatelů slíbil pomoc při sjednání zakázky, i když na ni neměl ve skutečnosti vliv.

Letos v únoru soud Dalíka poslal na pět let do vězení za korupci a vyměřil mu též peněžitý trest pět milionů korun. Dalík se odvolal a v květnu pražský vrchní soud o rok zmírnil původní rozsudek; snížil i pokutu, a to na čtyři miliony korun.

Před nástupem do vězení dal Dalík několik rozhovorů, v nichž opět odmítl svou vinu a popsal svou verzi celého případu. Řekl také, že ho Topolánek zklamal tím, že ho u soudu nepodržel a že na něho prý ani nebylo spolehnutí. „Koupil jsem třeba podíl ve firmě a byli jsme domluveni, že mi půlku zaplatí a budeme to mít napůl. On mi to nikdy nezaplatil,“ řekl magazínu Neovlivní.cz. Podle Dalíka šlo o koupi poloviny tenisového areálu s hotelem ve Vestci u Prahy. Jakmile prý vyjde na svobodu, opustí Dalík Česko.

Dalík se narodil 14. ledna 1975 v Brně. Absolvoval bakalářské studium politikologie a mezinárodních vztahů na Fakultě sociálních věd UK a při studiu v letech 1994 až 1997 pracoval jako stážista v Kanceláři prezidenta republiky. Od roku 1999 byl podle médií Topolánkovým poradcem, v lednu 2000 si založil PR agenturu New Deal Communications. V letech 2002 až 2014 figuroval jako předseda představenstva. V roce 2003 se stal členem ODS.

Čtěte také:

Vítej v pekle, vítali Dalíka jeho noví spolubydlíci v ruzyňské věznici

Dalík den před nástupem do vězení odletěl do zahraničí. Prý se vrátí

Rusko jako inkarnace SSSR, či protiváha USA? Moskva prý válčí o svůj obraz

3.9.2016 e15.cz str. 00 Zahraniční události

Jan Vávra

Zaslouží si Rusko nálepku neosovětské diktatury? Smyslem ruských kanálů v zahraničí je podle Moskvy narušit dominanci západních médií, která prý šíří o Rusku nelichotivý obraz. On-line projekt Sputnik a televizní kanál RT okázale vystupují v roli informační alternativy, místo Rusku se ale věnují zesilování hlasů kritických vůči Západu. Americká i ruská média obviňují protistranu z vyvolávání ducha studené války, podle analytiků však má svět bipolární éru ve skutečnosti dávno za sebou.

V roce 2013 ruský prezident Vladimir Putin při návštěvě televizní studia RT prohlásil, že se kanálu podařilo pomoci narušit „dominanci anglosaských médií“ v mezinárodním informačním prostoru.

Bez ohledu na to, do jaké míry lze vůbec takové tvrzení pokládat za pravdivé vzhledem ke sledovanosti RT, je ale výrok sám o sobě vypovídající. Cizojazyčné kanály Moskvy přesně takovou rétoriku používají. Slogany jako „narušování dominance“, „vyslovování nevysloveného“ či „říkáme to, o čem média hlavního proudu mlčí“ tvoří klíčovou část jejich sebepropagace. Ostatně argumenty pro možnou kritiku západních médií dává například analýza, kterou letos publikoval recenzovaný odborný žurnál Politics.

Její autor Andrej Cygankov, rodák z Moskvy posledních 16 let působící jako profesor na univerzitě v San Franciscu, popsal trend negativního rámování Ruska v největších amerických novinách. Zaměřil se na jejich editoria, tedy názorové příspěvky vyjadřující redakční postoj k závažným událostem. Výsledek možná leckoho nepřekvapí, země prezidenta Vladimira Putina z nich obvykle nelichotivě vychází jako „neosovětská autokracie“. Zkoumaný materiál se týká let 2008 až 2014, tedy ještě než došlo k dalšímu výraznému zhoršení vztahů Ruska se Západem v důsledku krize na Ukrajině. Vybraná média (New York Times, Washington Post, Wall Street Journal) se v otázce Ruska dobře shodovala, uvádí autor.

Přečtete si: Propaganda Ruska zní ve Skotsku silněji, Sputnik spustil živá radiovysílání

Rusku věnoval vybraný americký tisk v daném období 137 editorialů, negativních bylo 131 z nich. Současnou zemí prezidenta Vladimira Putina podle Cygankova zjištění vykresloval americký tisk ve studenovělečném duchu jako nepovedený protějšek amerického politického systému. Doslova jako jeho temný obraz. Paralelou se SSSR, respektive strachem z opozice a centralizací moci, stejně jako srovnáním Putina se Stalinem, si novináři pomáhali k vysvětlení tak různých jevů, jako je tužší kontrola médií, zákon zakazující propagaci netradičních sexuálních vztahů nebo prudký propad ceny rublu, z něhož lze prý vinit příliš centralizovaný systém ruské moci.

„Návratem do časů SSSR“ pak byla charakterizována i Putinova zahraniční politika, ve své podstatě prý agresivní a expanzivní, s cílem hledat obětího beránka. Vybraná média ji vnímají jako hrozbu Západu a obnovení rétoriky studené války. „Opomíjena je ale skutečnost, že i v současném ruském politickém systému existují média mimo kontrolu státu a možnost pro představitele opozice kandidovat ve volbách,“ píše Cygankov.

Podle Karla Svobody z katedry ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd UK se ale „docela nabízejí paralely mezi dnešním Ruskem a Sovětským svazem za Brežněva, byť samozřejmě jako vždy kulhají. Rusko v současné době přinejlepším ekonomicky stagnuje, podobně jako SSSR v pozdním období (i když tam šlo spíše o nízký růst), a to kvůli cenám ropy i vnitřním strukturálním problémům. Vedení země klade hlavní důraz na 'stabilitu', která se nicméně mění na stagnaci. Hledá se vnitřní i vnější nepřítel. Mediální scéna je v rukách státu a pokud jde o těch pár svobodných médií, která existují, tak ta jsou různými mechanismy vytlačována na okraj,“ uvádí Svoboda, podle nějž ale není na místě vnímat svět bipolárně jako tomu před rozpadem Sovětského svazu.

Spiknutí protiruských médií? Spíš konstrukce národní identity

Vnímání Ruska jako protikladu Spojených států není novou ideologickou konstrukcí, ale sahá až do 19. století a dob carského režimu, připomíná ve své analýze politolog Andrej Cygankov. Tuto rivalitu potom znásobila studená válka a její faktický konec rozpadem Sovětského svazu utužil Američany v pocitu vítězství. „Historické paralely se Sovětským svazem jsou i z toho důvodu čtenářsky vděčné,“ píše Cygankov. Dodává navíc, že v editorialech, názorových zpravodajských žánrech, se případné protiruské tendence a paralely se Sovětským svazem objevují nejvýrazněji, zatímco v běžném zpravodajství tomu tak být nemusí. V případě RT ale dokumentární film Svět podle Russia Today ukazuje, jak je veškerý obsah podřízen kontrole Moskvy. „Pro vyvrácení mýtu o 'alternativnosti' RT doporučuji rozhovory s jejími bývalými zaměstnanci,“ říká vedoucí programu Kremlin Watch think-tanku Evropské hodnoty Jakub Janda a připomíná, že stanice má jasně nastavenou agendu i své politické cíle.

„Současný svět, a Rusko to i zdůrazňuje, bipolární zdaleka není. Ze strany Moskvy tak zaznívají požadavky na pozice dalších zemí (Čína Indie, Brazílie) jako světových velmocí. Současné ruské ambice jsou přeci jen skromnější, než tomu bylo u SSSR,“ doplnil analytik.

Ruský politolog Cygankov podíl na oživení rétoriky studené války přisuzuje spíše Spojeným státům a jejich elitám za zdůrazňování rozdílu mezi „svobodnou a demokratickou Amerikou“ v protikladu se „zaostalým autokratickým Ruskem.“ Takové ideologické pojetí americké identity současně staví zemi do role lídra svobodného světa v zahraničí a obhajuje její hegemonii, míní akademik.

Podle něj tento pohled vede k jistému zkreslení nejenom mediálního obrazu dění v Rusku, ale i zahraniční politiky Moskvy v porovnání s politikou USA a morálnímu nadřazování zájmů Washingtonu. „V tomto kontextu opravdu může RT, Sputnik, ale právě i třeba server Russia Direct představovat svého druhu alternativu,“ napsal serveru E15 Cygankov.

Program? Antiamerikanismus a konspirace

Mediálním projektům RT a Sputnik se Moskva dokonce rozhodla i přes ekonomickou krizi navýšit rozpočty. Alternativou, kterou ale takové projekty nabízejí, bývá místo lepšího obrazu Ruska naopak horší obraz Západu, všiml si Ilja Jablov z univerzity v Leedsu, který se ve své studii zaměřil naopak právě na obsah vysílání stanice RT.

Aktuálním příkladem, kdy tato ruská stanice nabízí „něco navíc“ než ostatní média, by hypoteticky mohly být zprávy o vztazích mezi miliardářem a filantropem Georgem Sorosem a prezidentskou kandidátkou Hillary Clintonovou. O nich mají vypovídat uniklé interní dokumenty Sorosovy nadace Open Society Foundations, zveřejněné na stránkách DC Leaks. Co nebylo pro největší americká média předmětem zostřené pozornosti, ruské stanici RT naopak přišlo velmi vhod. Soros je podle zveřejněných dokumentů a e-mailů nejen významným sponzorem předvolební kampaně Clintonové, ale de facto i jejím poradcem – v roce 2011 měl dávat Clintonové, jež tehdy působila ve funkci ministryně zahraničních věcí, instrukce, jak zvládnout politickou krizi v Albánii.

Také program Kremlin Watch think-tanku Evropské hodnoty, který se na analýzu a vyvrácení proruských dezinformací zaměřuje, ve svém newsletteru uvedl, že řečené dokumenty v západních médiích příliš pozornosti nevzbudily. „Dost možná proto, že většina informací, které se z uniklých materiálů dají vyčíst, nejsou zas takovým překvapením,“ uvádí organizace.

Z hlediska ruské mediální agendy a jejího programového antiamerikanismu jde ovšem o více než zajímavou zprávu i z toho důvodu, že může vytvářet (a ráda tak činí) obraz Sorose coby „loutkovodiče“ politického dění (nejen) ve Spojených státech. Současně RT a Sputnik zpochybňují legitimitu nejen prezidentské kandidátky Clintonové, ale i samotných voleb.

Ještě nedávno se mohli diváci RT pravidelně mezi pořady setkávat s krátkými prostřihy, kde moderátorka Anissa Naouaiová Američanům škodolibě gratuluje k jejich prezidentským kandidátům. „Budete volit mezi Clintonovou a Trumpem, tedy mezi zájmy mnoha korporací v případě Clintonové a zájmy korporace jedné v případě Trumpa – té jeho,“ tvrdila v něm.

Přečtěte si rozhovor: Propagandu Kremlu šíří na Ukrajině zejména oligarchové, říká Roman Šutov

Aktuální rétorika RT je tak v souladu se staršími zjištěními Ilii Jablokovy z univerzity v Leedsu. Ten dále popisuje, jak se RT profiluje coby „mluvčí globálního společenství ‚lidu‘ stojícího proti globálnímu Druhému – Spojeným státům americkým.“ Situaci Moskvy ale komplikuje skutečnost, že Putinův režim nestaví na nějakém uceleném ideologickém základě, připomíná Jablokov. Tím se podle něj současná situace liší od éry studené války, která byla charakterizována ideologickým střetem mezi komunismem a kapitalismem. Nyní tak prý RT zbývá propagovat jen antiamerikanismus.

„RT dává velký prostor všem kritikům americké či západní zahraniční politiky, protože RT nefunguje jako médium, ale jako PR kanál Kremlu, který se snaží být vlivovou operací pro vybrané cílové skupiny v západním světě – zejména krajní pravici a krajní levici, čemuž odpovídá výběr preferovaných hostů. Na RT často najdeme i různé konspirační teoretiky, bláznů, nebo irelevantní osoby vykreslované jako experty právě jen proto, že výrazně kritizují západní zahraniční politiku,“ míní vedoucí zmíněného programu Kremlin Watch Jakub Janda.

Odkazuje mimo jiné na skutečnost, že mezi agendu RT také patří reportáže o událostech 11. září, které jsou založeny na hlasech zpochybňujících oficiální výklad tragédie. Vše podléhá narativu „přinášíme to, o čem všichni ostatní lžou.“ Projevuje se to i tím, že moderátoři svým hostům nijak nekomplikují život konfrontačními dotazy, vyjadřované názory skládají předem utvořený obraz amerického establishmentu. To, co pak staví ve vysílání RT či Sputniku Rusko do lepšího světla je nakonec prostá skutečnost, že jeho zájmy jsou vůči „pokryteckým USA“ v protikladu. Rusko pak působí jako statečná opozice vůči USA, doplňuje Jablokov.

Spory o smysl NATO a Ukrajinu

Tato rétorika je patrná zejména při referování o krizi na Ukrajině. Zatímco přední americké deníky ve svých editorialech událost mnohdy rámuje „agresivní podstatou neosovětského Ruska,“ Cygankov upozorňuje, že část příběhu opomíjejí. Má na mysli hlavně vnitřní štěpení na ukrajinské politické scéně, stejně jako příslib rozšíření NATO do klíčové strategické sféry Ruska. Americký politolog John Mearsheimer dokonce připisuje hlavní zodpovědnost za současný konflikt na Ukrajině Západu, respektive prosazování jeho zájmů mimo jiné pomocí zaštitění revoluce na Majdanu a dlouhodobého financování občanské společnosti na Ukrajině s cílem podpořit prozápadní směřování země.

„Prozápadní směřování“ je však v očích Moskvy v první řadě předstupněm vstupu do NATO, míní Mearsheimer. Západní politické elity podle něj i přes svůj idealismus nemohly čekat, že by Rusko na reálnou možnost rozšíření Severoatlantické aliance až k jeho hranicím nezareagovalo, jak ostatně dříve důrazně varovalo, připomíná Mearsheimer v článku v magazínu Foreign Affairs. „Pokud by ‚oživením ducha studené války‘ bylo rozšíření NATO do střední a východní Evropy, pak bychom ale ignorovali možnost volby těchto států zvolit si svou zahraničně-politickou orientaci, kterou jim přiznávají i SSSR podepsané Helsinské dohody,“ říká Janda.

Přečtěte si rozhovor o současném Rusku: Čína budí v Rusech naději i hrůzu, říká Tomáš Glanc

Přestože Mearsheimerovy teze do značné míry Rusko a jeho zájmy legitimizují, v jinak údajně protiamerickém veřejném prostoru tak úplně nechybí. Částečným důkazem budiž prostý fakt, že Mearsheimerův článek otiskl právě prestižní magazín Foreign Affairs.

Prostor dostal americký politolog i na stránkách New York Times. Podobné názory navíc zastává také profesor ruských studií Stephen Cohen, a ani jeho názory americká média zcela neopomíjejí, jakkoliv je k nim on sám kritický. Nedávno například kritizoval označování Trumpa coby agenta Kremlu přímo během vstupu ve vysílání stanice CNN.

Stephen Cohen ve vysílání CNN

Ruská RT tyto Cohenovy či Mearsheimerovy názory prezentuje rovnou jako disidentské a částečně tím obhajuje, kolik prostoru ve zmíněné televizi dostávají.

V jednom z dílů půlhodinového diskuzního pořadu si moderátor pozval jak Cohena, tak Mearshimera. Ve studiu pak spolu debatovali včetně moderátora tři lidé, kteří měli stejný pohled na vývoj mezinárodních vztahů mezi Ruskem a Spojenými státy.

Sledovanost padá

Program, který se RT snaží nabízet, ale podle čísel láká stále méně diváků. Od roku 2013, kdy Putin stanici ocenil za prolomení anglosaského monopolu, začala její sledovanost ve Velké Británii klesat a ve Spojených státech zůstávala mizivá. Jak loni připomněl server The Daily Beast s odkazem statistiky, sledovanost ruského kanálu klesla ve Spojeném království o dvacet tisíc na sto tisíc diváků za den. V USA pak průměrná denní sledovanost všech pořadů nepřesahuje třicet tisíc osob. Toto číslo je přitom minimem, aby mohl být kanál do diváckých statistik vůbec započítán.

Cohen a Mearsheimer v debatě na RT

Novějším pokusem, jak světem šířit zprávy vyhovující Moskvě, je síť rozhlasového a on-line zpravodajství Sputnik. Svou činnost zahájila před necelými dvěma roky, počet jejich jazykových mutací mezitím přesáhl třicet a projekt funguje i v českém jazyce. Stejně jako RT se ani Sputnik ne všude setkal se zájmem. Fungování skandinávských mutací Sputniku jejich provozovatel kvůli slabé návštěvnosti uzavřel už ani ne po roce, připomíná list New York Times.

Přestože ale oficiální ruské kanály nemusejí zavedeným médiím konkurovat co do počtu diváků a návštěvnosti, tajné služby přesto varují před dalším stupňováním informační války. Příkladem je právě Česká republika, kde sice RT nevysílá, přesto zde podle aktuální zprávy BIS silně působí dezinformační a propagandistická činnost Ruska.

BIS odkazuje zejména na provoz desítek tzv. alternativních zpravodajských stránek, které často šíří nepodložené či vyloženě lživé informace s cílem narušit důvěru ve fungování západních institucí a vyvolávat zmatení. Ač bývají mnohdy označeny jako „proruské“, studie pracovníků Masarykovy univerzity ve spolupráci s Evropskými hodnotami ukázala, že Moskvu vykreslují spíše neutrálně.

Podobně jako pro RT je tak jejich hlavní agendou kritika Západu. Přebírání a sdílení článků či videí oficiální ruské propagandy tvoří podle Jandy „významnou část jejich obsahu.“ Ač oficiální kanály ruské propagandy nemusejí mít závratnou diváckou odezvu, jejich hlas zesilují právě tyto spřízněné webové projekty. Ty však až u poloviny článků neuvádějí zdroje svých informací, případně s původními zdroji pracují fakticky zavádějícím způsobem. V takovém případě se nejedná o alternativní názory na věc, ale prostě lži, jak řekl v únoru Jakub Kalenský z bruselského týmu Stratcom East, který jejich šíření analyzuje. Monitorováním obsahu řečených webů a vyvracením prokazatelných lží se bude od příštího roku zabývat také nový útvar českého ministerstva vnitra.

Čtěte také:

Rusko je třetí největší hrozba, tvrdí německé ministerstvo obrany

Nestačí mu vyhrát. Chce vyhrávat spektakulárně

3.9.2016 finmag.cz str. 00 Rozhovor

Monika Hájková, Ondřej Tůma

V první části rozhovoru s politologem Michele Romancovem byla řeč především o vztazích Ruska, Turecka a Evropské unie. Dnes se už budeme soustředit výhradně na Rusko a jeho vládcu Vladimira Putina.

První díl rozhovoru:

Turci se Evropské unii vzdalují bleskovou rychlostí

Polovina Rusů žije za míň než deset tisíc rublů měsíčně, tedy za 3750 korun. „Rusko je na hraně socioekonomického kolapsu. Lidi si nemůžou dovolit kupovat léky a vynakládají víc než půlku příjmů na obstarání potravin,“ říká politolog Michael Romancov. Lví podíl na jejich neutěšené situaci má podle něj i prezident Vladimir Putin.

Byly hospodářské sankce, které Evropská unie proti Rusku zavedla, úspěšné?

Na hodnocení je příliš brzy. Zatím je evidentní, že nejbolestivější byly sankce, které odstříhly ruské banky, respektive velké podniky, od západních kapitálových trhů. Sankce, které zakázaly některým ruským představitelům cestovat do Evropy, byly úspěšné jen částečně – kdyby je to mělo opravdu bolet, musely by se vztahovat i na jejich rodinné příslušníky. Sankce zaměřené na vývoz citlivých technologií s duálním využitím [tedy použitelné jak v mírovém, tak vojenském průmyslu, pozn. red.] můžou Rusko poškodit spíše zdlouhodobého hlediska. Rusové totiž nejsou schopní v celé šíři průmyslu vyrábět moderní stroje a zařízení. Pořád sice mají některé špičkové provozy, ale jde jen o zlomek toho, co míval Sovětský svaz. Ten byl ve své době vědeckou i technologickou velmocí, to je ale dávno pryč.

Jaké důsledky tedy měly sankce pro ruskou ekonomiku?

Ekonomicky na tom Rusko nebylo dobře ani před anexí Krymu. Hospodářský model Ruska byl totiž založený na drancování přírodních zdrojů a rozkrádání bohatství, které z toho vzešlo. Tento model se evidentně vyčerpal a Rusko je podle všech klíčových hospodářských a na ně navázaných sociálních ukazatelů všilých problémech. Problémy narůstají natolik, že se o nich v ruské společnosti mluví stále častěji, a je jen věc času, kdy dojde k velkým sociálním protestům. Otázka je, jak na to případně zareaguje Putin a jeho lidé.

Můžete být konkrétnější, o jaké problémy jde?

Rusko má 144 milionů obyvatel, z toho 40 milionů je v důchodu. Průměrná penze je 12900 rublů, v přepočtu tedy 4830 korun. Jenže cenová hladina je tam vyšší než u nás. Podobně jsou na tom Rusové sprůměrným platem – ten v červnu dělal 36 525 rublů, v přepočtu na koruny tedy 13680 korun. Za to se přece dlouhodobě nedá žít. Předák ruských komunistů Zjuganov navíc tvrdí, že polovina Rusů žije za míň než deset tisíc rublů, tedy za 3750 korun měsíčně. Rusko je zkrátka na hraně socioekonomického kolapsu. Lidi si nemůžou dovolit kupovat léky a vynakládají víc než půlku příjmů na obstarání potravin – to je klasický indikátor ekonomik třetího světa.

Může ještě Rusko socioekonomický kolaps zvrátit?

Snaží se. Vláda například ve snaze zracionalizovat fungování ekonomiky přistoupila k poplatkům za komunální služby. Doteď Rusové platili vodu, plyn nebo elektřinu směšně nízkým paušálem bez ohledu na to, kolik spotřebovali. Najednou jim nasadili měřáky a musí platit reálné ceny. V některých regionech tak cena elektřiny takřka přes noc desetinásobně stoupla. Problém je také v tom, že i když je Rusko federace čítající 85 subjektů různého typu, do státního rozpočtu přispívá jen deset z nich. Zbytek je jen příjemcem peněz. Vláda proto postupně začíná přesouvat odpovědnost na vedení jednotlivých regionů.

Jak je možné, že i vdobě tak velké krize má Vladimir Putin mezi Rusy stále důvěru?

Rusové přistoupili na rétoriku světového spiknutí, proti kterému je Putin brání. Rusko přitom neohrožuje Západ ani Čína, ale totální nekompetentnost elit včele s Putinem a způsob, jakým spravují stát. Za šestnáct let, kdy je Putin nepřetržitě u moci, nakumulovalo Rusko obrovské bohatství tím, že poprvé ve své moderní historii umisťuje na světové trhy suroviny a z jejich prodeje získává neuvěřitelné finanční prostředky. Jenže politické elity ho mizerným způsobem spravují a rozkrádají. Dokud byla cena ropy kolem sta dolarů za barel, vypadalo to jako nekončící mejdan. Teď se ale dostali do obrovských problémů a klíčové bude, jak je dokážou řešit směrem dovnitř státu.

Navíc všechny ruské politické strany, které jsou aktuálně zastoupené v parlamentu, označují Putina jako lídra, za kterým stojí. Na koho ale opozice útočí, je ruská vláda a premiér Medveděv. Přestože vláda dělá jen to, co chce Putin, hrají politické elity tuhle hru.

Je Medveděvova vláda v ohrožení?

Čím dál víc se o tom mluví. Její pád může přijít klidně během jednoho dne. Putin prostě rozhodne a stane se to. Rozhodnutí bude jen na něm, protože v Rusku je i opozice ochočená – navenek se sice projevuje proti, ale nic neudělá.

Mohla by dnes výměna Medveděva včele ruské vlády skutečně pomoci?

Dočasně asi ano. Otázkou je, jestli může přijít někdo, kdo by dokázal vést zemi jiným způsobem. Co je Putin včele, neustále se srovnává slabý a opilý Jelcina a silný a střízlivý Putin. Ruská ekonomika sice měla za Jelcinovy vlády obrovské problémy, ale vědělo a diskutovalo se o nich. Jenže Putin umlčel média, a tak problémy zveřejného prostoru zmizely. Je otázka, zda existuje někdo, kdo dokáže problémy pojmenovat a prosadit jejich řešení. Současné politické elity se budou snažit problémy záplatovat minimálně do prezidentských voleb v roce 2018. Putin do nich půjde a vyhraje je. Záleží ale s jakým rozdílem, případně jak moc budou volby zmanipulované – jemu totiž nestačí vyhrát, on chce vyhrávat spektakulárně. Na druhou stranu do roku 2018 je pořád daleko a jim docházejí zdroje. Je to začarovaný kruh.

Myslíte, že bude Putin v Rusku u moci až do své smrti?

V tento okamžik jsem přesvědčen, že ano.

Patříte mezi tvrdé kritiky Vladimira Putina. V jednom rozhovoru jste dokonce řekl, že není geniální taktik, ale obyčejný gauner. A také jste ho přirovnal ke Stalinovi...

Putin se netají tím, že vyšel z prostředí petrohradských pouličních gangů. Myslím, že období dospívání každého člověka formuje, případně deformuje – a k tomu došlo u něj. Paralela se Stalinem se pak nabízí proto, že veškerou moc soustředil do svých rukou. Nikdo neví, jak a proč se v Rusku přijímají rozhodnutí. Zhruba před třemi týdny třeba Putin oznámil, že mění vnitřní administrativně-správní strukturu Ruské federace – zrušil Krymský federální okruh a připojil Krym a Sevastopol k Jižnímu federálnímu okruhu. To je, jako kdyby u nás někdo přes noc a bez projednání s Parlamentem rozhodl, že dva samostatné kraje přiřadí k jinému. Putin má zkrátka ve svých rukou obrovskou moc a my nevíme, jestli se o ni dělí, nebo rozhodnutí sněkým alespoň konzultuje.

Co by pro vztahy Ruska a Západu znamenalo, kdyby americké prezidentské volby vyhrál Donald Trump?

Americký prezident ve svých rukách nekoncentruje zdaleka tolik moci jako ruský. Systém brzd a protivah ve Spojených státech funguje. Jedna věc je tedy rovina rétorická a druhá rovina praktická – vtě by změny nebyly až tak velké. Americký prezident je především prezidentem Spojených států a nejsilnější je pro něj americký zájem. A tím rozhodně není mít Rusko, které je vůči USA asertivní až agresivní, případně mít ve světové aréně hráče, který chce torpédovat fungování mezinárodních ekonomických vztahů. Rusové jsou blázni, pokud si myslí, že v Trumpovi se dostane do Bílého domu někdo, kdo odstřelí svět v jeho současné podobě.

A jak se díváte na příklon některých českých politiků k Rusku, zejména současného a minulého prezidenta?

Zracionálního hlediska není nic, co by v Rusku bylo obdivuhodné. Oba zmínění pánové mají ekonomické vzdělání, takže pokud by si dali jen trošku práce, věděli by, že ekonomický management byl v Rusku vždycky vkatastrofálním stavu. Oba mají podle mého názoru mimořádně zbytnělé ego a soutěží nejenom se sebou, ale snaží se především trumfnout Václava Havla, což se jim na Západě nikdy nepovede. Navíc vyrůstali a značnou část svého života prožili vbipolárním světě, takže je v nich stále zakořeněné, že se musí přiklonit buď k Západu, nebo k Východu. Když zjistili, že nemají šanci proniknout do USA stejně úspěšně jako Havel, rozhodli se jít na druhou stranu. Takže jejich příklon k Rusku vnímám jako kombinaci obrovského ega a zajetého myšlení z dob studené války.

Jak moc nás jejich jednání poškozují vočích evropských partnerů?

Evropští partneři naštěstí vědí, že pokud jde o zahraniční a bezpečnostní politiku, rozhoduje v Česku vláda. Všechny naše vlády se zhlediska komunikace k Evropské unii i k Severoatlantické alianci chovaly v zásadě akceptovatelným a racionálním způsobem. Navíc prezident je slyšet víc u nás než ve světě. Velcí světoví hráči nemají důvod si Česka všimnout – jsme jednoduše příliš malí. Nesnáze ale vidím v tom, že „díky“ aktivitám exprezidenta i současného prezidenta nás ostatní země čím dál častěji vnímají jako potížisty. To je pro tak malou zemi problém a já nezávidím libovolnému ministerskému předsedovi, který tohle musí neustále žehlit a vysvětlovat.

=====

Má medvěd hlad?

Západ přitvrdil sankce proti Rusku, jen Švýcaři nedrží basu. A nejspíš na tom solidně vydělají. Je možné jim to vyčítat? Co když si prostě jenom připustili to, co ostatní nechtějí vidět: že ekonomické sankce v historii přinesly jen pranepatrné výsledky?

Lukáš Kovanda o sankcích vůči Rusku

=====

Jak jsme se pitvali v Turecku

Jak ti je, Türkiye?

„Jak je to krásné: úroda sklizena, pole obdělána, radost pohledět. To je hospodářství! Inu, Turecko,“ povzdechne Cimrmanův inspektor Trachta při pohledu z okna expresu odjíždějícího z Istanbulu. Jenže to je jen taková cimrmanština, hospodářství Turecka bývalo symbolem ekonomického a sociálního úpadku, neschopné vlády, klientelismu a korupce. Bude to zase platit?

To je hospodářství! Inu, Turecko

=====

Michael Romancov

Narodil se v roce 1969. Vystudoval Pedagogickou fakultu UK, obor občanská výchova, a Fakultu sociálních věd UK, obor politologie. Od roku 1998 působí na Institutu politologických studií UK FSV, kde se specializuje na politickou geografii, geopolitiku a Rusko. Zároveň vyučuje na Západočeské univerzitě v Plzni a Metropolitní univerzitě v Praze.

=====

URL | <http://finmag.penize.cz/kaleidoskop/315332-nestaci-mu-vyhrat-chce-vyhravat-spektakularne>

Nestačí mu vyhrát. Chce vyhrávat spektakulárně

3.9.2016 peníze.cz str. 00 Rozhovor

Monika Hájková, Ondřej Tůma

V první části rozhovoru s politologem Michele Romancovem byla řeč především o vztazích Ruska, Turecka a Evropské unie. Dnes se už budeme soustředit výhradně na Rusko a jeho vládcu Vladimíra Putina.

První díl rozhovoru:

Turci se Evropské unii vzdalují bleskovou rychlostí

Polovina Rusů žije za míň než deset tisíc rublů měsíčně, tedy za 3750 korun. „Rusko je na hraně socioekonomického kolapsu. Lidi si nemůžou dovolit kupovat léky a vynakládají víc než půlku příjmů na obstarání potravin,“ říká politolog Michael Romancov. Lví podíl na jejich neutěšené situaci má podle něj i prezident Vladimir Putin.

Byly hospodářské sankce, které Evropská unie proti Rusku zavedla, úspěšné?

Na hodnocení je příliš brzy. Zatím je evidentní, že nejbolestivější byly sankce, které odstříhly ruské banky, respektive velké podniky, od západních kapitálových trhů. Sankce, které zakázaly některým ruským představitelům cestovat do Evropy, byly úspěšné jen částečně – kdyby je to mělo opravdu bolet, musely by se vztahovat i na jejich rodinné příslušníky. Sankce zaměřené na vývoz citlivých technologií s duálním využitím [tedy použitelné jak v mírovém, tak vojenském průmyslu, pozn. red.] můžou Rusko poškodit spíše zdlouhodobého hlediska. Rusové totiž nejsou schopní v celé šíři průmyslu vyrábět moderní stroje a zařízení. Pořád sice mají některé špičkové provozy, ale jde jen o zlomek toho, co mívával Sovětský svaz. Ten byl ve své době vědeckou i technologickou velmocí, to je ale dávno pryč.

Jaké důsledky tedy měly sankce pro ruskou ekonomiku?

Ekonomicky na tom Rusko nebylo dobře ani před anexí Krymu. Hospodářský model Ruska byl totiž založený na drancování přírodních zdrojů a rozkrádání bohatství, které z toho vzešlo. Tento model se evidentně vyčerpával a Rusko je podle všech klíčových hospodářských a na ně navázaných sociálních ukazatelů všilých problémech. Problémy narůstají natolik, že se o nich v ruské společnosti mluví stále častěji, a je jen věc času, kdy dojde k velkým sociálním protestům. Otázka je, jak na to případně zareaguje Putin a jeho lidé.

Můžete být konkrétnější, o jaké problémy jde?

Rusko má 144 milionů obyvatel, z toho 40 milionů je v důchodu. Průměrná penze je 12900 rublů, v přepočtu tedy 4830 korun. Jenže cenová hladina je tam vyšší než u nás. Podobně jsou na tom Rusové sprůměrným platem – ten v červnu dělal 36 525 rublů, v přepočtu na koruny tedy 13680 korun. Za to se přece dlouhodobě nedá žít. Předák ruských komunistů Zjuganov navíc tvrdí, že polovina Rusů žije za míň než deset tisíc rublů, tedy za 3750 korun měsíčně. Rusko je zkrátka na hraně socioekonomického kolapsu. Lidi si nemůžou dovolit kupovat léky a vynakládají víc než půlku příjmů na obstarání potravin – to je klasický indikátor ekonomik třetího světa.

Může ještě Rusko socioekonomický kolaps zvrátit?

Snaží se. Vláda například ve snaze zracionalizovat fungování ekonomiky přistoupila k poplatkům za komunální služby. Doteď Rusové platili vodu, plyn nebo elektřinu směšně nízkým paušálem bez ohledu na to, kolik spotřebovali. Najednou jim nasadili měřáky a musí platit reálné ceny. V některých regionech tak cena elektřiny takřka přes noc desetinásobně stoupla. Problém je také v tom, že i když je Rusko federace čítající 85 subjektů různého typu, do státního rozpočtu přispívá jen deset z nich. Zbytek je jen příjemcem peněz. Vláda proto postupně začíná přesouvat odpovědnost na vedení jednotlivých regionů.

Jak je možné, že i v době tak velké krize má Vladimir Putin mezi Rusy stále důvěru?

Rusové přistoupili na rétoriku světového spiknutí, proti kterému je Putin brání. Rusko přitom neohrožuje Západ ani Čína, ale totální nekompetentnost elit v čele s Putinem a způsob, jakým spravují stát. Za šestnáct let, kdy je Putin nepřetržitě u moci, nakumulovalo Rusko obrovské bohatství tím, že poprvé ve své moderní historii

umísťuje na světové trhy suroviny a z jejich prodeje získává neuvěřitelné finanční prostředky. Jenže politické elity ho mizerným způsobem spravují a rozkrádají. Dokud byla cena ropy kolem sta dolarů za barel, vypadalo to jako nekončící mejdan. Teď se ale dostali do obrovských problémů a klíčové bude, jak je dokážou řešit směrem dovnitř státu.

Navíc všechny ruské politické strany, které jsou aktuálně zastoupené v parlamentu, označují Putina jako lídra, za kterým stojí. Na koho ale opozice útočí, je ruská vláda a premiér Medveděv. Přestože vláda dělá jen to, co chce Putin, hrají politické elity tuhle hru.

Je Medveděvova vláda v ohrožení?

Čím dál víc se o tom mluví. Její pád může přijít klidně během jednoho dne. Putin prostě rozhodne a stane se to. Rozhodnutí bude jen na něm, protože v Rusku je i opozice ochočená – navenek se sice projevuje proti, ale nic neudělá.

Mohla by dnes výměna Medveděva v čele ruské vlády skutečně pomoci?

Dočasně asi ano. Otázkou je, jestli může přijít někdo, kdo by dokázal vést zemi jiným způsobem. Co je Putin v čele, neustále se srovnává slabý a opilý Jelcina a silný a střízlivý Putin. Ruská ekonomika sice měla za Jelcinovy vlády obrovské problémy, ale vědělo a diskutovalo se o nich. Jenže Putin umlčel média, a tak problémy z veřejného prostoru zmizely. Je otázka, zda existuje někdo, kdo dokáže problémy pojmenovat a prosadit jejich řešení. Současné politické elity se budou snažit problémy záplatovat minimálně do prezidentských voleb v roce 2018. Putin do nich půjde a vyhraje je. Záleží ale s jakým rozdílem, případně jak moc budou volby zmanipulované – jemu totiž nestačí vyhrát, on chce vyhrávat spektakulárně. Na druhou stranu do roku 2018 je pořád daleko a jim docházejí zdroje. Je to začarovaný kruh.

Myslíte, že bude Putin v Rusku u moci až do své smrti?

V tento okamžik jsem přesvědčen, že ano.

Patříte mezi tvrdé kritiky Vladimira Putina. V jednom rozhovoru jste dokonce řekl, že není geniální taktik, ale obyčejný gauner. A také jste ho přirovnal ke Stalinovi...

Putin se netají tím, že vyšel z prostředí petrohradských pouličních gangů. Myslím, že období dospívání každého člověka formuje, případně deformuje – a k tomu došlo u něj. Paralela se Stalinem se pak nabízí proto, že veškerou moc soustředil do svých rukou. Nikdo neví, jak a proč se v Rusku přijímají rozhodnutí. Zhruba před třemi týdny třeba Putin oznámil, že mění vnitřní administrativně-správní strukturu Ruské federace – zrušil Krymský federální okruh a připojil Krym a Sevastopol k Jižnímu federálnímu okruhu. To je, jako kdyby u nás někdo přes noc a bez projednání s Parlamentem rozhodl, že dva samostatné kraje přiřadí k jinému. Putin má zkrátka ve svých rukou obrovskou moc a my nevíme, jestli se o ni dělí, nebo rozhodnutí sněkým alespoň konzultuje.

Co by pro vztahy Ruska a Západu znamenalo, kdyby americké prezidentské volby vyhrál Donald Trump?

Americký prezident ve svých rukách nekoncentruje zdaleka tolik moci jako ruský. Systém brzd a protivah ve Spojených státech funguje. Jedna věc je tedy rovina rétorická a druhá rovina praktická – vtě by změny nebyly až tak velké. Americký prezident je především prezidentem Spojených států a nejsilnější je pro něj americký zájem. A tím rozhodně není mít Rusko, které je vůči USA asertivní až agresivní, případně mít ve světové aréně hráče, který chce torpédovat fungování mezinárodních ekonomických vztahů. Rusové jsou blázni, pokud si myslí, že v Trumpovi se dostane do Bílého domu někdo, kdo odstřelí svět v jeho současné podobě.

A jak se díváte na příklon některých českých politiků k Rusku, zejména současného a minulého prezidenta?

Zracionálního hlediska není nic, co by v Rusku bylo obdivuhodné. Oba zmínění pánové mají ekonomické vzdělání, takže pokud by si dali jen trošku práce, věděli by, že ekonomický management byl v Rusku vždycky v katastrofálním stavu. Oba mají podle mého názoru mimořádně zbytnělé ego a soutěží nejenom se sebou, ale snaží se především trumfnout Václava Havla, což se jim na Západě nikdy nepovede. Navíc vyrůstali a značnou část svého života prožili v bipolárním světě, takže je v nich stále zakořeněné, že se musí přiklonit buď k Západu,

nebo kVýchodu. Když zjistili, že nemají šanci proniknout do USA stejně úspěšně jako Havel, rozhodli se jít na druhou stranu. Takže jejich příklon k Rusku vnímám jako kombinaci obrovského ega a zaještěného myšlení z dob studené války.

Jak moc nás jejich jednání poškozuje vočích evropských partnerů?

Evropští partneři naštěstí vědí, že pokud jde o zahraniční a bezpečnostní politiku, rozhoduje v Česku vláda. Všechny naše vlády se z hlediska komunikace k Evropské unii i k Severoatlantické alianci chovaly vzásadě akceptovatelným a racionálním způsobem. Navíc prezident je slyšet víc u nás než ve světě. Velcí světoví hráči nemají důvod si Česka všimnout – jsme jednoduše příliš malí. Nesnáze ale vidím v tom, že „díky“ aktivitám exprezidenta i současného prezidenta nás ostatní země čím dál častěji vnímají jako potíživý. To je pro tak malou zemi problém a já nezávidím libovolnému ministerskému předsedovi, který tohle musí neustále žehlit a vysvětlovat.

=====

Má medvěd hlad?

Západ přitvrdil sankce proti Rusku, jen Švýcaři nedrží basu. A nejspíš na tom solidně vydělají. Je možné jim to vyčítat? Co když si prostě jenom připustili to, co ostatní nechtějí vidět: že ekonomické sankce v historii přinesly jen pranepatrné výsledky?

Lukáš Kovanda o sankcích vůči Rusku

=====

Jak jsme se pitvali v Turecku

Jak ti je, Türkiye?

„Jak je to krásné: úroda sklizena, pole obdělána, radost pohledět. To je hospodářství! Inu, Turecko,“ povzdechne Cimmanův inspektor Trachta při pohledu z okna expresu odjíždějícího z Istanbulu. Jenže to je jen taková cimmanština, hospodářství Turecka bývalo symbolem ekonomického a sociálního úpadku, neschopné vlády, klientelismu a korupce. Bude to zase platit?

To je hospodářství! Inu, Turecko

=====

Michael Romancov

Narodil se v roce 1969. Vystudoval Pedagogickou fakultu UK, obor občanská výchova, a Fakultu sociálních věd UK, obor politologie. Od roku 1998 působí na Institutu politologických studií UK FSV, kde se specializuje na politickou geografii, geopolitiku a Rusko. Zároveň vyučuje na Západočeské univerzitě v Plzni a Metropolitní univerzitě v Praze.

=====

URL| <http://www.penize.cz/svetova-ekonomika/315332-nestaci-mu-vyhrat-chce-vyhravat-spektakularne>

Prezidenti Spojených států a Ruska se sešli na summitu G20 v Číně

5.9.2016 ČRo Radiožurnál str. 04 09:00 Zprávy

Pavel PROUZA, moderátor

Plné znění zprávy

Prezidenti Spojených států a Ruska se sešli na summitu G20 v Číně. Barack Obama a Vladimir Putin jednájí pravděpodobně hlavně o situaci v Sýrii. Ministři zahraničí obou zemí se na předcházejícím setkání nedokázali dohodnout na podmínkách nového příměří, které by mělo zastavit hlavně boje v okolí syrského Aleppa.

Jana GULDA, moderátorka

Lídři G20 se na summitu dohodli taky na podpoře globálního hospodářského růstu a posílení volného obchodu. Velkým tématem summitu G20 je ale taky brexit. Upozorňuje na to profesor ekonomie Michal Mejstřík z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Michal MEJSTŘÍK, profesor ekonomie, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Japonci řekli, že pokud nebylo, nebude splněno několik desítek jejich podmínek ve vztahu k brexitu, to jest uzavření specifických dohod, tak stáhnou své investice zejména do automobilového průmyslu v Británii. To jsou poměrně ostrá slova a ono přeci jenom Velká Británie je závislá na některých asijských ekonomikách.

Youtuber Kovy: Teenagery zajímají i vážná témata, jejich pozornost udržíte humorem

6.9.2016 ČRo - wave.cz str. 00 rozhovory

Hana Biriczová

Osmnáctiletý youtuber Kovy je čerstvý student Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v oboru marketing a PR. Před třemi lety začal točit videa pod přezdívkou Gameball.cz, a to hlavně v žánru let's play. Mnoha lidem se s jeho jménem vybaví Halina Pawłowska, z jejíž tvorby dlouhou dobu vycházel a předaboval její pořad. Teď už nějakou dobu tvoří pod přezdívkou Kovy a každý týden přichází s jedním tematickým videem převážně satirického charakteru.

Máš dva kanály na YouTube – Gameball.cz a Kovy – oba mají okolo tří set tisíc fanoušků, proč jsi svoji tvorbu rozdělil? Na Gameball.cz nejsem vůbec vidět, ale používal jsem jen svůj hlas. Dlouho jsem uvažoval o tom, jestli není lepší dávat novou tvorbu na starý kanál, ale potom jsem si řekl, proč to nezkusit od nuly. Založil jsem tedy nový s tím, že začnu dělat vlogy, tematická videa a skeče, samé zábavné věci, a stoupnu si sám před kameru. Oznámil jsem to na Gameball.cz fanouškům, chytlo se to a teď je Kovy už můj hlavní. Každý týden přichází s tematickým videem. Věnuješ se v nich například módě, politice nebo neetickému chování Ládi Hrušky v reklamě. Jak si je vybíráš a máš pro ně už vytvořenou nějakou strukturu, které se držíš? Na tematická videa už strukturu vybudovanou mám – začnu mluvit o nějakém problému a do toho vkládám scénky nebo vystřihávám videa z internetu. Občas je to něco úplně náhodného, nedávno jsem třeba převedl tweety do reality, kdyby je říkali důchodci. Čas od času se mi ale stane, že objevím téma, u kterého si řeknu, že možná můžu mít nějaký vliv, takže toho většinou využiju. https://youtu.be/mVRGImFL_WY Poslední video spojené s osobou Michala Haška připomínalo britského moderátora Johna Olivera. Sleduješ jeho show Last Week Tonight with John Oliver? John Oliver je velká inspirace, myslím, že nejsem jediný, kdo k němu vzhlíží. Nedávno pohrozil Václav Moravec, že by chtěl přijít s nějakým podobným formátem, což nevím, jak by fungovalo. Každopádně si myslím, že tohle je jedna z nejzajímavějších forem prezentace názorů. Tím, že svoji řeč prokládá humorem, si udržuje pozornost publika, i když mluví o sebesmutnějších nebo sebenudnějších tématech. Je tedy humor to správné lákadlo pro mladé české diváky, aby je zajímala i „nudná“ témata jako politika? Věřím, že to tak funguje. Třeba nedávno jsem mluvil o nebankovních půjčkách. Říkal jsem, že toto je téma, které je podceňované, ani na školách se nemluví moc o finanční gramotnosti. Zkusil jsem to tedy nakousnout. Myslím, že lidem se to líbilo, ale asi nejlepší pocit mám, když jim zároveň můžu něco předat. Z jakých pořadů ještě bereš inspiraci? Sleduju nějaké zahraniční youtubery a americké talk show moderátory. Nejraději mám asi Conana O'Briena, který se umí nejlépe odvázat, nebo Stephena Colberta, který se zase nebojí vyjádřit svůj názor. Spolupracoval bys někdy s televizí? S internetovou televizí ano a u té klasické je to složitější. Měl bych strach z dramaturgů, kteří by mi říkali, co můžu a nesmím říkat. Nechtěl bych přijít o tu svobodu, kterou mám na internetu. Sleduješ televizní pořad na Primě s youtubery? Vím, o co jde, a pravděpodobně si to svoje fanoušky najde, ale pro mě je to nekoukatelné. Mám raději, když v televizi vystupují profesionálové. Ty sám jsi s vlogy, což je asi nejtípcičtější

formát YouTube, začal až nedávno při cestě po Spojených státech. Proč? Neměl jsem do té doby co nabídnout. Nemyslím si, že by lidi bavilo koukat se, jak chodím po pokojíčku a chystám se do školy. Do USA jsme jeli čtyři youtubeři, lidi nás už docela znají a měli jsme zajímavý obsah z cestování. <https://youtu.be/r8J-zsKVVMcJsi> asi jediný mladý český youtube tvůrce, v jehož videu se objevily tištěné noviny. Opravdu jsou pro tvoji generaci už vlastně takový atavismus? Objevily se tam asi na šest vteřin. Sám bych se k nim nedostal, kdyby je nekupovali moji rodiče. Občas čtu tištěné časopisy jako Respekt, Reflex nebo Forbes, ale spíš si vybírám články, které mě zaujmou na sociálních sítích. Právě o kauze Ládi Hrušky jsem se dozvěděl z těch novin a čerpal jsem z nich i informace, abych měl obhajitelný zdroj, na kterém postavím video. Každopádně vždycky nakonec vidíte můj subjektivní pohled. Nechci, aby měli lidé stejný názor jak já, ale spíš si přeju nastartovat diskuzi. V komentářích pod tvými videi se občas možná trochu neprávem objevuje termín „politický agitátor“... Objevilo se to, tuším, pod videem Politika. Přitom v něm neberu ohled na pravici nebo na levici, dělám si srandu ze všech. Stejně mi lidi budou psát, že jsem tendenční. Samozřejmě, že v tom jsou moje subjektivní názory, ale mám pocit, že tohle video nebylo extrémně zaujaté. Když vidím, že někdo popírá holokaust, tak to není o mém názoru, tam není žádné ALE. V tu chvíli je nutné říct, tohle je přes čáru, a zatnout těmto lidem tipec. Poslechněte si celý rozhovor v pořadu Kompot.

URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1647523

Politolog: Chtějí požár! 7.9.2016 Aha! str. 02 Politika

„Když se proti islámskému nebezpečí staví jako hráz národní identita, stává se z ní taktéž svého druhu náboženství, í, respektive začíná více plnit nit tuto roli. To může rozpoutat tat spirálu násilí, která zažehne požár. A to islamisté chtějí. V tomto smyslu jsou pak Miloš Zeman nebo Le Penová nejlepšími spojenci radikálních islamistů, poněvadž dělají přesně to, co radikální islamisté chtějí, abychom dělali,“ říká Josef Mlejnek z Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd UK.

Foto popis| Teroristé z IS.

Zeman je jako Islámský stát! 7.9.2016 ahaonline.cz str. 00 Musíte vědět!

Ze silného tabáku si zřejmě šluknul vysoký komisař OSN pro lidská práva Jordánc Zaíd Husajn, když prezidenta Miloše Zemana (71) přirovnal rovnou k teroristické organizaci Islámský stát! A jako třešničku přidal označení populista. Důvod? Zemanovy výroky o migrantech vyznávajících islám!

Českého prezidenta může utěšovat skutečnost, že v této vybrané společnosti »politických demagogů a blouznivců« není sám. „Co má Geert Wilders (šéf nizozemské pravicové strany) společného s Trumpem, (maďarským premiérem Viktorem) Orbánem,

Zemanem, (rakouským kandidátem na prezidenta Robertem) Hoferem, Le Penovou, (představitelem britských nacionalistů Nigelem) Faragem, to má také společného s Islámským státem,“ citoval portál Time z Husajnova projevu na konferenci v Haagu. „Populisté využívají polopravdy a přílišné zjednodušování, což jsou dva skalpely největších propagandistů,“ řekl Husajn s tím, že perfektním prostorem jsou pro ně internet a sociální média. Ačkoli Husajn zmínil řadu politiků, hlavním terčem jeho kritiky byl Wilders. Ten zveřejnil volební manifest, v němž v případě získání moci slíbil zavření všech mešit v zemi či zákaz přistěhovalectví z muslimských zemí. Jeho partaj je v čele průzkumů...

Už jednou obviňoval

Husajn už na podzim 2015 dal najevo své znepokojení nad »xenofobními veřejnými projevy, včetně islamofobních výroků« prezidenta Zemana. Tehdy také obvinil Českou republiku ze systematického porušování práv uprchlíků, kteří do země dorazili od loňského srpna.

Co na to Hrad?

„Ano, pan prezident bude dál bránit ČR před nebezpečím terorismu, se kterým je migrace spojena. Žádný komisař nebude naší zemi diktovat,“ ohradil se proti Husajnovým výrokům Zemanův mluvčí Jiří Ovčáček.

Milošovy výroky, které se Husajnovi asi nelíbí:

„Nepřítelem je anticivilizace táhnoucí se od severní Afriky až po Indonésii. Žije v ní na dvě miliardy lidí a financovaná je dílem z prodeje ropy, dílem z prodeje drog.“

„Já řekl, že islám je náboženstvím nenávisti. A za tím si stojím, protože tento můj výrok nevyplýval z žádného předsudku, ale ze studia islámských textů.“

„Umírněný muslim je contradictio in adjecto, tedy protimluv, stejně jako contradictio in adjecto je umírněný nacista.“ „Netvrdím, že všichni muslimové jsou teroristé, tvrdím, že všichni teroristé jsou muslimové.“

„Přijedeme o krásu žen, protože ty budou zahaleny v burkách od hlavy po paty včetně obličeje, kde máte jen takovou látkovou mřížku.“

„První věta zní: Nikdo vás sem nezval. Druhá věta: Když už tady jste, tak musíte respektovat naše pravidla, stejně jako my respektujeme pravidla, když přijedeme do vaší země. Třetí věta: Když se vám to nelíbí běžte pryč.“ Politolog: Chtějí požár!

„Když se proti islámskému nebezpečí staví jako hráz národní identita, stává se z ní taktéž svého druhu náboženství, respektive začíná více plnit tuto roli. To může rozpoutat spirálu násilí, která zažehne požár.“

A to islamisté chtějí. V tomto smyslu jsou pak Miloš Zeman nebo Le Penová nejlepšími spojenci radikálních islamistů, poněvadž dělají přesně to, co radikální islamisté chtějí, abychom dělali,“ říká Josef Mlejnek z Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd UK.

URL| <http://www.ahaonline.cz/clanek/124125/zeman-je-jako-islamsky-stat>

Alžběta a pilník

7.9.2016 ČRo Plus str. 07 18:10 Názory a argumenty

Petr SCHWARZ, moderátor

Výročí atentátu na rakouskou císařovnu a českou královnu Alžbětu, které připadá na tento týden, velký zájem široké veřejnosti nepřitahuje. Politolog z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Josef Mlejnek mladší však ve svém komentáři upozorňuje na to, jak aktuálně může historie promlouvat i k dnešku.

Josef MLEJNEK, politolog

Současná veřejná debata je snad přímo uhranuta obavami z islámského terorismu. Přitom se ale zapomíná na skutečnost, že na přelomu 19. a 20. století čelila Evropa podobné teroristické vlně, byť vymezené nikoliv nábožensky. 10. září 1898 podlehla atentátu rakouská císařovna a česká královna Alžběta, manželka císaře Františka Josefa I., které doslova probodnul srdce pilníkem italský anarchista Luigi Lucheni, když spěchala v Ženevě na parník. Osamělý vlk Lucheni sice svůj čin zdůvodňoval anarchistickými idejemi, potřebou skoncování se starým, nespravedlivým a utlačovatelským systémem cestou atentátů na nejvýše postavené osoby, avšak jeho nejvlastnějším motivem byla šílená touha osobně vyniknout, zapsat se nějak do dějin. "Jak rád bych

někoho zabil - ale musí to být někdo opravdu hodně důležitý, aby o tom psaly noviny," zaznamenal si do deníku. Soudní proces se snažil pojímat jako mediální divadlo, před porotou vystupoval pečlivě upravený a dobře naladěný. Dokonce pro sebe teatrálně žádal trest smrti. Švýcarsko totiž trest smrti zrušilo, což Lucheni dobře věděl. Užil si tak pár dnů pochybné pozornosti, leč ve vězení už ho žádná sláva nečekala. V roce 1910, tedy po 12 letech doživotního trestu, se ve své cele oběsil na pásku od kalhot. Vražedný pilník, který Lucheni použil, neboť údajně neměl peníze na to, aby si obstaral třeba pistoli, je nyní vystaven ve vídeňském muzeu. Lucheniho atentát dokonce podnítl svolání Mezinárodní konference na obranu společnosti před anarchismem. Konala se v Římě na sklonku roku 1898 a shodla se na definici anarchismu jako na jakémkoliv jednání, které užívá násilné prostředky s cílem zničit organizaci společnosti. Zástupci 21 zemí se rovněž shodli na potřebě koordinovaného postupu, což zahrnovalo též mezinárodní výměnu policejních informací. Pro nás je nesporně zajímavé, že konference vyzvala vlády, aby se pokusily omezit rozsah informování o anarchistických útocích v tisku, poněvadž právě mediální ohlas je často hlavním motivem jednání atentátníků. Situace tehdy byla opravdu kritická. Výčet významných obětí atentátů v období 1890-1901 zahrnuje například amerického i francouzského prezidenta, španělského premiéra, zmíněnou císařovnu Alžbětu či italského krále. Anarchisté v Paříži podnikali pumové atentáty na burzu i na divadla a kavárny plné lidí. Tehdejší a dnešní, zpravidla islamistický terorismus mají překvapivě mnoho společného: kupříkladu úsilí o medializaci události, inspiraci předchozími činy a často i velmi přizemní motivaci atentátníků - snahu po osobním vyniknutí, jež se jen halí do rádobly vznešených politických teorií nebo náboženských hesel. Všechno už tu zkrátka jednou bylo, byť v trochu jiných podobách - světoví státníci již třeba dávno neurazí bez ochranky ani krok. Nejdůležitější ze všeho je ale zachovat chladnou hlavu a nepropadnout panice.

Petr SCHWARZ, moderátor

Půlhodinka Názorů a argumentů je za námi. Za všechny kolegy, kteří pořad připravili, přeje příjemný poslech dalšího programu Českého rozhlasu Plus Petr Schwarz.

Čína již má strategii proti terorismu. Byli jsme u toho, když jí představovali v Praze

7.9.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor

Jan Rychetský

REPORTÁŽ Koridor „Pás a Stezka“, který inicioval čínský prezident Si Ťin-pching, by měl zlepšit hospodářskou prosperitu Eurasie. Vede nicméně přes velmi nestabilní území, tedy země jako Afghánistán, Irák, Sýrie a další. Právě zlepšení ekonomické situace těchto zemí by však mohlo zastavit růst radikalismu, snížit počet rekrutů Islámského státu a redukovat migraci do Evropy. Nad tím se vážně zamýšleli účastníci konference Iniciativa „Pás a Stezka“, například čínský generál Zhao Ning či bezpečnostní expert Miloš Balabán.

“Islámský stát způsobuje nestabilitu obrovského území. Tři sta Číňanů za něj odjelo bojovat na Střední východ. Na konci srpna zaútočili teroristé bombou v autě na naše velvyslanectví v Kyrgyzstánu. Ostatně z této země údajně v řadách IS bojuje pět set lidí, z nichž čtyřicet už se vrátilo zpět,” prohlásil zástupce ředitele Čínského institutu pro mezinárodní strategická studia a generál Zhao Ning. V podstatě tím začal poslední blok konference Iniciativa “Pás a Stezka“, která se konala v Profesionálním domě na Malostranském náměstí v Praze. Její závěr se totiž týkal bezpečnosti.

Čínská mise a základna

Jde o plán společného rozvoje z hlavy čínského prezidenta Si Ťin-pchinga. Ten v roce 2013 navrhl během návštěv Kazachstánu a Indonésie vznik “Ekonomického pásu kolem Hedvábné stezky” a “Námořní hedvábné stezky 21. století“, tedy “Pásu a Stezky“. Nicméně jde vlastně o koridor mezi železnicí a lodní cestou kolem jižní Asie. A právě ten koridor je pekelně neklidný, takže by se mohl naopak stát “noční můrou“ obchodníků a přepravců. Na to konto na konferenci debatovalo hned několik bezpečnostních expertů.

“Kvůli protipirátským opatřením Čína vyslala do Adenského zálivu již čtyřicet flotil obranných plavidel. V roce 2015 vyslala Čína poprvé své vojáky na zahraniční misi, a to do Jižního Súdánu. V Džibuti

budujeme první zahraniční základnu," doplnil obranné plány Číny Zhao Ning s tím, že "Pás a Stezka" bude mít hlavně přínos materiálních benefitů pro obyvatelstvo zemí v koridoru. Na druhou stranu se podělil i s obavami, že útoků na čínské pracovníky v zahraničí bude přibývat.

Neúspěšný pokus Clintonové

Vedoucí Střediska bezpečnostní politiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Miloš Balabán prohlásil: "Ekonomický rozvoj zmíněných oblastí může v boji proti extremismu a terorismu významně pomoci. Není totiž v zájmu extremistických skupin, aby se zlepšovaly ekonomické a sociální podmínky v zemích, kde působí." Doplnil, že do Evropy ročně míří 50 000 Pákistánců a loni sem přišlo 200 000 Afghánců, což byla po Syřanech největší uprchlická skupina. A to by se také mohlo změnit.

Ostatně už roku 2011 hovořila tehdejší ministryně zahraničí USA Hillary Clintonová o obnově Hedvábné stezky, ale na její plán kvůli zhoršení bezpečnostní situace a nedostatku financí nedošlo. Teď je na stole ten čínský a vypadá to, že finanční zabezpečení bude solidní. Ostatně do Číny by se třeba z Afghánistánu mohly dovážet sušené ovoce, mramor a šafrán.

Tisíce proti desítkám let

Jak konstatoval bývalý ministr zahraničí Jan Kohout, Čína existuje tisíce let, kdežto EU pár desítek. Stavěl by tedy na strategickém dialogu s Čínou. "Pás a Stezka" je prý ekonomický projekt, který vznikl, když se Čína dostala na hranice svých hospodářských možností a s myšlenkami o potřebách zabezpečit růst ekonomiky a vlastní stabilitu zjednodušením exportu zboží. "Čína je pragmatická. Třeba v Afghánistánu pomáhá v jednáních mezi tamní vládou a Tálibánem. V Pekingu proto třeba byla delegace Tálibánců," doplnil.

"Loajalita Afghánce patří nejdříve rodině, sousedům, vesnici, náboženství a pak, když mu ještě zbude místo, i státním institucím. Vláda, parlament, státní správa jsou obyčejnými Afghánci vnímány jako něco cizího. Proto tam má takovou podporu hnutí Tálibán," vysvětlil generál Petr Pelz, který právě v Afghánistánu působil jako velvyslanec.

V Afghánistánu se Čína neangažuje přímo. Největší čínská investice je v provincii Lógar, kde se nachází druhé největší ložisko mědi na světě. Na druhou stranu tam leží i jedno z největších archeologických nalezišť v zemi, takže se s těžbou ještě nezačalo. Nakonec ale všichni účastníci debaty Bezpečnostní dimenze Iniciativy Pásu a Stezky, jak se poslední blok konference nazýval, souhlasili s konstatováním, že Iniciativa "Pás a Stezka" je velmi mladá a až čas ukáže, jaká očekávání splní a jaká ne.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=452637>

Opencard: exprimátoři dostali podmínky

8.9.2016 ČT 1 str. 03 18:00 Události v regionech - Praha

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

Dva bývalí pražští primátoři, Bohuslav Svoboda a Tomáš Hudeček, odešli dnes od soudu s podmíněnými tresty v kauze Opencard. Celkem v případě uznal pražský městský soud vinnými pět celkem z 15 obžalovaných. S nejvyššími tresty odešli někdejší radní Eva Vorlíčková a šéf IT oddělení Jan Teska. Všichni shodně vinu dál odmítají a kritizují zdůvodnění verdiktu.

Tomáš HUDEČEK, bývalý primátor hlavního města Prahy

Že ten původní záměr, který byl do toho případu vložen narazí na zdravý rozum někoho silného, kdo řekne: Hele, neblbněte, je to kravina. A narazili jsme na člověka, který se projevil buď jako slaboch, nebo ten záměr byl příliš velký a on nemohl vůči svým kolegům a po 3,5letém procesu vypadat, že to bylo zbytečný.

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

Soud je potrestal za to, že v roce 2012 prosadili uzavření dvou nevýhodných smluv s firmou Haguess, tehdejším vlastníkem práv k elektronické kartě Opencard. Odsouzení svým jednáním měli podle soudu způsobit škodu blížící se 18 milionům korun. Ti se ale hájí tím, že se měl soud zabývat možným pochybením už za éry jejich předchůdce Pavla Béma.

Bohuslav SVOBODA, bývalý primátor hlavního města Prahy /ODS/

Na konci celého děje máme rozhodnutí, které říká: Vy jste nic neudělali, vy jste nic nezískali, neměli jste zlý úmysl, měli jste dobrý úmysl, dělali jste dobrou věc a já vás odsuzuji...

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

A ještě přidáme komentář Kamila Švece, politologa Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. Pěkný podvečer, přeju.

Kamil ŠVEC, politolog, FSV UK

Pěkný podvečer.

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

Jen ocituji z odůvodnění rozsudku na adresu obžalovaných: "nepochybně nevytvořili situaci, kterou byli v určité chvíli nuceni řešit. Soud má za to, že byli vedeni snahou vyřešit danou záležitost tak, aby šlo o řešení pro hlavní město

co nejlepší." Proč tedy před soudem na lavici obžalovaných neseděli ti, kteří danou situaci vytvořili?

Kamil ŠVEC, politolog, FSV UK

Nejsem právník. Nevím, proč tam neseděli. Nicméně samozřejmě z hlediska té zprávy města, toho, jak by politici měli přistupovat k hospodaření, nikdo nepopírá to, že by zkrátka se s veřejnými prostředky mělo nakládat hospodárně. Takže v okamžiku, kdyby nastal opravdu nějaký velký problém se zneužíváním těch peněz, tak pak je soud zřejmě na místě. Ale v okamžiku, kdy máme výrok soudu, který říká, že je třeba odsoudit obžalované, ale současně, že k žádnému trestnému činu v zásadě nedošlo, tak to je velmi, velmi nepředvídatelné rozhodnutí. I z hlediska toho, proč tedy by jich bylo obžalováno 15 a nakonec potrestáno pouze 5 a současně proč tedy nebyla jaksi dodržena ta kauzolita té genese té karty Opencard jako takové, kde ty problémy vznikly a k čemu to vedlo. Respektive, kdo byl na začátku toho problému.

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

Přesně tak. A když se na to podíváme z pohledu obžalovaných, tak ti téměř unisono se hájili tím, že právě by měl před soudem stanout exprimátor Pavel Bém, který jsou viděni za údajná pochybení právě z jeho éry, to tedy byla jejich obhajoba. Proč se tím možným pochybením Pavla Béma soud vůbec nezabýval?

Kamil ŠVEC, politolog, FSV UK

Já se trošku domnívám, že všichni vědí, že ta smlouva z toho roku 2006, kterou Pavel Bém podepisoval, že byla nevýhodná, respektive všichni to také unisono opakují. Ten problém, který tam může být, a který protože jsem neviděl dneska to odůvodnění, tak neuším, do jaké míry tam hraje roli. Trošku směřuji k tomu, jestli tam není problém v tom roce 2010, kdy došlo k rozvolnění licenčních podmínek, které by mohly hrát roli v tom problému toho, zda by mohlo dojít k nějaké chaotické situaci v pražské dopravě. Ale jak říkám, netuším, zda-li je v tom odůvodnění toto zmíněno. Samozřejmě to, že není Pavel Bém volán k odpovědnosti není dobré ani z hlediska toho vnímání té politiky a justice veřejností. V okamžiku, kdy všichni se na něj odvolávají, tak a on je nepotrestán, tak to nevytváří dobré podhoubí.

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

Ještě poprosím velmi krátce jednu věc. Exprimátor Bohuslav Svoboda přitom, když opouštěl soudní síň řekl novinářům, že rozsudek je vzkazem pro všechny komunální politiky a že může ohrozit demokracii v Česku. Je podle vás demokracie v Česku ohrožena?

Kamil ŠVEC, politolog, FSV UK

Tak, neřekl bych, že demokracie v Česku je ohrožena, ale myslím si, že z hlediska těch samospráv obcí nebo měst obcí, to může vést k tomu, že opravdu kandidáti nebo zastupitelé radní mohou mít strach z toho rozhodování. Budou mít strach udělat jakékoliv rozhodnutí pro to, aby nebyli popotahováni před soudy.

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

Říkal Kamil Švec. Děkuju vám, že jste byl hostem Událostí v regionech. Pěkný den přeju.

Kamil ŠVEC, politolog, FSV UK

Pěkný den, s radostí.

Severokorejský test jaderné bomby

9.9.2016 ČT 24 str. 09 22:00 Události, komentáře

Daniel TAKÁČ, moderátor

Severokorejský režim znovu provokuje svým jaderným programem. Nad ránem provedl už pátý nukleární test. Podle expertů to byl zatím vůbec nejsilnější výbuch. Incident ostře odsoudily nejenom sousední země, ale i Rusko a Spojené státy. Ještě dnes o tom bude jednat Rada bezpečnosti OSN.

redaktorka

Severokorejský jaderný test opět prozradilo zemětřesení. Jihokorejští experti byli od rána v pohotovosti. Otřesy z této severokorejské oblasti sice znají, tak silné chvění tu ale naměřili vůbec poprvé. Bylo skoro dvakrát intenzivnější než to poslední v lednu.

Kim NAM-OUK, Ústav pro zemětřesení a vulkanickou činnost

Z analýz vyplývá, že seismická aktivita byla jen o málo menší než při výbuchu atomové bomby v Hirošimě.

redaktorka

Podezření na další v pořadí už pátý jaderný test posléze potvrdil i samotný Pchjongjang.

hlasatelka státní televize KLTR

Naši vědci a technici Institutu jaderných zbraní uskutečnili test na severním jaderném polygonu. Testovali hlavici, která se teď vyvíjí.

redaktorka

Zkouška byla podle komunistického režimu úspěšná. Jaderná hlavice prý může být umístěna na balistickou střelu. Zpráva okamžitě vyvolala ostré reakce z celého světa. Přímé ohrožení cítí především sousední země, v Jižní Koreji zasedala Bezpečnostní rada státu.

Leem HO-YOUNG, generální štáb jihokorejské armády

Naše armáda nebude další jaderný trest Severní Koreje tolerovat. Jak už jsme upozorňovali dříve, použijeme všechny dostupné prostředky, abychom zajistili, že Severní Korea od svého jaderného programu upustí.

redaktorka

Jenže od vývoje jaderného programu Pchjongjang neodradily už ani tak přísné mezinárodní sankce. Rezoluce Rady bezpečnosti režim Kim Čong-una ignoruje.

Tomomi INADOVÁ, japonská ministryně obrany

To, že Severní Korea vyvinula zbraně hromadného ničení, je vážnou hrozbou pro bezpečnost Japonska. Stejně tak jako je to velké ohrožení pro mír a bezpečnost celé severovýchodní Asie a mezinárodního společenství. A to nemůžeme akceptovat.

redaktorka

Důrazný nesouhlas zní i z dalších zemí. Peking chystá diplomatický protest, Moskva mluví o velkém znepokojení. Severokorejskými provokacemi se bude zabývat i OSN. Pátý jaderný test navíc Pchjongjang načasoval na den, kdy si země připomíná 68 let od svého vzniku.

Daniel TAKÁČ, moderátor

V Událostech, komentářích Vlastislav Bříza, odborník na jaderné zbraně z katedry mezinárodních vztahů Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý večer, pane Břízo.

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, katedra mezinárodních vztahů, FSV UK v Praze

Dobrý večer z jižních Čech.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Je jisté, že to byl jaderný výbuch? Omyl je vyloučen v tomto případě?

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, katedra mezinárodních vztahů, FSV UK v Praze

Já se domnívám, že pravděpodobnost hraničí s jistotou. Tedy ano, byl to jaderný pokus.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Ze síly toho výbuchu lze poznat, jak velkou bombu Severokorejci tedy vlastně mají?

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, katedra mezinárodních vztahů, FSV UK v Praze

Tak máte-li na mysli, co se týče mohutnosti exploze, pak to poznat lze. Podle pozorovatelů došlo k výbuchu ekvivalentu zhruba dvojnásobnému než v posledních několika testech v Severní Koreji. Abych vám to přirovnal, došlo k výbuchu o velikosti zhruba jaderné bomby, která byla svržena na Hirošimu či Nagasaki.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Lze z toho usoudit ovšem, jak kvalitní, jak vyspělá, jak dokonalá ta bomba je? Jestli už je schopná být posazena na raketu a skutečně někoho ohrožovat?

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, katedra mezinárodních vztahů, FSV UK v Praze

Ano, ten závěr té otázky je zásadní a relevantní. Severní Korea bezesporu již disponuje jadernou zbraní. Otázkou je jaké velikosti. A tam jsem skeptický, respektive z úhlu našeho pohledu, našeho západního světa optimistický. Jsem přesvědčen o tom, že Severní Korea v tuto chvíli dosud nedisponuje jadernou zbraní, která

by byla schopna procesu miniaturizace v tom smyslu, že by byla být schopna osazena na balistickou raketu, proto ostatně i tento pokus. Tento pokus dnes já bych vůbec nehodnotil politicky. Samozřejmě kromě propagandistického hlediska, protože dnes je shodou okolností nejvýznamnější svátek, nejvýznačnější svátek Severní Koreje, tak šlo o čistě technický pokus další posun v procesu miniaturizace jaderné hlavice.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Čili bezpečnostně to momentálně zásadní riziko není? Momentálně, v dnešní den?

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, katedra mezinárodních vztahů, FSV UK v Praze

No, momentálně ne, ale všimněte si, jak rychle Severní Korea postupuje. Rozhodně každý další test Severní Koreje směřuje k procesu miniaturizace. To znamená, že v dohledné době Severní Korea bude zřejmě disponovat jadernou hlavici, nicméně podotýkám v počtu jednotek kusů, která bude být schopna osazena na raketu vlastní severokorejské konstrukce typu Taepodong.

Daniel TAKÁČ, moderátor

U toho se vlastně chci zastavit, u toho slova vlastní. Severní Korea je pod sankcemi. Tak jak může pokračovat v jaderném výzkumu? Ona si skutečně všechno dělá sama doma?

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, katedra mezinárodních vztahů, FSV UK v Praze

Tak začnu od nosiče, to znamená od balistické rakety, tak je v dnešní době málo známý fakt, složitější než sestavení vlastní jaderné zbraně. Ono sestavit přesnou precizní zbraň, která vám bude schopna donést, donést na vzdálený cíl, to znamená strategickou jadernou zbraň, zbraň, který dosah přesahuje 5,5 tisíce kilometrů, tak v tuto chvíli opravdu umí jenom hrstka států světa, především Ruská federace a Spojené státy. Tyto prakticky mají monopol. Čína teprve sekunduje. Takže tento proces je nesmírně složitý. Severní Korea dlouhodobě vyvíjela balistickou raketu ve spolupráci s Íránem. Poté co Írán ukončil jaderný program a Severní Korea, to se málo ví, po svém posledním čtvrtém jaderném testu byla de facto odříznuta od světa z hlediska přenosu větších technologií, protože dnes ta blokáda severokorejského poloostrova je taková, že do Severní Koreje neproklouzne loď, žádná, která by mohla mít větší náklad, tak opravdu teď v tuto chvíli ty vědci jsou závislí na sami na sobě, na Severní Koreji. Nicméně jde o to, že již v minulosti dosáhli velkých pokroků a Severní Korea disponuje raketou středního dosahu, která je schopna ohrozit, fakticky ohrozit pobřeží například Japonska. Co se týče dosahu do Spojených států amerických, tak v tuto chvíli Severní Korea naštěstí takovým nosičem nedisponuje, ale snaží se o to. Nicméně bod dva, co se týče jaderné zbraně, tak tam technici dosáhli určitého pokroku, opravdu odzkoušeli účinně jadernou zbraň, to ostatně vidíme, vidíme z těch sledovacích zařízení, kdy postupně ta výbušná síla jaderné zbraně stoupá od jednotek kilotun po desítky kilotun, což bylo dnes, jak jsem zmiňoval, Hirošima, Nagasaki měly kolem 12 až 15 kilotun ničivé síly. Toto byla podobná zbraň. To znamená, na té druhé koleji Severní Korea pokračuje úspěšně v procesu miniaturizace a teď jde o to, kdy bude schopna osadit tu, tu hlavici na svoji raketu. Ovšem buďme si vědomi faktu, že Severní Korea není schopná ani v dlouhodobé perspektivě vyvinout větší počet jaderných zbraní. Opravdu to budou jednotky kusů. A z tohoto úhlu pohledu není schopna narušit strategickou rovnováhu.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Čímž se možná tak trochu dostáváme k /nesrozumitelné/ otázce, kdyby... a hypotetické, to připouštím, kdyby svět chtěl ten problém vojensky vyřešit, problém Severní Koreji za souhlasu Ruska, za souhlasu Číny, což by asi bylo naprosto nezbytně nutné. Je to vojensky řešitelný problém tohle to?

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, katedra mezinárodních vztahů, FSV UK v Praze

To je velmi ožehavé téma. Když stát disponuje jadernou zbraní, tak je prakticky nenapadnutelný. Teď mám na mysli vojenské hledisko. Představte si, že v případném byt' rychlém vojenském útoku by nedošlo k ovládnutí veškerého technologického zařízení týkající se jaderného programu, to znamená, okamžitému ukořistění oněch jednotek počet kusů jaderných zbraní a došlo by k jejich úniku a případnému použití, ať už na území Severní Koreje jako obranný mechanismus nebo v případě, v případě sousedních, sousedních států, nejdéle Japonska, tak by došlo k tragédii. Víme, co způsobila Hirošima, Nagasaki. Takže ten primární útok si myslím, že je velmi

málo pravděpodobný. A Severní Korea to ví, proto ostatně ona tyto pokusy činí, aby byla nenapadnutelnou. Takže moje odpověď, myslím si, že pravděpodobnost je mizivá, že dojde k vyřešení této situace vojenskou cestou. Na druhou stranu Severní Korea fakticky nemůže jadernou zbraň použít, protože pakliže by tak učinila, tak by došlo s téměř jistou pravděpodobností k anihilaci života v Severní Koreje, protože ta odpověď jaderných velmocí by byla fatální a Severní Korea by byla vymazána z mapy.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Pane Břízo, děkuju za vaše názory, za vaše komentáře v Událostech, komentářích. Díky, že jste se zúčastnil. Na shledanou.

Vlastislav BŘÍZA, odborník na jaderné zbraně, katedra mezinárodních vztahů, FSV UK v Praze

I já, pěkný večer.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Poděkování i pro vás za vaši účast, za to, že jste si pustili Události, komentáře. Teď vám popřeju pěkný víkend, pokud možno ve společnosti České televize, pochopitelně a v pondělí redakce Událostí, komentářů bude pro vás připravena. Na shledanou.

ZPĚVÁK MICHAL PROKOP: ZAGOROVÁ BYLA MŮJ NEJVĚTŠÍ OMYL!

9.9.2016 Blesk magazín str. 16

Dušan Spáčil

Nedávno oslavil sedmdesáté narozeniny, a tak se může ohlížet. Michal Prokop mimo jiné otevřeně přiznává, čeho ve své kariéře lituje ze všeho nejvíc.

* Jak jste se naučil hrát a zpívat?

Všechno jsem se musel naučit sám. Hlavně od mého spolužáka v posledním ročníku na střední škole. Dával mi základy, místo abychom se učili na maturitu.

* Rodiče se muzikou nezabývali?

Oba dělali amatérsky vážnou hudbu, táta byl prý dirigentem nějakého amatérského orchestru. Alespoň mi to říkala máma - naši se totiž rozvedli a táta se od nás odstěhoval, ještě když jsem byl malý. Máma mě hudbě asi chtěla učit, ale já byl vzpurné dítě...

* Čím jste chtěl být?

Pilotem. Sbíral jsem obrázky letadel a představoval jsem si, jak budu řídit tučko. Brzy jsem ale tenhle sen opustil - dělalo se mi totiž špatně nejen na řetízkovém kolotoči, ale i na tom obyčejném s dřevěnými koňmi.

* Kdy jste poprvé přičichl k rock n rollu?

To už přesně nevím. Samozřejmě jsem ho poslouchal na Radiu Luxembourg a nebo na BBC. Ale nejvíc na mě zapůsobilo, když jsem u jednoho kamaráda slyšel desku Raye Charlese. To už jsem hrál na kytaru. Dodnes si pamatuji, jak na mě zapůsobila jeho slavná skladba Hit the Road Jack. Třeba jak tam zařve do těch holek, to mě nadchlo. V té chvíli jsem si poprvé říkal, to je ono. To bych chtěl dělat! Pro Raye Charlese mám slabost dodnes, je to můj celoživotní zpěvácký vzor.

* Spousta muzikantů říká, že začali hrát na kytaru a zpívat kvůli holkám. Bylo to tak i ve vašem případě?

To ne, my jsme prostě dělali muziku, která se nám líbila. Nepopírám, že později tenhle aspekt taky hrál příjemnou roli. Ale na druhé straně klasické blues, to, co jsme my preferovali, nebyla zrovna hudba pro holky. Krásky chodily spíš na Petra Nováka a na Olympic... Teprve později, když jsme udělali desku Kolej Yesterday, to začalo být zajímavé i pro ženské.

* Před revolucí to bylo obvykle tak, že rockeři naprosto ohrnovali nos nad popem. Bylo to u vás stejné?

Na popíkáře jsme opravdu dost shlíželi. My jsme vlastně začali hrát na protest proti klasické popině, jakou představovala třeba Simonová a Chladil, Štědrý či Gott.

* Jenže vy jste se pak dal s těmi popíkáři celkem do kupy, třeba s Hanou Zagorovou. Dokonce jste s nimi jezdil i na zájezdy do SSSR!

Po roce 1969 se bolševici do bigbeatových kapel pustili tak, že bylo těžké se uživit. Přibývaly zakazy hraní, rockeři postupně rozprodali aparaturu a rozutíkali se do výnosnějších kšeftů v popině. Třeba celá naše rytmika utekla k Lauferovi! Já se to chvíli snažil držet, ale pak jsem ztratil víru i já. Já jsem se v té době totiž oženil a potřeboval jsem živit rodinu. A tak jsem taky přijal lano od Hanky Zagorové. A jel jsem s ní na šňůru po Sovětském svazu. Finančně to bylo výhodné, ale subjektivně to pro mě bylo nejhorší období, ta hudba se mi zásadně nelíbila.

* Nemohl jste s Karlem Vágnerem, pod jehož křídla jste s Hanou Zagorovou patřili, najít společnou řeč?

To ani ne, v té kapele byli rockeři i popíkáři, většinou fajn lidi, lidsky jsme si rozuměli dobře, Hanka mi hodně pomohla. Ale protivná mi byla filozofie celého toho podniku, mně se prostě nelíbila ta snaha být populární za každou cenu. A Karel Vágner byl, dá se říct, klasický reprezentant tohoto trendu. To neříkám proti němu, časem jsem pochopil, že pravdu měl on, a ne já. Já se do toho neměl montovat. Byla to moje chyba, každý jsme byli z jiného těsta.

* Ale zase určitě máte z Ruska zážitky, které byste Rus nikde jinde neměl...

To určitě. Utkvěl mi zážitek, když jsme trčeli v hotelu v Chersonu. Člověk celý den musel čekat, než se šlo hrát. A ve městě nebylo naprosto nic, čím by se dalo zabavit. t Leda tak hrát karty a popíjet. vit. Led Vzpomínám si, že zrovna tál sníh. Do dál dále se od hotelu táhla blátivá vozová cesta, polem, až někam á k obzoru. Koukal jsem ven a říkal jsem si, že úplně chápu pocity ruského důstojníka, které jsem znal z klasických románů - nalít se vodkou a pak si vpálit kulku do hlavy. Samozřejmě byly i lepší dojmy, ale celkový pocit z Ruska byl tohoto typu.

* Pak jste ale hrál a zpíval i v jiných popových seskupeních.

Musel jsem se nějak žít. Takže jsem vyzkoušel ledacos. Semafor, dobré zážitky samozřejmě přinesl i zájezd s Evou Pilarovou na Kubu. Taky jsem byl v Německu měsíc u Gotta. Ve sboru, to byla docela škola profesionality. A Gott jako šéf byl noblesní. Ale z mého pohledu to stále nebyla ta cesta, kterou jsem chtěl jít.

* Po listopadu 1989 jste hudbu nechal na vedlejší koleji a ponořil se do politiky.

Ale občas se mi i přesto připomněla. Třeba v roce 1994 jsem byl náměstkem ministra kultury. A jednou mi můj tajemník řekl: Hledá vás nějaká dáma, prý jestli by se k vám mohla objednat, má to daleko, je z Přerova. Tak jsme se domluvili a paní přijela. A přinesla mi kytaru. „Víte, já jsem kdysi chodila s Josefem Kainarem,“ řekla mi. (Se slavným básníkem Prokop spolupracoval na desce Město, poznámka autora) „A tahle kytara mi po něm zbyla. Byla bych ráda, kdybyste si ji vzal.“ Vysvětlila mi, že ji nejprve věnovala svému synovi, ten se ale nedávno zabil v autě, a tak trvala na tom, abych si ji tedy vzal já.

* Vždycky jste zůstal duší rockerem, že? V tom kontextu mě ale trochu udivuje, že celý život žijete s jednou manželkou - to není v branži zrovna obvyklé.

Nějak nám to vyšlo. Moje žena byla vždy docela od rány a tak to manželství bylo trochu italské, ale možná právě proto nám to funguje. Dnes jsou už naše děti dospělé, máme čtyři vnuky.

* Děti se potatily, nebo jsou po mámě?

Tak nějak napůl. Třeba syn Petr studoval fakultu sociálních věd, ale pak chtěl přestoupit na DAMU. Manželka mu ale řekla: Kdepak, jen si dodělej jedno, a pak můžeš začít druhé. A tak si dodělal bakaláře a pak zvládl DAMU. Založil si divadlo Vostopět a je i jeho ředitelem.

* Počátkem devadesátých let šlo do politiky hodně umělců. Vy jste v ní ale zůstal déle než jiní a pak jste se začal zabývat politickou publicistikou. Jak to jde dohromady s vaší uměleckou duší?

Já zřejmě úplně nepatřím k těm »bytostně nesvéprávným« umělcům. Docela bych řekl, že mám na ouřad i trochu talent. Nevadila mi ani kravata, ani pravidelné ranní vstávání. Baví mě na tom ta manažerská činnost, snaha o vytvoření systému. Když jsem chodil na legislativní radu, mysleli si o mně dokonce, že jsem právník. Co ale nemám rád, jsou politické čachry ve stranách. Toho jsem se rád zbavil.

* Po skončení politické kariéry se z vás stala hvězda mediální - uváděl jste třeba úspěšné pořady Krásný ztráty a Nic ve zlým. Jak k tomu vlastně došlo?

Vděčím za to Pepovi Vlčkovi, někdejšímu hudebnímu rockovému kritikovi zvanému Zub. Ten se totiž před lety stal šéfem zábavy na Primě, a protože jsme se znali dlouho z hudební branže a on věděl, že zrovna odcházím z politiky, nabídl mi moderovat cyklus rozhovorů o bývalých politikách. Tak vznikly Krásný ztráty. Na Primě se to zavedlo, ale upřímně řečeno, do profilu soukromé televizní stanice to úplně nezapadlo. Když proto potom projevili v ČT zájem o podobný formát, Prima mně tam dovolila odejít a vytvořit pořad Nic ve zlým. Musím říct, že mě to moc bavilo - o čemž svědčí fakt, že jsem to dělal patnáct let.

* A muziku teď děláte jen pro radost?

Pro radost. Nedělám to pro peníze, ale za peníze. Přece jen z důchodu by se nám žilo špatně. A tak děláme asi padesát koncertů ročně. Ostatně i letošní sedmdesátiny, které jsem měl teď v srpnu, oslavuji hudbou celý rok.

OČIMA AUTORA Po revoluci vstoupilo do politiky plno umělců. Většina se pokorně vrátila k umělecké profesi a zařkala se, že politiku už nikdy. Michal Prokop je jiný případ. Přiznává bez mučení, že úředničil rád - a dokládá to i fakt, že byl poslancem deset let a pak si zařádoval i jako ředitel projektu Praha - Evropské město kultury. Nepřetvařuje se, a to je na něm fajn.

Foto autor| Foto: Profimedia.cz a archiv

Foto popis| Spojení s Hanou Zagorovou lituje, ale osobně ji má rád.

Foto popis| Prokopova skupina Framus Five v době své největší bigbeatové slávy.

Foto popis| Se ženou Ninou tvoří silný tým. Jsou spolu už od sedmdesátých let.

Foto popis| Mezi největší Prokopovy hity patří písně Kolej Yesterday, Bitva o Karlův most nebo Až si pro mě přijdou.

Ivo Možný: ‚Novorozenec, to je vrískající budoucnost. S tou větou nehnete ani párem volů.‘

10.9.2016 lidovky.cz str. 00 Zprávy / Lidé
Lidové noviny, Petr Kamborský

Únor 2015. Nějak jsme se s Ivem Možným zakecali po e-mailu, a tak mne třiaosmdesátiletý pan profesor zve do Brna "probereme to ústně, pane redaktore, bude to nakonec rychlejší." Klasický postup, nestandardní je však způsob setkání - místo v kavárně máme sraz na Lužánkách, v bazénu. Je to dobrý, jakž takž mu stačím. Teda v bazénu. U stolku v debatě pak už nestíhám. Přesně jak to dnes, v den jeho odchodu, popsal ctihodný rektor MU Mikoláš Bek: "Na zkoušky k němu jsem se učil vždycky nejvíc ze všech. Člověk nechtěl bejt za blba".

Ivo Možný měl ten zvláštní dar, že uměl pracovat s velkými soubory statistických dat a zároveň závěry uměl říct ostře, srozumitelně a bez servítků.

Debata byla dlouhá. Bylo jasné že se na novinovou stránku nevejdeme, některé probírané otázky byly možná příliš "akademické" než abychom je čtenáři nabízeli na ranní čtení cestou do práce...a tak rozhovor nakonec nikdy nevyšel. Toto je jakýsi pahýl z našeho tehdejší povídání, více v pondělních Lidových novinách.

LN: Česká sociologie byla vždy poměrně malá, přesto se její profesori často vymknuli pouhému akademickému životu: Tomáš Masaryk i Edvard Beneš, Václav Bělohradský i Tomáš Halík, svým způsobem i Jan Keller a Martin Potůček. Ostatně ani Vy nejste "pouhý" akademik, Vaše věty citují ve svých nálezech ústavní soudci. Proč?

Tož ono je to dáno už samou povahou sociologie. Když zkoumáte nezamýšlené důsledky lidského jednání, a to je, myslím, jejím základním posláním, tak není úplně snadné odolat pokušení: chce se vám začít svým vlastním politickým jednáním pomáhat prosazování těch zamýšlených.

LN: Ale proč jsou sociologové povětšinou levičáky?

A jsou? Abyste měl pravdu, museli bychom za levice začít po americku považovat liberály. Pak tam přinejmenším Masaryk, Beneš a Halík asi patří. Jinak bych jako levičák viděl snad jenom Honzu Kellera, možná Martina Potůčka. Václav Bělohradský se mi už z toho dost vymyká, je to spíš radikální liberál, pro kterého platí Adornovo „Sociologie ve společnosti obrací kameny, pod kterými se skrývá havěť světla se štítí“.

LN: A čím to že vy jste se nikdy nedral dále než na děkana - byť Vás jistě ne jednou pokoušeli?

Nejsem blázen, pane redaktore. Když se v jeden moment sešly potřeba a šance založit v Brně fakultu sociálních věd, bylo mi šedesát. Nikdy bych neřekl, že si ještě jako prdch (pro mladší: pracující důchodce, pozn. red.) užiju tolik srandy, ale povedlo se: v šedesáti šesti jsem nastupoval jako první děkan nové fakulty. Bylo to zajímavé povolání, ale řekl jsem si hned na začátku, že bude poslední z těch myslím osmi, co jsem si v životě vyzkoušel.

LN: Takže je to jenom věkem?

Ale ne. Mne ani management, ani politika nezajímaly nikdy. Zajímala mne společnost. Když jsem se dostal v padesátých letech na univerzitu, sociální vědy nebyly, tak jsem studoval literaturu. Když jsem byl redaktorem, tak jsem se snažil dělat investigativní žurnalistiku, teda to, co se jí mohlo na začátku šedesátých let aspoň trochu podobat. Teprve pak jsem se dostal k sociologii a kantořině. U té už zůstanu, jsem šťastný emeritus, kdo to má?

LN: Když jsme v devadesátých letech dělali na fakultě analýzy hodnot, museli jsme proměnnou hodnotu "rodina" vyřadit z faktorové analýzy, protože ji jako nejvyšší zmiňovalo přes 90 procent populace. O čem to tehdy vypovídalo? A má to nějaké důsledky pro dnešek?

No, ono už to kleslo – asi tak na osmdesát procent. Myslím, že to není náhodná shoda, že také zhruba osmdesát procent populace přiznává, kdyby mohli dostávat stejné peníze a nechodit do práce, tak by do ní nechodili. A polovina lidí už vstává každé ráno vysloveně s pocitem - ach jo, zas do té farchy. S rodinou je to jinak. Rodina je odvěká a přirozená osa života, všichni jsme potomky mužů, kteří dávali přednost plodným ženám. Starý režim začal tím, že vyvlastnil rodinu. Známý i toho chalupníka s jednou krávou, kupce na rohu a zámečnicka s dílnou ve dvoře. A skončil na tom, že ho rodina kolonizovala. Všechny ty Mastny, komunály, JZDě si nakonec už lidi provozovali jako rodinné podniky. Rodina se zase stala organizačním principem sociálního života.

LN: Vy jste toto kdysi popsal v pojmu "familiarismus". Je tu ještě s námi, nebo ho kolonizoval kapitalismus?

Kapitalismus je na rodinu jiný samec, pane redaktore, než byli soudruzi. Ona je to svým způsobem opačná historie. Snad se dá říct, že kdysi dávno kapitalismus začal jako projekt protestantské rodiny. A končí v populačním deficitu tak zvané „confluent love“, jak tomu říká Giddens v Proměně intimity (máme to i česky). Tedy ve volných mileneckých svazcích, které páru přinášejí potěšení i bez projektu budoucnosti. A často bez

děti. Novorozenec totiž, to je vřískající budoucnost. Platí to pro pár, platí to pro národ. Společnost, která nemá děti, nemá ani budoucnost. S tou větou nehnete ani párem volů.

URL| http://www.lidovky.cz/ivo-mozny-novorozenec-to-je-vriskajici-budoucnost-s-tou-vetou-nehnete-ani-parem-volu-gol/lide.aspx?c=A160910_124300_lide_ele

Volby a novináři

11.9.2016 ČT 24 str. 01 22:05 Newsroom ČT24

Luboš ROSÍ, moderátor

Okurková sezóna letos v médiích opravdu okurková nebyla, každopádně letní pauzu má za sebou i Newsroom, teď už ale vysíláme. Díky, že čekáte, co pro vás máme, dobrý večer. Masivní novinářské nasazení, nové redakční projekty i základní žurnalistické pravidlo, neudělat chybu, startuje předvolební období v Česku. Dobrý den, můžete mi něco zjistit? Ptal se novinář z rozhlasu české policie. Ano, zní odpověď. Ale až za 12 let a za 25 milionů korun. Počkejte si na podrobnosti. Časopis Bravo je mrtvý, ať žije jeho obdoba, vychází první magazín psaný youtubery, ukážeme. Volby a novináři, naše téma. V českých médiích končí několik týdnů velkého vymýšlení, chystání, schvalování nápadů. Zadáni snad v každé redakci totiž přes léto znělo: Jak zpracovat zajímavě, přehledně a třeba i inovativně letošní krajské a senátní volby? To, co manažeři a editoři připravili, v těchto dnech startuje, blíží se první debaty kandidátů, na webech začínají předvolební speciály. A mediální odborníci zase čekají, jak se zachovají v klíčové předvolební době média vlastněná vrcholnými politiky. Budou opravdu nezávislá?

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Desítky stran novin, debaty v rozhlasu i televizi.

osoba, zdroj: Youtube

Dobré odpoledne ze studia Českého rozhlasu v Českých Budějovicích.

Václav MORAVEC, moderátor /2012/

Předvolební kampaň míří do svého finále.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Takhle to v médiích vypadalo před 4 lety. Teď začíná předvolební kolotoč zas, s novými projekty a ve větším.

Jan WEISSER, mluvčí ČTK

U toho volebního zpravodajství, na tom bude pracovat prakticky celá domácí redakce, takže několik desítek lidí.

redaktor

Pravidla.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Koho pozvat, jak vysílat a psát, otázky novinářů před volbami. Pravidla jsou všude nastavená jinak.

Jan POKORNÝ, ředitel zpravodajství, Český rozhlas

My máme takové heslo: Nikomu nepomáhat, nikomu neškodit.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Komu dát prostor, nebo kdy už politiky nezobrazovat. Česká televize má celých 14 stran pravidel. Zveřejnila je před pár dny.

redaktor

Debaty.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

V České televizi začnou debaty už příští týden. Nejdřív s prezidentem Zemanem, potom s lídry krajů.

František LUTONSKÝ, zástupce šéfredaktora zpravodajství ČT

Do každé debaty jsme se snažili pozvat 8 lídrů tak, jak se umístili ve výzkumu našeho volebního potenciálu.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Podle průzkumů se řídil i Blesk, ten spustil diskuse vůbec poprvé.

osoba /zdroj: Blesk/

Vybrali jsme podle průzkumu veřejného mínění agentury Phoenix research ty lídry, jejichž strany překročily 5procentní hranici.

Radek LAIN, šéfredaktor, Blesk

Připravujeme to s výhledem na příští rok, kdy mají být parlamentní volby.

redaktor

Novinky.

redaktor

Volby 2016.

osoba

Teď máte přesně jednu minutu na zodpovězení první otázky. Proč by lidé měli volit právě vás?

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Tuhle otázku letos mohlo zodpovědět 269 kandidátů do krajů i 233 potenciálních senátorů. Diskuse se letos nekonají, rozhlas dává v anketách prostor všem.

Jan POKORNÝ, ředitel zpravodajství, Český rozhlas

Budeme tomu věnovat třeba i týden, ale bude to spravedlivé, budou tam všichni, kteří kandidují.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

A téma zpracovávají i menší servery, a jinak. Třeba v Neovlivní se i u voleb pustili do investigace.

Sabina SLONKOVÁ, šéfredaktorka, Neovlivní.cz

Zmapovali jsme u jednotlivých politických stran, kteří lidé stojí v zákulisí a kteří lidé připravují fakticky ty kampaně.

redaktor

Kontroverze.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Do předvolebních bojů jsou letos zatažena i sama média. Pět velkých politických stran se odmítlo zúčastnit debaty, kterou pořádá Mladá fronta Dnes. Důvod? List patří Andreji Babišovi.

Jaroslav PLESL, šéfredaktor, MF Dnes

Vnímáme to tak, že nás 5 představitelů, 5 politických stran, zatáhlo do svých politických hrátek v rámci předvolebního boje, což se dá samozřejmě pochopit.

Alžběta KRÁLOVÁ, politoložka, Institut politického marketingu

Ty strany si to mohou dovolit, jelikož ten mediální prostor je tady v současné chvíli veliký.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Nejvíce jsou ale do voleb zatažena lokální média, a to přímo politiky, kteří jsou ve vedení. Prostor pro jejich protikandidáty je většinou minimální.

Martin KAMENÍK, předseda sdružení Oživení

Na té krajské úrovni v těchto zpravodajích ta nějaká určitá politická kampaň probíhá permanentně.

Alžběta KRÁLOVÁ, politoložka, Institut politického marketingu

Můžete zažalovat jako ta strana u soudu, a pokud vyhraje, není vám to je třeba, není vám to k ničemu platné, protože už je dávno po volbách.

Tereza HAASOVÁ, redaktorka

Kolotoč pro novináře potrvá víc než měsíc. Vrcholem pak bude druhý víkend v říjnu. Tereza Haasová, Česká televize.

Luboš ROSÍ, moderátor

První host, Tomáš Trampota, sociolog médií. Vítejte u nás. Dobrý večer.

Tomáš TRAMPOTA, sociolog médií, Fakulta sociálních věd UK

Dobrý večer.

Luboš ROSÍ, moderátor

My jsme si ho pozvali proto, že vy jste teď v pátek odstartoval výzkum, který se týká chování českých médií před volbami. My se k tomu dostaneme. Ale ještě předtím, prosím, řekněte mi, když teď startuje ta ožehavá předvolební doba, z čeho v té české mediální krajině už dopředu máte největší strach?

Tomáš TRAMPOTA, sociolog médií, Fakulta sociálních věd UK

Možná všichni, co se zabýváme médii, máme obavu, do jaké míry, kde bude ta případná hranice, do které se nechají vtáhnout média do nějakého politického boje. To znamená, do jaké míry si udrží nestrannost a

vyváženost. Opravdu je to velice citlivý moment pro fungování médií, pro to, jakým způsobem zprostředkovávat občanům...

Luboš ROSÍ, moderátor

Pardon, ona ta obava je před každými volbami. Ale letos možná ještě aktuálnější. Narážím na to, že se změnila vlastnická struktura médií v posledních letech.

Tomáš TRAMPOTA, sociolog médií, Fakulta sociálních věd UK

Je to tak. Posledních 5 let se nám výrazně proměnila vlastnická struktura, nejenom tištěných médií. Jde o vlastníky, kteří mají, někteří mají politické zájmy, jiní mají velice silné ekonomické zájmy v jiných segmentech českého hospodářství. To se může projevat také samozřejmě v médiích. Takže to očekávání je opravdu velké.

Luboš ROSÍ, moderátor

A čeho se tedy bát? Že ti vlastníci budou chtít, aby se o nich hodně psalo, aby se o nich psalo pozitivně, že budou chtít mít víc vlastních fotografií v novinách? Teď to říkám jakoby prvoplánovitě, ale co jsou ty obavy?

Tomáš TRAMPOTA, sociolog médií, Fakulta sociálních věd UK

Je to tak. Já bych nerad vytvářel nějaké přednastavení, protože pak se může stát, že člověk už dohledává to potenciální stranění a neobjektivitu. Ale jak to v některých případech probíhá, tak je třeba pouhým otevřením se více agendě určitých politických lídrů a určitých politických stran. To znamená, že z takových těch inscenovaných událostí, jako jsou tiskové konference, různé mítinky s voliči, se materiály určitého politického subjektu začnou objevovat častěji než politických rivalů. Velice často v podstatě v té moderní historii fungování médií a stranění i v západní Evropě a v jiných částech světa může docházet právě k tomu nenápadnému a někdy podprahovému nadbíhání některým, buď politickým lídrům, nebo politickým stranám.

Luboš ROSÍ, moderátor

Vy jste řekl jednu zajímavou věc v souvislosti s těmi tiskovými konferencemi. Ona jich je spousta vždy v plánu každodenním. Jak se mají tedy novináři a editoři chovat? Protože spousta těch tiskovek dělají lidé, kteří jsou v těch vrcholných politických funkcích. My jako novináři bychom to měli mapovat. Ale co když tito stejní lidé kandidují potom do nějaké funkce? Třeba úplně jiné, než to, co je opravdu předmětem té jejich pozice dnešní. Jak se k tomu chovat? Co to je za příklady?

Tomáš TRAMPOTA, sociolog médií, Fakulta sociálních věd UK

Je to samozřejmě velice složité, právě tím, že zejména představitelé vládní koalice, představitelé stran, už zastoupených v Poslanecké sněmovně a v Senátu, tak mají samozřejmě mnohem snazší přístup do médií. A právě velice často dochází k tomu, že postupně se přetváří to informování o té své každodenní agendě spojené s tou vládní funkcí v podstatě ve volební kampaň. Tam je velice těžké, jakým způsobem to vyvažovat. Rada zemí západní Evropy hledá v podstatě, jakým způsobem to kvantifikovat, měřit, porovnávat. Někaké jednoznačné pravidlo neexistuje.

Luboš ROSÍ, moderátor

Přesto, poradte, mě napadá konkrétní příklad. Například předsedkyně Energetického regulačního úřadu kandiduje v těch senátních volbách. Jak mají novináři postupovat, když bude dělat tiskovou konferenci? Můžeme si být jisti, že to bude opravdu o té agendě, kterou má na starosti, nebo už je to trošičku kampaň? Co ještě odvyšlat, co už ne? Každé médium to řeší.

Tomáš TRAMPOTA, sociolog médií, Fakulta sociálních věd UK

Čistě z obecného hlediska, v podstatě kampaní je každé objevení se politika na obrazovce nebo na stránkách novin. Co je ale důležité, že novinář vždy v podstatě

má tu silnou zbraň. On rozhoduje, jakým způsobem to zpracuje, jestli vystaví právě ty oficiální informace politického činitele nebo vládního činitele nějakým protinávhrům a podobně.

Luboš ROSÍ, moderátor

Vy každopádně teď od pátku zkoumáte, co novináři, co média dělají. Kdy očekávat výsledek a hlavně jak bude vypadat ta vaše práce? Co to vlastně bude?

Tomáš TRAMPOTA, sociolog médií, Fakulta sociálních věd UK

Já bych ještě nechtěl až tolik prozrazovat, protože jde o výzkum, který připravuje Open Society Fund. Je motivován právě těmi obavami, které jste zmínil. To znamená, do jaké míry se projeví, nebo neprojeví ta změna vlastnické struktury na nezávislosti médií a jejich objektivitě, v tom politickém procesu. Budeme sledovat zejména tištěná média a online média, a to právě z toho důvodu, že ta prodělala celkem výraznou vlastnickou proměnu.

Luboš ROSÍ, moderátor

Budeme si přát, abyste ty výsledky, po volbách tedy, protože ten výzkum bude do voleb trvat, představil třeba právě v Newsroomu. Tomáš Trampota, díky za vaši návštěvu.

Tomáš TRAMPOTA, sociolog médií, Fakulta sociálních věd UK

Díky, velice rád. Nashle.

UČITELÉ

12.9.2016 Ona DNES str. 38 Fejeton
MARKÉTA FIALOVÁ (45)

Těžko říct, kdo se na koho po dvouměsíční pauze víc ne/těší, každopádně žáci jsou v početní převaze. A každý ví, co dokáže dav. Učitelé jsou praví hrdinové všedního dne.

Vezměte jedno své rozjeté dítě, vynásobte třiceti, vtěsnejte tu smečku do středně velké klíčky a na šest hodin se tam s ní zavřete. Beze zbraně. To je boj o život dokonce i v případě, že šelmičky teprve začínají ztrácet mléčné zoubky a jsou neskutečně roztomilé. První setkání s krotitelem obvykle opentlí kytičkou pro hezkou fotečku, ale tím jejich harmonický vztah obvykle končí a zkušený pedagog to dobře ví. I to nejsladší mládě začne nabírat na síle a bude zkoušet, co všechno si může dovolit. A krotitel ho musí vedle drezury tak jako mimochodem i vzdělat. Klobouk dolů, má úcta, já bych to nedala.

Každý má v životě pár pedagogů, co se na něm podepsali, ať už tak či onak. U mě to byla jedna dáma, jeden psycholog (možná trochu psychopat) a jeden tutový alkoholik. Třetí z nich mě učil matematiku na základní škole. Počítat asi uměl, každopádně všechny příklady převáděl na piva a utopenec. Někdo ze spolužáků přišel s troufalým nápadem využít jeho slabosti v náš prospěch. Naučili jsme se spolehlivě odklánět termíny písemek pomocí jednoduchého cateringu, na který jsme zavedli zvláštní třídní fond. Papíry na písemku zůstaly ve štosu na stole, pokud na něm čekala láhev piva a utopenec s tlustým krajícem chleba. Propluli jsme tak pohodlně počty základní školy s průměrem o poznání lepším než ostatní třídy. Nikdo z nás sice nešel na matfyz, ale díky jeho svéráznému přístupu jsme se naučili, co všechno se dá zobchodovat.

To angličtinářka byla úplně jiná liga. Dáma trochu extravagantní v učitelském sboru osmdesátých let minulého století svítila jako drahokam mezi balvany, ale svítila by asi kdykoli. I díky potutelnému úsměvu, který jí hrál na tváři. Jednou nás po výchovném koncertu vzala k sobě domů. Třicetihlavé stádo pubertáků do 1 + 1 na Malé Straně a byl z toho nečekaně dobrý mejdan. Pili jsme anglický čaj s mlékem a přehrávali její gramofonové desky... The Doors, Jimi Hendrix, Led Zeppelin. To byl teprve výchovný koncert!

A do třetice. V prváku na vysoké mě učil psychologii zajímavý muž, trochu psychopat, ale zaujmout uměl. Na zkoušku u něj jsem se drtila hezkých pár dnů, pak jsem se pěkných pár desítek minut potila před jeho kabinetem. Když konečně dorazil, zavrčel, co jste si nastudovala? a pronesl to s výrazným důrazem na sloveso. Nejistě jsem ze sebe soukala, no, přečetla jsem... Tak až to nastudujete, tak přijďte! Konec, howgh, skončili

jsme, ani jsem nevzkročila do místnosti. Měla jsem vztek, samozřejmě. Na další termín jsem dorazila s bojovnou náladou a hned po pozdravu jsem sebevědomě ohlásila, že jsem si všechno pečlivě na-stu-do-va-la. Profesor mi opět nepoložil jedinou otázku, zato mě odměnil širokým úsměvem a podpisem v indexu. A mně přibyla další cenná zkušenost, díky i za ni.

Jasně že se na mně moji učitelé podepsali i jinak, samozřejmě počítám, čtu i píšu. Ale nakonec je to přece jen síla osobnosti, co nechává největší dojem, a buďme shovívaví, jejich práce je setsakramentská dřina. Podle mě by měli mít prášky na nervy bez předpisu, rizikové příplatky a zdarma non-stop služby psychologa. K tomu nárok na předčasný důchod, dost možná rovnou invalidní. A každé září bychom kolem nich měli chodit po špičkách, protože jim právě startuje desetiměsíční šichta.

O autorovi| MARKÉTA FIALOVÁ (45) Moderuje Střepiny v televizi Nova. Vystudovala masovou komunikaci na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. S novinářinou začínala v deníku Mladá fronta Dnes. Je vdaná a má dvě dcery. ona@mfdnes.cz
Foto popis|

Kdo přijde ‚Místo Putina‘? Nikdo, dokud je při smyslech. A Chodorkovskij to nezmění

12.9.2016 zpravy.rozhlas.cz str. 00 evropa
Magdalena Slezáková

„Místo Putina“. Tak pokřtil Michail Chodorkovskij svůj v pondělí představený projekt, kterým oficiálně zahájil hledání vhodného kandidáta pro prezidentské volby 2018. Nominační seznam má už 14 jmen a další budou přibývat, ujistil někdejší nejbohatší Rus a dlouholetý soupeř Vladimira Putina. Jenže jak vysvětluje analytik Karel Svoboda, je pochybné, že Chodorkovského nejnovější iniciativa zasadí Putinovi citelnou ránu.

Od ruských prezidentských voleb nás dělí ještě rok a půl. Proč Chodorkovskij vystoupil zrovna teď? Možný je vztah k nadcházejícím parlamentním volbám (tuto neděli 18. září – pozn. red.), ale skutečně hmatatelné vysvětlení toho načasování nevidím. Celá ta Chodorkovského iniciativa je poněkud zvláštní, už jen kvůli reakcím navrhovaných kandidátů, kteří ani nevěděli, že na nějakém takovém seznamu jsou... První ohlasy skutečně nebyly nadšené. Například Jelena Panfilovová (viceprezidentka Transparency International – pozn. red.) prý „málem spadla ze židle“, když o své nominaci slyšela, a navrhla „nominovat několik lidí na papeže“. Projekt ironizovali i další návržení – jako by je spojení s Chodorkovského projektem konsternovalo... KOHO BY VOLIL CHODORKOVSKIJ? Na nominačním seznamu jsou jména- starosty Jekatěrinburgu Jevgenije Rojzmana- premiéra a lídra strany Parnas Michaila Kasjanova- zakladatele liberální strany Jabloko Grigorije Javlinského- ministra financí Alexeje Kudrina- viceprezidentky Transparency International Jeleny Panfilovové- straníka Jabloka a bývalého zastupitele Pskova Lea Šlosberga- dcery Borise Jelcina Taťány Jumaševové- exguvernéra perské oblasti Olega Čirkunova- právničky a bývalé členky Ústavního soudu Taťány Morščakovové- historika Ivana Kurilly- novinářů Sergeje Medveděva, Jeleny Rykovceové a Olgvy Bešlejové Chodorkovského problém je jeho minulost oligarchy. Představte si, že by si u nás založil stranu Viktor Kožený – žádný velký aplaus by to nezbudilo. Chodorkovskij je v Rusku velmi neoblíbený, pohled Rusů na něj je jednoznačně negativní – a nikoli bezdůvodně. A k té vybrané skupině lidí: to je soubor opravdu nesourodých osobností. Navíc tam figurují lidé, kteří s Chodorkovským nemají nic společného. Chodorkovskij jim teď slibuje podporu, ale je otázka, co si pod ní představuje a jaká může ve skutečnosti být. Pravděpodobně půjde o pomoc s kampaní, nejspíš finanční - přes všechno, co se mu přihodilo, není Chodorkovskij chudý. Ale že by řekl „Podporuji tohoto člověka“ a dotyčnému tím vyhrál volby? Pochybuji, že je takhle odtržený od reality. Spíš než cokoli jiného se mi zdá, že se na sebe snaží upoutat pozornost. S jakým cílem? Na prezidenta kandidovat nehodlá... Ani nemůže, pravomocně ho odsoudili – to je důvod, proč na tom seznamu není ani Alexej Navalnyj. Nicméně platí, že pro Chodorkovského je Putin nepřítelem číslo jedna a dělá všechno pro to, aby jeho systém rozklížil. Jenže ten seznam připomíná přehlídku nepravděpodobností, co do možnosti Putinovi úspěšně konkurovat, natož ho porazit - ať už jde o tváře ostrakizované liberální opozice jako Grigorij Javlinskij či Leo Šlosberg, nebo zdiskreditovaná jména jako Jelcinova dcera Taťána Jumaševová... To ano. Někteří z nich, například Alexej Kudrin, hlásají liberálnější ideje, i v rámci kremelského establishmentu, což je ovšem nepasuje na notorické opozičníky, kterými jsou další jmenovaní. Jsou tam lidé, o kterých většinová ruská veřejnost skoro neví, stejně jako ti, které těžce poznamenaly politické skandály. David Štáhlavský: Ovlivní revize případu Jukos vztah ke Kremlu? Třeba takovému Michailu Kasjanovovi už přezdívku „Miška dvě procenta“ už nikdo neodpáře. (Expremiér Kasjanov byl

nařčen, že bral úplatky ve výši dvou procent sjednaných projektů – pozn. red.) Můžeme se bavit o tom, jestli oprávněně, nebo ne, ale faktem je, že Kasjanov stál v čele vlády, a tudíž jsou s ním korupční skandály jeho doby automaticky spjaté. Mluvčí Kremlu (Dmitrij) Peskov o Chodorkovského projektu prohlásil, že je to seznam lidí naprosto odtržených od současné ruské reality. Seznam lidí, kteří v dnešním Rusku nemají prakticky žádnou relevanci. Jiná věc je, že proti Putinovi nemá dnes relevanci vlastně žádný kandidát. Co další jména, která zmiňují předvolební průzkumy? Třeba tradiční inventář prezidentských voleb, komunista Gennadij Zjuganov? Systém dnešního Ruska, celý režim, který ho řídí, je soustředěný na Vladimira Putina. Podpora Jednotného Ruska se s bídou potácí kolem 40 procent, o premiérovi nebo Státní dumě ani nemluvě, zato Putin má stále svých přibližně 82, 85 procent. Lidé jako Zjuganov či Vladimir Žirinovskij nejsou opozice, ale součást systému. Oba hrají roli jakýchsi figurek do počtu – pokaždé kandidují, a pokaždé se znovu shodnou, že je vlastně výborné, že vyhrál Putin. Čili ty jako opoziční kandidáty chápat nelze. A skutečná opozice? Ta možná může kandidovat po formální stránce, ale její síla je marginální a během kampaně stejně nebude vidět. Takže ve výsledku je vlastně jedno, koho Chodorkovskij jmenoval. Chodorkovského projekt tedy politickými vodami Ruska nepohne? Řekněme, že za týden už o něm bude stěžet kdo vědět. Dokud je Vladimir Putin naživu a při smyslech, prakticky jakýkoli jiný kandidát nemá v současné podobě šanci. KAREL SVOBODA působí na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Věnuje se problematice postsovětského prostoru s důrazem na hospodářské vztahy mezi zeměmi. V roce 2006 se jako pozorovatel účastnil voleb na Ukrajině. V letech 2012-2013 byl v rámci stipendia Fulbrightovy nadace na studijním pobytu v USA na University of Rochester, kde také přednášel. Ruští vyšetřovatelé obvinili bývalého oligarchu Chodorkovského ze dvou vražd Libor Dvořák: Ruští podnikatelé se mohou vrátit Rusko má vládu, jakou si zaslouží, říká vnučka sovětského exprezidenta Nina Chruščovová

URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1649476

Novorozenec, to je vřískající budoucnost

12.9.2016 Lidové noviny str.11 Názory

PETR KAMBERSKÝ

S touto větou nehnete ani párem volů, řekl v rozhovoru sociolog Ivo Možný

Ivo Možný patřil k zakladatelským postavám po roce 1989. Přestože se v politice neangažoval, byl tím, komu se nehezky a nepřiléhavě říká veřejný intelektuál. Do diskusí (i těch v LN) vstupoval nepředpojatě; ukazuje to i úryvek z rozhovoru, který dosud nebyl otištěn.

Únor 2015. Nějak jsme se s Ivem Možným zapovídali po e-mailu, a tak mne třiaosmdesátiletý pan profesor zve do Brna, „probereme to ústně, pane redaktore, bude to nakonec rychlejší“. Klasický postup, nestandardní je však způsob setkání – místo v kavárně máme sraz na Lužánkách v bazénu. Je to dobrý, jakž takž mu stačím. Tedy v bazénu. U stolku v debatě pak už nestíhám. Přesně jak to v sobotu, v den jeho odchodu, popsal ctihodný rektor MU Mikuláš Bek: „Na zkoušky k němu jsem se učil vždycky nejvíc ze všech. Člověk nechtěl být za blba.“

Ivo Možný měl ten zvláštní dar, že uměl pracovat s velkými soubory statistických dat a zároveň závěry uměl říct ostře, srozumitelně a bez servítků. Debata byla dlouhá. Bylo jasné že se na novinovou stránku nevejdeme, některé probírané otázky byly možná příliš „akademické“, než abychom je čtenáři nabízeli na ranní čtení cestou do práce... A tak rozhovor nakonec nikdy nevyšel. Toto je jakýsi pahýl z našeho tehdejší povídání.

* LN Česká sociologie byla vždy poměrně malá, přesto se její profesori často vymkli pouhému akademickému životu: Tomáš Masaryk i Edvard Beneš, Václav Bělohradský i Tomáš Halík, svým způsobem i Jan Kellera Martin Potůček. Ostatně ani vy nejste „pouhý“ akademik, vaše věty citují ve svých nálezech ústavní soudci. Proč?

Tož ono je to dáno už samou povahou sociologie. Když zkoumáte nezamýšlené důsledky lidského jednání a to je, myslím, jejím základním posláním, tak není úplně snadné odolat pokušení: chce se vám začít svým vlastním politickým jednáním pomáhat prosazování těch zamýšlených.

* LN Ale proč jsou sociologové povětšinou levičáky?

A jsou? Abyste měl pravdu, museli bychom za levici začít po americku považovat liberály. Pak tam přinejmenším Masaryk, Beneš a Halík asi patří. Jinak bych jako levičáka viděl snad jenom Honzu Kellera,

možná Martina Potůčka. Václav Bělohradský se mi už z toho dost vymyká, je to spíš radikální liberál, pro kterého platí Adornovo „Sociologie ve společnosti obrací kameny, pod kterými se skrývá havěť světla se štítící“.

* LN A čím to, že vy jste se nikdy nedral dále než na děkana – byť vás jistě ne jednou pokoušeli?

Nejsem blázen, pane redaktore. Když se v jeden moment sešly potřeba a šance založit v Brně fakultu sociálních věd, bylo mi šedesát. Nikdy bych neřekl, že si ještě jako prdouch (pro mladší: pracující důchodce – pozn. red.) užiju tolik srandy, ale povedlo se: v šedesáti šesti jsem nastupoval jako první děkan nové fakulty. Bylo to zajímavé povolání, ale řekl jsem si hned na začátku, že bude poslední z těch myslím osmi, co jsem si v životě vyzkoušel.

* LN Takže je to jenom věkem?

Ale ne. Mne ani management, ani politika nezajímaly nikdy. Zajímala mne společnost. Když jsem se dostal v padesátých letech na univerzitu, sociální vědy nebyly, tak jsem studoval literaturu. Když jsem byl redaktorem, tak jsem se snažil dělat investigativní žurnalistiku, teda to, co se jí mohlo na začátku šedesátých let aspoň trochu podobat. Teprve pak jsem se dostal k sociologii a kantořině. U té už zůstanu, jsem šťastný emeritus, kdo to má?

* LN Když jsme v devadesátých letech dělali na fakultě analýzy hodnot, museli jsme proměnnou hodnotu „rodina“ vyřadit z faktorové analýzy, protože ji jako nejvyšší zmiňovalo přes 90 procent populace. O čem to tehdy vypovídalo? Amá to nějaké důsledky pro dnešek?

No, ono už to kleslo – asi tak na osmdesát procent. Myslím, že to není náhodná shoda, že také zhruba osmdesát procent populace přiznává, kdyby mohli dostávat stejné peníze a nechodit do práce, tak by do ní nechodili. A polovina lidí už vstává každé ráno vysloveně s pocitem – ach jo, zas do tý farchy. S rodinou je to jinak. Rodina je odvěká a přirozená osa života, všichni jsme potomky mužů, kteří dávali přednost plodným ženám. Starý režim začal tím, že vyvlastnil rodinu. Znázornil i toho chalupníka s jednou krávou, kupce na rohu a zámečnicka s dílnou ve dvoře. A skončil na tom, že ho rodina kolonizovala. Všechny ty masny, komunály, JZD si nakonec už lidé provozovali jako rodinné podniky. Rodina se zase stala organizačním principem sociálního života.

* LN Vy jste toto kdysi popsal v pojmu „familiarismus“. Je tu ještě s námi, nebo ho kolonizoval kapitalismus?

Kapitalismus je na rodinu jiný samec, pane redaktore, než byli soudruzi. Ona je to svým způsobem opačná historie. Snad se dá říct, že kdysi dávno kapitalismus začal jako projekt protestantské rodiny. A končí v populačním deficitu tak zvané „confluent love“, jak tomu říká Giddens v Proměně intimity (máme to i česky). Tedy ve volných mileneckých svazcích, které páru přinášejí potěšení i bez projektu budoucnosti. A často bez dětí. Novorozenec totiž, to je vřískající budoucnost. Platí to pro pár, platí to pro národ. Společnost, která nemá děti, nemá ani budoucnost. S tou větou nehnete ani párem volů.

O autorovi| PETR KAMBERSKÝ, komentátor LN

Foto autor| FOTO MAFRA – TOMÁŠ HÁJEK

Foto popis| Společnost, která nemá děti, nemá ani budoucnost, tvrdil v únoru 2015 sociolog Ivo Možný

Rusko jako hřiště s pokřivenými pravidly. Férové volby nečekejme

12.9.2016 ct24.cz str. 00 Názory
rklos

Před posledními prezidentskými volbami koloval v Moskvě takový vtíp. Přijde Čurov (předseda ústřední volební komise Ruské federace v letech 2007 až 2016 – pozn. red.) k Putinovi: „Vladimire Vladimiroviči, mám pro vás dvě zprávy. Jednu dobrou a jednu špatnou. Kterou mám začít?“ – „Začněte tou dobrou.“ – „Zvítězil jste.“ – „V pořádku. A jaká je ta špatná?“ – „Nikdo pro vás nehlasoval.“

Vladimir Čurov, tato bez nadsázky ikonická postava ruského veřejného života pozdněputinského období, před časem skončil. Zda budou masové falzifikace realitou i po jeho zaslouženém odchodu, si musíme ještě necelý týden počkat. Blíží se volby do Státní dumy.

Volební procedura sama o sobě je nicméně věc citlivá na vnější vlivy. Existuje řada daleko jemnějších nástrojů, kterak výsledek volebního klání popostrčit zadaným směrem. Každý z nich může přinést kýžených pár procent hlasů, aniž by to nutně s sebou neslo tolik nežádoucí pozornosti a s tím spojených reputačních ztrát pro vítěze jako v případě otevřeného přepisování výsledků, jak tomu bylo v předchozích případech. V zemi, kde se vůdce opozice bojí o život

První, co je potřeba při hodnocení podmínek pro možné pořádání férových voleb brát do úvahy, je obecně politický kontext. Patří sem úroveň politické konkurence a také ochrana základních práv a svobod (shromažďování, sdružování, projevu). Neméně důležitá je celková atmosféra volební kampaně – jestli probíhá bez zastrahování a jakýchkoli byť jen skrytých pohrůzek násilí či donucení, tak aby občané skutečně mohli bez obav svobodně projevit svoji vůli.

Vyčíslit, kolika procenty se mohou případné nedostatky podepsat na výsledném volebním zisku (nebo ztrátách) konkrétního kandidáta či politické strany, se jeví prakticky nemožné.

Přesto v obecné rovině můžeme říci, že demokratickému průběhu voleb bude prospívat spíše pluralitní politické prostředí, ve kterém existuje volná soutěž kandidátů a kandidujících stran bez nahodilých zásahů státu a kladení překážek a kde v poslední době již došlo (nejlépe opakovaně) k pokojnému a spořádanému předání moci a výměně elit. Strany jakož i samotní občané mohou mít tedy větší sklon k tomu akceptovat pravidla hry a pokládat stávající systém za legitimní.

Jinak by tomu bylo – například – v zemi, kde je veškerá moc soustředěna v rukou jedné osoby. Tam, kde je stranický systém dlouhodobě ovládan jedinou politickou stranou, nevládní organizace jsou jedna za druhou drceny pod nástupem represivních složek, a kde věžňově svědomí, pronásledování pro veřejné aktivity, se počítají na desítky. A kde třeba vůdce nejvýznamnější opoziční strany může realisticky očekávat, že ho během procházky po centru hlavního města bude chtít někdo zabít. Kdo kontroluje volební komisi?

Další známkou kvality voleb je jejich administrace, tedy způsob, jakým je tento proces řízen. Většina vyspělých zemí má pro tyto účely samostatný, zpravidla stálý, nezávislý orgán v podobě ústřední volební komise. Ta zodpovídá za přípravu, organizaci a řádný průběh voleb. Registruje jednotlivé kandidáty či kandidující subjekty, udržuje voličské seznamy v aktuálním stavu, stvrzuje hranice jednotlivých okrsků a obvodů a v neposlední řadě také stanovuje a vyhláší výsledky hlasování.

Rezervy v jejím fungování se opět těžko převádějí na konkrétní čísla. Přesto je zjevné, že hodnověrnosti celého procesu může obecně jen prospět, jestliže soustava volebních orgánů na všech úrovních bude přístupná veřejné kontrole, bude již svým složením odrážet pluralitu v podobě co nejširšího zastoupení jednotlivých kandidujících subjektů, jakož i občanské společnosti, a bude imunní vůči zásahům zvenčí – spíše než pokud by byla propojená či dokonce srostlá s jednou konkrétní (vládnoucí) stranou a některé klíčové kroky dělala za zavřenými dveřmi. Složitě zákony, které se dají vyložit různě. Podle momentálních potřeb

Neméně významným faktorem je samotný zákonný rámec, vymezující v ideálním případě pomyslné hrací pole. Sem spadá volební zákonodárství, upravující podrobně samotný volební systém, a také ústavní zákony. Ty určují základy samotného ústavního zřízení. Současně se volby dotýkají i řady aspektů správního a třeba i trestního práva.

Je tato legislativa srozumitelná a přehledná? Pokrývá skutečně veškeré aspekty celého volebního procesu? Poskytuje například voličům dostatečnou ochranu jejich zákonných práv?

Nedostatky zákonného rámce se – obdobně jako ve všech předchozích případech – těžko převádějí na konkrétní procenta. Přesto můžeme v obecné rovině tvrdit, že demokratické volby půjde snáz uspořádat v zemi, která se může pochlubit vnitřně jednotným zákonodárstvím, než v zemi s příliš komplikovaným právním řádem, umožňujícím vybírat různá ustanovení ve prospěch (či v neprospěch) některého z účastníků volebního procesu, nebo kde třeba některé typy protiprávního jednání (vybrané volební podvody) nejsou podle žádné přímé normy postížitelné.

Nelze přehlížet ani nezastupitelnou roli orgánů justice, zejména pak státních zastupitelství (prokuratury) a soudů, což má v této souvislosti význam mj. s ohledem na řešení sporných situací vycházejících za rámec kompetencí orgánů zodpovídajících za administraci volebního procesu. Pokřivená média

Dalším, mimořádně důležitým prvkem je fungování hromadných sdělovacích prostředků. Mají všichni kandidáti skutečně stejný přístup do médií tak, aby se mohli ucházet o voličskou přízeň? Je informační pokrytí jejich působení vyvážené? Rozlišují hromadné sdělovací prostředky včetně těch hlavních s celoplošným dosahem například mezi zprávou a jinými typy sdělení, zvláště pak volební agitací?

Pokřivení mediálního prostředí se opět těžko převádí na volební zisky a ztráty. Určitě však můžeme tvrdit, že ideálu demokratických voleb bude vyhovovat spíše pluralitní mediální prostředí, jež ctí svobodu slova a ve kterém se hlavní sdělovací prostředky drží vysokých nároků na objektivitu a vyváženost.

Odkaz

Ruská předvolební kampaň jde do finále

Lenin s notebookem i opěvování SSSR

Zcela jiné zázemí poskytuje systém stojící na kontrole informačních toků, jež charakterizuje válečná propaganda, hate speech, blokování alternativních zdrojů informací nebo vězení za sdílení jinak pravdivé informace na sociálních sítích o otázkách veřejného zájmu (namátkou např. počet ztrát v ozbrojeném konfliktu na území cizího státu). V takovém systému stát, ať již přímo nebo nepřímo, ovládá hlavní hromadné sdělovací prostředky, provozuje celé fabriky internetových trollů a dlouhodobě se nachází na čelných místech pomyslného žebříčku co do počtu vražd novinářů v souvislosti s výkonem jejich povolání. 5 : 1 vypadá líp než 17 : 0

V demokratických zemích představují volby široce přijímaný mechanismus utváření orgánů státní moci, který zajišťuje občanům podíl na správě věcí veřejných. Umožňuje jim vybrat ze svých řad zástupce těšící se největší důvěře a v dlouhodobém měřítku tímto výběrem i kultivovat výkon státní moci a zvyšovat kvalitu vládnutí.

V jiných zemích může jít daleko více o fasádu k přikrytí cynické manipulace, o rituál sebeutvrzování úzké skupiny osob, jež mezitím kradmo uchvátí moc.

V režimech, jako je pozdněputinské Rusko, jsou to právě nerovné podmínky, které nedovolují uvažovat o konání skutečně demokratických, tedy svobodných a hlavně spravedlivých voleb. Ať už jde o přístup účastníků volebního klání ke zdrojům, nasazení státního aparátu ve prospěch stávajících držitelů moci či o uzavření systému pro plnohodnotnou účast dalších aktérů.

Samotný zápas se tak sice nějak odehraje. Při troše štěstí se snad obejde i bez gólů z přehlédnutého ofsajdu, penalty minutu před koncem za ruku, která nebyla, či některých nepotrestaných likvidačních faulů.

Někdy – když bude mít domácí mužstvo zajištěnu dostatečnou převahu – může být dokonce soupeři dovoleno zaznamenat i čestný úspěch. Přece jen 5 : 1 nebo 6 : 2 vypadá malinko věrohodněji než, řekněme, 13 : 0 nebo 17 : 0. Což je důležité – z hlediska legitimizace zavedených pořádků, vytváření zdání společenského konsensu a tichého uznání takto dosaženého vítězství doma i navenek.

Slušný výsledek se však v takových podmínkách uhrát nedá.

Profil
Jan Šír

Jan Šír působí jako vědecký pracovník katedry ruských a východoevropských studií v Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Specializuje se na politický, bezpečnostní a energetický vývoj nástupnických států bývalého Sovětského svazu.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/nazory/1904576-rusko-jako-hriste-s-pokrivenymi-pravidly-ferove-volby-necekejme>

Zemanová si pořídila revolver a teď pořádá střelecké soutěže. Bude jich víc, slibuje Ovčáček

13.9.2016 zpravy.rozhlas.cz str. 00 politika
Dominika Píhová

Nedlouho poté, co prezident Miloš Zeman vyzval Čechy k ozbrojení proti terorismu, hradní aparát zveřejnil fotku jeho ženy stojící s úsměvem před raketami ve vojenském parku. Fotografie byla pořízena během střelecké soutěže Bezpečnost v rukách žen, kterou Ivana Zemanová pořádala.

„Soutěž se paní Zemanová rozhodla uspořádat s cílem podpořit ženy v armádě i ostatních bezpečnostních složkách státu,“ řekl Zpravodajskému webu Českého rozhlasu prezidentův mluvčí Jiří Ovčáček a doplnil: „Soutěže se zúčastnily členky Armády České republiky, paní Zemanová, starostka Prahy 2 paní Jana Černochová nebo pražská zastupitelka Alexandra Udženija.“ „Dlouhodobým cílem paní Zemanové je podpora žen v Armádě České republiky, to znamená, že lze očekávat další akce podobného typu,“ dodal Ovčáček. Připomněl také, že první dáma navštívila příslušnice české armády v Afghánistánu, kde bojují s terorismem. Soutěž Bezpečnost v rukách žen proběhla v pondělí v Areálu Tankodromu Milovice. Majitel areálu si akci pochvaloval. „Byla to moc hezká akce, střílelo víc než 15 dam. Byly to dámy, které jsou nějakým způsobem ve vztahu k paní Zemanové nebo tam měla družstvo zbrojovka, parlament a armáda. Soutěžilo se v jednotlivcích i družstvech,“ popsal majitel Vratislav Veselý. Při otázkách na detaily akce Zpravodajský web Českého rozhlasu odkázal na Jiřího Ovčáčka. První informace o soutěži se spolu s fotografiemi účastnic v maskáčích, jak drží diplomy s obrázky zbraní a mají medaile na krku, objevily právě na twitterovém účtu prezidentova mluvčího.

Paní Ivana Zemanová včera uspořádala na Tankodromu v Milovicích střeleckou soutěž „Bezpečí v rukách žen“. pic.twitter.com/iTvfohC8vn — Jiří Ovčáček (@PREZIDENTmluvci) September 13, 2016 Ondřej Ditrych, politolog z Fakulty sociálních věd UK podotknul, že pořádání střelecké soutěže samo o sobě jistě není odsouzeníhodné, byť je spojení s deklarovaným cílem, tedy podporou žen v bezpečnostních složkách, nejasné. „Problém je v tom, že aktivitám první dámy v oblasti zbraní propůjčil jednou provždy význam prezident tím, že je spojil s (marginálním) rizikem teroristických útoků na českém území,“ zdůraznil. „Výzvy k oplocení země, ozbrojení obyvatelstva a odvozeně i podobné, třeba i dobře myšlené aktivity, jenom podněcují ve společnosti stav kolektivní paranoi, ze kterého mohou těžit nanejvýš populističtí politici,“ dodal Ditrych.

URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1649763

Anna Březinová ředitelkou contentové agentury Newcast

14.9.2016 personalista.com str. 00

Anna Březinová v agentuře Newcast působí od listopadu 2015, nejprve jako Social Media Consultant Content Specialist a od dubna letošního roku zastávala pozici Head of Content. Předtím působila jako Creative Director Community Manager v agentuře Česká Produkční Social Media a na straně médií jako produkční a editorka

lifestylového časopisu. Studovala český jazyk a literaturu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a obor mediálních studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy.

brbr

Hlavními úlohami Březinové bude pracovat na dalším systematickém růstu agentury a intenzivně se zaměřit na práci pro stávající a nové klienty agentury Newcast a také na integraci agentury v rámci nově vzniklé skupiny Publicis One. David Pavel v září agenturu opouští.

URL| <http://www.personalista.com/lide-a-podniky/anna-brezinova-reditelkou-contentove-agentury-newcast.html>

ČR má druhého soudce Tribunálu Soudního dvora EU

14.9.2016 euractiv.cz str. 00

Krátce Odjinud

Zástupci členských států Evropské unie 7. září 2016 jmenovali českého kandidáta Jana Passera soudcem u Soudního dvora EU. Soudce Passer se ujme funkce 19. září 2016 a stane se tak po Ireně Pelikánové druhým českým soudcem Tribunálu Soudního dvora EU.

Velvyslanci členských zemí EU ve formátu tzv. mezivládní konference rozhodli o jmenování nových soudců Tribunálu Soudního dvora EU (SDEU) na svém pravidelném zasedání v Bruselu 7. září 2016. Mezi potvrzenými kandidáty byl i český zástupce Jan Passer doposud soudce Nejvyššího správního soudu ČR. Jeho jmenování souvisí s první fází reformy Soudního dvora EU, kdy postupně dochází k navýšení počtu soudců.

Kandidáty na soudce SDEU navrhuje jednotlivé členské státy EU. Soudci jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských zemí po konzultaci se zvláštním expertním výborem. Každé tři roky dochází k částečné obměně soudců. Soudci mohou být jmenováni i opakovaně.

Jan Passer prošel nejprve vnitrostátním výběrovým řízením, které vyhlásilo Ministerstvo spravedlnosti ČR. Výběrová komise, ve které zasedli mimo jiné předsedové nejvyšších českých soudů včetně ústavního, jeho kandidaturu jednoznačně doporučila. Jeho výběr následně potvrdila vláda ČR a obě komory Parlamentu ČR.

JUDr. Jan M. Passer, Ph.D., LL.M byl v letech 2001 až 2005 soudcem Obvodního soudu pro Prahu 2. Od září 2004 do srpna 2005 byl dočasně přidělen k Nejvyššímu správnímu soudu. Jeho stálým soudcem se stal v září roku 2005. V letech 2001 až 2003 působil jako externí přednášející Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, v současnosti je externím přednášejícím na Právnické fakultě Masarykovy univerzity a Justiční akademie, vše v oblasti práva Evropské unie.

(3)

URL| <http://euractiv.cz/kratce-odjinud/cr-v-evropske-unii/cr-ma-druheho-soudce-tribunalu-soudniho-dvora-eu/>

Trump ukazuje potvrzení od kamaráda doktora, říká odborník. Co má volič právo vědět o zdraví politiků?

14.9.2016 zpravy.rozhlas.cz str. 00 **amerika**

Petra Holinková

Zápal plic Hillary Clintonové, kvůli kterému předčasně opustila pietní shromáždění k uctění památky obětí z 11. září, v USA znovu rozvířil diskusi o zdravotním stavu uchazečů o prezidentský post. Zdravotní stav Clintonové už dříve zpochybnil její volební soupeř Donald Trump. O své kondici je toho ochotný prozradit ale málo. Stačí to?

Proč je otázka zdraví pro voliče tak důležitá, vysvětluje amerikanista Kryštof Kozák, vedoucí katedry severoamerických studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Proč je zdravotní stav prezidentských kandidátů tolik diskutovaný? Je to něco, co může v USA vyhrát, nebo prohrát volby? Vyhrát nebo prohrát, to jsou silná slova. V Americe existuje slavný koncept takzvaného "heartbeat away from the presidency" (redakcí volně přeloženo "Úder srdce od prezidenství"). Američané jsou si dobře vědomi toho, že prezident může ve funkci zemřít, to se stalo už mnohokrát. A situace se pak dramaticky změní. Proto je třeba důležité, kdo je nominovaný za viceprezidenta. Funkce amerického prezidenta má tak velkou symbolickou a politickou důležitost, že

zdravotní indispozice a s ní spojovaný pocit slabosti může kandidáty vážně poškodit. Ohlas vzbudil předčasný odchod Hillary Clintonové z pietního aktu k 11. září. Neuškodilo by jí více, kdyby poslechla rady lékařů a odpočívala doma? To jsou spekulace. Obě možnosti jsou samozřejmě vnímány negativně. V Americe je daleko normálnější, že lidé chodí nemocní i do práce. Lidé jsou tam více sociálně navyklí překonávat zdravotní obtíže ve jménu kariéry a splnění úkolů. O Clintonové se rozhodně nedá říct, že je líná, spíše naopak. Člověk může své síly podcenit velmi snadno. Ten kolaps je třeba vidět v kontextu náročnosti kampaně, kandidáti mají nabitý program každý den, musí být permanentně ve střehu. Jediné chybné sousloví rozpoutá potenciálně negativní mediální bouři. Albrightová: Clintonová je připravena vést zemi jako nikdo jiný, zápal plic jí v kampani neuškodí O zdravotním stavu Donalda Trumpa se mnoho neví. Lékařskou zprávu dosud nezveřejnil. Proč se jeho zdravotní stav více neřeší, když je to pro voliče tak důležité? Není pravda, že se o zdravotním stavu Trumpa moc neví. Na veřejnosti ukazuje jednostránkový dopis od svého kamaráda doktora, že je ten nejzdravější kandidát, a nehodlá to dál řešit. Některým lidem to v podstatě stačí. A mělo by jim to stačit? To je otázka, jak hluboko do zdravotních záznamů se má veřejnost právo přehrabovat. Přece jen je to úřední dokument. Pokud u kandidáta vzniká podezření, že by nebyl svou funkci schopen vykonávat, tak jsou ty požadavky legitimní. Četl jsem ale zajímavý názor, že kandidáti by mohli dávat k dispozici posudek psychologa nebo psychiatra, že jsou duševně zdraví. A to by veřejnost měla vědět, ale není to moc realistické. I když v případě Trumpa a jeho některých sklonů se vážně uvažuje o tom, že některé jeho projevy hraničí s klinickou diagnózou lehké nebo i střední poruchy osobnosti. 'Dvacet sekund vašeho videa změni historii Ameriky,' píšou Čechovi, který natočil kolaps Clintonové O Clintonové už se objevily různé konspirační teorie, že skrývá Parkinsonovu chorobu. Dá se vůbec něco takového u člověka v její pozici utajit? Informace o jejím zdravotním stavu jsou ze strany její kampaně kontrolované. Kompletní zdravotní dokumentace k dispozici není. Utajit se dá leccos. Žijeme v době konspiračních teorií, jsou vytvářené i na zakázku s cílem poškodit. Může být dobře, že to někoho napadne jako důležitá souvislost, ale důležité je kritické myšlení a práce s dostupnými zdroji. V ČR se zdravotní stav prezidenta příliš neřeší. Jaká by byla reakce Američanů, pokud by se jejich prezident na slavnostní akci ukázal s virózou? To, že má někdo virózu, je lehce indisponován, a přesto se akce zúčastní, se dá brát tak, že nechce přijít o důležitou událost typu uctění památky obětí z 11. září. Pokud bychom pracovali s alkoholismem a bylo by prokázáno, že prezident byl podnapilý, byl by z toho obrovský skandál a v podstatě i konečná. Američané mají puritánštější vztah k alkoholu než Češi. Albrightová: Clintonová je připravena vést zemi jako nikdo jiný, zápal plic jí v kampani neuškodí 'Dvacet sekund vašeho videa změni historii Ameriky,' píšou Čechovi, který natočil kolaps Clintonové Clintonová má zápal plic a přerušila kampaň. Trump překvapil, doufá, že se jeho soupeřka brzy zotaví Clintonová kvůli mdlobám odešla z pietního aktu k 11. září. Může za to horko, tvrdí mluvčí

URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1649965

Viktor Janukovyč se brání zařazení na sankční seznam Evropské unie

15.9.2016 ČRo Plus str. 05 17:10 Den podle...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Bývalý ukrajinský prezident Viktor Janukovyč se spolu se svým synem a šéfem úřadu brání zařazení na sankční seznam Evropské unie. Sankce, ke kterým patří zmrazení majetku a zákaz vstupu do zemí Unie, zavedla Unie před dvěma roky. Letos v březnu byly prodlouženy o další rok. Tribunál Evropské unie Janukovyčovi vyhověl částečně za neodůvodněné označil roční zmrazení finančních prostředků, od března 2014. No, a tato zpráva přichází v době, kdy na východě Ukrajiny má ode dneška platit už desáté příměří mezi vládními stranami a separatisty. Ale jako už tradičně obě strany se obviňují z jeho porušování. A také v době, kdy Mezinárodní měnový fond uvolnil Ukrajině jednu miliardu dolarů ze záchranného programu. Ve vysílání vítám Karla Svobodu z katedry východoevropských a ruských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Karel SVOBODA, katedra východoevropských a ruských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Je, pane Svobodo, ještě podstatné dnes, jestli zůstane nebo nezůstane bývalý prezident Janukovyč na evropském sankčním seznamu?

Karel SVOBODA, katedra východoevropských a ruských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, podstatné to je z toho důvodu, že v Evropě stále ještě platí právo a každý má nárok na to, se odvolat proti rozhodnutí. A odvolat se k soudu. Čili z tohoto pohledu to podstatné je. Z pohledu jakési praktické politiky na Ukrajině bych řekl, že to je naprosto nedůležité.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak, když se podíváme na ekonomickou situaci. Mezinárodní měnový fond uvolnění prostředků uznává ukrajinské reformy. To aspoň řekl prezident Porošenko. Jsou skutečně ty reformy dostatečné a hlavně viditelné pro Ukrajince?

Karel SVOBODA, katedra východoevropských a ruských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak ono, jak se to vezme, částečně jsou viditelné, máme tam reformu policie, nebo částečnou reformu policie, kdy ta dopravní policie je vidět, mají nové uniformy, jsou relativně málo zkorumpovaní na, tedy na ukrajinské zvyklosti. Čili to jsou ty pozitivní věci. Ty negativní věci jsou třeba ty, že ty nejdůležitější reformy, to jest hlavně reforma soudní, tak ty prostě zatím pořádně neproběhly. A bez toho se Ukrajina příliš daleko nehne. Opět velký problém korupce. Ale to je problém pětadvacet let. A prakticky se tam zas tak moc nemění. Nějaké posuny jsou, ale není to nijak výrazné.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Jak jsme neřekli na začátku, na Donbas do měst Kramatorsk a Slavjansk se dnes vypravili ministři zahraničí Německa a Francie Frank-Walter Steinmeier a Jean-Marc Ayrault. A chtějí oživit mírové dohody z Minsku. Mají na to diplomatickou a politickou sílu?

Karel SVOBODA, katedra východoevropských a ruských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, oni je samozřejmě můžou oživit. Oni budou se, budou se bavit. Ale tam ten základní problém je prostě v tom, že je to klasický zmrazený konflikt, kdy občas se tak jako, jako střílí, občas nestřílí. Občas jsou boje intenzivnější, méně intenzivní, neustále se jedna či druhá strana obviňuje z toho, že oni porušují příměří. Nicméně ta základní věc je ta, že prostě ten systém, nebo "systém zmrazeného konfliktu" trvá i nadále.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ono se zatím ani kontaktní skupině nepodařilo dojednat nárazníkovou nebo demilitarizovanou zónu mezi vládními silami a separatisty. Ale i kdyby se to podařilo, nebylo by to de facto přiznání rozdělení Ukrajiny?

Karel SVOBODA, katedra východoevropských a ruských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

To by bylo. To je samozřejmý. Protože pro Ukrajinu je to vlastně, vlastně velmi nepříjemná situace z toho důvodu, že ona vojensky by asi na ty separatisty měla. Nicméně tam je ten základní problém, že Rusko má soustředěné kolem hranic poměrně silný kontingent vojsk. A pro něj by to bylo, byla docela vhodná záminka zasáhnout. Stalo se to už v Gruzii, čili není důvod si myslet, že by to tady bylo jinak. Čili z tohoto pohledu prostě Ukrajina moc netuší, co dělat. Protože ty republiky jsou fakticky neživotaschopné. Hlavně tedy ta Luhanská. To je, to je prostě chaos. A ...

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Já vám děkuji za rozhovor, omlouvám se, že vás takhle přeruší natvrdo. Ale náš čas vypršel. Tolik Karel Svoboda z katedry východoevropských a ruských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Děkuji a na shledanou.

Karel SVOBODA, katedra východoevropských a ruských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Děkuji, na shledanou.

Druhý Čech v Tribunálu Soudního dvora EU se funkce ujme v pondělí 15.9.2016 epravo.cz str. 00 Zpravodajství, newsletter

Český soudce Jan Passer se v pondělí 19. září ujme funkce člena Tribunálu Soudního dvora Evropské unie v Lucemburku. Po Ireně Pelikánové bude Passer druhým českým zástupcem v této justiční instituci, která odpovídá za jednotný výklad a aplikaci evropského práva. Informovalo o tom ministerstvo zahraničí. Jmenování Passera souvisí s navýšením počtu soudců Soudního dvora EU.

Soudce českého Nejvyššího správního soudu Jan Passer v únoru prošel vnitrostátním výběrovým řízením. Jeho nominaci na člena Soudního dvora EU v dubnu podpořila i vláda a schválily ji obě komory Parlamentu. Zástupci členských států unie jmenovali Passera členem tribunálu 7. září.

Jan Passer byl v letech 2001 až 2005 soudcem Obvodního soudu pro Prahu 2. Od září 2004 do srpna následujícího roku byl dočasně přidělen k Nejvyššímu správnímu soudu. Jeho stálým soudcem se stal v září 2005. V letech 2001 až 2003 působil Passer jako externí přednášející Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. V současnosti je externím přednášejícím na Právnické fakultě Masarykovy univerzity a Justiční akademie. Specializuje se na právo Evropské unie.

Soudní dvůr EU je nejvyšší právní instancí unie a odpovídá za jednotný výklad a aplikaci evropského práva. V Lucemburku sídlící instituce zahrnuje dva soudní orgány: Soudní dvůr a Tribunál. Členové Tribunálu jsou jmenováni na dobu šesti let s možností opakovaného jmenování. Tribunál se skládá alespoň z jednoho soudce z každého členského státu. Nyní má 38 členů, mezi kterými je i Irena Pelikánová, matka současného ministra spravedlnosti.

Zdroj: ČTK - 14.9.2016

URL| <http://www.epravo.cz/zpravodajstvi/druhy-cech-v-tribunalu-soudniho-dvora-eu-se-funkce-ujme-v-pondeli-103086.html>

Americký sen Olgy Blockové

15.9.2016 Ekonom str. 26 Téma čísla
Kateřina Šantúrová

Její školy v USA patří mezi nejlepší v domácích i mezinárodních srovnávacích testech, ale v Česku se o jejím úspěchu neví. Seznamte se s Olgou Blockovou, která chce založit školu i v Praze.

Začalo to před dvaceti lety. Tehdy si prodávka pro pedagogickou práci na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy Olga Výborná vzala amerického ekonoma Michaela Blocka. Neuměl ani slovo česky, a tak společný život v Praze nepřicházel v úvahu.

Novopečená paní Blocková následovala svého muže do arizonského Tusconu. A na druhé straně zeměkoule musela brzy řešit, kam dát dceru do školy.

Veřejné školství se jí zdálo otevřenější a pružnější než v tehdejším Česku, ale Olgou Blockovou příliš nenadchlo.

Po přestěhování do Arizony pracovala pro konzervativní think-tank Goldwater Institute, kde se podílela na analýze tehdy nového typu škol, které financuje stát, a jsou proto otevřené všem zájemcům o studium, provozují je ale soukromníci. A tak se rozhodla, že pro svou dceru právě takovou školu – v USA se jim říká charter schools – otevře. „Začínali jsme s padesáti šesti studenty v prostoru, který jsme si pronajímali od synagogy,“

říká se smíchem po telefonu ze svého domova ve vyprahlé Arizoně. Dopoledne se v učebnách učily děti ze školy manželů Blockových, odpoledne děti, které do synagogy chodily na náboženství. „Žili jsme v symbióze, naše škola dopoledne, pak jsme všechno uklidili. Oni si tam odpoledne dali svoje symboly a zase je večer uklidili. A tak jsme se střídali celý první rok. Byla to docela sranda,“ vzpomíná.

Hned první rok byla škola česko-amerického páru úspěšná. Ve srovnávacích testech arizonských škol se umístila v první čtvrtině. „Pro nás začátečníky to bylo nakopnutí,“ říká devětapadesátiletá podnikatelka ve vzdělávání. „Řekli jsme si, tak se nám to pravděpodobně povede. Začali jsme pracovat a tu jednu školu jsme budovali sedm let až do doby, kdy jsme se dostali na nejvyšší úroveň. Stali jsme se nejlepší školou v Arizoně.“

Škola, kterou manželé Blockovi pojmenovali BASIS, začínala jako takzvaná middle school, tedy přibližně druhý stupeň české základní školy. Po prvním roce se rozhodli přidat i high school, tedy český ekvivalent střední školy nebo gymnázia. Zakladatelé kladli důraz na vědomosti.

Ve Spojených státech si musí rodiče za nejlepší základní a střední vzdělání zaplatit. Blockovi ale vybudovali školu, která rodičům nic neúčtuje, přesto mají jejich děti velkou šanci dostat se na ty nejprestižnější vysoké školy. „Nám se podařilo vyrobit elitní školu, co se týká kvality a výsledků, přičemž jsme naprosto otevření a fungujeme se státním rozpočtem,“ říká Olga Blocková. „Musíme vzít každého, kdo chce do té školy jít, což všechny fascinuje, protože se svými výsledky umísťujeme před výběrovými školami. A přitom nejsme výběrová škola.“

Jak se jim to povedlo? Ve své škole zavedli něco z toho, co je běžné u nás. Na druhém stupni se chemie, fyzika a biologie vyučují zvlášť, ne jako jeden předmět zvaný science (věda), jak je tomu v USA. Žáci v BASIS dělají na rozdíl od svých vrstevníků mnohem dříve testy, na základě kterých se přijímá na vysoké školy. V BASIS také zaměstnávají učitele, kteří nemusí mít pedagogické vzdělání, za to musí mít rádi svůj obor. A musí mu dobře rozumět. „Naše základní myšlenka je, že člověk, který je ve třídě, musí být expert,“ vysvětluje Blocková. „Musíme ho dobře zaplatit, protože jinak nám tam nepřijde. Abychom ho mohli dobře zaplatit, tak ta škola musí fungovat jako dobře organizovaný byznys.“

To Blockovi – oba ekonomové a zastánci volného trhu – dělají tak, že utrácejí jen za to, co považují za opravdu důležité. „Hlavní trik je, že se nenecháváme rozptylovat vedlejšími činnostmi,“ říká. „Nesnažíme se, aby škola měla co nejlepší fotbalové družstvo nebo programy pro rodiče. A taky děláme fundraising a všechny ty peníze jdou zase na mzdy učitelům. Nejdou na to, abychom si stavěli skvělé budovy a měli úžasné vybavení.“

První škola se vyšvihla, ale ve vzdělávacích kruzích panoval názor, že se nedá napodobit. „Všichni říkali, že to funguje jenom proto, že já jsem silná osobnost, která to drží pohromadě. A to mě hrozně naštvalo. Tak jsme se rozhodli, že jim ukážeme,“ popisuje. Po sedmi letech od založení první školy v Tusconu založili druhou školu ve Scottsdale u arizonského hlavního města Phoenix. Vybrali si školní okrsek s těmi nejlepšími školami, aby všem ukázali, že jim dokážou konkurovat. Povedlo se i to.

Od té doby se síť charterových škol BASIS rozrostla o dalších devatenáct ústavů v domovské Arizoně, Washingtonu D. C. a Texasu. V posledních letech se také vrhli na soukromé školy. První dvě otevřeli v newyorském Brooklynu a kalifornském San José, v Silicon Valley. Loni otevřeli svou první mezinárodní školu v čínském městě Šen-čen nedaleko Hongkongu.

Školy BASIS mají sice hvězdné výsledky ve srovnávacích testech a podílu studentů přijatých na ty nejprestižnější univerzity, zároveň ale čelí kritice. Někteří rodiče si stěžují, že odmítají přizpůsobit osnovy dětem s poruchami učení, přestože je financuje stát. Svě děti odhlašují i někteří rodiče dětí s dobrými výsledky. V komentářích na internetu popisují, že škola žáky příliš stresuje, převládá dril a soutěživost. Děti po škole tráví hodiny nad domácími úkoly a nemají čas na nic kromě učení.

„Proč přemýšlíme o tom, že syna odhlásíme, i když má vynikající výsledky?“ píše v jednom komentáři z loňského dubna Nancy Davisová. „Protože život je krátký a není jen o tom, učit se 24 hodin denně. Chceme, aby byl všestranný, aby rozuměl světu, ve kterém vyrůstá, aby mu na něm záleželo a vyrostl z něj člověk, který ho chce změnit k lepšímu.“

Blocková výtky odmítá. Podle ní kritici nepochopili, o co se její školy snaží. „Odpovídáme na to poskytováním otevřených, pravdivých informací každému, kdo se chce přijít podívat a přesvědčit se, že BASIS jsou pro každého, kdo chce přijít, a že naše děti jsou šťastné, spokojené a úspěšné,“ říká.

Svou první školu otevřela pro svou dceru. Teď je na řadě škola pro devítiměsíčního vnuka Mikuláše, který vyrůstá v Praze. V září v Česku založila pobočku své firmy a věří, že do několika let rozjede první českou BASIS. „Je to tak. Kruh se uzavírá,“ říká Olga Blocková.

Školy BASIS mají hvězdné výsledky ve srovnávacích testech a podílu studentů přijatých na prestižní univerzity, zároveň ale čelí kritice.

Sosáčkama sosáme. Když IT firmy dojí stát

15.9.2016 dotyk.cz str. 00 Publicistika

Jiří Pšenička

Je zde zřetelně vidět přímá úměra. Čím více se veřejná správa elektronizuje, tím častěji se české úřady dostávají do pozice rukojmích IT firem. Sotva lze nalézt jiný sektor, který by se dnes potýkal s tak špatným fungováním férové soutěže při zadávání veřejných zakázek. Jedním z důvodů může být i skutečnost, že jde o oblast, kde lze laika celkem snadno "opít rohlíkem". To, co by mohlo stát třeba jen pár milionů korun, stojí rázem i stovky milionů.

"Podobně jako si firma IBM během čtvrtstoletí vydobyla pozici dvorního dodavatele ministerstva financí (a ta byla nyní Andrejem Babišem ještě posílena kontraktem na vybudování systému pro elektronickou evidenci tržeb), získaly výsadní postavení i jiné IT firmy na dalších ministerstvech.

Magazín Dotyk již dříve popsal řadu případů, kdy technologické firmy doslova ovládly jednotlivé úřady a není síla, která by jejich nadvládu zlomila. Případně by se tato síla i našla, ale chybí dost politické odvahy, protože v sázce je i výběr daní, výplata sociálních dávek, výběr mýta, placení za MHD, spolehlivé fungování dotačních programů a nejrůznějších registrů.

S policejními dozvuky

Jde například o společnost OKsystem pražského podnikatele Martina Procházky, která během posledních dvou desetiletí získala nadvládu nad resortem sociálních věcí a tamními systémy pro výplatu sociálních dávek.

Současné vedení ministerstva v čele s Michaelou Marksovou (ČSSD) se skrze nová dílčí zadávací řízení sice chystá monopol firmy OKsystem zlomit, ale panují pochybnosti, zda přechod k novým dodavatelům, který by měl být završen do začátku příštího roku, nakonec nemůže skončit chaosem na úřadech po celé ČR.

Podobně jako v roce 2012, kdy se o totéž jako Marksová snažil ministr Jaromír Drábek a jeho následně trestně stíhaný náměstek Vladimír Šiška. Tomu nadále hrozí mnohaletý žalář, jelikož se OKsystem pokusil „vystřadit“ a nahradit jiným dodavatelem, ovšem bez soutěže.

I zakázky Tesco SW se už staly předmětem policejního vyšetřování, přičemž kauza v minulých týdnech přerostla i do vysoké politiky.

Na ministerstvu pro místní rozvoj má zase už dlouhá léta „neotřesitelné“ postavení firma Tesco SW, za níž stojí olomoucký podnikatel Josef Tesařík, bratr bývalého olomouckého hejtmána a nyní senátora za ČSSD Martina Tesaříka. Zmíněná firma v roce 2013 získala i kontrakt na dodávku a provozování Monitorovacího systému evropských fondů pro rozpočtové období 2014 až 2020.

Také zakázky Tesco SW se už staly předmětem policejního vyšetřování, přičemž kauza v minulých týdnech přerostla i do vysoké politiky a stala se jedním z důvodů koaličního sváru mezi ČSSD a hnutím ANO o podobu elitních policejních útvarů.

A to poté, co se objevily neoficiální zprávy o údajném úniku informací z policejního prostředí směrem k Josefu Tesaříkovi. Z tohoto úniku je dokonce podezírán samotný policejní prezident Tomáš Tuhy a jeho rodina. Ovšem firma Tesco SW striktně odmítá, že by nějaké informace tohoto druhu získala, jak o tom píše hlavně média ve vlastnictví vicepremiéra Andreje Babiše, šéfa hnutí ANO.

Měli jsme to ukončit

Vedle těchto dvou státních „dvorních dodavatelů“ nelze zapomenout i na případ rakouské rodinné firmy Kapsch, která už deset let poskytuje služby českému ministerstvu dopravy, přičemž původní hodnota zakázky na mýtný systém ve výši zhruba dvacet miliard korun (bezkonkurenčně největší IT kontrakt v dějinách ČR) byla posléze formou smluvních dodatků ještě o další miliardy „vylepšena“.

A teď naroste znovu, protože ministerstvo v čele s Danem Ťokem (ANO) veřejnou zakázku prodloužilo o další až tři roky (opět bez soutěže), přičemž hodnota nového plnění má být přes pět miliard korun.

Předmětem podobných diskusí zůstává například i informační systém sloužící k provozování datových schránek. Pro resort vnitra zakázku formálně zabezpečuje Česká pošta, ale státní podnik fakticky slouží jen jako „průtokový ohřivač peněz“, přičemž podle informací Dotyku zakázku fakticky zabezpečuje firma O2 Czech Republic, v roli generálního dodavatele, a její tři subdodavatelé – Datasys, Software602 a Novell-Praha.

Resort vnitra nyní chce celý informační systém zpět pod svou kontrolu (odkupem licence k softwarovému vybavení a databázím) a také usiluje o to, aby státní Česká pošta výrazným způsobem snížila soukromý outsourcing datových schránek. Zda se to podaří, se ukáže v následujících měsících.

Byla to tehdy asi velká chyba. Měli jsme spolupráci s firmou Haguess raději ukončit a vrátit se k papírovým kuponům.

Problém se nepochybně dotýká i samosprávy, kde se například pražský magistrát při provozování karty opencard, sloužící k platbám za MHD, dostal do vleku soukromé firmy Haguess.

Případ vyvrcholil v minulých dnech, kdy soud podmíněčně odsoudil čtveřici někdejších radních (včetně bývalých primátorů Svobody a Hudečka) a úředníka Tesku kvůli porušení povinností při správě cizího majetku a porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže. A to kvůli tomu, že údajně museli vědět o nevýhodnosti celého projektu odstartovaného už v éře primátora Pavla Běma.

Bývalý pražský primátor Bohuslav Svoboda (uprostřed) je jedním z pětice, která dostala za opencard podmínku, zatím nepravomocně. Autor: Deník/Milan Holakovský

„Byla to tehdy asi velká chyba. Měli jsme spolupráci s firmou Haguess raději ukončit a vrátit se, třeba jen na čas, k papírovým kuponům,“ říká dnes pro magazín Dotyk jeden z bývalých vlivných činovníků magistrátu.

Uzamčení v kleci

Jestli je pro všechny tyto případy něco typické, tak je to způsob, jakým se státní úřady nechaly vmanévrovat do pozice, kdy se stávají de facto zcela závislými na externích dodavatelích. Právě dodavatelé, nikoliv zadavatelé, dnes určují pravidla hry, to oni si diktují ceny a všemožně brání konkurenci.

Říká se tomu „vendor lock-in“ (uzamčení zákazníka). Je typické právě pro spolupráci veřejné správy s technologickými firmami, ale uzamčení bývají někdy i zákazníci společností působících v síťových odvětvích nebo i ve stavebnictví. Typický pro tyto případy je mnohaletý vztah se zadavatelem, opakované rozšiřování a obnovování kontraktu bez soutěže, formou tzv. jednacího řízení bez uveřejnění (JŘBU).

Říká se tomu „vendor lock-in“ (uzamčení zákazníka). Je typické právě pro spolupráci veřejné správy s technologickými firmami.

Však právě tímto způsobem získala všechny dodatečné zakázky firma Kapsch. A také v úvodu zmíněná firma IBM, která pracuje 24 let pro ministerstvo financí a jeho daňový systém ADIS.

Úřady ztrácejí know-how

Jiří Skuhrovec, expert na oblast veřejných zakázek a jeden z garantů projektu Rekonstrukce státu, působící v Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, se fenoménem uzamčení zákazníka zabývá již delší dobu. Považuje jej za jeden z největších problémů celé veřejné správy. Problém se prý navíc v Česku stále prohlubuje.

Úřadům radí, aby se v maximální možné míře - pokud je to možné - vyhýbaly proprietárním řešením (tedy dodávkám různých originálních systémů na klíč) a sázely spíše na standardizované produkty. Stavařskou hantýrkou řečeno, na typizované projekty.

Cestu vidí i v dělení větších zakázek (i za cenu přiměřeného zvýšení nákladů). Z dlouhodobé perspektivy lze prý totiž i hodně ušetřit. Úřady by také prý měly v daleko větší míře jít cestou tzv. otevřených dat a strategické zakázky připravovat v dialogu s potenciálními dodavateli.

Jiří Skuhrovec radí, jak se uzamčení vyhnout. Autor: Archiv

Podle Skuhrovce jde technologické uzamčení ruku v ruce se vznikem právních bariér a personálních vazeb mezi dodavatelem a řadovými zaměstnanci zadavatele. Právě oni časem ztrácejí vůli ke změně. Nelze se také nezamýšlet nad tím, nakolik v tom může hrát roli i korupce.

„V konečném důsledku není největší problém jen fakt, že externí společnost drží vaše data nebo práva k systémům. Problém je, že i velká část know-how postupně přechází na dodavatele,“ podotýká Skuhrovec.

Úředníci mají jen mlhavou představu, co vše vlastně stávající systém dělá, a co tedy chtějí od nového.

„I když politické vedení ministerstva či jiného úřadu sebere odvahu starý systém zahodit a vybudovat nový, narazí na to, že vlastní zaměstnanci – úředníci – mají jen mlhavou představu, co vše vlastně stávající systém dělá, a co tedy chtějí od nového,“ vidí Skuhrovec jako obrovský hendikep celé veřejné správy.

Bude ještě hůř?

Mnozí další odborníci se obávají, aby uzamčení státní správy svou činností ještě neposílily dva nové státní podniky zaměřené na oblast IT (Národní agentura pro komunikační a informační technologie při ministerstvu vnitra a Státní pokladna Centrum sdílených služeb při ministerstvu financí).

Proslýchá se totiž, že mají mimo jiné v úmyslu vybrat jednoho dodavatele elektronické spisové služby a ekonomického informačního systému pro všechny státní úřady.

"Pokud má být cílem úspora peněz pro státní rozpočet, pak je možné zvolit transparentní řešení při zachování maximální konkurence dodavatelů. Nevidím důvod proto, aby se v případě takových systémů takto násilně omezila hospodářská soutěž. Pokud se dnes kritizuje uzamčení dodavatelů u některých systémů, což má za

následek nemožnost vyměnit systém, dodavatele nebo upravit cenu, nesmíme se dostat do stejné situace skrze státní podniky," zdůrazňuje pro magazín Dotyk Zdeněk Zajíček, bývalý náměstek ministrů vnitra, spravedlnosti a financí, nyní prezident ICT Unie.

"Tam, kde už existuje na trhu více jak 40 nebo 50 řešení, směřujeme spíše k nastavení standardů jak pro rozsah a kvalitu informačního systému, tak pro stanovení cenového limitu pro systém na základě počtu úkonů v systému nebo počtu úředníků, kteří jsou systémem obsluhováni. To je podle mého názoru efektivní a konkurenci neomezující přístup. Jinak se nám klidně může stát, že to celé bude od jednoho dodavatele dražší, ale hlavně nebude snadné v případě potřeby vyměnit systém za jiný, protože jiný už nebude za pár let existovat," varuje Zajíček, který bývá přitom označován za člověka, který se nejvíce zasazoval a nadále zasazuje o rozvoj českého e-Governmentu."

URL| <http://www.dotyk.cz/publicistika/sosackama-sosame-kdyz-it-firmy-doji-stat-20160915.html>

Monopol obecné školy končí

15.9.2016 Ekonom str. 12 Téma čísla
Tomáš Pergler

Rodiče chtějí čím dál víc mluvit do toho, jak má vypadat výuka jejich dětí na základní škole. Stát ale nezvládá jejich požadavky vsříbat. A tak roste druhé školství, hlavně pro bohaté.

Platy učitelů, státní maturity, inkluze, tedy začleňování žáků s postižením – to jsou tři patrně nejdiskutovanější témata českého školství posledních měsíců. Hlubší a ve skutečnosti asi i palčivější problémy zůstávají v jejich stínu. Jak nedávno upozornil tuzemský odborník na vzdělání Daniel Münich, české školství nejvíce trápí odlišnost, nebo až nesmiřitelnost pohledů na roli školy a přístupů ke vzdělávání. Velké názorové rozdíly existují i uvnitř jednotlivých politických stran.

Zatímco se veřejná debata o školství a vzdělávání dál zadržává a rozptyluje do různých směrů, odehrává se postupná, ale o to důležitější změna. Necelých 250 let od uzákonění povinné školní docházky se čím dál víc omezuje monopol státu na to, co a jak učit. Po soukromých středních školách přibývá stále více privátních základních škol. Nový trend táhne generace současných rodičů, kteří hledají co nejkvalitnější a co nejvstřícnější způsob vzdělání pro své děti.

A chtějí ovlivňovat, jak má správná škola vypadat.

Kromě rodičů, církví a dalších zřizovatelů soukromých škol se o slovo více hlásí také velcí byznysmeni. Jak ukazuje příklad Martina Romana, někdejšího šéfa ČEZ, nemusí jim stačit role pouhých mecenášů. Chtějí nechat otisk také coby proroci nové pedagogiky.

Počtem zatím soukromé školy ty veřejné zdaleka neohrožují. Co se ale rysuje už nyní, je vznik paralelního, kvalitnějšího vzdělání, které je do značné míry vyhrazeno pro rodiny s nadprůměrnými příjmy. Ministerstvo školství se ale rizikem elitářství zatím nezdá být znepokojeno. Čtyřicátník Pavel o sobě může s klidem říct, že je spokojený a hrdý otec. Jeho syn navštěvuje už třetím rokem osmileté soukromé gymnázium Open Gate, které před jedenácti lety založil nejbohatší Čech Petr Kellner. Dostal se tam po úspěšných přijímacích testech. Ve výborných výsledcích pokračuje a čerpá stipendium. Ostatně díky tomu si příjmově spíše středostavovská rodina může studium jediného potomka dovolit, hradit plnohodnotné školné by bylo nad její možnosti.

Se systémem výuky i znalostmi, jaké syn v Kellnerově gymnáziu dostává, je Pavel téměř bez výhrad spokojený.

Státní škola ve srovnání s tím prohrává na plné čáře – v prostředí (Open Gate má moderní areál v Babicích u Prahy), erudici a zároveň lidském přístupu pedagogů, v důrazu na porozumění a zpracování informací, kritické myšlení a diskusi, ale zároveň náročnosti v podobě mezinárodních standardů. Po nástupu do primy si syn jen pomalu zvykal na pobyt v internátu, který je pro stipendisty povinný, postupně si ale na pravidelné odloučení od rodičů zvykl.

„Mám samozřejmě dobrý pocit z toho, že dítě bude mít po absolvování gymnázia otevřené dveře na zahraničních univerzitách s dobrým jménem,“ říká Pavel.

Studium na Open Gate i na jiných soukromých školách láká v posledních letech stále více českých rodin. Zájem se přitom nesoustřeďuje jen na ty nejprestižnější. Co za tím je? Generace současných otců a matek vzdělání potomků přikládá mnohem vyšší prioritu, než tomu bylo dřív. Ty tam jsou doby, kdy rodiče své šestileté dítě předali systému a brali jako danou věc, že jsou to škola a stát, kdo určuje pravidla. A podvědomě

se smířovali s tím, že styl výuky v sobě nezapře dědictví z dob Rakouska-Uherska. Zato dnešní rodiče jsou mnohem emancipovanější, rádi by učitelům a ředitelům mluvili do řemesla, a to už od prvních let vzdělávání svých potomků. Chtějí dokonce ovlivňovat a přetvářet školství podle svých představ. Jenže spíše stagnující systém veřejného školství jim často není schopen vyhovět.

Zatímco soukromé střední školy, hlavně pak gymnázia vznikaly už od devadesátých let, v posledním období se zájem rodičů přesouvá k nestátním základním školám.

Jenom v letošním roce jich přibýly rekordní čtyři desítky. Že jde o dlouhodobější a silící trend, dokazuje srovnání za několik uplynulých let. Od školního roku 2010/2011 se počet soukromých základních škol vyjma církevních zvýšil podle ministerských statistik ze 74 na více než dvojnásobek. Počet církevních základních škol stoupl do loňského školního roku z 31 na 40 škol. Naopak veřejný sektor musel několik desítek škol odepsat. Například obce jako největší zřizovatel přišly za uplynulých pět let o více než 30 škol, počet škol vedených pod kraji se snížil o dvacet. Stát a samosprávy nicméně stále dominují – z více než 870 tisíc žáků jich do soukromých a církevních základních škol v posledním školním roce chodilo pouze necelých 16 tisíc. Ze zhruba 4100 základek připadá na nestátní pouze asi pět procent škol.

Také „vzpouora“ rodičů proti veřejnému školství je zatím menšinovou záležitostí. Podle loňské ankety společnosti Projekt Kalibro, která poskytuje školám srovnávací testy a dotazníkové výzkumy, je většina rodičů s kvalitou veřejných základních škol stále celkově spokojená. Nespokojených ale postupně přibývá. „Početně posiluje skupina rodičů, která má na průběh a výsledky vzdělávání svých dětí vyšší nároky a současně dostatek schopností a prostředků za těmito nároky jít,“ zdůrazňuje ředitel Kalibra David Souček. Náročnější bývají hlavně vysokoškolsky vzdělaní lidé. V loňském dotazníku vyjádřili menší spokojenost než rodiče s nižším vzděláním například v tom, jak škola jejich děti učí cizí jazyky nebo pomáhá k rozvíjení podnikavosti. „Kromě obecně vyšších nároků na školu mají i vyšší zájem zapojit se do jejího života nebo se podílet na některých jejích rozhodnutích,“ doplňuje Souček.

Škola hrou podle rodičů Data z průzkumů se shodují se závěry akademiků, kteří se dlouhodobě zabývají českým vzdělávacím systémem.

„Rodiče se nehodlají smířit s tím, že veřejné školství je mnohdy hodně neefektivní a těžkopádné. Vidí, že například v odpoledním doučování angličtiny se děti naučí mnohem více než dopoledne ve škole,“ říká Arnošt Veselý z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dospělí podle něj často mají také jinou představu o tom, co by se ve škole učit mělo a nemělo. „A konečně chtějí, aby se s každým žákem zacházelo jako s jedinečnou osobností a plně se respektovala jeho individualita.“

Rodičovská nespokojenost podle odborníků častěji než dříve vyústí v přemístění dítěte do soukromé nebo církevní školy. Množí se ale i radikálnější rozhodnutí, kdy se skupina rodičů dohodne a založí si vlastní komunitní školu. Jedna taková, nazvaná Základní škola v pohybu, vznikla letos v Pardubicích. Snaží se vyučovat formou hry a rozvíjet přirozenou zvědavost dětí. Učitelé nezadávají domácí úkoly a přestávky nehlásí pravidelné zvonění, ale vyhledávají se podle potřeby. „Chceme, aby naše děti měly v rodinném prostředí a malém počtu šanci přirozeně hledat a pak se i věnovat tomu, co je jim vlastní,“ vysvětlila ředitelka Lenka Fialová. Zřizovatelský spolek čerpá například z metod montessoriovské školy, matematiku se snaží vyučovat podle didaktiky profesora Milana Hejného, číst se učí metodou sfumato, která umožňuje každému prvňáčkově postupovat podle vlastního tempa.

Zkušenost z pardubické školy naznačuje, že ve většině případů nejde rodičům o výkon, ale spíš o osvojení dlouhodobě využitelných dovedností, návyků a postojů, jako je například schopnost spolupracovat a komunikovat s ostatními, prezentovat výsledky své práce, dále se vzdělávat nebo být důsledný a vytrvalý, ale současně tolerantní k ostatním. Rodiče si také více než dříve uvědomují, že chyby a nedostatky ve vzdělávání dětí způsobené v raném věku se později těžko napravují.

Podle Daniela Münicha z centra ekonomického výzkumu CERGE-EI existuje přímá souvislost mezi vznikem alternativních škol a tím, jak se prohlubují rozdíly v názorech na podobu a roli státních škol ve veřejné debatě.

Právě skutečnost, že roste počet schopných a vlivných lidí, kteří se o školství a vzdělávání vážně zajímají, v důsledku ještě více tříbí pohledy na správné fungování resortu.

„Také jde o generační efekt. Čtvrtstoletí po listopadu začínají mít děti lidé, kteří prožili mládí ve svobodě,“ říká Münich a připomíná, že školství bylo po sametové revoluci dlouho ve stínu jiných témat. Ostatně ministerstvo školství zrovna nepatřilo mezi úřady, o které by se vedly hádky při sestavování koalic. Jeho atraktivita později stoupla spíše kvůli přisunu a rozdělování dotací Evropské unie. Je možná příznačné, že současná ministryně Kateřina Valachová nevezšla z oboru a nemá s pedagogikou velké zkušenosti – je právníčka se zaměřením na vládní legislativu. Velká jména z byznysu Školy nezakládají jen rodiče, podnikavě založení pedagogové nebo církve. Přibývají také soukromé vzdělávací instituce, za nimiž stojí lidé z nejvyšších pater byznysu.

Průkopníky jsou již zmínění Petr Kellner a Martin Roman. Mimochodem, oba své projekty podstatně rozšířili.

Ke gymnáziu Open Gate přibyla základní škola a k PORG v pražské Libni se přidala další dvě gymnázia a základní školy v Krči a Ostravě. Roman si po odchodu z ČEZ vybral pedagogiku jako svoji novou pracovní náplň. Po nedávno dokončených studiích v Londýně se zřejmě chce více prosazovat v odborných diskusích. Zdůrazňuje, že českým učitelům chybí poznání moderních metod výuky, a vyzývá pedagogické fakulty, aby studenty průběžně seznamovaly s výsledky vědy a výzkumu.

Vedle dvojice známých miliardářů, kteří do školství vstoupili už během minulého desetiletí, stojí za zmínku také někteří jejich následovníci. Například Pavel Iványi, výkonný ředitel investiční skupiny DRFG, který založil mezinárodní školu International School Brno. „Tvrdím, že školství je obrazem společnosti. Přetrvává tady potřeba se chovat nadřazeně, ve školách se vyká, není zvykem, aby dítě prezentovalo svůj názor. Musíme lidem a učitelům říct, že to chceme dělat jinak,“ říká. Při obsazování sboru vsadil hlavně na učitele ze zahraničí, z pětadvaceti jich jsou Češi pouze tři. Podobný pohled na věc jako Iványi má také Ondřej Kania, podnikatel narozený už po sametové revoluci, kterého podnítila vlastní zkušenost během středoškolských studií ve Spojených státech, aby si s kolegou pořídil gymnázium v Praze. Vlastní projekt školek a škol Montessori zafinancoval Tomáš Janeček, bratr a někdejší spoluinvestor burzovního podnikatele Karla Janečka.

Místo učitele je tu průvodce. Podrobně vysvětlovat, čím jsou vlastně vyhlášené soukromé školy lepší než ty běžné, je nejspíš zbytečné. Rozdíly jsou vesměs dobře známy. Ten hlavní je v přístupu k procesu učení – neboli dobrá škola ví, jak učit, aby se žáci uměli naučit. Důraz se klade na aktivní zapojení žáka do probírané látky, na diskusi a rozvoj kritického myšlení. Samozřejmostí je nižší počet žáků ve třídě, osobnější a méně autoritativní přístup učitele, ale třeba i důkladnější výuka cizích jazyků a zájezdy i stáže v partnerských školách v zahraničí. Z pohledu žáků mnohých privátních škol je jistě příjemné, že si mohou oproti běžným školákům ráno přispat.

V konkrétních metodách se jednotlivá nestátní pojetí od sebe liší. Stačí se podívat do školních řádů. Například ten z libeňského PORG se svým konzervativnějším pojetím blíží obecné škole (hned čtyři odstavce kupříkladu věnuje pravidlům pro používání elektronických přístrojů). Řád Open Gate se oproti tomu více rozepisuje o právech žáka – ať už jde o projevování názorů a připomínek, nebo možnost obrátit se přímo na ředitele školy, pokud není spokojen se svým hodnocením. Na druhou stranu Kellnerova škola od dětí vyžaduje, aby nosily uniformy a bydlely na internátu. Dál od tradičního pojetí jsou školy založené společností Scio. Tamní žáci se kupříkladu nemusí obávat, že dostanou pětku. Zakladatel Scia Ondřej Štefl je přesvědčený, že známky ničí tvořivost a motivaci.

Škola také nepoužívá termín učitel, ale „průvodce“, s nímž si školáci sestavují individuální plán a jenž dává zpětnou vazbu jim i rodičům. Podobně jako přístupy se liší také výška školného – od jednotek tisíc za měsíc až po stovky tisíc za školní rok.

Bez razítka to nejde. Stát se zatím nemusí obávat, že by ztratil nad boomem soukromých škol kontrolu. Například si nemohou určit, co chtějí. Všechny se musí řídit příslušným rámcovým vzdělávacím programem. Stát nebo samospráva také mohou regulovat svoji konkurenci a občas toho využívají. Jako účinná bariéra funguje postoj příslušné obce, jejíž souhlas je vedle řady formulářů, povolení a získaných akreditací jednou z podmínek vzniku soukromé školy. O tom, že ne všechny žádosti bývají kladně vyřízeny, se v posledních letech přesvědčily například církevní školy. Arcibiskupské gymnázium na pražských Vinohradech neuspělo s plány na rozšíření, protože úředníci na pražském magistrátu rozhodli, že osmiletých gymnázií je v hlavním městě už dost. Na podobné zdůvodnění narazil řád augustiniánů, když si chtěl ke školce a základní škole v pražské Krči otevřít ještě gymnázium.

Zastánci nemají soukromé školy ani v současné ministryni. „Osobně nejsem příznivcem zakládání soukromých škol. Není systémové, aby vznikala nová a nová zařízení podle toho, jak děti stárnou od mateřských po střední školy,“ řekla Valachová v jednom z rozhovorů před začátkem tohoto školního roku. Rodiče, kteří zakládají alternativní školy, podle ministryně nemají zájem hovořit o kvalitě těch veřejných. „Občas za mnou přicházejí kolegové z privátní školské sféry s nějakými náměty, a když je vyzvu, aby je rozpracovali i pro veřejné školství, už je pak nikdy nevidím,“ uvedla. Nutno také dodat, že veřejné základní školství se kvalitativně nehroutlí. I mezi těmito školami mají některé velmi dobrou pověst a jsou žádané. A děti do nich posílají i rodiče, kteří by mohli platit bez problémů vysoké školné. Riziko podle expertů nespočívá ani tak v celkovém počtu, ale spíš v selekci chytrých a bohatých dětí. Odborníci už varují, že pokud se veřejné školství nezmění, společenské a ekonomické elity si pro své děti vylobbují a vytvoří paralelní školský systém. „To by samozřejmě vedlo k nárůstu rozdílů jak ve společnosti, tak regionálně. Předškolní a základní školství by přitom mělo sociální a ekonomické rozdíly snižovat,“ říká Daniel Múnich.

Podobné obavy má i jeho kolega z CERGE-EI Filip Pertold: „Pokud bude pokračovat zaostávání veřejného školství za očekáváním lidí, povede to k větším nerovnostem ve společnosti a izolaci jednotlivých skupin obyvatel, které se nebudou už prakticky nikde potkávat, snad kromě voleb, kde to pak dopadne velkou deziluzí té méně početné skupiny.“ Z ministerstva školství ale zatím podobné obavy slyšet nejsou.

Úvahy, že by šlo hrozícímu elitářství zabránit rozšířením stipendií, zpochybňuje zkušenost otce zmíněného v úvodu článku. Právě nad tímto tématem jedinkrát zapochybuje o bezchybnosti výběrového

soukromého gymnázia. „Byť se škola snaží a dělá, co může, rozdíly v zázemí se projevují. A s rostoucím věkem dětí se zvyrazňují,“ říká Pavel. I když se ve škole nosí uniformy, je znát, že děti z movitějších rodin mají dražší oblečení.

Jako nejvýraznější symbol pro začlenění slouží technika, hlavně chytré mobily a tablety. Mezi dětmi se pak formují skupinky podle majetkového statusu rodičů. Nepomáhá ani pravidlo, že děti-stipendisté musí od pondělí do pátku bydlet ve školním internátu. Potomci plátců takovou povinnost nemají. „Asi se s tím nedá moc dělat, se stejným problémem se přece potýkají i stipendisté na Oxfordu,“ podotýká otec.

Jak soupeření klasického státem prosazovaného systému s novátorskými přístupy dopadne? „Lze očekávat, že k tradičnímu vzdělávání, jak ho známe už skoro dvě století, bude sílit alternativa, která ho časem překoná a nahradí,“ předpovídá David Souček z výzkumné společnosti Kalibro. Jiní odborníci soudí, že stát může porážce předejít. Podle Münicha by neměl vzdělávací alternativy omezovat, ale měl by zlepšit veřejné školství právě i tím, že ho otevře různým přístupům, zlepší hodnocení pedagogů, soustředí se na jejich přípravu nebo bude více sledovat výsledky vzdělávání na místní i národní úrovni. „Aby se oslabily motivace elit hledat či vytvářet pro jejich děti něco speciálního,“ vysvětluje Münich. Právě ve zvýšené angažovanosti rodin vidí paradoxně také naději. „Zájem veřejnosti o školství a vzdělávání je důležitý pro potřebné změny.“

Pět tváří české základky

Ekonom vybral hlavní typy tuzemských základních škol a pěti osobností, jejichž názory formují nové trendy v českém školství.

Alternativní cesty

Montessori, Waldorf, Daltonský plán, Začít spolu, přírodní školy a školky a do jisté míry i církevní školy. Jednotlivé přístupy a metody se různí, společné zůstává vymezení vůči tradičnímu systému – alternativní školy se snaží nabídnout přívětivější způsob výuky tam, kde klasická forma naráží na dětskou duši. Žáci takových škol si užívají volnější režim a neformální prostředí, učitelé je mnohdy neznámkují a netlačí k výkonům. O to aktivněji se mají děti podílet na výuce. Vznikají i malé soukromé školy z popudu rodičů. Všechny ale musí vzdělávat v souladu s rámcovým vzdělávacím programem ministerstva školství.

Elitní privátní ústav

Absolvování některého z nich otvírá dveře ke studiu na světových univerzitách a bere se jako start k úspěšné kariéře. Nejznámější a nejvyhledávanější soukromé školy financují velkopodnikatelé – například Open Gate nechal vybudovat nejbohatší Čech Petr Kellner. Jiné založili novátorsky uvažující pedagogové. Děti do nich většinou posílají rodiče, pro které je vzdělání potomků prioritou. A zároveň si mohou dovolit platit školné. Ačkoli soukromé školy dávají příležitost i nadaným dětem ze sociálně slabšího prostředí, zůstávají doménou majetnějších vrstev. Pověst elitních zařízení mají i některé státní školy.

Na jedné hromadě

Za komunismu jim téměř odzvonilo, ale po sametové revoluci znovu přibývaly. Pokračující vylidňování venkova malotřídky nezničila. Podle údajů ministerstva školství bylo v Česku loni 1450 základních škol s aspoň jednou třídou, kde se společně vzdělávali žáci z více ročníků. Malotřídky fungují podobně jako před staletími. Učitelé musejí zvládat různorodý přístup podle věku žáků, na druhou stranu výuka je pro děti přístupnější – v malotřídkách bývá méně žáků než v tradičních třídách.

Při porovnání znalostí žáci z malotřídek nezaostávají, podle testování České školní inspekce dosahují v průměru lepších výsledků.

Dědictví po monarchii

Jak vypadá běžná česká základní škola? Přísný vládce katedry, který požaduje poslušnost a občas sáhne i k pohlavku, to už je dávno minulost. Jak ukázala šikana učitelky ze střední školy v pražských Malešicích, odhalená až po jejím úmrtí letos v únoru, v pozici týraných se ocitají spíše pedagogové. Některé stereotypy, jež systému vtisklo rakousko-uherské mocnářství, ale přetrvávají. Kritici státním školám vytýkají biflování místo rozvíjení tvůrčích schopností, důraz na hodnocení místo komplexního rozvoje, autoritativnost místo osobnějšího přístupu. Názory na potřebné změny se liší a systém se mění jen pomalu.

Sporná integrace

Speciální školy se z přehledu vymykají, v posledním roce se o nich ale diskutuje přinejmenším stejně jako o těch běžných. Otázka zní, zda vzdělávat děti se zdravotním postižením a specifickými nároky zvlášť, nebo je integrovat mezi ostatní? Společné vzdělávání prosazuje současná ministryně školství Kateřina Valachová, nemalá část pedagogů i veřejnosti je naopak proti. Inkluze se přitom týká hlavně takzvaných základních škol praktických, někdejších zvláštních škol, které navštěvují děti s lehčím mentálním postižením nebo jinými psychickými handicapy. Speciální školy, určené pro děti s vážnějším postižením, fungují dál samostatně.

Hledači nových cest

Ondřej Kania

Mladík, který svým příběhem názorně ukázal, že tradiční vzdělávací systém si neví rady s některými typy osobností. Na základní škole nosil čtyřky a na střední ho považovali za povaleče, pak se ale dostal na střední školu ve Spojených státech. Po návratu s kolegou založili společnost na zprostředkování studia v zahraničí a letos koupili většinový podíl v pražském EKO gymnáziu (nyní Pražské humanitní gymnázium), kde zavádějí nové metody výuky. Nedávno vyzval ke zrušení předmětů podle vzoru nové finské vzdělávací koncepce.

Ivana Janečková

Spolu se svým manželem Tomášem, bratrem známějšího burzovního podnikatele Karla Janečka, vybudovala alternativní školy Duhovka, které fungují podle konceptu montessori. Škola se zaměřuje na rozvoj individuality dětí, vstřícné prostředí a tempo výuky. První školku založili manželé před osmi lety poté, co nemohli najít místo ve státní školce pro nejstaršího syna.

V současnosti Duhovka Group zahrnuje dvě školky, základní školu a osmileté gymnázium.

Podle Janečkové se dětem v jejich školách dostává stejného množství informací jako v běžné škole.

Martin Roman

Dříve nejvlivnější manažer polostátní firmy se stále více profiluje jako inovátor českého školství. Vystudovaný právník se zaměřil na vzdělávání ještě v době, kdy šéfoval energetické skupině ČEZ. V roce 2007 ovládl PORG a postaral se o jeho „naklonování“.

O čtyři roky později spustil projekt Čtení pomáhá, jež má vést děti ke čtení a zároveň rozvíjet jejich sociální citění. Po odchodu z dozorčí rady ČEZ se vrhl na studia pedagogiky v Británii a nedávno získal magisterský titul na University College London. Propaguje tzv. formativní metodu vzdělávání, která hledá co nejefektivnější postupy výuky.

Břetislav Svozil

Alchymista českého školství s přesahem do různých oborů, například etnografie nebo ekologie. Dříve vedl základní školu v moravském Deblíně. V současnosti je manažerem projektu Open School Space.

Jeho součástí je škola Labyrinth, která otevřela tento měsíc a čerpá z konceptu tzv. laboratorních škol. Ten vznikl před sto lety ve Spojených státech a vychází ze spolupráce univerzit a škol různých stupňů. Základem je propojení poznatků a metod z různých oborů a jejich použití ve výuce.

Ondřej Šteffl

Hledáme-li někoho, kdo by si mohl dělat nárok na označení hybatele, či snad dokonce gurua polistopadového českého školství, nutně narazíme na Ondřeje Šteffla. Už v roce 1990 založil soukromé gymnázium PORG v Praze-Libni, první nestátní školu po sametové revoluci. Přes dvacet let šéfuje společnosti Scio, jejíž srovnávací testování je zřejmě nejuznávanějším měřítkem výsledků tuzemských žáků a studentů. Neuznává známkování a kritizuje malichernosti v debatě o českém vzdělávání, například státní maturity považuje za marginálii. Zdůrazňuje význam vzdělávání mimo klasickou školní docházku. V posledních letech se pustil do zakládání škol se značkou Scio.

Ty tam jsou doby, kdy rodiče své šestileté dítě předali systému a brali jako danou věc, že jsou to škola a stát, kdo určuje pravidla.

Přetrvává tady potřeba se chovat nadřazeně, ve školách se vyká, není zvykem, aby dítě prezentovalo svůj názor.

Školní řád libeňské školy PORG se svým konzervativnějším pojetím blíží obecné škole, řád Open Gate se oproti tomu více rozepisuje o právech žáka.

Jak vidí školství
průmyslník Dalibor Dědek, majitel firmy Jablotron

1. Co by nemělo chybět škole, kam byste chtěli dávat své děti? Učitelé typu Igor Hnízdo z Obecné školy.
2. Potřebuje školství známkovat v klasické škále 1–5? Myslím si, že je to vhodné.
3. Je klíčová maturita z matematiky? Ano!
4. Kolik dětí by podle vás mělo sedět ve třídách, aby byla výuka efektivní? Myslím, že pro výuku teorie zvládne schopný pedagog možná až 40 žáků. Na praktická cvičení však musí být třídy členěny do skupinek s nejméně 15 žáky.
5. Kdybyste dnes mohl jít znovu do školy, co byste se tam chtěl naučit? Chtěl bych tam hlavně nalézt skutečné pedagogy, kteří rozumí tomu, co mají učit, ale hlavně to umí atraktivní a srozumitelnou formou předat.
6. Má cenu reformovat stávající školství, nebo je zapotřebí budovat paralelní systém? Zastavme probouha neustálé reformy. Jsem zastáncem evolučního zdokonalování namísto pokusů.
7. Máte nějakou ideální zahraniční předlohu vzdělávacího systému? Ne. Ale myslím, že vše je otázkou kvalitních a motivovaných učitelů a přístupu rodičů. Podívejte se, jaké výsledky mají v našich školách děti Vietnamců. Možná jejich tlak na vzdělání nese lepší výsledky než přemíra pěstování osobností školáků.
8. Vyřeší problém vzdělávání vyšší platy učitelů? Pokud by byly nastaveny tak, aby do školství přilákaly skutečně schopné pedagogy, tak ano.
9. Měli by rodiče přispívat na vzdělání svých dětí? Ano. Alespoň symbolicky. Co je zdarma, to nemá v lidském vnímání hodnotu. Zavedl bych ale to, že pokud má student dobré výsledky, je mu školné kompenzováno.

Jak vidí školství
dlouholetý bankéř Pavel Kavánek, bývalý šéf ČSOB

1. Co by nemělo chybět škole, kam byste chtěl dávat své děti? Radost, inspirace, rozmanitost. Podpora celistvého rozvoje, nejen rozumu.
2. Potřebuje školství známkovat v klasické škále 1–5? Instituce školství to asi potřebuje, vzdělanosti a výchově to ubližuje.
3. Je klíčová maturita z matematiky? Matematika a la Hejný nebo Khan Academy je důležitá, maturita ne – životní dovednosti jsou důležitější.
4. Kolik dětí by podle vás mělo sedět ve třídách, aby byla výuka efektivní? Děti by ve třídách sedět neměly. Pro různá témata je třeba nalézt vhodný počet.
5. Kdybyste dnes mohl jít znovu do školy, co byste se tam chtěl naučit? Nenásilnou komunikaci, respektive empatické naslouchání.
6. Má cenu reformovat stávající školství, nebo je zapotřebí budovat paralelní systém? Reformovat stávající školství nejde. Je třeba postavit nový tvar. Paralelní rozmanité přístupy mohou být inspirací pro jeho jednotlivé součásti.
7. Máte nějakou ideální zahraniční předlohu vzdělávacího systému? Nejednu. Nikoliv pro „školství“, ale pro vzdělávací systém se dá nalézt spousta vhodných a inspirativních součástí.
8. Vyřeší problém vzdělávání vyšší platy učitelů? Nevyřeší, ale mohou pomoci.
9. Měli by rodiče přispívat na vzdělání svých dětí? Ano, je nutné, aby rodiče přispívali (nefinančně) svým zájmem a podporou a neodkládali pasivně děti do školy.

Jak vidí školství
manažer s mezinárodní zkušeností Pavel Iványi, ředitel investiční skupiny DRFG

1. Co by nemělo chybět škole, kam byste chtěl dávat své děti? Kantoři, kteří mají zájem o své zákazníky, děti a jejich rodiče, a takto je i vnímají. Kantoři, kteří k dětem přistupují vstřícně a mají zájem jim nabízet maximální výzvu a pomocnou ruku.
2. Potřebuje školství známkovat v klasické škále 1–5? Ano, ale je zapotřebí ho doplňovat slovní zpětnou vazbou a diskusí o výsledcích.
3. Je klíčová maturita z matematiky? Ano, ale ve dvou verzích. Alfa pro lehčí, finančně ekonomické zaměření a beta pro těžší, exaktní předměty.

4. Kolik dětí by podle vás mělo sedět ve třídách, aby byla výuka efektivní? Tak 20–25. U výuky v cizím jazyce maximálně 15.
5. Kdybyste dnes mohl jít znovu do školy, co byste se tam chtěl naučit? Něco o sobě, o mém okolí, o světě.
6. Má cenu reformovat stávající školství, nebo je třeba budovat paralelní systém? Nemůžeme si dovolit nereformovat stávající školství. To tu bude, i když se dále bude vyvíjet paralelně soukromé školství. Jedno pak může doplňovat a podporovat to druhé.
7. Máte nějakou ideální zahraniční předlohu vzdělávacího systému? Ta určitě neexistuje. Musíme se učit ze všeho dobrého ve světě. Ale na to jsme moc arogantní a pořád se přesvědčujeme, že naše školství „je jedno z nejlepších“.
8. Vyřeší problém vzdělávání vyšší platy učitelů? Určitě ne, ale bez vyšších platů školství nevylepšíme.
9. Měli by rodiče přispívat na vzdělání svých dětí? Ano, ale pouze dle možností tak, aby šanci na špičkovou výuku měl každý.

Týdeník ekonom přináší seriál
o českém školství

Další díly:

22. 9. Jak vybrat školku

29. 9. Studovali jsme jinak

6. 10. Co dělá školu vyhlášenou

13. 10. Proč Čechům nevoní řemeslo

20. 10. Kdo je český učitel

Foto popis|

„Na fakultě je Možný všechno“

16.9.2016 Mladá fronta DNES str. 16 Brno a jižní Morava

Veronika Horáková

Kolegové a přátelé se loučí s Ivem Možným. Sociologem, který věřil v provokace

BRNO Odešel výjimečný člověk, který v životě dokázal mnoho. Byl vždy pevnou a vyrovnanou osobností, i když k němu osud nebyl shovívavý. Třeba za minulého režimu, kdy nemohl učit na vysoké škole. Za všech okolností z něho přitom vyzařovala lidskost a optimismus. Přesně tak popisují kolegové i přátelé zakladatele Fakulty sociálních studií (FSS) Masarykovy univerzity v Brně Iva Možného, s nímž se dnes jeho blízcí rozloučí na Ústředním hřbitově v Brně. Zemřel po krátké nemoci ve věku 84 let.

Jak významnou osobností byl, dokládá způsob, jakým o něm jeho kolegové, studenti a přátelé hovoří. Například jeho kolega a vedoucí katedry psychologie FSS Zbyněk Vybíral tvrdí, že Možný byl ztělesněním jedinečné směsi vlastností: zdravý selský rozum se mísil s akademickým vyjadřováním, vtip s vážností, vysoká profesionalita v oboru s chutí provokovat. „Věřil v provokace. Spouští myšlení druhých lidí, takže pomáhají. V očích mu hrály plamínky nezbednosti, byl díky nim živější než jiní akademici,“ vzpomíná Vybíral. U Možného oceňoval, jak se bránil blábolivému eurospeaku projektů, nepřestával mluvit česky, srozumitelně a jednoznačně. „Není to tak obvyklé – nepodlehnout jazyku grantových agentur, jazyku ministerstev a byrokracie. Myslím, že stavěl na jednoznačném, jasném, neskryvaném názoru, vždycky ochotný plamenně diskutovat,“ podotýká.

Měl dar, který mnoho lidí nemá

Možný se věnoval především proměnám české rodiny a sociální politiky. Je autorem několika klíčových publikací. Přední sociologové tvrdí, že položil základy fakulty a katedry sociologie v Brně, která je dodnes nejlepší v republice. Na akademické půdě se ustálilo rčení: Na FSS je Možný všechno.

Ovlivnil celé generace nejen studentů sociálních věd. Patří mezi ně třeba předseda České sociologické společnosti Dušan Lužný, který byl dokonce Možného studentem. Mluví o něm jako o nesmírně inspirativní osobnosti, jež dokázala velmi chytře formulovat poznámky. „To je dar, který dnes mnoho lidí nemá, a mezi učiteli zvláště. Zároveň byl provokativní, pracovitý i houževnatý,“ říká Lužný, jenž je také vedoucím Katedry sociologie a andragogiky na Univerzitě Palackého v Olomouci. Dodává, že Možný byl vyrovnanou a pevnou osobností i v dobách, kdy nemohl učit. „Projevilo se to v jeho úsilí založit fakultu sociálních studií,“ připomíná.

Mezi Možného nejbližší lidi na FSS patřil Ladislav Rabušic, který je stejně jako Možný emeritním profesorem. Také on nešetří superlativy. „Profesor Možný, ač vynikající sociolog, sociologii de facto nikdy nestudoval. Ostatně ve své době, v 50. letech, ani neměl kde. Sociologii se naučil sám četbou knih a článků. Tuto svou zkušenost přetavil v pedagogické moudro, které vštěpoval svým studentům,“ zdůraznil Rabušic, jenž dnes odpoledne bude o milovaném profesorovi hovořit na pohřbu. Vzpomíná, jak Možný často říkával: „Kolegyně a kolegové, v češtině je slovo ‚učit se‘ sloveso zvrtné. Na vysoké škole vás nikdo nic nenaučí. Vaši učitelé vám pouze řeknou, co máte studovat a kde to najdete. Ale naučit se to, to musíte, miláčkové, jen vy sami.“

Současný děkan FSS Břetislav Dančák mluví o Možném především jako o gentlemanovi. Těšilo ho, jak byl profesor s fakultou svázán i v pokročilém věku. „S nadšením sdílel její úspěchy a s porozuměním vnímal přicházející výzvy. Na naše setkání s oblibou přicházel s připravenými otázkami a pohledem, který naprosto vylučoval pasivitu. Dokonce bych řekl, že pasivita a nečinnost byly v jeho případě zcela nepřijatelné,“ vzpomíná Dančák.

Neutuchající optimismus a síla z něho vyzařovaly celý život. Zároveň ale upozorňoval na nástrahy, jež mohou budoucí generace čekat. Když jsme tehdy na podzim před 19 lety jako vyplašení prváci dorazili do auly a slovo si vzal ten povětšinou času rozčuchaný vitální pán v letech, zadoufala jsem, že celé studium na nově vznikající fakultě sociálních studií bude tak zábavné, moderní a objevené jako onen ironií okořeněný proslov pana děkana, profesora Iva Možného. Modrooký akademik s velkými vizemi mě přesvědčil, že snaha vybudovat fakultu po vzoru těch západoevropských, načítání stovek stran anglických textů, boj za eurokredity i přísné známkování mají smysl.

Že cíl být nejlepší školou bez ohledu na region není nereálný. A že sociologie, obor, jehož název byl tehdy téměř nadávkou, je nesmírně dobrodružná věda, jež umí odhalit mnohé zákonitosti, vztahy a skryté motivy ve společnosti. Že je lze navíc popsat neotřele, moudře, s nadhledem a vtípem, to sám dokládal ve svých knihách. Čist je bylo za odměnu, dotek praxe v moři teorie. A studovat na FSS vlastně také, a nejen kvůli znalostem, prestiži či titulu. I oficiální akce školy měly nádech rodinné atmosféry, všude panovala taková zvláštní pospolitost. Když pak pan profesor odkládal svůj šedý oblek a v krajní lajně s námi absolvoval hodiny plavání na Lesné, bylo to „nejvíc“. Při vyslovení jeho jména dodnes vidím akademika v plavkách a ten unikátní styl – dlouhý odraz od bloků s hlavou ponořenou pod hladinu, klid v každém tempu, to se nezapomíná. „My považujeme demokracii, kterou jsme v roce 1989 získali, za hotovou věc. Nepochopili jsme, že jde o experiment a že je na nás dokázat, jak v něm obstojíme. Musím říci, že zatím si nevedeme nijak zvlášť,“ upozorňoval v rozhovoru, který před osmi lety poskytl MF DNES.

Dostával nabídky, aby vstoupil do politiky. Celá léta je však odmítal. Fakultu sociálních věd v Brně vedl v letech 1998 až 2004. V roce 2011 byl jmenován emeritním profesorem Masarykovy univerzity.

Rozčuchaný akademik v plavkách Pavla Komárková redaktorka MF DNES

O autorovi| redaktorka MF DNES

Foto autor| Foto: Jiří Salík Sláma

Foto popis| Gentleman z univerzity Ivo Možný, zakladatel Fakulty sociálních věd Masarykovy univerzity v Brně, ovlivnil celé generace studentů.

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - jižní Morava

Byl ztělesněním jedinečné směsi vlastností, říkají kolegové o Možném

16.9.2016 brno.iDNES.cz str. 00 Brno / Brno - Zprávy

MAFRA, Veronika Horáková

Odešel výjimečný člověk, který v životě dokázal mnoho. Byl vždy vyrovnanou osobností, i když k němu osud nebyl shovívavý. Přesně tak popisují kolegové i přátelé zakladatele Fakulty sociálních studií (FSS) Masarykovy univerzity v Brně Iva Možného, s nímž se v pátek rozloučili na Ústředním hřbitově v Brně.

Možný zemřel po krátké nemoci ve věku 84 let. Jak významnou osobností byl, dokládá způsob, jakým o něm jeho kolegové, studenti a přátelé hovoří.

Například jeho kolega a vedoucí katedry psychologie FSS Zbyněk Vybíral tvrdí, že Možný byl ztělesněním jedinečné směsi vlastností: zdravý selský rozum se mísil s akademickým vyjadřováním, vtip s vážností, vysoká profesionalita v oboru s chutí provokovat. „Věřil v provokace. Spouštějí myšlení druhých lidí, takže pomáhají. V očích mu hrály plamínky nezbednosti, byl díky nim živější než jiní akademici,“ vzpomíná Vybíral.

U Možného oceňoval, jak se bránil blábolivému eurospeaku projektů, nepřestával mluvit česky, srozumitelně a jednoznačně. „Není to tak obvyklé – nepodlehnout jazyku grantových agentur, jazyku ministerstev a byrokracie. Myslím, že stavěl na jednoznačném, jasném, neskrývaném názoru, vždycky ochotný plamenně diskutovat,“ podotýká. Měl dar, který mnoho lidí nemá

Možný se věnoval především proměnám české rodiny a sociální politiky. Je autorem několika klíčových publikací. Přední sociologové tvrdí, že položil základy fakulty a katedry sociologie v Brně, která je dodnes nejlepší v republice. Na akademické půdě se ustálilo rčení: Na FSS je Možný všechno.

Ovlivnil celé generace nejen studentů sociálních věd. Patří mezi ně třeba předseda České sociologické společnosti Dušan Lužný, který byl dokonce Možného studentem. Mluví o něm jako o nesmírně inspirativní osobnosti, jež dokázala velmi chytře formulovat poznámky. „To je dar, který dnes mnoho lidí nemá, a mezi učiteli zvláště. Zároveň byl provokativní, pracovitý i houževnatý,“ říká Lužný, jenž je také vedoucím Katedry sociologie a andragogiky na Univerzitě Palackého v Olomouci. Dodává, že Možný byl vyrovnanou a pevnou osobností i v dobách, kdy nemohl učit. „Projevilo se to v jeho úsilí založit fakultu sociálních studií,“ připomíná. Byl to gentleman, říká současný děkan FSS

Mezi Možného nejbližší lidi na FSS patřil sociolog Ladislav Rabušic. Také on nešetří superlativy. „Profesor Možný, ač vynikající sociolog, sociologii de facto nikdy nestudoval. Ostatně ve své době, v 50. letech, ani neměl kde. Sociologii se naučil sám četbou knih a článků. Tuto svou zkušenost přetavil v pedagogické moudro, které vštěpoval svým studentům,“ zdůraznil Rabušic. Vzpomíná, jak Možný často říkával: „Kolegyně a kolegové, v češtině je slovo ‚učit se‘ sloveso zvrtné. Na vysoké škole vás nikdo nic nenaučí. Vaši učitelé vám pouze řeknou, co máte studovat a kde to najdete. Ale naučit se to, to musíte, miláčkové, jen vy sami.“ Zajímá vás dění v krajích?

Za cenu jednoho vydání získáte všechny regionální přílohy.

Současný děkan FSS Břetislav Dančák mluví o Možném především jako o gentlemanovi. Těšilo ho, jak byl profesor s fakultou svázán i v pokročilém věku. „S nadšením sdílel její úspěchy a s porozuměním vnímal přicházející výzvy. Na naše setkání s oblibou přicházel s připravenými otázkami a pohledem, který naprosto vylučoval pasivitu. Dokonce bych řekl, že pasivita a nečinnost byly v jeho případě zcela nepřijatelné,“ vzpomíná Dančák.

Neutuchající optimismus a síla z něho vyzařovaly celý život. Zároveň ale upozorňoval na nástrahy, jež mohou budoucí generace čekat. Dostával nabídky, aby vstoupil do politiky. Celá léta je však odmítal. Fakultu sociálních věd v Brně vedl v letech 1998 až 2004. V roce 2011 byl jmenován emeritním profesorem Masarykovy univerzity.

URL| http://brno.idnes.cz/kolegove-vzpominaji-na-sociologa-mozneho-fge-/brno-zpravy.aspx?c=A160916_2273650_brno-zpravy_vh

Volby, které příliš nepřekvapí

17.9.2016 Mladá fronta DNES str. 12 Nizory
Karel Svoboda

Otázkou nedělních voleb v Rusku je jen to, s jakým náskokem je vyhraje proputinovské Jednotné Rusko a kdo další se vůbec dostane do Státní dumy. Žádná velká tajemství neskrývají.

Ruské parlamentní volby mají hned několik specifik. Prvním z nich je prostý fakt, že nikoho moc nezajímají. Jejich přesun z tradičního prosince na září přispěl k tomu, že se Rusové věnovali spíše prázdninovým kratochvilím než předvolebnímu ruchu. Ani ten ale nebyl největší. Kampaň, zvláště na stranické úrovni, se

odehrávala v poklidném tónu, jako by ani žádná ze stran nechtěla vyhrát. O něco málo zajímavější tak byla snad jen kampaň v jednomandátových okruzích. Někteří analytici se domnívají, že nudná volební kampaň je strategií, jak snížit účast ve volbách na minimální úroveň. Jiné vysvětlení je jednodušší – volby do Dumy nikoho nezajímají, protože se prakticky stejně rozhoduje v Kremlu a Duma to jen schvaluje.

Rusko se k jednomandátovým volebním okruhům, respektive ke smíšenému volebnímu systému, kdy polovina Dumy je volena soutěží stran a druhá v jednomandátových okruzích, vrátilo po minulých volbách v roce 2011. V nich účinkovalo, z důvodu vysokých požadavků na registraci, jen sedm stran, přičemž u strany Prává věc byly dohady, nejde-li jen o kremelský projekt. Současný počet čtrnácti stran je tak přece jen lepší nabídkou pro voliče. Kolik z nich jsou jen strany nastrčené, je otázkou. Právě tyto strany a kandidáti jsou oblíbeným koloritem ruských voleb. Jejich cílem není zvítězit, ale prostě připravit nepohodlnou stranu či kandidáta o co nejvíce hlasů.

Letos žádný kabaret

Ruský stranický systém sestává z jedné dominující strany, Jednotného Ruska, která se těší i podpoře prezidenta Vladimira Putina, a z dalších tří stran zvaných systémové, tedy Liberálně demokratické strany Ruska, komunistů a Spravedlivého Ruska. Zvláště Spravedlivé Rusko přitom bojuje o to, aby do Dumy v části, která je volena soutěží stran, vůbec prošlo. Následně jsou zde ještě uskupení nesystémová, nyní hlavně Parnas a Jablko. Systémové strany zpravidla hlasují s Kremlm, zatímco nesystémové se do Dumy ani nedostanou. Výjimku z chování systémových stran tvoří snad jen jednotlivci zvolení za Spravedlivé Rusko, kteří jsou schopni projevit i jiný názor. Příkladem byl Ilja Ponomarjov či Dmitrij Gudkov. Prvnímu vynesla jeho činnost obvinění ze zpronevěry prostředků z vědeckého fondu Skolkovo, druhý byl vyloučen ze strany.

Jisté je, že tyto volby nebudou takovým kabaretem jako ty minulé. Po nich kolovala videa s členkami volební komise vhazujícími celé štosy volebních lístků, jiná zase ukazovala vyplňování volebních lístků komisí. O dalších podvodech, jako bylo převážení voličů z místa na místo, ani nemluvě. A to vše za dohledu předsedy volební komise Vladimira Čurova, který byl pro svou vizáž i schopnost kouzlit s volebními výsledky nazýván Gandalfem. Ani nemrkl a schválil výsledky 99,5 procenta při 99,5 procenta účasti v Čečensku, jen o něco méně pak v takových regionech, jako je Mordvinsko či Kabardsko-Balkarsko. I přes takové výkony ale Jednotné Rusko získalo pouze 49 procent. V jiných zemích by byl takový výsledek důvodem k bujarým oslavám a ke slovům o drtivém vítězství, v Rusku ale šlo spíše o neúspěch. Podvody následně vyústily v masové demonstrace, které zaplavily hlavně Moskvu.

Kreml udělal tentokrát vše pro to, aby se podobný scénář neopakoval. Do čela volební komise namísto vysmívaného Čurova nastoupila Ella Pamfilovová. Ta má vysoký kredit ve společnosti, a to i u představitelů opozice, hlavně zásluhou její práce v oblasti lidských práv. Pamfilovová dala hned vědět, že udělá vše pro to, aby volby byly čisté, a začala také konat. Došlo k výměně dvou předsedů regionálních volebních komisí či ke zrušení voleb v Barviche (oblíbené místo moskevské smetánky, kde má údajně svůj dům šéf Rosněfti Igor Sečín). I když byla mnoha opozičním kandidátům odepřena registrace do voleb, a to hlavně z důvodu neplatných podpisů, Pamfilovová razantně varovala, že nebude trpět, aby se snaha vyřadit nepohodlné kandidáty stala masovou – a část jich vrátila zpět. Předsedkyně Ústřední volební komise se také nechala slyšet, že předpokládá, že může dojít k volebním podvodům až v 15 regionech. Pokud by se tak opravdu stalo, je připravena zasáhnout.

Dalo by se tedy říci, že se zlepšila samotná organizace voleb, přesto možnosti všech stran nejsou stejné. Jednotné Rusko má podporu celého establishmentu včetně prezidenta (viz jeho rybářský výlet s Dmitrijem Medveděvem), ostatní parlamentní strany mají alespoň nějaký přístup do médií. Opozici zbývají už jen relativně okrajová média. Televize, až na stanici Dožd', jejíž dosah je minimální, je jí uzavřena. Volební zákonodárství pak zakazuje negativní kampaň. I když byl tento zákon přijat jako reakce na fenomén podstrčených stran, svazuje ruce především opozici. Zatímco ta nemůže v kampani psát o prohřešcích vládnoucí moci, ve státních televizích se u opozičních skandálů či „skandálů“ jedná o právo občana na informace.

Jednotnému Rusku sice padá rating, ale opět vyhraje. Opoziční strany se jen těžko dostanou do Dumy, vyjma jednomandátových okruhů. Na jaké otázky tedy vůbec ruské volby odpoví? Třeba – kolik procent hlasů Jednotné Rusko dostane? Jak dopadnou volby v jednomandátových okruzích? A podaří se Spravedlivému Rusku projít do Státní dumy? Je tu několik zajímavých bodů a lze i mluvit o zlepšení organizace těchto voleb, ale výsledek je, zdá se, předem jasný.

Dalo by se říci, že se zlepšila organizace voleb, přesto možnosti všech stran nejsou stejné.

O autorovi | Karel Svoboda, Institut mezinárodních studií Fakulta sociálních věd UK

„Přidáme půl miliardy na dopravu“

17.9.2016 Mladá fronta DNES str. 18 Střední Čechy
Eva Havelková

Martin Kupka je volebním lídrem ODS. Jako hejtman by mimo jiné přidal peníze na dopravu

LÍBEZNICE „Naslouchá, nebojí se větších projektů, zkrášluje a oživuje obec a stmeluje lidi,“ pochvalují si na něm jeho sousedé z Líbeznic na Praze-východ. Na zdejším starostovi Martinu Kupkovi lidé oceňují, že je usměvavý, ví, o čem mluví, a jeho postoje prý nejsou jen pózou politika. Na otázku na špatné stránky jeho starostování jen odmítavě kroutí hlavou. Energický a podnikavý Kupka chce šestiletou komunální zkušenost nyní přenést na kraj, proto do podzimních voleb vede kandidátku ODS. Umí z paměti bez zaváhání vyjmenovat všechny lidi na kandidátce a u všech vypráví, v čem jsou dobří a přínosní. Krajský úřad a jeho agendu zná Kupka důvěrně. Pět let tu pracoval jako tiskový mluvčí exhejtmana a stranického kolegy Petra Bendla. „V krajském školství i dopravě dramaticky ubyly peníze. Kraj je má, jen musí přeskupit rozpočet. Peníze unikají do zbytečného majetku, žákovského jízdného, na nepotřebné nové obory škol a zredukovat se musí i úřad,“ říká v rozhovoru pro MF DNES tento čtyřicetiletý absolvent Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

* S čím jde ODS do voleb?

Se silnou kandidátkou plnou zkušených komunálních politiků, úspěšných starostů a místostarostů, ale i lidí, kteří mají zkušenosti s krajskou politikou, ať už je to Jan Skopeček, bývalý primátor Kladna Dan Jiránek, či Tomáš Havlíček.

* Co považujete za hlavní úkoly?

Jednou z hlavních priorit je školství. V této oblasti dramaticky ubylo financí a je to poznat. Když si vezmete, že třeba v roce 2007, 2008 plynulo jen na běžných výdajích do škol 630 milionů korun, a teď je to 530 milionů. Najdete řadu krajských škol s okny v dezolátním stavu, sociálním zázemím z doby „krále Klacka“, přitom obcím a městům se tohle daří napravovat. Navíc kraj stále rozšiřuje obory, které potom nevykazují žádnou kvalitu. Chceme podpořit spíše tradiční a fungující, ověřené obory. Kraj by měl také prosazovat zjednodušení věcí tak, aby živnostník, podnikatel, firma, kteří chtějí spolupracovat s učilišti, neměli na stole ke každému žákovi horu dokumentů k vyplnění, takže je to nakonec odradí.

* Důležitým úkolem budoucí krajské vlády bude také nedostatek lékařů a zdravotních sester v kraji...

Rozhodně chceme podpořit platy kvalitních zdravotníků, aby o ně region nepřicházel. I ve zdravotnictví musí platit, že jsou výkon, kvalita a nasazení náležitě odměněny. Nejsem zastáncem pouhého navyšování tarifních platů.

* Oblast dopravy kraje dlouhodobě označujete za podfinancovanou, jaké jsou vaše plány?

Systematické a komplexní opravy silnic a mostů, výstavba obchvatů měst a obcí, dostavba Pražského okruhu a dálnic D3, D4 a D6. Budeme podporovat zkapacitnění silnice I/3 a podpůrných staveb do doby dokončení dálnice D3, aby doprava nekolabovala jako dnes především v okolí Benešova nebo kolem České Sibiře. Stejně tak urychlíme přípravu propojení dálnic D7 a D8. Plánujeme intenzivní jednání s ministerstvem dopravy i životního prostředí ohledně dostavby východní části Pražského okruhu mezi D1 a D11.

* Problémem je i parkování...

Situace kolem parkování v Praze se zhoršila zavedením nových „modrých zón“ v Praze. Je třeba připomenout, že o zavedení těchto zón se hovoří minimálně od roku 2006. Hejtman Petera proto dnes nemůže tvrdit, že se kraj nemohl připravit. Již dnes je ale třeba si přiznat, že už je pozdě. Pomoci Středočechům dojíždějícím do Prahy za prací, vzděláním či lékařskou péčí by mělo i zprovoznění přibližně 1 200 parkovacích míst v rámci tunelového komplexu Blanka. Tato parkoviště jsou již vystavěna, nicméně Praha zaspala s jejich

úvedením do provozu. Opakovaně se ukazuje, že pan hejtmán Petera bohužel není schopen postavit se svým kolegům v Praze a cokoliv vyjednat v zájmu Středočechů. Naposledy pražští radní hejtmána na jednání vůbec nepustili. Proto plánujeme na pondělním jednání krajského zastupitelstva zařadit jako mimořádný bod právě i otázku řešení dopravy.

* Jaké částky na dopravu byste si představovali?

V případě účasti na příští krajské vládě plánujeme navýšit finanční prostředky pro opravu silnic, mostů a výstavbu obchvatů na více než 1,5 miliardy korun ročně, nyní je to něco málo přes miliardu. Na opravy silnic plánuje ODS využít i prostředky ze Státního fondu dopravní infrastruktury a Evropské unie. Už nebudeme nahodile látat díry. A chceme zjednodušit veřejnou dopravu, aby se Středočech dostal z jakéhokoliv místa kraje na jednu jízdenku do centra Prahy.

* Stavbu obchvatů měst a obcí by měl podle vás provádět kraj?

Ano, v těsné spolupráci s obcemi, a to již od vypracování samotných projektů. Pokud totiž bude obchvaty projektovat kraj, celý proces jejich výstavby se může urychlit, ale navíc bude možné financovat z evropských prostředků jak jejich výstavbu, tak náklady spojené s projektovou dokumentací.

* Kde vezmete zdroje na uskutečnění vašich priorit?

Kraj ty peníze má, podívejte se na jeho rozpočet, stačí jen, aby peníze v rozpočtu přeskupil. Třeba kraj vynaložil na školství o 100 milionů méně než dříve, ale celkové příjmy kraje rostou, tak se někam peníze ztrácejí. Třeba se ztrácejí do údržby zbytečného majetku místo toho, aby majetku dokázal využít. Určitě nejsem zastáncem neúčelného plošného vyplácení studentského jízdného. Je potřeba spíše zajistit, aby doprava fungovala co nejlépe, a cíleně pomoci těm, kteří to opravdu potřebují. Peníze se ztrácejí ve školství do zmíněné podpory stále nových oborů podivných názvů, které vypadají moderně, ale jsou nepotřebné. To je mrhání.

* Vaše heslo je „Zjednodušte to“. Co?

Přidělali jsme si práci rozbíjící administrativou. Chci zjednodušit zbytečné úřední postupy, aby si lidé mohli více věcí vyřídit elektronickou formou z domova. Samotný krajský úřad potřebuje redukci.

* Letiště Vodochody, průmyslová zóna Mladá u Milovic – jaký je plán?

Máme současnému vedení kraje za zlé, že zastavilo rozvoj území bývalého výcvikového vojenského prostoru Milovice-Mladá. Vhodnější menší smysluplné projekty. Ty megalomanské nefungují, obzvláště když se o ně pokouší kraj. Jsem proti rozšíření letiště Vodochody. Zátěž, kterou by intenzivní letecký provoz přinesl do celého území, by byla neúnosná.

* Kam by měl mířit kraj v rámci zahraniční politiky?

Konkrétní aktivity by měly směřovat do praktických oblastí – do rozvoje cestovního ruchu, k posilování obchodních vztahů a třeba také ke spolupráci škol a dalších krajských institucí. Je zcela v pořádku, že se kraj vydává do Ruska i do Číny. Jen ty váhy by neměly být tolik vychýlené tímto směrem. Určitě bych se více zaměřil na posilování vazeb na západ od nás.

* S kým do koalice ano, s kým ne?

Do koalice rozhodně nepůjdeme s KSČM. To ostatní ukážou voliči, na to je brzy cokoliv říkat.

* Jak vidíte šance ODS ve volbách?

Každý dvouciferný výsledek bude úspěch.

* Umíte si sebe jako hejtmána představit?

Kdybych se na hejtmana necítil, tak kandidovat jako lídr nebudu. Mé pětileté působení na krajském úřadě je mojí výhodou. Dalo mi průřezovou znalost všech témat, která kraj řeší. Role mluvčího je v jedné věci s rolí hejtmana hodně podobná. Oba se musí orientovat jak v oblasti odpadů, tak v kultuře a školství. Mohu srovnávat, co se kraji dřív dařilo a teď se mu opravdu nedaří. Za mnou je také několik let starostování a bezprostřední kontakt s komunální politikou je dobrou výzbrojí pro regionální politiku. Nabízím znalost a pevné názory.

„Kdybych se na hejtmana necítil, tak kandidovat jako lídr nebudu. Mohu srovnávat, co se kraji dařilo v historii a co se mu teď opravdu nedaří. Za mnou je také několik let starostování, takže nejsem žádná politická rychlokvaška.“

„Chci zjednodušit zbytečné úřední postupy, aby si lidé mohli více věcí vyřídit elektronickou formou z domova. Samotný krajský úřad potřebuje redukci.“

Profil
Martin Kupka (40)

Vystudoval žurnalistiku a masovou komunikaci na Univerzitě Karlově (UK). Už při studiích působil v Českém rozhlasu. V letech 2000–2002 pracoval jako mluvčí Hlavního města Prahy. Po roční přestávce v privátní sféře se do veřejné správy vrátil jako mluvčí Středočeského kraje. V roce 2009 působil v roli mluvčího a ředitele odboru komunikace ministerstva dopravy. V červnu 2010 se stal mluvčím vlády ČR. Po vítězství ODS v komunálních volbách v roce 2010 se ujal role starosty v obci Líbeznice. V lednu 2014 byl zvolen místopředsedou ODS. Přednáší na UK. Je ženatý a má dvě děti.

O autorovi | Eva Havelková, redaktorka MF DNES

Foto autor | Foto: Dan Materna, MAFRA

Foto popis | Milovník knih Martin Kupka prý byl vždy knihomol. „Když se bavíme o tom, co udělat pro to, aby Evropa, Česká republika nebyla tak slabá, abychom věděli, kdo jsme, z čeho vycházíme, je potřeba číst, třeba Karla Havlíčka Borovského,“ říká lídr středočeské ODS.

Regionální mutace | Mladá fronta DNES - střední Čechy

Mluvčí Kremlu o triumfu Jednotného Ruska: Lidé dali jasně najevo, že Putinovi věří

19.9.2016 ct24.cz str. 00 Svět
kejlovat

Vládní strana Jednotné Rusko získala v parlamentních volbách drtivou většinu křesel ve Státní dumě. Strana založená na podporu prezidenta Vladimíra Putina tak bude mít v příštích pěti letech bezprecedentní moc. Prosazovat ústavní změny může prakticky neomezeně.

Podle mluvčího Kremlu Rusové ukázali, že svému prezidentovi důvěřují. Mezinárodní pozorovatelé tvrdí, že lidé neměli dostatek volebních možností. Odhalili procedurální pochybení.

Jednotné Rusko po sečtení 99 procent hlasů obdrželo podporu 54,21 procenta voličů, informovala ruská státní agentura Interfax. Nejspíš tak získá ve Státní dumě 343 ze 450 křesel, zatímco dosud jich mělo 238.

„Lidé stále hlasují pro Jednotné Rusko. Co nám to říká? Že zástupci této vládnoucí strany dělají pro lidi to nejlepší, co můžou - a voliči to vidí,“ reagoval Putin. Při cestě do sídla strany ocenil „zvyšující se politickou vyzrálou“ ruských voličů.

Putin Jednotné Rusko pomáhal založit, vede ho ale premiér Dmitrij Medvěděv. „Je zřejmé, že drtivá většina voličů vyjádřila svou podporu prezidentovi,“ okomentoval výsledky Putinův mluvčí Dmitrij Peskov, který ale odmítl sdělit, zda se bude současný šéf Kremlu o prezidentský post ucházet i za dva roky.

přehrát

video

Události: Ruské parlamentní volby ovládlo Jednotné Rusko

Události: Ruské parlamentní volby ovládlo Jednotné Rusko

Miřejovský: Jednotné Rusko bere výsledek jako potvrzení správnosti své práce

Státní dumu ovládne protputinovské Jednotné Rusko

Zpravodaj ČT: Rusové podali kvůli porušení pravidel stovky žalob

Fišejn: Putinův režim je režimem osobní moci

Rusista: Nízká účast? Rusové jsou unaveni politikou

Dařilo se i komunistům a nacionalistům, skutečná opozice propadla

Bodovali i tři hlavní spojenci Kremlu, kteří zpravidla hlasují shodně s Jednotným Ruskem - na druhém místě je zatím Komunistická strana Ruské federace s 13,54 procenta odevzdaných hlasů. Těsně za komunisty je nacionalistická Liberálnědemokratická strana, která podle průběžných výsledků získala 13,28 procenta hlasů. Spravedlivé Rusko má 6,19 procenta.

„Tyto strany se liší jen stupněm kritiky, že vláda nepřiliš ochotně prosazuje vlastenecké záměry jednotlivých stran, ale v podpoře vlády Vladimira Putina jsou čtyři strany Státní dumy zajedno. Smyslem parlamentu je schvalování vládních předloh,“ poznamenal komentátor Jefim Fišejn.

Po jednom zástupci budou mít i menší strany Vlast a Občanská platforma, jež uspěly v jednomandátových obvodech. Žádná ze stran, které představují skutečnou opozici, ovšem v parlamentu nezasedne.

„Strany jako Jablko nebo Parnas se pohybují mezi jedním a dvěma procenty,“ podotkl zpravodaj ČT v Rusku David Miřejovský. Vypadá to, že tedy nedosáhnou ani na státní podporu, kterou dostávají partaje, jež získají minimálně tři procenta hlasů

„Skutečné opoziční strany byly nastokrát handicapovány. Neměly přístup k médiím, byly zavírány jejich filiálky, byla rozháněna jejich předvolební shromáždění – bylo uděláno vše pro to, aby jejich výsledek byl minimální. Tyto strany se z důvodu neuvěřitelného tlaku moci nemohou sjednotit,“ upozornil Fišejn.

„Reálná opozice, která by přímo kritizovala Vladimira Putina a snažila se proti němu ostře jít, opravdu bude mimo Státní dumu. Možná se dostanou jeden, dva poslanci, ale to je vše.“

Karel Svoboda z FSV UK

Lídr komunistů po uzavření volebních místností ale obvinil své rivaly ze spiknutí. „Neproběhly žádné skutečné debaty. Byly vytvořeny falešné strany, aby nám odebraly hlasy. Teď se Jednotné Rusko bude snažit spojit s nacionalisty, a to s jediným cílem - mít v parlamentu většinu,“ míní Gennadij Zjuganov. Volit přišlo nejméně lidí v novodobé historii Ruska

Stínem na nedělních volbách je výrazně nižší volební účast. Podle volební komise přišlo hlasovat jen 47,8 procenta voličů, zatímco při minulých parlamentních volbách v prosinci 2011 to bylo 60 procent. „Účast byla zřejmě nejnižší od konce Sovětského svazu,“ poznamenal Miřejovský.

„Na sociálních sítích, blozích a podobně se vedly diskuse o tom, zda k volbám jít nebo nejít. Bylo dost hlasů, že to nemá cenu.“

Milan Dvořák, rusista

Mimořádně nízká byla účast v největších ruských městech - Moskvě a Petrohradu. Tam přišla jen pětina Rusů, kteří smí volit. „Lidé si mohli říct: Stejně vyhrájeme, takže budeme sedět doma. Jedno z vysvětlení je to, že se starali o jiné věci – byli na chatách a podobně. Mrkev byla prostě důležitější než volby,“ vysvětluje odborník na mezinárodní vztahy Karel Svoboda z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Poprvé od ruské anexe Krymu hlasovali i obyvatelé tohoto poloostrova.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Ruská volební komise

Zdroj: REUTERS

Autor: Sergei Karpukhin

Opozice vylučuje, že by šlo o legitimní hlasování

Karel Svoboda z FSV UK

„Velké protesty nečekám, v roce 2011 byly obrovské a nic se nestalo. Jen bylo zpřísněno zákonodárství, které zpřísňuje účast na nepovolených demonstracích, trestá jejich organizaci.“

Podle pozorovatelů z OBSE volby poznamenaly procedurální nesrovnalosti. Jejich průběh negativně ovlivnila státní média a omezování základních politických práv.

Opozice vylučuje, že by hlasování proběhlo legitimně. „Je jasné, že tyto volby nebyly svobodné ani spravedlivé, to jsme říkali už od začátku volební kampaně. Teď budeme mluvit ještě o třetím faktoru - jak důvěryhodné jsou informace o hlasování,“ poznamenal lídr opoziční strany Parnas Michail Kasjanov.

„Volalo nám na 1 172 lidí. Obdrželi jsme 453 stížností. Většina z nich se týká vhažování hlasů do volebních urn, znemožnění vstupu pozorovatelům do volebních místností, výhrůžek a dalších porušení,“ prohlásil lídr Liberálnědemokratické strany Vladimir Žirinovskij.

Hlasování od začátku provázely zprávy o podvodech. „Různé narušení voleb hlásili lidé z celého Ruska, dokonce i ze zahraničí. Kvůli porušení volebních pravidel lidé podali stovky trestních oznámení. Nejvíce nahlášených případů bylo ve velkých městech. Dominoval tomu Moskevský kraj,“ sdělil zpravodaj ČT v Rusku.

Třeba na Sibiři prý mladí lidé hlasovali za své prarodiče. Někteří zase volili opakovaně v několika okrscích. „Šéf volební komise říká členům, jak mají spočítat hlasy -hlavně hlasy za Jednotné Rusko. Nebo jde o kupování hlasů,“ podotkl dobrovolník nevládní organizace Golos Fjodor Sljusarčuk.

„V systému řízené demokracie bylo nemyslitelné, aby Putinova kontrola nad parlamentem oslabila, bude ale uznán veřejností jako legitimní? Po minulých volbách manipulace s hlasy zažehly pouliční protesty. Putin bude doufat, že tentokrát jeho popularita ve spojení s rozšířenou apatií způsobí, že Rusové výsledky přijmou.“

Steve Rosenberg, zpravodaj BBC News

Zvětšit obrázek
Zmenšit obrázek
Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Lídr komunistů Gennadij Zjuganov

Zdroj: REUTERS

Autor: Tatyana Makeyeva

Výsledky ze tří okrsků možná zruší

Šéfka ústřední volební komise Ella Pamfilovová posléze přiznala, že hlasování nebylo úplně korektní, v některých volebních místnostech se potvrdily zprávy o podvodech. Zrušeny by podle ní mohly být výsledky ze tří okrsků.

„Najdou se samozřejmě lidé, kteří se snaží podvádět a zajistit tak některé z politických stran víc hlasů. Naštěstí je ale takových případů málo,“ řekla k tomu předsedkyně Rady federace Valentina Matviyenko.

I přes potíže ruské ekonomiky a napětí mezi Moskvou a Západem kvůli konfliktům na Ukrajině a v Sýrii někteří pozorovatelé podotkli, že předvolební kampaň byla nejnudnější, co pamatují.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1911275-mluvci-kremlu-o-triumfu-jednotneho-ruska-lide-dali-jasne-najevo-ze-putinovi-veri>

Volby v Rusku

19.9.2016 ČRo Radiožurnál str. 01 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Vladimír KROC, moderátor

Ruská vládní strana Jednotné Rusko, uskupení blízké prezidentovi Vladimíru Putinovi, získá podle předběžných výsledků patrně 343 křesla ve 450 členné Státní dumě. Předpověděla to dnes volební komise na základě sečtení 93 % hlasů z nedělních parlamentních voleb. Předsedkyně komise Ela Pamfilová upřesnila, že 203 mandátů nejspíš obdrží Jednotné Rusko s jednomandátových obvodů a dalších 140 míst v dumě získá z obvodů, kde se volilo podle poměrného systému. Teď jsme ve spojení s Karlem Svobodou z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Karel SVOBODA, analytik, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd UK

Dobrý den.

Vladimír KROC, moderátor

Před 5 lety byla u voleb do Státní dumy 60% účast, teď je to necelých 48 %. Mohlo se to nějak odrazit na výsledku?

Karel SVOBODA, analytik, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd UK

Tak mohlo se to odrazit hlavně v tom smyslu, že ona ta účast byla nejnižší v těch velkých městech, takže řekněme, ztratili určitým způsobem takové ty liberální strany Jabloko, Padna, to jsou ty strany, které podle mě, podle mě tím jakoby utrpěly nejvíce.

Vladimír KROC, moderátor

My jsme teď ve spojení s naším zpravodajem v Rusku Martinem Dorazínem. Martine, dobrý den.

Martin DORAZÍN, redaktor

Dobrý den.

Vladimír KROC, moderátor

Tak jak jsme teď slyšeli, Karel Svoboda připomenul, že velmi nízká účast byla hlavně v Moskvě a v Petrohradu. O čem to svědčí podle tebe?

Martin DORAZÍN, redaktor

No svědčí to o tom, že lidé nenašli stranu, za kterou by chtěli hlasovat. Já jsem takové potkal. Moji známí byli velmi na rozpacích, koho mají volit. Nechtěli na jedné straně volit ty vládní a provládní strany, tedy tu takzvanou opozici, která se dostala do parlamentu, ale nechtěli volit ani tu mimoparlamentní nabídku, protože všechny ty politiky znají z dřívějších dob, ať už Jabloko Grigorije Javlinského, /nesrozumitelné/ bývalého premiéra Michaila Kasjanova, Vladimira Riškova a dalších politiků a oni už jim nevěří po těch letech čekání. Ve všech volbách jejich hlasy v podstatě propadly. Politická opozice, ta demokratická, řekněme, se nedokázala sjednotit, nedokázala postavit jednotnou kandidátku. Mnoho lidí to znechutilo a k volbám v těch velkých městech v Moskvě a v Petrohradě to je dohromady skoro 20 milionů lidí, možná i víc s okolím, tak prostě je nenašli toho člověka a tu stranu, které by chtěli odevzdat s čistým svědomím svůj hlas.

Vladimír KROC, moderátor

Martine, šéfka ústřední volební komise Ela Pamfilová prý přiznala, že hlasování nebylo zcela korektní a že v některých volebních místnostech se potvrdily zprávy o podvodech, ale asi se nedá očekávat, že by to nějak změnilo cokoli na výsledcích voleb?

Martin DORAZÍN, redaktor

Ne, to v žádném případě. Ela Pamfilovová už dala podnět k trestnímu stíhání. V jednom případě v Rostocké oblasti, kde zcela zjevně pod dohledem videokamer tam tajemnice volební komise vhodila balík hlasů do volební urny aniž by ji napadlo tedy, že to všechno zaznamenávají videokamery a že to v online režimu vidět, vidíte tam, kdo si to zapne, vidíte ústřední volební komisi, takže tam je to zcela jasné, těch případů bude daleko víc. Ruský, šéf ruských komunistů Genadij Zjuganov uvedl, že podávají tisíc stížností, to korektní hlasování, o nekorektním hlasování, ovšem ten celkový výsledek zřejmě neovlivní, nejsou žádné takové náznaky. Pozorovatelé ze šanghajské organizace pro spolupráci a za společenství nezávislých států i když nejsou tedy příliš objektivní, tak oni už konstatovali, že holt /nesrozumitelné/ a i ta předvolební kampaň, v níž v tom hlasování v roce 2011, což přirovnávali všichni, včetně předsedkyně volební komise, ale kdyby Sověti, jak říkají, že tedy ty volby v roce 2011 vůbec nebyly v pořádku. Uvidíme, co budou říkat při těch příštích.

Vladimír KROC, moderátor

Tolik tedy náš zpravodaj v Rusku Martin Dorazín. Děkuje. Na shledanou.

Martin DORAZÍN, redaktor

Hezký den.

Vladimír KROC, moderátor

A zůstáváme ve spojení s Karlem Svobodou z Institutu mezinárodních studií Univerzity Karlovy. Tak když se podíváme na to, vlastně na drtivé vítězství proputinovského Jednotného Ruska, co to znamená? Strana teď bude mít pravděpodobně o víc než 100 mandátů než dosud a prý tak bude moci sama měnit ústavu. I k tomu může podle vás dojít?

Karel SVOBODA, analytik, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd UK

Tak může k tomu dojít. Ono, ono mohu, mohou být takové nápady, jakože by Putin mohl být prakticky volen neustále, ale to aspoň, aspoň jako v současné době neočekávám. Ona ta situace se podle mě až zas tolik nemění. Ono když se podíváme na různé zákony, nejznámější je snad ten balík zákonů Iriny Jarovoj, který výrazným způsobem omezuje, omezuje svobody ruských občanů velmi brutálně, že prakticky ani za neoznámení trestného činu přikazuje udavačství. To jsou věci, které, které prostě jsou poměrně, poměrně velkým zásahem do svobod a přesto je ten parlament schválil. Ono tam už zaznělo v příspěvku pana Dorazína, že prostě ta opozice je jenom papírová, to není žádná reálná opozice, která by se prala za svoje práva a za práva občanů proti státní moci, nebo proti té dominantní straně, ale když o něco jde, tak hlasují velmi poslušně.

Vladimír KROC, moderátor

Tak jenom připomeňme, že na druhém místě jsou těsně za sebou Komunistická strana Ruské federace a nacionalistická Liberálně demokratická strana, Spravedlivé Rusko. Nebo tedy Spravedlivé Rusko to je levicový spojenec Kremlu a to má přes 6 %. Tak jsem to chtěl říci. Všechny ty tři strany zpravidla hlasují shodně s Jednotným Ruskem. Čili vlastně to potvrzuje to, co jste říkal, že je to vítězství Vladimira Putina takřkajíc na celé čáře?

Karel SVOBODA, analytik, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd UK

Určitě. Ono, ono je otázka, jestli to vlastně taky mohlo dopadnout jinak. Ono bylo řečeno už tedy, že ta opozice, ta reálná, je velmi slabá, to jsou lidé většinou, kteří, kteří prostě, prostě byli zdiskreditováni nebo se zdiskreditovali v očích ruské veřejnosti. Tady to ponechám stranou. Ale ten jejich mediální obraz je velmi špatný. Ono, když ruská státní televize funguje tak, že prakticky upozorňuje jenom na jejich, na jejich přečiny, zločiny, a to velmi často údajně a prostě ukazuje je v negativním světle, tak ona pak ta jejich startovní pozice je velmi, velmi těžká a v těchhle těch volbách se to ukázalo. Další věc je ta, že oni sami se nejsou schopni dohodnout a ona je ta ruská opozice tak pověstná tím, že má snad víc lídrů než členů, takže ono je to tam složité.

Vladimír KROC, moderátor

Liberální a sociálně demokratické opoziční formace tedy nezískaly potřebný počet hlasů pro vstup do Státní dumy. Je to právě tou rozdrobeností?

Karel SVOBODA, analytik, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd UK

Ano, jak už jsem naznačoval. Těch faktorů je tam opravdu více. Další věc je ta, že Rusové prostě byli otráveni a jsou otráveni politikou, jsou otráveni hlavně Státní dumou, ta je prakticky nezajímá. Ona ta podpora Státní dumy je velmi nízká, všichni velmi dobře chápou, kde se dělají ta důležitá rozhodnutí a že дума prakticky jenom schvaluje. Čili ono i takové to jít hlasovat pro liberální strany je vlastně vědomě ty hlasy vyhodit. A část lidí, která by třeba měla nějaké "protestní tendence", tak je schopná jít vhodit hlas třeba Spravedlivému Rusku, kde se občas objevil někdo, kdo byl schopen, schopen jakéhosi protestního hlasu.

Vladimír KROC, moderátor

Přinesly tedy tyto parlamentní volby v Rusku vůbec nějaké překvapení?

Karel SVOBODA, analytik, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd UK

Z mého pohledu až tak moc ne. Já jsem nečekal, nečekal tedy, že snad se, že se objeví zase ty podvody typu kolotočového hlasování a tak dále. Ono zdá se, že je jich výrazně méně nebo nechci říkat, výrazně беру zpět, na ty zprávy si ještě počkáme. Ale že je jich o něco méně. To drtivé vítězství Jednotného Ruska, tam se nedalo prakticky čekat nic jiného. Takovou otázkou bylo, jestli se dostane do Státní dумы Spravedlivé Rusko, ale zdá se, že ono má v tom systému, systému své místo naprosto pevně dané, takže ty volby neřekl bych, že přinesly nějaké extra překvapení a zároveň bych neřekl, že něco výrazně změní, protože ten systém funguje na něčem úplně jiném než na tom, jestli Jednotné Rusko bude mít 343 nebo 323 poslanců.

Vladimír KROC, moderátor

Připomíná Karel Svoboda z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Děkuji vám. Na shledanou.

Karel SVOBODA, analytik, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd UK

Děkuji. Na shledanou.

Český soudce Passer složil přísahu soudce Soudního dvora EU

19.9.2016 ceska-justice.cz str. 00 Justice

Český soudce Jan Passer se dnes v Lucemburku složením slavnostní přísahy ujal funkce člena Tribunálu Soudního dvora Evropské unie. Po Ireně Pelikánové je druhým českým zástupcem v této justiční instituci; jeho příchod souvisí s navýšením počtu soudců soudu.

Passer v únoru prošel vnitrostátním výběrovým řízením. Jeho nominaci na člena Soudního dvora EU v dubnu podpořila i vláda a schválily ji obě komory českého parlamentu. Zástupci členských států unie ho jmenovali členem tribunálu 7. září.

Spolu s českým zástupcem dnes přísahu skládalo dalších 11 soudců a také nový generální advokát evropské soudní instance. Soudní dvůr EU je nejvyšší právní instancí unie a odpovídá za jednotný výklad a aplikaci evropského práva.

Tribunál Soudního dvora Evropské unie projednává žaloby na zrušení aktů orgánů a institucí EU, tedy kauzy týkající se například oblasti hospodářské soutěže, státní pomoci, zemědělství a ochranných známek. Právě jemu v posledních letech výrazně narostl objem práce a proto bylo rozhodnuto instituci posílit.

O postupném zvýšení počtu soudců celkem o 21 rozhodly unijní země loni v prosinci. Cílem bylo zajistit, aby soud zvládal rozhodovat v přiměřených lhůtách.

V Lucemburku sídlící instituce zahrnuje dva soudní orgány: Soudní dvůr a Tribunál.

Členové Tribunálu jsou jmenováni na dobu šesti let s možností opakovaného jmenování. Tribunál se skládá alespoň z jednoho soudce z každého členského státu. Nyní má 38 členů, mezi kterými je i Irena Pelikánová, matka současného českého ministra spravedlnosti.

Passer, narozený v roce 1974, byl v letech 2001 až 2005 soudcem Obvodního soudu pro Prahu 2. Od září 2004 do srpna následujícího roku byl dočasně přidělen k Nejvyššímu správnímu soudu. Jeho stálým soudcem se stal v září 2005. V letech 2001 až 2003 působil Passer jako externí přednášející Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. V současnosti je externím přednášejícím na Právnické fakultě Masarykovy univerzity a Justiční akademie. Specializuje se na právo Evropské unie.

(čtk)

Splněný sen Kláry Novákové

19.9.2016 Týdeník Rozhlas str. 25 Rozhlasová dílna
Milan Švihálek

TVÁŘ ZA MIKROFONEM

Rádio Junior patří k nejmladším projektům Českého rozhlasu. Není divu, že k mikrofonu této stanice usedají právě mladí lidé, kteří relativně nedávno odrostli dětským střevíčkům. Klára Nováková, redaktorka a moderátorka Rádía Junior, se narodila ve znamení Blížence, a jsou pro ni typické „blíženecké“ vlastnosti - činorodost, aktivita, zvědavost a kreativita.

Jednou z dalších vlastností Blíženců je smysl pro umění. Ten Klára zdědila po rodičích. „Maminka učí na základní umělecké škole hru na klavír, vede Rakovnický komorní orchestr, doprovází tamní sbor a stále někde vystupuje. Táta Jiří už nežije, ale i k jeho velkým zájmům patřila hudba, studoval hru na trubku na brněnské konzervatoři. Díky rodičům jsem dětství strávila v říši kultury, hudby a umění. Hrála jsem na klavír a violoncello, uváděla jsem koncerty, hrála divadlo, zpívala.“

V rádiu se vždycky těšila na rozhlasové hry, nedělní rozhlasové pohádky a hlavně na každodenní hodinku pro děti na tehdejší stanici Praha. „Díky Rádiu na polštář jsem si našla i kamarády na dopisování. Když se mě někdo jako dítěte zeptal, kde bych chtěla pracovat, řikala jsem, že jediné v rozhlase.“ Klára se narodila v Rakovníku a teprve v devatenácti letech odešla do Prahy. „Do Rakovníka se ráda vrátím, mám tu své kořeny. Miluji řeku Berounku, zdejší rybníky, lesy kolem. A hrady v nich utopené - Křivoklát, Žebrák a Točnick, Týřov a Krakovec. Kdykoliv mohu, vyrazím na výlet do přírody.“

Po maturitě Klára odešla studovat Fakultu sociálních věd na Univerzitě Karlově. Vybrala si politologii a mezinárodní vztahy. Ačkoliv bylo toto rozhodnutí na první pohled vzdálené jejímu snu stát se moderátorkou dětských pořadů, krok správným směrem byl učiněn. „Mezi naše přednášející patřili přední čeští komentátoři politického dění, které jsme slyšali z rozhlasu. Například Petr Just a Tomáš Lebeda, kteří komentují volby. Pro Český rozhlas napsal řadu komentářů také Rudolf Kučera. Naprosto skvělé byly vždy přednášky politické geografie od Michaela Romancova nebo bodře pojaté dějiny politického myšlení od J. P. Kučery. Těší mě, že tyto osobnosti dneska potkávám v budově rozhlasu vlastně jako jejich kolegyně.“

Do rádia se Klára poprvé dostala již v patnácti letech díky Letní škole žurnalistiky. Začínala v Tvůrčí skupině elévů, v níž se mohli studenti naučit základním rozhlasovým dovednostem. Během studia na vysoké škole začala externě spolupracovat s několika stanicemi Českého rozhlasu jako redaktorka, zprávařka a moderátorka. Za mikrofonem se ocitla i v USA při exkurzi v Hlasu Ameriky. Nadchlo ji to a povzbudilo na cestě k uskutečnění dávného snu. „Když jsem se na přelomu let 2006 a 2007 dostala do finále soutěže Lady Radio - Radio Man, bylo rozhodnuto. Od té chvíle s Českým rozhlasem spolupracuji trvale. Na Rádiu Junior jsem začala pracovat v roce 2013 nejprve jako moderátorka a slovesná redaktorka, v dubnu 2016 jsem byla jmenována do pozice vedoucí programu.“

Dnes mohou malí posluchači slyšet Klářin hlas prakticky denně. Pořadů, v nichž se objevuje, je nespočet. Zdá se, že když člověk opravdu chce, lze dětské sny uskutečnit.

O autorovi| Milan Švihálek, publicista

Foto popis| Do rádia se Klára Nováková poprvé dostala již v patnácti letech

Mrtvé duše, kolotoče a znechucení voliči. 'Jednotnému Rusku hraje nízká účast do karet'

19.9.2016 zpravy.rozhlas.cz str. 00 evropa
Magdalena Slezáková

ROZHOVOR. Ruské urny letos nalákaly jen necelou polovinu oprávněných voličů. Je rekordně nízká účast v nedělním boji o Státní dumu dokladem, že vládní systém ztrácí dech? „Čím nižší volební účast, tím větší prostor pro mrtvé duše,“ namítá politolog Jan Šír.

Politický systém Ruska je označován za řízenou demokracii. Zvládli ruští „manažeři“ letošní volby dobře? Výsledky přířky drtivé vítězství Jednotnému Rusku. Vládní strana tak v parlamentu posílila své pozice a s bezpečnou rezervou si zajistila ústavní většinu, tedy návrat před kritický rok 2011. Druhý hlavní závěr, který z výsledků plyne: v parlamentu nebude jediný zástupce sil, které oponují Vladimíru Putinovi. Slovy nula. Z tohoto pohledu se tedy zdá, že volby byly řízeny dobře, protože výsledek předčil očekávání. Ruské volby vyhrálo Jednotné Rusko, ukazují předběžné výsledky. Uspěli i komunisté či Žirinovskijl co se volební účasti týče? Byla 47procentní, tedy rekordně nízká... Jistě, můžeme se tu bavit o apatii voličů. Ale do velké míry také o záměru těch, kteří volby vypisovali. Z takových podmínek totiž Jednotné Rusko těží. Má pevné jádro a veškerý státní aparát na své straně, čili se úměrně zvyšuje počet těch, kteří pro něj hlasují. Letošní volby proběhly v Rusku standardním způsobem, ani tentokrát se nevyhnulo volebním podvodům ve prospěch vládnoucí strany. A řada z nich je založena právě na nižší volební účasti – čím nižší volební účast, tím větší prostor pro metody jako vícečetné hlasování, kolotočová schémata, odvolení na cizí doklad, mrtvé duše a podobně. KOMENTÁŘ RUSKÉHO POLITOLOGA: Ivan Preobraženskij: Přijdou po triumfu Jednotného Ruska předčasné volby do Kremli? Předsedkyně Ústřední volební komise Ella Pamfilovová ovšem pohrozila, že všichni „hrdinové“, rozuměj podvodníci, budou po zásluze potrestáni. Jak hodnotíte angažmá známé obhájkyně lidských práv v těchto volbách? Nechci hrát roli ďáblova advokáta. Nevím, proč Pamfilovová tu funkci vzala – muselo jí být jasné, jako člověku, co se pohybuje ve vysoké politice, jak ty volby probíhají. Ano, kladla velký důraz na procedurální čistotu, ale že by byla natolik výrazná osobnost, aby změnila fungování systému? Čekat něco takového by bylo absolutně nerealistické. Ostatně, ani ve funkci ombudsmanky nezmohla prakticky nic. A co zmohla opozice? Ve volbách propadla. „Naši voliči už nevěří ve volby a zůstali doma. Je to naše chyba a naše zodpovědnost,“ prohlásil kandidát liberálního Jabloka Lev Šlosberg. V Petrohradu šel k urnám jen každý pátý volič - je bojkot novou cestou těch, kdo s režimem nesouhlasí? Domnívám se, že současné politické klima v Rusku neumožňuje konání jakkoli demokratických, svobodných, čestných voleb. Politická opozice sama sebe oslabuje tím, že není jednotná ani v téhle otázce – někteří skutečně volají po bojkotu, ale jiní se voleb účastnili. Ano, lze to chápat i tak, že tím napomáhají legitimizaci stávajících pořádků. Navíc nejen s vnitropolitickým, ale také s mezinárodně právním dopadem. Šlo o první volby na území okupovaného Krymu, čímž se kandidující opozice nechala vtáhnout do dosti špinavé záležitosti. Problematické je její slova, že vystupuje proti anexi Krymu a že s Putinovou zahraniční politikou nemá nic společného. Štěpili se i jiní než antiputinovská opozice. Například Komunistické straně Ruské federace konkurovali Komunisté Ruska – sice nebudou v parlamentu, ale uspěli u 2,5 % voličů... V případě Zjuganovových komunistů nebo Žirinovského liberálních demokratů je slovo opozice v podstatě dekorace, protože v klíčových věcech hlasují spolu s Jednotným Ruskem. Ale to neznamená, že se jich manipulace nedotknou. Projekt Komunistů Ruska mohl cílit na oslabení Komunistické strany Ruské federace, jako takzvaná spoiler party – subjekt, který vystavuje kandidaturu nikoli za účelem volebního zisku, ale aby odčerpal hlasy někomu silnějším, koho je třeba poškodit. Takové „spoilující“ subjekty jsou navíc schopné dostat své lidi do volebních komisí a zabrat tím místo skutečné opozici, což je neméně důležité s ohledem na to, jak jsou volby v Rusku reálně administrovány. Netýká se to jen komunistů, skoro stejný výsledek měla i Ruská strana důchodců za spravedlnost, do velké míry klon Spravedlivého Ruska. Je to standardní technologie ke štěpení elektorátu, kterou se rozčeří jednota hlasování a voliči se zmatou, případně znechtí tak, že k volbám vůbec nepůjdou. Kdo přijde ‚Místo Putina‘? Nikdo, dokud je při smyslech. A Chodorovskij to nezmění. Může mít letošní volební účast i symbolický dopad? K volbám dorazila necelá polovina elektorátu, z toho pro Jednotné Rusko hlasovala půlka... Nepotřebuje režim zdání, že jedná s požehnáním většiny ruského lidu? Třeba v případě, že si ekonomika vynutí ještě víc úsporných opatření? V tomhle ohledu bych byl opatrný - volby daly režimu stoprocentní mandát. V dlouhodobém měřítku to roli hrát může, parlament bude jednobarevný, tedy jednonázorový, a velký segment obyvatelstva v něm tudíž není zastoupen. Pokud se vnitřní poměry vyhradí, může to vést k radikalizaci ulice, která v parlamentu nebude mít legální kanály, kterak standardně ovlivňovat přijímání politických rozhodnutí. Ale nevěřím, že to otřese podporou a legitimitou režimu. Svědčí o tom i průběh volební kampaně, kde výrazným způsobem převládla úplně jiná témata než prohlubování problémů v řadě oblastí, včetně zmiňované ekonomiky. Narážím na patriotickou konsolidaci kolem vůdce, který, jak tvrdila kampaň, ponížené Rusko opět pozvedl a navrátil jeho lidu národní hrdost. Jan Šír působí na Katedře ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd University Karlovy v Praze. Zabývá se bezpečnostním, politickým a energetickým vývojem nástupnických států bývalého Sovětského svazu. Rusové volí nový parlament. Výsledky na Sibiři by se mohly kvůli podezření z podvodů anulovat Putin: K předvolebním manipulacím dochází ve Spojených státech i v Rusku. Všichni měli stejné podmínky, řekl Putin před volbami. Ze 70 stran prošlo registrací jen 14. Dělobuchy a petardy: den před volbami zaútočili na ruské velvyslanectví v Kyjevě aktivisté

URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1651592

Z kapesního volebního slovníku: ?????? ???????. Noční falšování

19.9.2016 ct24.cz str. 00 Názory

rklos

Přinášíme malý výkladový slovník, který obsahuje výběr nejfrekventovanějších pojmů, ustálených obrátů a slovních spojení z oblasti ruské volební terminologie.

Slovník si nečiní nárok na úplnost ani na přísnou odbornost. Jeho ambice je daleko skromnější, a sice přiblížit českému čtenáři významné změny, jež ruština prodělala za poslední necelé dvě desetky let. A také umožnit veřejnosti, aby se seznámila s vybranými reáliemi politického života v Ruské federaci s ohledem na uplynulé volby.

Autor využil řadu ruských zdrojů včetně oficiální volební dokumentace (stížnosti, podněty, trestní oznámení), jakož i vlastní zkušenosti s dlouhodobým volebním monitoringem na území Ruské federace. Výsledná podoba slovníčku co do zařazovaných hesel byla volena tak, aby pokrýval co možná veškerá stadia a aspekty volebního procesu – od registrace kandidátů, přes volební kampaň, organizaci voleb, samotné hlasování, sčítání hlasů, tabulaci průběžných výsledků a jejich vyhlášení, až po způsob řešení stížností a dalších podání ve věci porušení zákona.

Potřeba vzniku podobné příručky je diktována rostoucí aktuálností problematiky ruského vládnutí, jakož i jejich praktických dopadů na aktuální situaci v Česku a ve světě.

Hesla jsou řazena podle ruské cyrilice. Pro větší komfort čtenářů, kteří již odvykli čtení v azbuce, je v závorce za uvedeným heslem současně jeho přepis. Následuje krátký výklad pojmu s přihlédnutím ke specifikům jeho použití v současné ruské volební praxi.

????? (adminresurs). Administrativní mašinerie. Masivní koordinované užití všech složek státního aparátu na všech úrovních s cílem zajistit konkurenční výhodu pro kandidáta (kandidující subjekt), který se těší podpoře stávající státní moci.

????? ?????? (administrativnyj arest). Přestupková vazba. Typ postihu uplatnitelný v předvečer hlasování ve vztahu k osobám, které spáchaly přešůpek (občanským aktivistům, novinářům aj.), za správní delikty (drobné výtržnictví, neuposlechnutí výzvy policie aj.), které nelze postihnout peněžitým trestem. Uvalení vazby může předcházet konfliktní situaci s neznámou osobou, jež v nadcházejícím řízení vystupuje jako svědek.

????? (vbros). Pěčování urny. Forma vícečetného hlasování vyznačující se tím, že volič do hlasovací schránky vhodí balík hlasovacích lístků tam, kde se předpokládá pouze jeden hlas. Rozlišuje se pěčování prosté (tj. pěčování v průběhu hlasování) od složitějších forem užívaných během některých dalších stádií volebního procesu.

????? ?? ????? (golosovanije na domu). Výjezdní hlasování. Hlasování během návštěvy členů volební komise vybavených přenosnou hlasovací schránkou v domácnosti žadatele (typicky nemohoucí osoby na žádost třetí osoby).

????? ?? ? (golosovanije po spravke). Hlasování na základě potvrzení. Forma hlasování mimo místo trvalého bydliště, jestliže volebním komisím v obvodu, kde je volič hlášen k pobytu, došly voličské průkazy.

????? ?? ??????? ? (golosovanije po čužomu pasportu). Hlasování na cizí občanku. Forma hlasování, při níž se volič prokáže osobním dokladem třetí osoby zanesené do voličského seznamu, aniž by člen volební komise ověřující podpis a vydávající hlasovací lístek postřehl odlišnou podobu voliče na fotografii od jeho skutečného vzhledu.

?? ?? ??????? ??????? ? (davlenije na členov izbiratel'noj komissii). Nátlak na členy volební komise. Forma psychologického pressingu zahrnující typicky kombinaci prvků zastrašování, výhrůžek a vydírání v zájmu konkrétního kandidáta (kandidujícího subjektu).

?? ??????? (dopolnitel'nyj spisok). Dodatečný voličský seznam. Seznam, do kterého se zapisují voliči, kteří nejsou vedeni ve stálém voličském seznamu na okrsku, kde hodlají hlasovat.

??? ????? (dosročnoje golosovanije). Předčasné hlasování. Způsob realizace volebního práva spočívající v hlasování v dřívějším termínu pro zvláštní skupiny osob (brance základní vojenské služby, studenty, zaměstnance velkých výrobních podniků po směnách) na k tomu účelu zřizovaných dočasných okrscích na základě žádosti vedení příslušné organizační struktury.

?? ????? ??? (dostavka izbiratelej avtotransportom). Svoz po okrscích. Bussing.

??? ?????? ?? ????? (zagotovka pustych itogovych protokolov). Příprava prázdných protokolů určených k pozdějšímu vyplnění nezávisle na výsledcích sčítání. Typicky probíhá tak, že členům okrskové volební komise je ze strany nadřízené teritoriální komise podstrčen k podpisu jiný nesešitý dokument s vizuálně shodným posledním listem.

?????? ????? ? ????? ?? ?????? ?????? (zakladyvanije bjulletenej v jaščik do načala golosovanija). Vložení balíku hlasovacích lístků do urny před začátkem hlasování.

?????? ??? (zombirovanije naselenija). Výplach mozků. Masivní manipulace s cílem změny přesvědčení, postojů a volebního chování veřejnosti pomocí propagandy, šíření nepravd, potlačení rozumové složky vnímání a omezení přístupu k nezávislým zdrojům informací, uskutečňovaná typicky prostřednictvím státem kontrolovaných hromadných sdělovacích prostředků.

?? (karusel'). Kolotoč. Forma skupinového hlasování za konkrétního kandidáta (kandidující subjekt), kdy volič před vstupem do volební místnosti obdrží od organizátora akce předem vyplněný hlasovací lístek, jež vhodí do urny, a výměnou přinese nevyplněný hlasovací lístek nový, jež obdržel na okrsku od volební komise, který pak organizátor předá dalšímu účastníku výměnného schématu.

????? (krujz). Okružní jízda. Forma organizovaného zájezdu spojeného s vícečetnou realizací volebního práva účastníků v den voleb. Jako organizátor vystupuje typicky místní administrace či vedení podniku, odkud jsou nabíráni účastníci zájezdu.

??? (metodička). Metodické pokyny. Souhrn instrukcí pro placené trolly, jaká témata, jakým způsobem, kde a v jaké intenzitě pokrývat komentáři.

?????? ?????? (mnogokratnoje golosovanije). Vícečetné hlasování. Hlasování spojené s opakovanou realizací volebního práva v průběhu jedné a týchž voleb.

???? (Naši). Naši. Organizace patriotické mládeže financovaná z federálního rozpočtu, jejíž příznivci jsou zapleteni do rozhánění mítinků svolaných subjekty opozice a občanské společnosti („páté kolony“).

?? ?????? (nedopusk nabljudatelej). Odepření přístupu volebních monitorů. Neshoda mezi orgány státní moci zodpovědnými za administraci voleb a týmem volebních pozorovatelů ve vztahu ke konkrétnímu stadiu volebního procesu či celému procesu.

?????? ???????? (nočnye fal'sifikacii). Noční falšování. Typicky přepisování protokolů o výsledcích hlasování na úrovni nadřízené teritoriální (obvodní či okresní komise) před zadáním výsledků do automatizovaného systému.

????? ????? (obespečenije javki). Zajištění volební účasti. Souhrn administrativních opatření k co nejširší realizaci hlasovacího práva mezi občany.

?? ?????? (odinočnyj piket). Jednočlenný protest. Forma shromáždění občanů nepodléhající ohlášce.

????? ? ?? ?????? (otkaz v prinjatii žaloby). Zamítnutí stížnosti. Akt příslušné volební komise či orgánů justice v odpověď na došlý podnět ohledně domnělého porušení volebního zákona.

?? ?????? (otkrytoje golosovanije). Otevřené hlasování. Způsob hlasování, kdy volič upravuje hlasovací lístek, aniž by k tomu účelu zašel do prostoru za plentou.

??????? (perepisyvanije protokolov). Přepisování protokolů. Zásahy do oficiální volební dokumentace během dopravy protokolu o výsledcích hlasování z okrsku do budovy nadřízené teritoriální komise.

?? (podgonka kontrol'nogo sootnošenija). Nahánění kontrolních součtů. Početní operace použitelná při zjištění, že počet hlasů odevzdaných za jednotlivé kandidáty (kandidující subjekty) a počet neplatných hlasů je vyšší než počet vydaných hlasovacích lístků.

??????? (podkladyvanije bjulletenej). Přihazování hlasovacích lístků. Provádí se po vysypání obsahu urny na stůl určený k sčítání.

????? (podkup izbiratelej). Nakupování hlasů. Forma hlasování za úplatu či jiné protiplnění (alkohol, odškrtnutí v seznamu loajálních zaměstnanců podniku apod.).

? (podmena bjulletenej pri podsčote). Záměna hlasovacích lístků během sčítání.

????? (porča bjulletenej). Poškození hlasovacích lístků. Zneplatnění platného hlasovacího lístku, odevzdaného za konkrétního kandidáta či subjekt, v průběhu sčítání hlasů.

???? (podstavnoj kandidat). Spoiler. Nastrčený subjekt, jehož kandidatura není vedena snahou o maximalizaci vlastního volebního zisku, nýbrž o odčerpání hlasů konkurence. Často je zaregistrován pod totožným nebo zaměnitelným jménem jako cílový objekt.

????? (prinuždenije k golosovaniju po otkrepitel'nomu). Nedobrovolné podání žádosti o voličský průkaz a hlasování mimo místo trvalého bydliště. Neformální pokyn zaměstnavatele zaměstnanci (studentovi, jinak závislé osobě) ve veřejném sektoru, spojený typicky s pohružkou ztráty zaměstnání.

?? (pripiski). Přičtení hlasů konkrétnímu kandidátovi (kandidujícímu subjektu) cestou odečtení hlasů jiným během sčítání, tak aby nedošlo k narušení kontrolních součtů.

? (mjortvyje duši). Mrtvé duše. Souběžně s oficiálním seznamem voličů vyhotovovaný soupis osob, o nichž je známo či lze důvodně předpokládat, že zemřely, dlouhodobě se zdržují mimo místo trvalého bydliště, hlasují jinde (branci základní vojenské služby, studenti) či nechodí k volbám.

???? (rejderskaja ataka na biznes kandidata). Nájezd na podnikatelské aktivity kandidáta.

??? (risovanije protokolov). Kreslení protokolů. Vyhotovení protokolů o výsledcích hlasování dle nejasných kritérií, příp. dle předem stanoveného zadání, nezávisle na výsledcích sčítání.

?? (semejnoje golosovanije). Rodinné hlasování. Forma hlasování, při níž několik členů rodiny hlasuje společně, popř. jeden hlasuje za ostatní rodinné příslušníky a blízké.

????? (snjatije s vyborov). Vyřazení kandidáta (kandidujícího subjektu) z voleb. Akt příslušné volební komise popř. orgánu justice v průběhu registrace a volební kampaně z důvodu nesrovnalostí v předložené dokumentaci (nemožnosti ověřit pravost podpisů, ztráty podpisových archů, překlepů apod.).

?? (udalenije s učastka). Vykázání z volební místnosti. Akt volební komise ve vztahu k osobě narušující chod voleb (novináři, občanskému aktivistovi zabývajícím se monitoringem, členu volební komise nominovanému některým z opozičních subjektů aj.) realizovaný přivolanou policejní hlídkou. Vykázání může předcházet konfliktní situaci mezi vykazovanou osobou a nezjištěnými osobami.

???? (fotografirovanije bjulletenja). Fotografování hlasovacího lístku. Forma zpětné kontroly „správnosti“ hlasování za konkrétního kandidáta (kandidující subjekt). V pracovněprávním významu též forma výkazu zaměstnance před zaměstnavatelem o proběhnuvším hlasování (typicky ve veřejném sektoru).

??? (FSB). FSB. Akronym pro Federální bezpečnostní službu. Nástupnická organizace KGB. Hlavní silová struktura v zemi zodpovídající za zajištění vnitřní bezpečnosti a pověřená kontrarozvědnou činností.

?????? ?????? (černý kassir). Černý pokladník. Osoba zodpovědná za správu černých fondů určených k financování politické činnosti konkrétního kandidáta (kandidujícího subjektu).

? (černucha). Černé PR. Negativní agitace proti konkrétnímu kandidátovi (kandidujícímu subjektu) za použití nepravdivé, pochybné či kompromitující informace poškozující reputaci cílového subjektu. Politická informace šířená během volební kampaně na objednávku prostřednictvím spřízněných (zaplacených) hromadných sdělovacích prostředků nebo anonymních publikací, vývěsek a letáků.

Profil

Jan Šír

Jan Šír působí jako vědecký pracovník katedry ruských a východoevropských studií v Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Specializuje se na politický, bezpečnostní a energetický vývoj nástupnických států bývalého Sovětského svazu.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/nazory/1912250-z-kapesniho-volebniho-slovníku-nochnye-falsifikacii-nocni-falsovani>

Český soudce Passer složil přísahu soudce Soudního dvora EU

20.9.2016 epravo.cz str. 00 Zpravodajství, newsletter

Český soudce Jan Passer se v Lucemburku složením slavnostní přísahy ujal funkce člena Tribunálu Soudního dvora Evropské unie. Po Ireně Pelikánové je druhým českým zástupcem v této justiční instituci; jeho příchod souvisí s navýšením počtu soudců soudu.

Passer v únoru prošel vnitrostátním výběrovým řízením. Jeho nominaci na člena Soudního dvora EU v dubnu podpořila i vláda a schválily ji obě komory českého parlamentu. Zástupci členských států unie ho jmenovali členem tribunálu 7. září.

Spolu s českým zástupcem přísahu skládalo dalších 11 soudců a také nový generální advokát evropské soudní instance. Soudní dvůr EU je nejvyšší právní instancí unie a odpovídá za jednotný výklad a aplikaci evropského práva.

Tribunál Soudního dvora Evropské unie projednává žaloby na zrušení aktů orgánů a institucí EU, tedy kauzy týkající se například oblasti hospodářské soutěže, státní pomoci, zemědělství a ochranných známek. Právě jemu v posledních letech výrazně narostl objem práce a proto bylo rozhodnuto instituci posílit.

O postupném zvýšení počtu soudců celkem o 21 rozhodly unijní země loni v prosinci. Cílem bylo zajistit, aby soud zvládal rozhodovat v přiměřených lhůtách.

V Lucemburku sídlící instituce zahrnuje dva soudní orgány: Soudní dvůr a Tribunál.

Členové Tribunálu jsou jmenováni na dobu šesti let s možností opakovaného jmenování. Tribunál se skládá alespoň z jednoho soudce z každého členského státu. Nyní má 38 členů, mezi kterými je i Irena Pelikánová, matka současného českého ministra spravedlnosti.

Passer, narozený v roce 1974, byl v letech 2001 až 2005 soudcem Obvodního soudu pro Prahu 2. Od září 2004 do srpna následujícího roku byl dočasně přidělen k Nejvyššímu správnímu soudu. Jeho stálým soudcem se stal v září 2005. V letech 2001 až 2003 působil Passer jako externí přednášející Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. V současnosti je externím přednášejícím na Právnické fakultě Masarykovy univerzity a Justiční akademie. Specializuje se na právo Evropské unie.

Zdroj: ČTK - 19.9.2016

URL| <http://www.epravo.cz/zpravodajstvi/cesky-soudce-passer-slozil-prisahu-soudce-soudniho-dvora-eu-103158.html>

Jan Passer složil přísahu soudce Soudního dvora EU

20.9.2016 euroskop.cz str. 00 ČR a EU

Euroskop

Český soudce Jan Passer se dnes v Lucemburku složením slavnostní přísahy ujal funkce člena Tribunálu Soudního dvora Evropské unie. Po Ireně Pelikánové je druhým českým zástupcem v této justiční instituci; jeho příchod souvisí s navýšením počtu soudců soudu.

Passer v únoru prošel vnitrostátním výběrovým řízením. Jeho nominaci na člena Soudního dvora EU v dubnu podpořila i vláda a schválily ji obě komory českého parlamentu. Zástupci členských států unie ho jmenovali členem tribunálu 7. září.

Spolu s českým zástupcem dnes přísahu skládalo dalších 11 soudců a také nový generální advokát evropské soudní instance. Soudní dvůr EU je nejvyšší právní instancí unie a odpovídá za jednotný výklad a aplikaci evropského práva.

Kdo je Jan Passer

Passer, narozený v roce 1974, byl v letech 2001 až 2005 soudcem Obvodního soudu pro Prahu 2. Od září 2004 do srpna následujícího roku byl dočasně přidělen k Nejvyššímu správnímu soudu. Jeho stálým soudcem se stal v září 2005. V letech 2001 až 2003 působil Passer jako externí přednášející Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. V současnosti je externím přednášejícím na Právnické fakultě Masarykovy univerzity a Justiční akademie. Specializuje se na právo Evropské unie.

Tribunál Soudního dvora Evropské unie projednává žaloby na zrušení aktů orgánů a institucí EU, tedy kauzy týkající se například oblasti hospodářské soutěže, státní pomoci, zemědělství a ochranných známek. Právě jemu v posledních letech výrazně narostl objem práce a proto bylo rozhodnuto instituci posílit.

O postupném zvýšení počtu soudců celkem o 21 rozhodly unijní země loni v prosinci. Cílem bylo zajistit, aby soud zvládal rozhodovat v přiměřených lhůtách.

V Lucemburku sídlící instituce zahrnuje dva soudní orgány: Soudní dvůr a Tribunál.

Členové Tribunálu jsou jmenováni na dobu šesti let s možností opakovaného jmenování. Tribunál se skládá alespoň z jednoho soudce z každého členského státu. Nyní má 38 členů, mezi kterými je i Irena Pelikánová, matka současného českého ministra spravedlnosti.

URL| <https://www.euroskop.cz/8952/27881/clanek/jan-passer-slozil-prisahu-soudce-soudniho-dvora-eu/>

Jaký je zájem mladých lidí o volby?

20.9.2016 ČRo Plus str. 01 12:30 Radioforum

Vladimír KROC, moderátor

Volby nanečisto s lidmi, jejichž hlas ještě neplatí. To jsou studentské volby, které probíhají dnes a zítra na středních školách a učilištích. Jejich studenti ve věku od 15 let si mohou vyzkoušet krajské volby. Akci od roku 2010 pořádá společnost Člověk v tísni a má zvýšit zájem mladých lidí o politiku. Jaký je zájem tedy mladých lidí o volby? Jsou volební týmy jsou schopny zaujmout mladé voliče? Kdo je jejich nejčastějším poradcem - škola, rodiče, média, sociální sítě, kamarádi? Těšíme se na vaše názory. Číslo do studia je 221552777. Naším hostem je Karel Strachota, ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni. Dobrý den.

Karel STRACHOTA, ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni

Dobrý den.

Vladimír KROC, moderátor

Jaký je zájem u tuto akci?

Karel STRACHOTA, ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni

Tak do letošních již 6. studentských voleb, nebo jak jste zmínil, také se jim říká volby nanečisto, se zapojí 261 škol. Když to srovnám s těmi předchozími ročníky, například v roce 2012 škol, které se zapojily do studentských krajských voleb, bylo nějakých 140, takže se dá říct, že zájem škol stoupá. Absolutním vítězem, co se zájmu týká, byly studentské předčasné volby a studentské parlament..., prezidentské volby, pardon.

Vladimír KROC, moderátor

A kdo má větší zájem, jsou to studenti a nebo je spíš k tomu vedou učitelé?

Karel STRACHOTA, ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni

Tak ve většině případů školu přihlašuje pedagog s tím, že tam je podmínka, že dál budou volby na škole v režii studentů, studenti sestaví volební komisi, připraví volební archy, urnu. A ten pedagog tam funguje jako jakýsi supervizor, zároveň platí a nejsou to malá čísla, že iniciují vlastně konání voleb přímo studenti, je to obráceně, oni si najdou nějakého pedagoga a ten potom naším prostřednictvím školu zaregistruje.

Vladimír KROC, moderátor

A čím si vlastně ten zájem, rostoucí zájem vysvětlujete?

Karel STRACHOTA, ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni

Já doufám, že se nám podařilo rozptýlit obavy, které byly spojené s tím prvním ročníkem, kdy se i řada politiků velmi kriticky směrem ke studentským volbám vyjadřovala a že si ti pedagogové, respektive ti mladí lidé uvědomují, že tímhle tím prostřednictvím se mohou jako, řekl bych, atraktivní formou seznámit s volebním systémem České republiky, že si mohou v době, kdy probíhá volební kampaň jednotlivých stran, uvědomit, co jim ty jednotlivé strany nabízí. A co je důležité, ono to není jenom o tom, že ten jeden den ve škole /nesrozumitelné/, na stovce škol v letošním roce, proběhnou ještě další, další akce, mimo jiné projekce, dovolím si tvrdit, jako výborných dokumentárních filmů, které právě přibližují určité aspekty, aspekty voleb, zejména to, jakým způsobem se snaží jednotlivé strany, kandidáti zaujmout svoje voliče, co jim nabízí, že si mnohdy jejich hlasy vlastně i kupují a naše zkušenost je taková, že tímhle tím způsobem se dá nastartovat vlastně taková živá, živá důležitá debata.

Vladimír KROC, moderátor

Obecně řečeno, mladí lidé se zajímají o politiku?

Karel STRACHOTA, ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni

Těžko, těžko zevšeobecňovat, je bezpochyby, a to platí i pro dospělé lidi, část z nich, která řekne, mě to prostě nezajímá, proč bych se měl o politická a společenská témata zajímat. Na druhou stranu já vycházím ze

zkušenosti, já jsem v tom školním prostředí pohybuji poměrně často, osobní zkušenosti, že spousta mladých lidí, pro které tohle to neplatí, a to je možná jedno by mohlo zaznít jedno takové, řekl, bych nepříliš lichotivé číslo týkající se právě školní výuky, pokud se náctiletých zeptáte, kde se o současných politických, společenských tématech dozvědí nejvíc a dáte jim nabídku těch, těch nejrůznějších možností, tak škola je úplně na posledním místě za klasickými médii, internetovými médii, přáteli, rodinou, známými, to znamená, že škola nedokáže tahle ta aktuální témata do škol dostat, mnohdy se tak děje pod jakousi, řekl bych až záminkou toho, že politika do škol nepatří, takže my na jednu stranu vyčítáme mladým lidem, že se o politiku nezajímají, ale v tu samou chvíli jim vlastně ve školní výuce nedáme možnost se k těmto tématům dostat.

Vladimír KROC, moderátor

Konstatuje Karel Strachota ze společnosti Člověk v tísni. My teď máme u telefonu Alžbětu Rubriciusovou, dobrý den.

Alžběta RUBRICIUŠOVÁ

Dobrý den.

Vladimír KROC, moderátor

Vy pracujete na střední škole. Jakou máte zkušenost ze svého okolí. Chodí vaši mladí přátelé volit, respektive kdy by mohli, šli by k volbám, zajímají se zkrátka o to dění?

Alžběta RUBRICIUŠOVÁ

Já si myslím, že naši žáci jsou zaujatí politickými, současnými politickými tématy, ale je to velmi těžké generalizovat, protože sama v každodenní zkušenosti vidím, že jsou studenti, kteří mají pro, o určité projekty nebo o různé aktivity zájem a pak je zase velká část, si myslím, ta druhá polovina, které nechává současně dění jakoby klidnými. Je to v podstatě podobné, bych řekla, jako když já jsem studovala na Fakultě sociálních věd, na Institutu mezinárodních studií, tak já jsem třeba měla pocit, že jsme hrozně politicky angažovaní, že se zajímáme o dění a potom, když jsem potkala vrstevníky, kteří třeba nestudovali vysokou školu, popřípadě se nezabývali politicko-vědním oborem, ale třeba studovali medicínu, tak jsem zjistila, že někteří lidé nevědí třeba, kdo je v současné vládě a podobné věci, takže celkově bych řekla, že to je hodně individuální.

Vladimír KROC, moderátor

A myslíte,..., ano...

Alžběta RUBRICIUŠOVÁ

A tu školu generalizovat.

Vladimír KROC, moderátor

Jasně. Myslíte, že volební týmy jsou schopny zaujmout mladé voliče, že znají jejich zájmy, starosti a vůbec, jestli se na ně zaměřují?

Alžběta RUBRICIUŠOVÁ

Já si myslím, že určitě, jako zaujmout mladou generaci si myslím, že těžké není, protože v dnešní době to jde hodně přes Facebook, takže já třeba sama vidím na své facebookové /nesrozumitelné/, když jde nějaký dobrý impuls, tak se na to ti lidi jakoby začnou hodně rychle chytat. Tam je potom jenom otázka, z jaké vychází, že jo, politické strany, jestli to třeba není nějaká krátkodobější propaganda nebo něco populistického, ale jestli za tím opravdu je nějaká myšlenka, protože leckdy se člověk stane, že zjistí, že jsou voliči nakloněni nějaké straně a potom, když se ta, /nesrozumitelné/ volební program, tak v podstatě dojde k tomu, že třeba ta strana nesestavila ani pořádný program před volbama.

Vladimír KROC, moderátor

Jak vážně jste brala vy svoje první volby?

Alžběta RUBRICIUŠOVÁ

No, já jsem první volby, tuším, že v roce 2010 to bylo, tak já jsem byla týden před tím hospitalizovaná v nemocnici, a měla jsem hrozně, jsem byla neklidná, abych na ty první volby jít mohla, naštěstí mi to vyšlo tak, že jsem mohla jít odvolit, měla jsem z toho dobrý pocit, pak teda s výsledkem jsem spokojená voleb jako takovým nebyla, ale měla jsem jakoby, že jo, dobrý pocit z toho, že jsem splnila svoji povinnost, rozčillovaly mě, nebo občanskou povinnost, tak já to vnímám, rozčillovalo mě to, když někteří lidi říkali, že nejdou volit, protože o víkendu jedou na chatu a podobný věci, to musím říct, že mě trošku v dnešní době teda zaráží, že když je někdo na území České republiky, tak jako si udělá takový program, že to za ty 2-3 dny nedokáží jít odvolit, to mě jakoby...

Vladimír KROC, moderátor

Nemůžete to pochopit. Alžběta Rubriciusová...

Alžběta RUBRICIUŠOVÁ

Přesně tak.

Vladimír KROC, moderátor

...děkuju mockrát, mějte se hezky na shledanou.

Alžběta RUBRICIUŠOVÁ

Díky.

Vladimír KROC, moderátor

Jestli jste teď slyšeli takové tiché cvakání, tak asi tušíte, že hned vedle mě sedí Marián Vojtek, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus se svojí myší a samozřejmě notebookem. Dobrý den.

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Dobré odpoledne, Vladimíre. Posлуhači se mohou zapojit jako vždy přes naše sociální sítě Facebook, Twitter, web, tam je kolonka Radiofórum, tedy adresa webu Plus.rozhlas.cz a také přes mobilní aplikaci iRádio, vpravo nahoře je položka Vzkaz. A tam stačí poslat váš názor nebo dotaz na našeho hosta ve studiu. Z Facebooku Beno Ulich tvrdí: "Že je asi dobré, že si mládež zvyká na volby, že je dobré k nim chodit a kdo k nim nechodí, by měl držet ..., mlčet. Na druhou stranu považují za mimořádně komické, když z těchto studentských voleb si někdo dělá závěry, což se často za přispění médií děje." A ještě jeden názor od Miroslava Lazáka: "Pokud se vůbec studenti zajímají o politiku, je to vzácný úspěch. Chybí jim ale historická zkušenost a širší souvislosti. Měli by si informace alespoň porovnávat z různých zdrojů, hlavně na internetu, protože mainstream je často prezentuje dost jednostranně."

Vladimír KROC, moderátor

Tak to byl prozatím Marián Vojtek, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus. Posloucháte Radiofórum. Nabídl jsem vám telefonní číslo 221552777 pro vaše názory. Teď poprosím Karla Strachotu, ředitele programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni o reakci na to, co jsme teď slyšeli. Když se vrátíme k té úvodní myšlence a úloze sociálních sítí v předvolební kampani, jak to vidíte vy osobně?

Karel STRACHOTA, ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni

Tak mluvíme-li o nejmladší generaci, o mladých lidech, tak pochopitelně sociální sítě jsou prostředí, ve kterém se každodenně pohybují a je to teda možnost, jak, jak je případně oslovit. Já se domnívám a vycházelo to mimo

jiné právě z těch, takže moje zkušenost jako z reakcí na první studentské volby, že hlavně zavedené politické strany v České republice na mladé lidi zapomínají, že ve svých programech a v té kampani, která před volbami probíhá, na mladé lidi zapomínají. A já doufám, že jim studentské volby připomenou, že tito voliči, respektive budoucí prvovoliči tady existují a že by jim měli umět nabídnout také ve svém programu něco. Jenom ještě drobnou poznámku, nakonec změřeno jak u nás, tak i v zahraničí, protože studentské volby, jak jsme se následně dozvěděli, probíhají například v Norsku a tyhle ty volby nanečisto dokáží zvýšit nebo zvyšují účast prvovoličů v řádných volbách v České republice, bylo změřeno, že to bylo po těch prvních volbách o 6 procent.

Vladimír KROC, moderátor

Pane Strachoto, když jsou to volby nanečisto, když si to tak říkáme, je ten přístup studentů opravdu seriózní v tom smyslu, že to třeba nemusí brát tak úplně vážně, že by v reálném životě možná hlasovali jinak?

Karel STRACHOTA, ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni

Já nepochybuji o tom, že pro část z nich je to možná i recese, nepochybuji o tom, že volba řady z nich je takovým jako gestem směrem k nám dospělejším, jděte do háje, ale já, jestli chodíme na ty volby, je trochu /nesrozumitelné/, jsme ve spojení se spoustou pedagogů, děláme potom nějaké evaluace po skončení voleb a dovolím si tvrdit, že pro drtivou většinu mladých lidí to je něco, k čemu přistupují seriózně, je úplně běžné, že přijдете na školu a ta volební komise, sedí kluci v oblecích a holky mají nějaké kostýmky, takže drtivá většina z nich se k tomu staví vážně.

Vladimír KROC, moderátor

Dnes mluvíme o studentských volbách, jinými slovy, o volbách nanečisto. Telefonní číslo je 221552777 a u telefonu je pan Frank. Vítejte ve vysílání. Dobrý den.

posluchač

Dobrý den. Prosím vás pěkně, já přednáším na vysoké škole, takže mám styk s mladými lidmi a ty politika vůbec nezajímá, vůbec nezajímá, ale já přednáším i v Rakousku, v Německu, a tam je to úplně jinak.

Vladimír KROC, moderátor

A čemu to připisujete, promiňte, že vám skáču do řeči, čím myslíte, že tady jsou...

posluchač

Samozřejmě, samozřejmě, to je úplně jednoduchý, to je jednoduchý, k čemu to připisuju. Tady jsme zažívali 42 let komunismu a už jejich rodiče je k tomu nevedou.

Vladimír KROC, moderátor

Dobře, ale oni se narodili až poté, čili tady se...

posluchač

Prosím?

Vladimír KROC, moderátor

Oni se narodili až po té době, o které jste mluvil, takže je zvláštní, že ještě 25, 26 let...

posluchač

Ale jsou ovlivněný, jsou ovlivněný rodičema.

Vladimír KROC, moderátor

Rodiči.

posluchač

Žijou s rodičema.

Vladimír KROC, moderátor

Takže to myslíte, že na to má vztah, tedy vliv.

posluchač

Ano.

Vladimír KROC, moderátor

Děkuji za to, že jste zavolal.

posluchač

A chtěl jsem jenom...

Vladimír KROC, moderátor

Ano.

posluchač

A chtěl jsem říct, a bohužel, bohužel na rozdíl, zase když to srovnám s důchodci, ti volí komunisty a socany, jim se stýská po tom režimu. A to je to špatný.

Vladimír KROC, moderátor

Ano. Dobře. Děkujeme, mějte se hezky, na shledanou. Teď je u telefonu Richard Richter, dobrý den.

posluchač

Dobrý den, vážený pane redaktore, vážení posluchači, tady je profesor Richard Richter z Prahy-Dejvic. Já se domnívám, že tuhle, takzvané volby jsou zbytečné, poněvadž nic nevyřeší a jenom tam někdo chytře vybírá peníze, ten pan Strach, nebo jak se jmenuje. Prosím vás...

Vladimír KROC, moderátor

Promiňte. Já se omlouvám, je to Karel Strachota a jistě vám to hned vysvětlí, dokončete svoji myšlenku, jestli můžu poprosit stručně.

posluchač

Promiňte, promiňte, pane redaktore, já jsem neřekl, co jsem chtěl říct, proč mě, proč mě vyřazujete.

Vladimír KROC, moderátor

Já vás nevyřazuji, jenom vám chci říci, že nemáme tolik času. Buďte, prosím, stručný. Děkuju za laskavost.

posluchač

Tak udělejte víc času. Prosím vás, já chci říct, že se mají vrátit, ta škola se má stát součástí výchovy ve společnosti a ne nějaké, že studenti žijí v nějaké bublince, která vůbec nic neví, co se kde děje, takže...

Vladimír KROC, moderátor

A proč si myslíte, že to tak je, že žijí v bublince, kde to neví, co se děje.

posluchač

Ano, poněvadž vyjdou ze školy a neví vůbec, co se kde děje.

Vladimír KROC, moderátor

A z čeho tak soudíte?

posluchač

Prosím?

Vladimír KROC, moderátor

Z čeho tak soudíte?

posluchač

Podívejte se, podívejte se na výsledky, z mladých lidí volilo jenom 15 procent voličů, takže na co jsou tady ty programy, protože ti mladí nemají o tu politiku zájem.

Vladimír KROC, moderátor

Možná právě z toho důvodu. Dobře. Pane profesore, děkujeme, že jste zavolal, hezký den, na shledanou. Tady asi bude potřeba, abyste reagoval, pane Strachoto, protože vy vybíráte peníze za to, jak se domnívá posluchač?

Karel STRACHOTA, ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni

Já bych pak rád zareagoval, víte, jenom krátce i na ten, na toho prvního volajícího, jinak co se týká vybírání peněz, tam je to jednoduché, účast škol na tomhle tom projektu je zdarma, my žádné peníze nevybíráme, naopak my školám, dovolím si tvrdit, dáváme docela dost, dáváme jim takové didaktické materiály, které shrnují to, jak vypadá volební systém v České republice, v případě těchto těch voleb je tam dopodrobna rozebrána pravomoc kraje, je tam řada interaktivních metod týkající se právě toho tématu zastupitelské demokracie, k dispozici mají, jak už jsem zmiňoval, 3 filmy. A jak tam zaznělo, že mladí lidé nechodí k volbám, ano, dlouhodobě se ukazuje, že účast prvovoličů jak v České republice, tak i v zahraničí, jako klesá. Já znovu tvrdím, že považujeme studentské volby za způsob, jak tenhle ten trend poněkud poupravit. A co se týká toho prvního volajícího, opravdu jenom krátce, já souhlasím, koneckonců jsme to několikrát i říkali, v souvislosti právě se studentskými volbami, že mladí lidé jsou, jsou zatíženi nebo ovlivněni generací svých rodičů a prarodičů a pokud jim vyčítáme, že se o politiku nezajímají, tak to si vyčítejme sobě, protože my, my starší nastavujeme, co se ve škole učí, my starší ovlivňujeme obsah médií a tak dále.

Vladimír KROC, moderátor

Možná jenom stručně ještě reakce na to, co zaznělo, že se objevilo na sociální síti, to jest, že se ty výsledky studentských voleb přeceňují. V jakém smyslu?

Karel STRACHOTA, ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni

Já si, ano, jako já bych výsledky studentských voleb skutečně jako nepřeceňoval v tom smyslu, že tohle to je jasná jednoznačná výpověď o mladé generaci. Zároveň nějaká výpověď o názorech, postojích mladých lidí to, to

je, uvidíme, jak dopadnou letošní studentské volby. Já si dovolím tvrdit, že se nemůže nestat, aby mladí lidé nebyli ovlivnění nějakým strachem, nejistotou, která v české společnosti prostě cítit je, která naší společnosti prostupuje tou polarizací názorů, nenávisťnými projevy a že se to promítne i do toho, jak budou mladí lidé volit a pro nás starší znovu by to mělo být možná i určitým varováním, abychom na ně víc mysleli.

Vladimír KROC, moderátor

Další posluchačský názor. Libor Harančík, dobrý den.

posluchač

Dobrý den. Já bych uvedl jenom takovou krátkou zprávu. Apoštolský biskup, souvisí to s tímto, co se mladí mají učit. Apoštolský biskup z Aleppa /nesrozumitelné/ prohlásil, že letecký útok, který v Americe tady nedávno zabil 90 syrských vojáků, prohlásil, že potvrzuje přesvědčení, že Američané vytvořili Islámský stát a používají jej proti nám. To jen tak na úvod. A my...

Vladimír KROC, moderátor

Já se moc omlouvám, nezlobte se, ale není fér teď vnášet, nemáte, teď už jste se diskvalifikoval z debaty, protože my se bavíme...

posluchač

A čím?

Vladimír KROC, moderátor

Tím, že mluvíte, odvádíte pravdu od tématu.

posluchač

Ne, ne, ne, já bych řekl...

Vladimír KROC, moderátor

Nehněvejte se, já vám děkuji za to, že jste, že jste, že jste přispěl do Radiofóra, byť nám to nějak nepomohlo. Pokud vím, tak těch mrtvých, i když je to samozřejmě velmi smutná událost, bylo 60. Pan Selichs, dobrý den.

posluchač

Dobrý den, tady Honza z Hradce Králové. Já asi..., /nesrozumitelné/, ale já to řeknu stručně. Domnívám se, že Člověk v tísní byl zřízen pro úplně jiné věci, než je ovlivňování mladých lidí a aby byly nějaký volby. Ať pomáhají, ať dělají svoji práci, ať pomáhají v Africe, kdekoliv se jim zachce, ale to, co děje...

Vladimír KROC, moderátor

Můžu se vás, pane Selichsi, zeptat, co vám na tom vadí konkrétně, na této činnosti?

posluchač

Vadí mně na tom to, že před volbami, který přijdou, už jsou výsledky zveřejněny a ty můžou ovlivňovat celé spektrum lidí, kteří k volbám půjdou.

Vladimír KROC, moderátor

A koho to může ovlivnit podle vás?

posluchač

No, můžou to ti starší ovlivnit, kteří tam jdou.

Vladimír KROC, moderátor

A proč?

posluchač

No, může to ovlivnit tak, že ty mladí mají úplně jiný názory, jak už předřečník...

Vladimír KROC, moderátor

A to je špatně?

posluchač

No, předřečník řekl už tady, že ti mladí nemají zájem o volby, takže...

Vladimír KROC, moderátor

Takže u toho by mělo zůstat. Oni nemůžou volit a nemůžou říct svůj názor.

posluchač

No, pokud se nejsou, pokud nejsou plnoletí, nemůžou volit, samozřejmě.

Vladimír KROC, moderátor

Ale můžou říct svůj názor?

posluchač

No, názor můžou, ať to řeknou...

Vladimír KROC, moderátor

Dobře.

posluchač

...rodičům, kantorům, ale aby to organizoval Člověk v tísni...

Vladimír KROC, moderátor

To je špatně, dobře. Tak jo, děkujeme, na shledanou.

posluchač

Ti mají jiný poslání.

Vladimír KROC, moderátor

Možná to není poprvé, co se s takovým názorem, pane Strachoto, setkáváte?

Karel STRACHOTA, ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni

Já jenom opravdu stručně, já tady mám pocit, že si, že si ten volající částečně vlastně pak odpověděl, odpověděl sám, nebo že jsem tam cítil nějaký rozpor. My mladé lidi žádným způsobem jako neovlivňujeme, my nepropagujeme žádné konkrétní politické strany, ano, zveřejníme výsledky voleb, jenom připomínám, že v tuhle tu chvíli vás asi každý den čeká nějaký předvolební výzkum jako jeho, jeho výsledky, a nestěžujeme si, jako pokud bych teda chtěl, chtěl dodržet to, co ten, nebo měli bychom dodržet to, co ten volající jako naznačil, tak máme prostě ty mladé lidi jako držet, držet od aktuálních politických témat a pak je pustit k volbám. A stěžovat si, že k těm volbám nechodí.

Vladimír KROC, moderátor

Dobře. Tak teď se obracím na Mariána Vojtka, editora sociálních sítí Českého rozhlasu Plus. Jak to vypadá na Facebooku, na Twitteru?

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Martin Brůch Brož má tento názor: "Jediné volby, kde uspějí Piráti, na tom je jasně vidět, co od života takový student očekává, zábavu, trávu zadarmo, základní příjem bez práce a milion imigrantů z Afriky." Toť názor Martina Brůcha Brože. Mezitím napsala také slečna nebo mladá paní Eliška Smejkalová na náš Facebook: "Studentské volby jsou hloupé, protože většinou studenti volí jen ty strany, které jim vštěpují učitelé, taky jsem se jich zúčastnila. A když jsem neměla stejný názor jako učitelé, tak se na mě dívali divně. Plus to, že většina studentů ani neví, co je to kupříkladu visegrádská čtyřka." Já se omlouvám za to koktání, tady není diakritika. Takže visegrádská čtyřka učitelé nevěděli.

Vladimír KROC, moderátor

Dobře. Teď je u telefonu pan Cerman. Dobrý den.

posluchač

Zdravím. Diskuse je to zajímavá, ale tam většina těch diskutujících jako řekla ty příčiny, proč třeba se ti mladí lidi nezajímají o politiku, ale já si myslím, že hlavní příčina je v těch politických stranách. Především, že vůbec jako nic proti těm, směřem k těm mladým lidem nedělají a potom hlavně politické strany nemají žádné pořádné programy a nemají žádné osobnosti, který by ti mladé lidi jaksi obdivovali.

Vladimír KROC, moderátor

Oslovili. Dobře.

posluchač

A tak dále, jo. Jinak ale, pane redaktore, vaše vedení té diskuse se mi nelíbí. Teďka jako jste se ukázal, ne jako profesionál. Děkuju vám, na shledanou.

Vladimír KROC, moderátor

Omlouvám se, ale pokud někdo vnáší téma, kterého do toho nepatří, nemůžu to nechat být. Pan Chýcha u telefonu. Dobrý den.

posluchač

Dobrý den. Zdravím vás i posluchače. A mám stejný názor jak předřečník, výsledky těchto studentských voleb by každopádně měly být současně s výsledky oficiálních voleb, to znamená, dejme tomu, že by se to konalo v pátek nebo ve čtvrtek s tím, že by se to otvíralo třeba v neděli, v pondělí. A mohlo by se to porovnat, protože média často zneužívají výsledky těchto studentských voleb k ovlivňování situace.

Vladimír KROC, moderátor

Dobře. Děkujeme za ten názor.

posluchač

A jenom ještě poslední.

Vladimír KROC, moderátor

Krátce prosím. Krátce prosím můžete.

posluchač

Bylo by to právě i pro ty mladé zajímavější, kdyby to současně, to vyhodnocení proběhlo současně.

Vladimír KROC, moderátor

Dobře, rozumím. Děkujeme, na shledanou. Pane Strachoto, ano...

posluchač

V žádném případě...

Vladimír KROC, moderátor

...dobře, rozumíme úplně. Proč myslíte, že to tak vadí, proč je to trnem v oku některým lidem zveřejnění těch výsledků, byť je to jenom v podstatě hra, dá se to tak říct?

Karel STRACHOTA, ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni

Já předpokládám, že už nemáme moc času. Tak jenom v rychlosti zopakuji to, co jsem, to, co jsem už říkal, jako berme to jako jeden jako z výzkumů, který se týká volebních preferencí, znova, čekají nás teďka každý den, každý den nějaký, proč ne ve stejný den. Tam my jsme o tom samozřejmě, když jsme volby připravili, tak jsme o tom široce diskutovali, a mě zveřejnění v den voleb přijde krajně nevhodné, protože v tu chvíli, jako kdy máme výsledky voleb, tak já jako výsledky řádných voleb, tak já jako občan musím ty výsledky akceptovat. A v tu samou chvíli jako nabízet výsledky nějakých paralelních a dávat možnost stranám, které v těch řádných volbách neuspějí, aby se odvolávali a říkali, a podívejte se, kdyby mladí lidé atd., atd., tak to mi přijde velmi nevhodné. A poslední, Norsko pořádá studentské volby od roku 89 a výsledky studentských voleb zveřejňují týden před řádnými volbami a za těch 25 let, nebo jak dlouho to dělají, tak se děje to, že se výsledky studentských voleb a řádných voleb k sobě přibližují a v podstatě strana, která vyhraje ve studentských volbách, tak po nich už začíná slavit, protože ví, že následně vyhraje v těch řádných volbách.

Vladimír KROC, moderátor

Marián Vojtek má ještě jeden dotaz z Facebooku, zvládneme to stručně velmi.

Marián VOJTEK, editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus

Ano, zvládneme. Marcela Vránová byla velmi stručná: "Týkají se volby pouze středních škol nebo i učilišť?"

Karel STRACHOTA, ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni

Týkají se jak středních škol, tak učilišť, může se přihlásit jakákoliv škola, nicméně až do těch dalších, ty letošní právě probíhají.

Vladimír KROC, moderátor

Ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni Karel Strachota byl hostem Radiofóra. Děkujeme, mějte se hezky, na shledanou.

Karel STRACHOTA, ředitel programu Jeden svět na školách ze společnosti Člověk v tísni

Díky za pozvání. Na shledanou.

Prezident Zeman pronese projev na Valném shromáždění OSN

21.9.2016 ČRo Plus str. 01 17:10 Den podle...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Český prezident Miloš Zeman dnes v OSN představí své plány boje proti terorismu. Jeho projev k účastníkům Valného shromáždění bude podle něj navazovat na loňské vystoupení. Tentokrát ale Miloš Zeman chce být konkrétnější. Podrobnosti zjišťovala zpravodajka Českého rozhlasu ve Spojených státech Lenka Kabrhelová.

Lenka KABRHELOVÁ, zpravodajka Českého rozhlasu ve Spojených státech

Mezinárodní terorismus a boj proti němu patří podle prezidenta Zemana k nejtěžším tématům dneška. Členské země OSN chce proto vyzvat ke koordinovanému postupu proti hnutí Islámský stát.

Miloš ZEMAN, prezident republiky

Před několika lety islámský terorismus zachvátil přibližně 6 zemí, dnes je to 35 zemí. Co chcete víc jako argument, že tato rakovina metastázuje.

Lenka KABRHELOVÁ, zpravodajka Českého rozhlasu ve Spojených státech

Součástí konkrétnějších návrhů má být přijetí mezinárodní konvence, vytvoření mezinárodních jednotek a také návrh, jak nejlépe teroristické skupiny zasáhnout.

Miloš ZEMAN, prezident republiky

Přijetí návrhu jednoho francouzského autora, který zhruba odpovídá tomu, co jsem říkal před rokem, to znamená vytvoření, on tomu říká /nepřeloženo/ operation, proč ne, ale navrhuje tam drony, navrhuje tam spolupráci tajných služeb a navrhuje tam ranger, neboli Special Forces. A já budu mluvit o tom, že máme útočit na logistické centra teroristů a nikoli na jejich pozemní jednotky.

Lenka KABRHELOVÁ, zpravodajka Českého rozhlasu ve Spojených státech

O vytvoření mezinárodních jednotek prý Miloš Zeman znovu mluvil během krátké schůzky i s generálním tajemníkem OSN Pan Ki-munem. Hlavním tématem letošního Valného shromáždění je ale uprchlická krize. Americký prezident Barack Obama ji označil za jednu z nejdůležitějších zkoušek a vyzval země ke společné odpovědi. Víc by pro řešení tíživé situace milionu lidí podle něj měli dělat především bohaté státy, které těží ze své geografické polohy. Z New Yorku Lenka Kabrhelová, Český rozhlas.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

A mým prvním hostem je Ondřej Ditrych z katedry bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze a taky výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů. Já vás zdravím, pane Ditrychu.

Ondřej DITRYCH, katedra bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů

Dobrý den.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Dobrý den. Je to, s čím přijde Miloš Zeman na Valné shromáždění OSN nějakým novým pohledem?

Ondřej DITRYCH, katedra bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů

Já se domnívám, že to příliš objevné není. Z toho, co prezident zatím o tom svém projevu naznačil, tak se zdá, že bude opakovat z valné části to, co na půdě Valného shromáždění přednesl již loni. To znamená, bude hovořit o potřebě podnikat asymetrické útoky speciálními jednotkami na logistická centra teroristů. To, co, to, co tam bude patrně nového, je myšlenka oživení stálých jednotek OSN. Otázka, zdali je to ovšem praktické řešení, je ve vzduchu.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak přesně na to jsem se chtěla především zeptat, protože diskutujeme o armádě Evropské unie, neplníme ani své finanční závazky směrem k Severoatlantické alianci a v tuto chvíli bychom měli přemýšlet o další jakési společné hromadné armádě. Má to smysl?

Ondřej DITRYCH, katedra bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů

Tak ono jde spíše o řekněme institucionální design, o nastavení, pod hlavičkou OSN dnes působí na 100 tisíc uniformovaných vojáků a policistů v desítkách, v desítkách misí, včetně České republiky. Například /nesrozumitelné/ v Mali, to znamená, není to pouze otázka kapacit, ale spíš určitého rámce, ve kterém tyto jednotky působí, jestli mohou spolu dobře působit společně v operacích, jestli mají dostatečné vybavení a podobně. To znamená, ta samotná myšlenka jakýchsi stálých jednotek nebo rámce stálých jednotek, které by mohly být vysílány na základě rozhodnutí Rady bezpečnosti OSN, si myslím, že není úplně jaksi marná. Na druhé straně problematičtější je otázka toho cíle, zdali má jít tedy především o mírové operace nebo o jakési ty operace protiteroristické, kde by to mohlo být třeba, abych dal konkrétní příklad, v zemi jako je Sýrie z politického hlediska velmi problematičtější.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak představuji si, jak Rada bezpečnosti je schopna se shodnout na tom, připomínám Rada bezpečnosti, kde je i Rusko, je schopna se shodnout právě na tom, za jakým účelem, kdy a jak vybavení půjdou vojáci do Sýrie. To by nemohlo fungovat, nebo ano?

Ondřej DITRYCH, katedra bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů

Já s vámi souhlasím. Když se podíváte na složení globální koalice proti takzvanému Islámskému státu, tam jsou tři západní země, kteří jsou stálými členy Rady bezpečnosti OSN, pak, pak tu máme Rusko, které jste zmiňovala. Na druhé straně si myslím, že stojí za to dodat, že OSN není v oblasti boje proti světovému terorismu úplně pasivní. Má jako stálé uskupení, boje proti terorismu koordinuje sankce svých členských států, sankce uvalené Radou bezpečnosti OSN, to znamená, že ona není, není v tomto směru zcela nečinná.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Připomínám, že mým hostem je Ondřej Ditrych z katedry bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Ještě jedna myšlenka našeho pana prezidenta, totiž ta potřeba útočit na logistická centra teroristů, nikoli na pozemní jednotky. Ono se to neděje dosud?

Ondřej DITRYCH, katedra bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů

Já bych si přál, aby pan prezident upřesnil, co těmi logistickými centry míní. On to postavil tak, že bychom neměli útočit na pozemní jednotky. Nicméně skupiny teroristické jsou velmi, velmi často rozptýlené, jsou to spíše určité sítě nemají nějakou stálou územní základnu, nebo pokud ji mají jako, jako takzvaný Islámský stát,

tak stejně nemají nějaké budovy označené jako, jako místa, která by byla buď těmi logistickými centry nebo základnami, kde sídlí její členové, to znamená já v tomhle ohledu si nejsem úplně přesně jistý, co tím pan prezident myslel.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak celé to vypadá trochu, když se s vámi bavím, že je to takový líbivý výkřik, ale s malým efektem budoucím. Já vám to nechci vkládat do úst, nakonec jsem si to vložila sama a ponesu si následky. Víte, co by mě zajímalo? Vyšlo někdy v posledních letech nebo řekněme v dekadě poslední, že Organizace spojených národů něco strategicky důležitého, nebo nového rozhodla? Myslím po té vojenské strategii prostě nebo to bylo jen takové vojenské paběrkování, jestli víte, jak to myslím.

Ondřej DITRYCH, katedra bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů

Rozumím. Já bych určitě Organizaci spojených národů nepodceňoval obecně, myslím, že ze strategického hlediska třeba velmi významným bylo přijetí cílů viditelného rozvoje loni, nicméně vy se ptáte konkrétně na otázku vojenskou. Tak zde bych zmínil třeba přijetí rezoluce v roce 2005 o doktríně takzvané odpovědnosti za ochranu, která se týká situací, kdy, kdy stát není, není schopen zajistit bezpečnost svých obyvatel nebo své obyvatele přímo třeba masakruje a mezinárodní společenství by potom mělo mít na základě této doktríny povinnost se angažovat ne nutně vojensky, ale třeba i vojensky, a tato doktrína, respektive rezoluce, ve které je takhle doktrína obsažená, byla zmíněna třeba v autorizaci použití síly v Libyi Radou bezpečnosti OSN v roce 2011.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Čili jsou věci případně, na kterých se Rada bezpečnosti je schopna nakonec nějakým způsobem domluvit, tak.

Ondřej DITRYCH, katedra bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů

Ano, nicméně Rusko, které tehdy přijetí té rezoluce umožnilo, tak se potom cítilo podvedeno, protože mělo za to, že vlastně souhlasilo s nasazením cíle, které je omezené, ono potom došlo k eskalaci té operace, která vyvrcholila, jak je všeobecně známo, svržením režimu Muammara Kaddáfího, takže potom zůstala určitá pachut' v Radě bezpečnosti.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, zdá se, že Rusko také po té pachuti už pro příliš mnoho věcí ruku nezvedla v Radě bezpečnosti.

Ondřej DITRYCH, katedra bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů

Pro otázky, které navrhovaly nebo které by vyhovovaly členským státům, které jsou zásadními zeměmi, Spojené státy, Francie, Británie /nesrozumitelné/.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Ondřej Ditrych z katedry bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a taky výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů, byl mým hostem. Pane Ditrychu, já vám děkuju.

Ondřej DITRYCH, katedra bezpečnostních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů

Díky, na slyšenou.

Anketa

22.9.2016 Mladá fronta DNES str. 04 Příloha - Absolventi

Jaké máte zkušenosti s diplomem z humanitního oboru?

Škola mě demotivovala

Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy slibovala dobré uplatnění v praxi, což zatím nepozoruji. Se sociologií je hledání místa vždy diskutabilní. Kdo chce zůstat v oboru, práci asi najde, hlavně akademiků je málo. Většina ale míří do oborů příbuzných či zcela jiných. Studium mě tak otrávil, že ve výsledku ani nevím, co chci dělat. Brigádu jsem sehnala spíš díky příjemnému vystupování a orientaci na lidi.

Žaneta, 25 let

Uplatnila jsem se v oboru bez potíží

Vystudovala jsem Informační studia a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Předem jsem si zjistila, co všechno mohu s touhle školou dělat a že to nemusí být jen půjčování knih. Už během studia jsem si vybírala brigády tak, abych nebyla bez praktických dovedností. Práci jsem jako absolventka našla bez problémů v knihovně, o kterou jsem měla zájem. Nakonec dělám hlavně lektorku informační gramotnosti a prezentačních dovedností, starám se i o propagaci služeb knihovny. Moje vzdělání mi dalo základy, na kterých mohu stavět.

Kristýna, 30 let

Pomohla mi praxe

Nejprve jsem studovala obor český jazyk a literatura na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Studium mě naučilo pořádně dřít, biflování a tomu, že pokud chci praxi aspoň trochu blízkou oboru, musím se snažit sama. Dělat jsem opravdu všechno od korektur po psaní článků zadarmo. Později na Literární akademii, obor komunikace v médiích, jsme naopak měli praxe hodně. Už při škole jsem začala pracovat v interní komunikaci, a když pak přišla nabídka na pozici v on-line marketingu, využila jsem jí. Humanitní vzdělání může být výhodou, pokud se člověk sám snaží získat co nejvíc praxe. Mně osobně to dalo poměrně velký rozhled. Je důležité nebát se udělat krok stranou, pokud vysněná práce není, a zkusit něco podobného.

Tereza, 27 let

Anketa

22.9.2016 Mladá fronta DNES str. 04 Příloha - Absolventi

Jaké máte zkušenosti s diplomem z humanitního oboru?

Uplatnila jsem se v oboru bez potíží Vystudovala jsem Informační studia a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Předem jsem si zjistila, co všechno mohu s touhle školou dělat a že to nemusí být jen půjčování knih. Už během studia jsem si vybírala brigády tak, abych nebyla bez praktických dovedností. Práci jsem jako absolventka našla bez problémů v knihovně, o kterou jsem měla zájem. Nakonec dělám hlavně lektorku informační gramotnosti a prezentačních dovedností, starám se i o propagaci služeb knihovny. Moje vzdělání mi dalo základy, na kterých mohu stavět. Kristýna, 30 let

Škola mě demotivovala Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy slibovala dobré uplatnění v praxi, což zatím nepozoruji. Se sociologií je hledání místa vždy diskutabilní. Kdo chce zůstat v oboru, práci asi najde, hlavně akademiků je málo. Většina ale míří do oborů příbuzných či zcela jiných. Studium mě tak otrávil, že ve

výsledku ani nevím, co chci dělat. Brigádu jsem sehnala spíš díky příjemnému vystupování a orientaci na lidi.
Žaneta, 25 let

Pomohla mi praxe Nejprve jsem studovala obor český jazyk a literatura na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Studium mě naučilo pořádně dřině, biflování a tomu, že pokud chci praxi aspoň trochu blízkou oboru, musím se snažit sama. Děkala jsem opravdu všechno od korektur po psaní článků zadarmo. Později na Literární akademii, obor komunikace v médiích, jsme naopak měli praxe hodně. Už při škole jsem začala pracovat v interní komunikaci, a když pak přišla nabídka na pozici v on-line marketingu, využila jsem jí. Humanitní vzdělání může být výhodou, pokud se člověk sám snaží získat co nejvíc praxe. Mně osobně to dalo poměrně velký rozhled. Je důležité nebát se udělat krok stranou, pokud vysněná práce není, a zkusit něco podobného. Tereza, 27 let

Miloš Zeman - bijec, nebo herec?

22.9.2016 dialog.ihned.cz str. 00

Ondřej Ditrych

Miloš Zeman vystoupil na Valném shromáždění OSN s plánem boje proti mezinárodnímu terorismu. Prezident v projevu zopakoval z valné části to, co v OSN přednesl již loni.

Činnost militantních skupin inspirovaných ideologií saláfitského džihádismu - kterou prezident věcně zavádějící zkratkou označuje jako "islámský terorismus" - z globálního hlediska není zanedbatelným problémem.

Statistiky ale vyvracejí Zemanovu tezi, že je problémem rostoucím.

Prezident Zeman vystoupil na Valném shromáždění OSN s plánem boje proti terorismu. Terorismus je podle něj rakovina, která metastázuje, proto je třeba jednat. Mezinárodně. Sjednat mezinárodní konvenci, nechat vzniknout mezinárodní jednotky pod hlavičkou OSN a podnikat asymetrické útoky na logistická centra teroristů.

Prezident v projevu zopakoval z valné části to, co v OSN přednesl již loni.

Tedy jeho volání po široké koalici proti ISIS nezbudilo patrně dostatečný ohlas, byť na něm prezident podle svých slov pracoval měsíce.

Nasazení taktických uskupení mezinárodních jednotek s cílem odstranit vůdce teroristických uskupení nebylo shledáno ani za dostatečně původní na úrovni vojenských doktrín států s ISIS nebo odnožemi al-Káidy bojujícími, ani dostatečně realistické na úrovni mezinárodní.

Teroristické, podobně jako separatistické skupiny jsou vůči dekapitaci poměrně odolné – americká vláda tuto strategii proti al-Káidě, dnes rozptýlené, ale stále přežívající, uplatňuje již patnáct let – a nezřídka se v jejím důsledku stávají naopak útočnější.

Zeman v OSN zopakoval volání po aktivnějším boji s terorismem: Je třeba cílit na jeho nervová centra, ne obsazovat území - čtěte ZDE

Kromě toho bylo Zemanovo volání po široké koalici bojující proti ISIS pouhým odrazem Putinova projevu kritizujícího americkou politiku na Blízkém východě, která zazněla pouhé dny před zahájením ruské vojenské intervence v Sýrii. Navenek aby někdo konečně s ISIS zatočil; ve skutečnosti ale aby pomohl udržet u moci otrásající se režim řezníka z Damašku.

Tedy ale k projevu včerejšímu.

V Evropě v poslední době zaznamenáváme znepokojivý trend vyššího výskytu komplexních teroristických útoků i násilí páchaného osamělými střelci.

Nejenom že ale roční počet obětí těchto tragických událostí zatím nepřesáhl například průměrný počet vražd v malé a bezpečné zemi, jakou je ČR. Ve světě politickému násilí, kterému říkáme terorismus, ročně padne za oběť dvouseťnásobně víc než v celé EU. Drtivou většinou obětí teroristických útoků, soustředěných do zemí, jako je Irák, Afghánistán, Sýrie nebo Pákistán, jsou muslimové.

Činnost militantních skupin inspirovaných ideologií saláfitského džihádismu – kterou prezident věcně zavádějící zkratkou označuje jako "islámský terorismus" – z globálního hlediska není zanedbatelným problémem.

Statistiky ale vyvracejí Zemanovu tezi, že je problémem rostoucím. Násilí, nejen politicky motivovaného, se dnes ve světě odehrává výrazně méně než téměř kdykoliv v minulosti.

Větší hrozbou pro současné mezinárodně společenské uspořádání jsou dopady změn podnebí, prohlubující se ekonomická nerovnost, uzavírání se ve skořápkách uměle vytvořených národních společenství, které je třeba bránit proti domnělým vnějším nepřítelům, postfaktuální politika a tendence k postliberálnímu autoritářství, přítomné i u západních populistů...

Válka proti teroru po 11. září stále trvá, ale změnila svou tvář. Místo armád útočí električtí zabijáci z nebe - čtěte ZDE

Také nápad na oživení jednotek OSN není sám o sobě k zahození.

Rychlejší nasazení po rozhodnutí Rady bezpečnosti OSN, vyšší míra součinnosti národních jednotek vyčleněných pro účely společných operací a rámec pro poskytnutí dostatečného vybavení by nepochybně prospěly v mírových operacích OSN – kde již dnes působí na sto tisíc modrých přileb. Stěží si ale lze představit jejich uplatnění v protiteroristické operaci třeba v natolik komplexním prostředí, jako je dnešní Sýrie – kde se mnohoúrovňového konfliktu přímo účastní mimo jiné čtyři z pěti stálých členů RB OSN.

Těžko je potom možné odhadovat jeho přínos v případě méně kontroverzního možného angažmá v subsaharské Africe nebo Čadské pánvi, kde se s Boko Haram a AQIM a spřízněnými skupinami potýkají koalice regionálních států (a Francie).

Zemanovu plánu chybí síla vize a jeho autorovi kapitál, který by k prosazení této vize mohl využít.

Nelze na tomto místě uniknout srovnání s Václavem Havlem. Havel byl dramatikem politiky, jehož osobní politická váha mu umožňovala přinejmenším čas od času ovlivňovat světové dění – a zároveň, nutno dodat, ospravedlňovat neokonzervativní americkou zahraniční politiku.

Zeman je za hranicemi pouhým hercem malých rolí, jehož vystoupení na mezinárodní politické scéně těžko někoho zaujme.

Na druhé straně mu s jistotou vydobude pár minut na obrazovkách ruské státní televize.

Ondřej Ditrych přednáší o terorismu a mezinárodní bezpečnosti na Fakultě sociálních věd UK.

URL| <http://nazory.ihned.cz/c1-65448830-milos-zeman-bijec-nebo-herec>

Miloš Zeman - bijec, nebo herec?

22.9.2016 iHNed.cz str. 00

Ondřej Ditrych

Miloš Zeman vystoupil na Valném shromáždění OSN s plánem boje proti mezinárodnímu terorismu. Prezident v projevu zopakoval z valné části to, co v OSN přednesl již loni.

Činnost militantních skupin inspirovaných ideologií saláfitského džihádismu - kterou prezident věcně zavádějící zkratkou označuje jako "islámský terorismus" - z globálního hlediska není zanedbatelným problémem.

Statistiky ale vyvracejí Zemanovu tezi, že je problémem rostoucím.

Prezident Zeman vystoupil na Valném shromáždění OSN s plánem boje proti terorismu. Terorismus je podle něj rakovina, která metastázuje, proto je třeba jednat. Mezinárodně. Sjednat mezinárodní konvenci, nechat vzniknout mezinárodní jednotky pod hlavičkou OSN a podnikat asymetrické útoky na logistická centra teroristů.

Prezident v projevu zopakoval z valné části to, co v OSN přednesl již loni.

Tehdy jeho volání po široké koalici proti ISIS nezbudilo patrně dostatečný ohlas, byť na něm prezident podle svých slov pracoval měsíce.

Nasazení taktických uskupení mezinárodních jednotek s cílem odstranit vůdce teroristických uskupení nebylo shledáno ani za dostatečně původní na úrovni vojenských doktrín států s ISIS nebo odnožemi al-Káidy bojujícími, ani dostatečně realistické na úrovni mezinárodní.

Teroristické, podobně jako separatistické skupiny jsou vůči dekapitaci poměrně odolné – americká vláda tuto strategii proti al-Káidě, dnes rozptýlené, ale stále přežívající, uplatňuje již patnáct let – a nezřídka se v jejím důsledku stávají naopak útočnější.

Zeman v OSN zopakoval volání po aktivnějším boji s terorismem: Je třeba cílit na jeho nervová centra, ne obsazovat území - čtěte ZDE

Kromě toho bylo Zemanovo volání po široké koalici bojující proti ISIS pouhým odrazem Putinova projevu kritizujícího americkou politiku na Blízkém východě, která zazněla pouhé dny před zahájením ruské vojenské intervence v Sýrii. Navenek aby někdo konečně s ISIS zatočil; ve skutečnosti ale aby pomohl udržet u moci otrásající se režim řezníka z Damašku.

Ted' ale k projevu včerejšímu.

V Evropě v poslední době zaznamenáváme znepokojivý trend vyššího výskytu komplexních teroristických útoků i násilí páchaného osamělými střelci.

Nejenom že ale roční počet obětí těchto tragických událostí zatím nepřesáhl například průměrný počet vražd v malé a bezpečné zemi, jakou je ČR. Ve světě politickému násilí, kterému říkáme terorismus, ročně padne za oběť dvouseťnásobně víc než v celé EU. Drtivou většinou obětí teroristických útoků, soustředěných do zemí, jako je Irák, Afghánistán, Sýrie nebo Pákistán, jsou muslimové.

Činnost militantních skupin inspirovaných ideologií saláfitského džihádismu – kterou prezident věcně zavádějící zkratkou označuje jako "islámský terorismus" – z globálního hlediska není zanedbatelným problémem.

Statistiky ale vyvracejí Zemanovu tezi, že je problémem rostoucím. Násilí, nejen politicky motivovaného, se dnes ve světě odehrává výrazně méně než téměř kdykoliv v minulosti.

Větší hrozbou pro současné mezinárodně společenské uspořádání jsou dopady změn podnebí, prohlubující se ekonomická nerovnost, uzavírání se ve skořápkách uměle vytvořených národních společností, které je třeba bránit proti domnělým vnějším nepřítelům, postfaktuální politika a tendence k postliberálnímu autoritářství, přítomné i u západních populistů...

Válka proti teroru po 11. září stále trvá, ale změnila svou tvář. Místo armád útočí električtí zabijáci z nebe - čtěte ZDE

Také nápad na oživení jednotek OSN není sám o sobě k zahazení.

Rychlejší nasazení po rozhodnutí Rady bezpečnosti OSN, vyšší míra součinnosti národních jednotek vyčleněných pro účely společných operací a rámec pro poskytnutí dostatečného vybavení by nepochybně prospěly v mírových operacích OSN – kde již dnes působí na sto tisíc modrých přileb. Stěží si ale lze představit jejich uplatnění v protiteroristické operaci třeba v natolik komplexním prostředí, jako je dnešní Sýrie – kde se mnohoúrovňového konfliktu přímo účastní mimo jiné čtyři z pěti stálých členů RB OSN.

Těžko je potom možné odhadovat jeho přínos v případě méně kontroverzního možného angažmá v subsaharské Africe nebo Čadské pánvi, kde se s Boko Haram a AQIM a spřízněnými skupinami potýkají koalice regionálních států (a Francie).

Zemanovu plánu chybí síla vize a jeho autorovi kapitál, který by k prosazení této vize mohl využít.

Nelze na tomto místě uniknout srovnání s Václavem Havlem. Havel byl dramatikem politiky, jehož osobní politická váha mu umožňovala přinejmenším čas od času ovlivňovat světové dění – a zároveň, nutno dodat, ospravedlňovat neokonzervativní americkou zahraniční politiku.

Zeman je za hranicemi pouhým hercem malých rolí, jehož vystoupení na mezinárodní politické scéně těžko někoho zaujme.

Na druhé straně mu s jistotou vydobude pár minut na obrazovkách ruské státní televize.

Ondřej Ditrych přednáší o terorismu a mezinárodní bezpečnosti na Fakultě sociálních věd UK.

URL| <http://nazory.ihned.cz/c1-65448830-milos-zeman-bijec-nebo-herec>

ZNAČKA ŘEM V GRUZÍNSKÝCH HORÁCH

22.9.2016 Reflex str. 06 Excelent

Bela Braun

ČESKÝM DOBROVOLNICKÝM HELP-CAMPEM V THUŠSKU PROŠLO PŘES STO ZAPÁLENÝCH DRÍČŮ
Posvátná místa nepřístupná ženám. Posvátná místa nepřístupná mužům. Jedna z nejnebezpečnějších silnic na světě. A především úchvatná příroda. To v sobě skrývá TUŠETIE NEBOLI THUŠSKO, nejzapadlejší místo Gruzie, hraničící na severu s Čečenskem a na východě s Dagestánem. Už sedmým rokem se do tohoto Bohem zapomenutého regionu sjíždějí dobrovolníci z Česka, aby pomohli místním. Co dělají? No přece značkují. V tom jsme, jak známo, my Češi přece nejlepší na světě!

Nevadilo by vám trávit dovolenou dobrovolnou prací v horách, kde lišky dávají dobrou noc, kde je ve dne neúprosné vedro a v noci zase zima jako na Sibiři a kde v noci člověku krávy občas rozboří stan? Pak je pro vás český dobrovolnický Help-camp v gruzínském Thušsku jak dělaný.

Help-camp už od roku 2010 pořádá Slavomír Horák, zcestovalý vědec z katedry ruských a východoevropských studií fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Jde o čtrnáctidenní dobrovolnický tábor, jehož účastníci si veškeré náklady hradí sami. Na oplátku mohou poznat místní obyvatele a strávit zdejší pobyt smysluplnou prací.

Na Help-camp se letos vypravil i sedmnáctiletý Michal Malý, student pardubické chemické průmyslovky. „Chtěl jsem se poprvé v životě vydat na cestu do vzdálené končiny, zažít dobrodružství a poznat jinou kulturu. Původně jsem chtěl jet dál, ale rodiče mi to zatrhli. Pak jsem na cestovatelském webu Hedvábná stezka našel článek o Help-campu a hned mě zaujala fotografie tyčícího se hradu. Za pár vteřin mi bylo jasné, jak strávím prázdniny.“

Otevřená náruč Thušů

Oblast Thuška je mimořádně malebná. Dominantou mnoha zdejších vesnic jsou obranné věže, sloužící Thušům po staletí jako úkryt před nájezdníky. Nejzachovalejší z nich je pevnost Keselo ve vesnici Omalo, ležící ve výšce 2000 metrů. Na obnově jejích věží se každoročně podílí parta českých dobrovolníků, kteří zde v minulých letech dokonce narazili na vzácné nálezy z doby bronzové. „Většinu času jsem strávil na hradě Keselo při archeologických pracích. U nedaleké vesnice jsem zaznamenával GPS souřadnice významných míst a měřil čas, za jak dlouhou ujdou určité úseky. Součástí mé práce bylo právě značení turistických tras,“ vypráví nadšeně Michal Malý.

Při pobytu v Thušsku člověka napadne, že je jen otázka času, kdy do lidsky vřelého, vstřícného, donedávna turisticky opomíjeného koutu Kavkazu zamíří cestovatelé z celého světa. „Zdejší zachovaná příroda a kulturní tradice si každopádně zaslouží systematickou péči a ochranu,“ říká Michael Hošek, koordinátor mezinárodní spolupráce Krkonošského národního parku a vedoucí projektu podporovaného v Thušsku Českou rozvojovou agenturou. Cílem projektu je mimo jiné připravit plán na označení páteřních turistických tras a opravy mostků přes prudké horské řeky. „Trasy, které původně doporučovala správa národního parku, v praxi často neexistují. Třeba kvůli tomu, že na nich není most. Stávalo se nám, že jsme po třech kilometrech přišli do údolí a

zjistili, že zde cesta končí – před námi byla jen horská řeka se silným proudem. Takže hlavní úkol byl jasný: vyznačit základní trasy, zakreslit je do mapy a tu pak rozdávat turistům,“ dodává Michael Hošek. A právě tyto trasy pak v terénu dobrovolníci vyznačují.

Po počátečním obezřetném oťukávání ze strany Thušů, kteří si nejdříve nebyli jisti, zda je pro ně plán připravovaný „cizinci“ přínosný, byli Češi ve zdejší komunitě nakonec přijati s otevřenou náručí. Velkou roli v tom sehrály aktivity České rozvojové agentury, jež mimo jiné vybavila ordinaci a sanitku místního lékaře. „Thušové byli milí a štedří. Bylo vidět, že si nás váží, Češi si za těch několik let vydobyli v Thušsku skvělou pověst profesionálů. Když jsme dokupovali zásoby a zmínili, že jsme Češi, paní prodavačka nám hned nabízela pivo se slevou,“ usmívá se Hradečák Michal Malý.

Proč jsem jen nechodil do skauta...

„Překvapivě nejnáročnější prací během Help-campu pro mě bylo měření času mezi jednotlivými úseky,“ popisuje Michal Malý na mapování turistických tras.

„Zprvu jsem si myslel, že půjde o příjemnou procházku, při které si vyčistím hlavu a proslápnu nohy. To byl velký omyl! Proč jsem jenom nechodil do skauta a nenaučil se líp číst v mapě? Byl bych si tak aspoň jist, kam jdu!

Terén je tu navíc hodně náročný, a když už jsem se doplahočil do určeného cíle, musel jsem se ještě dostat stejnou cestou zpátky.“

Na své prázdninové dobrodružství ale nedá dopustit. „Dalo mi to, co mi už nikdo nikdy nemůže vzít. První zkušenost s cestou do zahraničí na vlastní pěst, setkání s odlišnou kulturou, spoustu zkušeností, jiný pohled na svět a nové známé. A také báječné vzpomínky na to, jak jsem jen tak vyrazil dělat něco užitečného do nádherných kavkazských hor, kde se s pár slovíčky z ruštiny a trochou alkoholu člověk na všem dohodne.“

To by vám mohlo stačit jako pozvánka na netradiční dovolenou, na niž se můžete vydat jako úplně první a oslnit své známé, zrudnělé věčným válením na Sardinii a Mallorce. Zásluhou českých dobrovolníků jsou nyní skoro všechny thušské trasy vyznačeny, příští rok zbývá už jen dodělat rozcestníky.

Od jara se budou turistům rozdávat mapy s vyznačenými a popsány trasami. V loňském roce do regionu zavítalo přes 11 000 domácích a zahraničních turistů, včetně spousty Čechů.

Až budete bloudit po hřebenech Národního parku Thušsko, jehož vrcholky dosahují čtyř a půl tisíce metrů, práci českých dobrovolníků rozhodně oceníte. Vrhli se do ní se zapálením a vášní. I proto jsou v ní nejlepší na světě.

Nejlepší turistické značení je v Česku! Systém turistického značení v České republice je považován za nejspolehlivější a nejpracovanější nejen v Evropě, ale i na světě. Česko má nejhustší síť turistického značení ze zemí Evropské unie: 488,6 km na 1000 km². První pěší turistická trasa Klubu českých turistů vznikla 11. května 1889, kdy „označovací družstvo“ spojilo červenou značkou Štěchovice a Svatojánské proudy. Značení provádějí již od počátků bezplatně dobrovolníci vyškolení a organizovaní v klubech turistů – značkaři. Více na www.kct.cz.

Dovolenou lze strávit prací a pomocí Help-camp je zastřešující označení pro dobrovolnické aktivity organizované Klubem Hedvábné stezky s trochu odlišnou filozofií i a možnostmi než klasické workcampy. Asi největší výběr workcampů najdete na stránkách belgické organizace Service Civil International – Volunteering for Peace, která sdružuje organizace pořádající help-campy po celém světě, včetně ČR. Momentálně si můžete vybrat ze 160 akcí v desítkách zemí světa. V ČR letos oslavila 25. narozeniny nevládka INEX-SDA, jež spolupracuje se 140 partnerskými organizacemi v sedmdesáti zemích světa. Obvyklá pracovní doba workcampů je šest hodin denně, pět dní v týdnu a jejich zaměření je pestré: od stavební, renovační či archeologické práce přes práci v přírodě nebo na farmách až po kulturní aktivity, jako je třeba organizace hudebního festivalu. Pro dobrovolnickou práci na pracovních táborech není nutná zvláštní kvalifikace nebo předchozí zkušenosti, důležitá je především motivace. Nejčastější věk dobrovolníků? Osmnáct až 26 let.

Foto autor| Foto: Michal Malý

Foto popis| Podle BBC byla cesta do Thušska vyhlášena jednou z nejnebezpečnějších na světě. Řidiči, kteří po této trase, plně strmých roklí, jezdí, jsou svérázní a heslem o zákazu alkoholu za volantem se rozhodně neřídí.

Foto popis| Romantiku stírdá nebezpečí. Pracovní náplň českých dobrovolníků byla i oprava starých mostků přes strmé rokly.

Foto popis| Gruzínci se v Thušsku nakonec rozhodli pro jiný než český systém. Značku kombinující švýcarský a německý model na snímku maluje Michal Malý.

Značkařem v gruzínských horách

22.9.2016 reflex.cz str. 00 Hlavní články

Posvátná místa nepřístupná ženám. Posvátná místa nepřístupná mužům. Jedna z nejnebezpečnějších silnic na světě. A především úchvatná příroda. To v sobě skrývá TUŠETIE NEBOLI THUŠSKO, nejzapadlejší místo Gruzie, hraničící na severu s Čečenskem a na východě s Dagestánem. Už sedmým rokem se do tohoto Bohem zapomenutého regionu sjíždějí dobrovolníci z Česka, aby pomohli místním. Co dělají? No přece značkují. V tom jsme, jak známo, my Češi přece nejlepší na světě!

Nevadilo by vám trávit dovolenou dobrovolnou prací v horách, kde lišky dávají dobrou noc, kde je ve dne neúprosné vedro a v noci zase zima jako na Sibiři a kde v noci člověku krásy občas rozboří stan? Pak je pro vás český dobrovolnický Help-camp v gruzínském Thušsku jak dělaný.

Help-camp už od roku 2010 pořádá Slavomír Horák, zcestovalý vědec z katedry ruských a východoevropských studií fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Jde o čtrnáctidenní dobrovolnický tábor, jehož účastníci si veškeré náklady hradí sami. Na oplátku mohou poznat místní obyvatele a strávit zdejší pobyt smysluplnou prací.

Na Help-camp se letos vypravil i sedmnáctiletý Michal Malý, student pardubické chemické průmyslovky. „Chtěl jsem se poprvé v životě vydat na cestu do vzdálené končiny, zažít dobrodružství a poznat jinou kulturu. Původně jsem chtěl jet dál, ale rodiče mi to zatrhli. Pak jsem na cestovatelském webu Hedvábná stezka našel článek o Help-campu a hned mě zaujala fotografie tyčícího se hradu. Za pár vteřin mi bylo jasné, jak strávím prázdniny.“

Otevřená náruč Thušů

Oblast Thušska je mimořádně malebná. Dominantou mnoha zdejších vesnic jsou obranné věže, sloužící Thušům po staletí jako úkryt před nájezdníky. Nejzachovalejší z nich je pevnost Keselo ve vesnici Omalo, ležící ve výšce 2000 metrů. Na obnově jejích věží se každoročně podílí parta českých dobrovolníků, kteří zde v minulých letech dokonce narazili na vzácné nálezy z doby bronzové. „Většinu času jsem strávil na hradě Keselo při archeologických pracích. U nedaleké vesnice jsem zaznamenával GPS souřadnice významných míst a měřil čas, za jak dlouho ujdu urči-té úseky. Součástí mé práce bylo právě značení turistických tras,“ vypráví nadšeně Michal Malý.

Při pobytu v Thušsku člověka napadne, že je jen otázka času, kdy do lidsky vřelého, vstřícného, donedávna turisticky opomíjeného koutu Kavkazu zamíří cestovatelé z celého světa. „Zdejší zachovaná příroda a kulturní tradice si každopádně zaslouží systematickou péči a ochranu,“ říká Michael Hošek, koordinátor mezinárodní spolupráce Krkonošského národního parku a vedoucí projektu podporovaného v Thušsku Českou rozvojovou agenturou. Cílem projektu je mimo jiné připravit plán na označení páteřních turistických tras a opravy mostků přes prudké horské řeky. „Trasy, které původně doporučovala správa národního parku, v praxi často neexistují. Třeba kvůli tomu, že na nich není most. Stávalo se nám, že jsme po třech kilometrech přišli do údolí a zjistili, že zde cesta končí – před námi byla jen horská řeka se silným proudem. Takže hlavní úkol byl jasný: vyznačit základní trasy, zakreslit je do mapy a tu pak rozdávat turistům,“ dodává Michael Hošek. A právě tyto trasy pak v terénu dobrovolníci vyznačují.

Po počátečním obezřetném oťukávání ze strany Thušů, kteří si nejdříve nebyli jisti, zda je pro ně plán připravovaný „cizinci“ přínosný, byli Češi ve zdejší komunitě nakonec přijati s otevřenou náručí. Velkou roli v tom sehrály aktivity České rozvojové agentury, jež mimo jiné vybavila ordinaci a sanitku místního lékaře. „Thušové byli milí a štědrí. Bylo vidět, že si nás váží, Češi si za těch několik let vydobyli v Thušsku skvělou pověst profesionálů. Když jsme dokupovali zásoby a zmínili, že jsme Češi, paní prodavačka nám hned nabízela pivo se slevou,“ usmívá se Hradečák Michal Malý.

Proč jsem jen nechodil do skauta...

„Překvapivě nejnáročnější prací během Help-campu pro mě bylo měření času mezi jednotlivými úseky,“ popisuje Michal Malý na mapování turistických tras. „Zprvu jsem si myslel, že půjde o příjemnou procházku, při které si vyčistím hlavu a prošlápnu nohy. To byl velký omyl! Proč jsem jenom nechodil do skauta a nenaučil se líp číst v

mapě? Byl bych si tak aspoň jist, kam jdu! Terén je tu navíc hodně náročný, a když už jsem se doplahočil do určeného cíle, musel jsem se ještě dostat stejnou cestou zpátky.“

Na své prázdninové dobrodružství ale nedá dopustit. „Dalo mi to, co mi už nikdo nikdy nemůže vzít. První zkušenost s cestou do zahraničí na vlastní pěst, setkání s odlišnou kulturou, spousta zkušeností, jiný pohled na svět a nové známé. A také báječné vzpomínky na to, jak jsem jen tak vyrazil dělat něco užitečného do nádherných kavkazských hor, kde se s pár slovíčky z ruštiny a trochou alkoholu člověk na všem dohodne.“

To by vám mohlo stačit jako pozvánka na netradiční dovolenou, na niž se můžete vydat jako úplně první a oslnit své známé, znučené věčným válením na Sardinii a Mallorce. Záslouhou českých dobrovolníků jsou nyní skoro všechny thušské trasy vyznačeny, příští rok zbývá už jen dodělat rozcestníky. Od jara se budou turistům rozdávat mapy s vyznačenými a popsány trasami. V loňském roce do regionu zavítalo přes 11 000 domácích a zahraničních turistů, včetně spousty Čechů.

Až budete bloudit po hřebenech Národního parku Thuško, jehož vrcholky dosahují čtyř a půl tisíce metrů, práci českých dobrovolníků rozhodně oceníte. Vrhli se do ní se zapálením a vášní. I proto jsou v ní nejlepší na světě.

Nejlepší turistické značení je v Česku!

Systém turistického značení v České republice je považován za nejspolehlivější a nejpropracovanější nejen v Evropě, ale i na světě. Česko má nejhustší síť turistického značení ze zemí Evropské unie: 488,6 km na 1000 km². První pěší turistická trasa Klubu českých turistů vznikla 11. května 1889, kdy „označovací družstvo“ spojilo červenou značkou Štěchovice a Svatojánské proudy. Značení provádějí již od počátků bezplatně dobrovolníci vyškolení a organizovaní v klubech turistů – značkaři. Více na www.kct.cz.

Dovolenou lze strávit prací a pomocí

Help-camp je zastřešující označení pro dobrovolnické aktivity organizované Klubem Hedvábné stezky s trochu odlišnou filozofií a možnostmi než klasické workcampy. Asi největší výběr workcampů najdete na stránkách belgické organizace Service Civil International – Volunteering for Peace, která sdružuje organizace pořádající help-campy po celém světě, včetně ČR. Momentálně si můžete vybrat ze 160 akcí v desítkách zemí světa. V ČR letos oslavila 25. narozeniny nevládka INEX-SDA, jež spolupracuje se 140 partnerskými organizacemi v sedmdesáti zemích světa. Obvyklá pracovní doba workcampů je šest hodin denně, pět dní v týdnu a jejich zaměření je pestré: od stavební, renovační či archeologické práce přes práci v přírodě nebo na farmách až po kulturní aktivity, jako je třeba organizace hudebního festivalu. Pro dobrovolnickou práci na pracovních táborech není nutná zvláštní kvalifikace nebo předchozí zkušenosti, důležitá je především motivace. Nejčastější věk dobrovolníků? Osmnáct až 26 let.

URL| <http://www.reflex.cz/clanek/74882/znackarem-v-gruzinskyh-horach>

Výsledky ruských voleb potvrdila ústřední komise. Jednotné Rusko má ústavní většinu

23.9.2016 zpravy.rozhlas.cz str. 00 evropa
Martin Dorazín

Ruská ústřední volební komise potvrdila výsledky parlamentních voleb. Podle úřadu bylo hlasování legitimní a transparentní, a to i přes případy volebních podvodů. Komise také oznámila konečné výsledky voleb a rozdělení mandátů v dolní komoře parlamentu. Strana Jednotné Rusko získala ústavní většinu.

Volební komise zajistily transparentnost a otevřenost voleb, konstatovala předsedkyně ruské ústřední volební komise Ella Pamfilová. Předsedkyně nicméně oznámila, že komise zrušila výsledky voleb v devíti okresech. Očekává prý, že úřad bude podobně reagovat ještě v řadě dalších případů. Slíbila ale, že její úřad vyšetří všechny stížnosti a udělá vše pro to, aby viníci volebních machinací byli hnáni k zodpovědnosti. Ruská vládní strana Jednotné Rusko v nedávných volbách do Státní dumy potvrdila své prakticky monopolní postavení. Získala 343 ze 450 mandátů. Ve svých patnáctiletých dějinách tak zaznamenala největší volební úspěch. Oproti

minulým volbám má kremelská strana například o 105 mandátů více. V Dumě budou dále zastoupeni komunisté s 42 poslanci, strana nacionalisty Vladimíra Žirinovského s 39 poslanci a socialisté ze Spravedlivého Ruska s 23 poslanci. Z mimoparlamentních stran se do Státní dumy dostal jeden poslanec za nacionalistickou stranu Vlast a jeden za Občanskou platformu. Poslanecký mandát získal ještě jeden politik. Navrhl se sám, ale je členem Jednotného Ruska, takže to je de facto další hlas pro tuto vládnoucí stranu. Volební účast nepřekročila hranici 50 procent, zůstala na 47,9 procenta. V řadě velkých měst včetně Moskvy byla ještě výrazně nižší. „Čím nižší volební účast, tím větší prostor pro mrtvé duše,“ komentoval před časem pro Zpravodajský web Českého rozhlasu politolog Jan Šír z Katedry ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd University Karlovy v Praze. Manipulace médií, tlak úřadů i omezování práv. OBSE kritizuje Rusko za volební nesrovnalosti Mrtvé duše, kolotoče a znechucení voliči. 'Jednotnému Rusku hraje nízká účast do karet' Ruské volby vyhrálo Jednotné Rusko, ukazují předběžné výsledky. Uspěli i komunisté či Žirinovskij

URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1652773

Z naší kavárny musí hosté a herci odcházet s dobrou náladou

23.9.2016 denik.cz str. 00 Praha

Andrea Karlíková

Praha /FOTOGALERIE/ - Divadelní kavárny byly vždy místem, kde se lidé mohli setkávat se svými oblíbenými herci. V kavárně Studio DVA na Václavském náměstí platí, že k setkávání navíc patří kvalitně připravená káva a dobré jídlo.

"

To, že tato stylová kavárna v pasáži Paláce Fenix má co do činění se zdejším divadlem, je patrné na první pohled: skrz prosklenou výlohu nelze přehlédnout uhrančivý pohled Karla Rodena, jehož portrét visí nad masivním dřevěným stolem, umístěným hned u vchodu do kavárny. Po celém prostoru kavárny pak visí fotografie dalších herců z divadla Studio DVA, jako například Evy Holubové, Ivany Chýlkové, Jany Krausové nebo Kryštofa Hádky.

Kavárna je otevřena sedm dní v týdnu

Vždy před představením a po představení je kavárna nejvíc vytížená. Ovšem na rozdíl od mnohých jiných divadelních kaváren neslouží pouze či především pro návštěvníky divadla a herce. Otevřeno je tu sedm dní v týdnu od rána do nočních hodin a s oblibou sem chodí turisté a milovníci výběrové kávy.

„Rok trvalo, než si lidé zvykli a začali sem chodit pravidelně,“ říká provozovatel kavárny Studio DVA Ladislav Joska, který kavárnu otevíral před dvěma lety spolu s producentem divadla Michalem Hrubým. Koncepce podniku se za tu dobu značně proměnila.

Kromě zmrzliny si vše připravují sami

„Zpočátku to byla víc kavárna, která fungovala spíš pro návštěvníky divadla před představením. Postupně se z ní stala kavárna s výběrovou kávou, kde se však můžete i kvalitně a dobře najíst,“ dodává Ladislav Joska, který má za sebou dvanáctileté zkušenosti z gastronomie.

Jídelní i nápojový lístek odpovídá celodenní otevírací době: nechybí snídaňové i obědové menu, stálé menu i něco malého k zakousnutí přes den, zákusky a koláče, kromě zmrzliny, kterou odebírají od zmrzlinárny Angelato, si vše připravují sami.

Z nápojů má host na výběr z domácích limonád, kvalitních vín či plzeňského piva. Dokáží majitelé při takové šíři nabídky pohlídat ještě kvalitu kávy? „Stoprocentní káva je tady samozřejmostí, a stejně tak se snažíme být stoprocentní i v kuchyni a v servisu,“ odpovídá pohotově provozovatel podniku.

Chodí sem herci mezi zkouškami

Počátkem tohoto roku divadlo a kavárna Studio DVA hostily soutěž Barista roku a staly se tak centrem všech milovníků výběrové kávy. Oba majitelé kavárny se shodují na tom, že důvěra a přátelské vztahy jsou klíčem k úspěchu jejich podnikání.

„To co mě tady vlastně nejvíc baví, je ta symbióza, protože naši herci se lidí nijak nestrání, že by třeba chtěli mít separovanou místnost, ale velmi přirozeně zde tráví pracovní čas mezi zkouškami a chodí sem i ve svém volnu,“ uvažuje pozitivně naladěný Michal Hrubý, podle kterého se emoce z divadla přenáší i do kavárny a hosté to tu vědomě i nevědomě cítí.

Architektka zvládla interiér na výbornou

Kavárna Studio DVA oslaví letos druhé výročí. Oba majitelé mají ještě v živé paměti, jaké shony doprovázely otevření, které zvládli najednou se nad tím oba podiví za tři týdny. Z cukrárny, která zde fungovala před tím, se narychlo stala stylová kavárna, kterou ozvláštňuje netypický bar z dřevěných palet.

„Za interiér kavárny vděčíme architektce a kamarádce Tereze Dvořákové, která od nás dostala jediné zadání: finanční a časový limit. Myslím, že to zvládla na výbornou. Kavárna pro ni představuje i jakousi vizitku, od té doby pracovala i pro několik herců, kterým se její práce líbila,“ říká producent divadla Michal Hrubý.

Kavárna naladí návštěvníky na dobrou náladu

Nejdůležitější ale bylo vytvořit fungující tým lidí a to byla práce Ladislava Josky. Jaké předpoklady vlastně člověk musí mít, aby sem jako zaměstnanec zapadl? „Musí být optimistický a komunikativní,“ říká Ladislav Joska, který stejně jako Michal Hrubý srší nakažlivým elánem.

Obsluha divadelní kavárny má totiž ještě jeden důležitý úkol: musí hosty a herce, kteří si dopřejí malé občerstvení před představením, naladit tak, aby do divadla odcházeli s dobrou náladou.

Ladislav JoskaVěk: 31 let

Vzdělání: Fakulta sociálních věd UK

Co mě baví nejvíce: rozdávat radost a smích

Co bych doporučil: salsiccia (klobásky) od pana Kšány s carpacciem z červené řepy a rukolou

Michal HrubýVěk: 41

Vzdělání: DAMU, katedra produkce

Co mě nejvíc baví: Plnit sny sobě, a tím i druhým

Co bych doporučil: Toast s avokádem, rajčaty, chilli a dýňovými semínky

Čtěte také: V Kofárně se dobře klábosí s baristy"

URL| <http://www.denik.cz/praha/z-nasi-kavarny-musi-hoste-a-herci-odchazet-s-dobrou-naladou-20160923.html>

Z naší kavárny musí hosté a herci odcházet s dobrou náladou

23.9.2016 prazsky.denik.cz str. 00 Příběh Pražana

Andrea Karlíková

Praha /FOTOGALERIE/ - Divadelní kavárny byly vždy místem, kde se lidé mohli setkávat se svými oblíbenými herci. V kavárně Studio DVA na Václavském náměstí platí, že k setkávání navíc patří kvalitně připravená káva a dobré jídlo.

"To, že tato stylová kavárna v pasáži Paláce Fenix má co do činění se zdejším divadlem, je patrné na první pohled: skrz prosklenou výlohu nelze přehlédnout uhrančivý pohled Karla Rodena, jehož portrét visí nad masivním dřevěným stolem, umístěným hned u vchodu do kavárny. Po celém prostoru kavárny pak visí fotografie dalších herců z divadla Studio DVA, jako například Evy Holubové, Ivany Chýlkové, Jany Krausové nebo Kryštofa Hádky.

Kavárna je otevřena sedm dní v týdnu

Vždy před představením a po představení je kavárna nejmíc vytížená. Ovšem na rozdíl od mnohých jiných divadelních kaváren neslouží pouze či především pro návštěvníky divadla a herce. Otevřeno je tu sedm dní v týdnu od rána do nočních hodin a s oblibou sem chodí turisté a milovníci výběrové kávy.

„Rok trvalo, než si lidé zvykli a začali sem chodit pravidelně,“ říká provozovatel kavárny Studio DVA Ladislav Joska, který kavárnu otevíral před dvěma lety spolu s producentem divadla Michalem Hrubým. Koncepce podniku se za tu dobu značně proměnila.

Kromě zmrzliny si vše připravují sami

„Zpočátku to byla víc kavárna, která fungovala spíš pro návštěvníky divadla před představením. Postupně se z ní stala kavárna s výběrovou kávou, kde se však můžete i kvalitně a dobře najíst,“ dodává Ladislav Joska, který má za sebou dvanáctileté zkušenosti z gastronomie.

Jídelní i nápojový lístek odpovídá celodenní otevírací době: nechybí snídaňové i obědové menu, stálé menu i něco malého k zakousnutí přes den, zákusky a koláče, kromě zmrzliny, kterou odebírají od zmrzlinárny Angelato, si vše připravují sami.

Z nápojů má host na výběr z domácích limonád, kvalitních vín či plzeňského piva. Dokáží majitelé při takové šíři nabídky pohlídat ještě kvalitu kávy? „Sto procentní káva je tady samozřejmostí, a stejně tak se snažíme být sto procentní i v kuchyni a v servisu,“ odpovídá pohotově provozovatel podniku.

Chodí sem herci mezi zkouškami

Počátkem tohoto roku divadlo a kavárna Studio DVA hostily soutěž Barista roku a staly se tak centrem všech milovníků výběrové kávy. Oba majitelé kavárny se shodují na tom, že důvěra a přátelské vztahy jsou klíčem k úspěchu jejich podnikání.

„To co mě tady vlastně nejmíc baví, je ta symbióza, protože naši herci se lidí nijak nestraní, že by třeba chtěli mít separovanou místnost, ale velmi přirozeně zde tráví pracovní čas mezi zkouškami a chodí sem i ve svém volnu,“ uvažuje pozitivně naladěný Michal Hrubý, podle kterého se emoce z divadla přenáší i do kavárny a hosté to tu vědomě i nevědomě cítí.

Architektka zvládla interiér na výbornou

Kavárna Studio DVA oslaví letos druhé výročí. Oba majitelé mají ještě v živé paměti, jaké shony doprovázely otevření, které zvládli najednou se nad tím oba podiví za tři týdny. Z cukrárny, která zde fungovala před tím, se narychlo stala stylová kavárna, kterou ozvláštňuje netypický bar z dřevěných palet.

„Za interiér kavárny vděčíme architektce a kamarádce Tereze Dvořákové, která od nás dostala jediné zadání: finanční a časový limit. Myslím, že to zvládla na výbornou. Kavárna pro ni představuje i jakousi vizitku, od té doby pracovala i pro několik herců, kterým se její práce líbila,“ říká producent divadla Michal Hrubý.

Kavárna naladí návštěvníky na dobrou náladu

Nejdůležitější ale bylo vytvořit fungující tým lidí a to byla práce Ladislava Josky. Jaké předpoklady vlastně člověk musí mít, aby sem jako zaměstnanec zapadl? „Musí být optimistický a komunikativní,“ říká Ladislav Joska, který stejně jako Michal Hrubý srší nakažlivým elánem.

Obsluha divadelní kavárny má totiž ještě jeden důležitý úkol: musí hosty a herce, kteří si dopřejí malé občerstvení před představením, naladit tak, aby do divadla odcházeli s dobrou náladou.

Ladislav JoskaVěk: 31 letVzdělání: Fakulta sociálních věd UKCo mě baví nejmíc: rozdávat radost a smíchCo bych doporučil: salsiccia (klobásky) od pana Kšány s carpacciem z červené řepy a rukolouMichal HrubýVěk:

41Vzdělání: DAMU, katedra produkceCo mě nejmíc baví: Plnit sny sobě, a tím i druhýmCo bych doporučil: Toast s avokádem, rajčaty, chilli a dýňovými semínky

Čtěte také: V Kofárně se dobře klábosí s baristy"

URL| <http://prazsky.denik.cz/pribeh-prazana/z-nasi-kavarny-musi-hoste-a-herci-odchazet-s-dobrou-naladou-20160923.html>

Z naší kavárny musí hosté a herci odcházet s dobrou náladou

23.9.2016 Pražský deník str. 03 Praha / Pražské kavárny

ANDREA KARLÍKOVÁ

Divadelní kavárny byly vždy místem, kde se lidé mohli setkávat se svými oblíbenými herci. V kavárně Studio DVA na Václavském náměstí platí, že k setkávání navíc patří kvalitně připravená káva a dobré jídlo.

To, že tato stylová kavárna v pasáži Paláce Fenix má co do činění se zdejším divadlem, je patrné na první pohled: skrz prosklenou výlohu nelze přehlédnout uhrančivý pohled Karla Rodena, jehož portrét visí nad

masivním dřevěným stolem, umístěným hned u vchodu do kavárny. Po celém prostoru kavárny pak visí fotografie dalších herců z divadla Studio DVA, jako například Evy Holubové, Ivany Chýlkové, Jany Krausové nebo Kryštofa Hádky.

Vždy před představením a po představení je kavárna nejméně vytížená. Ovšem na rozdíl od mnohých jiných divadelních kaváren neslouží pouze či především pro návštěvníky divadla a herce. Otevřeno je tu sedm dní v týdnu od rána do nočních hodin a s oblibou sem chodí turisté a milovníci výběrové kávy.

„Rok trvalo, než si lidé zvykli a začali sem chodit pravidelně,“ říká provozovatel kavárny Studio DVA Ladislav Joska, který kavárnu otevíral před dvěma lety spolu s producentem divadla Michalem Hrubým. Konceptu podniku se za tu dobu značně proměnila.

„Zpočátku to byla víc kavárna, která fungovala spíš pro návštěvníky divadla před představením. Postupně se z ní stala kavárna s výběrovou kávou, kde se však můžete i kvalitně a dobře najíst,“ dodává Ladislav Joska, který má za sebou dvanáctileté zkušenosti z gastronomie.

Jídelní i nápojový lístek odpovídá celodenní otevírací době: nechybí snídaňové i obědové menu, stálé menu i něco malého k zakousnutí přes den, zákusky a koláče, kromě zmrzliny, kterou odebírají od zmrzlinárny Angelato, si vše připravují sami. Z nápojů má host na výběr z domácích limonád, kvalitních vín či plzeňského piva. Dokáží majitelé při takové šíři nabídky pohlídat ještě kvalitu kávy? „Stoprocentní káva je tady samozřejmostí, a stejně tak se snažíme být stoprocentní i v kuchyni a v servisu,“ odpovídá pohotově provozovatel podniku.

Počátkem tohoto roku divadlo a kavárna Studio DVA hostily soutěž Barista roku a staly se tak centrem všech milovníků výběrové kávy. Oba majitelé kavárny se shodují na tom, že důvěra a přátelské vztahy jsou klíčem k úspěchu jejich podnikání. „To co mě tady vlastně nejméně baví, je ta symbióza, protože naši herci se lidí nijak nestrání, že by třeba chtěli mít separovanou místnost, ale velmi přirozeně zde tráví pracovní čas mezi zkouškami a chodí sem i ve svém volnu,“ uvažuje pozitivně naladěný Michal Hrubý, podle kterého se emoce z divadla přenáší i do kavárny a hosté to tu vědomě i nevědomě cítí.

Kavárna Studio DVA oslaví letos druhé výročí.

Oba majitelé mají ještě v živé paměti, jaké shony doprovázely otevření, které zvládli – najednou se nad tím oba podívají – za tři týdny. Z cukrárny, která zde fungovala před tím, se narychlo stala stylová kavárna, kterou ozvláštňuje netypický bar z dřevěných palet.

„Za interiér kavárny vděčíme architektce a kamarádce Tereze Dvořákové, která od nás dostala jediné zadání: finanční a časový limit.“

Myslím, že to zvládla na výbornou. Kavárna pro ni představuje i jakousi vizitku, od té doby pracovala i pro několik herců, kterým se její práce líbila,“ říká producent divadla Michal Hrubý.

Nejdůležitější ale bylo vytvořit fungující tým lidí a to byla práce Ladislava Josky. Jaké předpoklady vlastně člověk musí mít, aby sem jako zaměstnanec zapadl? „Musí být optimistický a komunikativní,“ říká Ladislav Joska, který stejně jako Michal Hrubý srší nakažlivým elánem. Obsluha divadelní kavárny má totiž ještě jeden důležitý úkol: musí hosty a herce, kteří si dopřejí malé občerstvení před představením, naladit tak, aby do divadla odcházeli s dobrou náladou.

Michal Hrubý producent Studia DVA „Naši herci se lidí nijak nestrání, chodí do kavárny

i ve svém volnu.“

Ladislav Joska Věk: 31 let Vzdělání: Fakulta sociálních věd UK Co mě baví nejvíce: rozdávat radost a smích Co bych doporučil: salsiccia (klobásky) od pana Kšány s carpacciem z červené řepy a rukolou Michal Hrubý Věk: 41 Vzdělání: DAMU, katedra produkce Co mě nejméně baví: Plnit sny sobě, a tím i druhým Co bych doporučil: Toast s avokádem, rajčaty, chilli a dýňovými semínky

Foto autor| Foto: Deník/Dimír Šťastný

Foto autor| Foto: Deník/Dimír Šťastný

Foto popis| DIVADELNÍ KAVÁRNA . Nejvíce vytížená je kavárna před představením a po představení Studia DVA. Na rozdíl od mnohých jiných divadelních kaváren však neslouží pouze pro návštěvníky divadla a herce. Otevřeno je tu sedm dní v týdnu od rána do nočních hodin.

Foto popis| LADISLAV JOSKA A MICHAL HRUBÝ před divadelním Studiem DVA.

Region| Střední Čechy

PSYCHOLOGICKÁ VÁLKA PROTI KOUŘENÍ ODBARTOVALA

23.9.2016 Strategie str. 18 Téma

Jan Podaný

I KDYŽ TO V TRAFIKÁCH NENÍ JEŠTĚ PŘÍLIŠ VIDĚT, UŽ BRZY JE ZAPLAVÍ CIGARETOVÉ KRABÍČKY S REÁLNÝMI ODBARTOVALÝMI FOTOGRAFIEMI. PŘIKAZUJE TO NOVELA ZÁKONA O POTRAVINÁCH A TABÁKOVÝCH VÝROBCÍCH, KTERÁ ZAČALA PLATIT 7. ZÁŘÍ.

Česko se řadí mezi země, kde se ve srovnání s jinými státy kouří o trochu více. Podle studie Global Youth Tobacco Survey holduje cigaretám zhruba čtvrtina populace. Podobně jsou na tom třeba Francouzi, na druhé straně ve Skandinávii je to v případě Finska a Norska 17 procent, v USA a Austrálii 14 a v Kanadě dokonce jen 12 procent. Mladiství ve věku od 13 do 15 let se na domácím byznysu s tabákem podílejí zhruba třetinou. Zatímco u chlapců je to 28, u dívek dokonce 33 procent.

Navzdory předpokladu, že bohatší lidé si mohou každodenně dovolit častější přísun nikotinu, situace je ve skutečnosti přesně opačná. Šetření Státního zdravotnického ústavu prokázalo, že nejvíce denních kuřáků je ve skupině s nejnižšími příjmy. Podíl těch, kteří pracují v prestižních manažerských pozicích, je zhruba jen pětinový.

Také proto stát přistoupil ke kroku, který má mladistvé a socioekonomicky slabé skupiny obyvatel od kouření odradit. Plíce postižené rakovinou, kapesník potřísněný krví či viditelný vývod z krku starší osoby jsou na krabíčkách cigaret nově doplněny claimy, že kouření způsobuje rakovinu plic v devíti z deseti případů nebo že způsobuje rakovinu úst a krku.

„Cílem tohoto opatření je snížit výskyt užívání tabákových výrobků, minimalizovat počet osob, které tyto výrobky začínají užívat, a především zastavit nárůst prevalence užívání tabáku u dětí a mladistvých,“ vysvětlila Strategii Markéta Ježková z ministerstva zemědělství, jež má uvedenou oblast na starosti. Domácí instituce se přitom odvolávají na výzkumy EU, které prý změnu vzhledu cigaretové krabíčky považují za dostatečný důvod, aby se u nás začal počet kuřáků postupně snižovat.

VYDĚSIT A ZHNUSIT

Už nyní je jasné, že změna nebude „bolet“ pouze kuřáky, ale také samotné výrobce. Jednorázové náklady na nové označení se podle důvodové zprávy zákona, který novinku upravuje, pohybují mezi 200 až 300 miliony korun. K tomu je navíc nutno přičíst každoroční navýšení o dalších 50 milionů.

Většina veřejnosti se shoduje, že fotografie působí opravdu odpudivě a jistě přimějí přinejmenším k zamyšlení, zda s kouřením neskončit anebo vůbec nezačínat. Stát nicméně nechce prozradit, co přesně má být výsledkem těchto snah.

„Odhad snížení objemu prodeje a tržeb nelze uvést. Jedná se o interní informaci,“ odpovědělo ministerstvo zemědělství na dotaz redakce. Jeho kroky mají ovšem podporu ministerstva zdravotnictví.

„Uvádění kombinovaných zdravotních doporučení na tabákových výrobcích rozhodně patří mezi účinná opatření pomáhající snižovat počty kuřáků. To dokládají jak zahraniční zkušenosti, tak odborné zdroje. Zvětšení plochy těchto varování, doplnění obrázků a informací o službách pro odvykání kouření by měly mít větší dopad než stávající textová varování,“ tvrdí Ladislav Šticha, tiskový mluvčí ministerstva zdravotnictví.

Na zahraniční studie se odvolává rovněž Eduard Piňos, strategic planner agentury Ogilvy Prague, jež dlouhodobě pracuje pro British American Tobacco. „Studie amerického ministerstva zdravotnictví a další studie ze zemí jako Singapur, Austrálie, Thajsko či Velká Británie poměrně jasně ukazují, že odstrašující fotografie mají větší efekt než varovné nápisy. Samotný efekt je však tak trochu teoretický – většina studií mluví o intenci kuřáků přestat kouřit a o vlivu na nekuřáky, aby se drželi od cigaret dále,“ vysvětluje Piňos. MARNÁ SNAHA

Jednotlivé analýzy v zásadě nedokazují, že by kampaně na počty kuřáků měly konkrétnější dopad. Totéž platí i tam, kde byla tabáková reklama zakázána úplně. Na Slovensku byla tato propagace v roce 2001 povolena jen v místech prodeje. Podle zástupců Imperial Tobacco Slovakia to způsobilo pouze zvýšení spotřebních daní a rostoucí počet cigaret pašovaných ze zahraničí. V Itálii a Portugalsku, kde začal zákaz reklamy na cigarety platit v roce 1978, byl o deset let později proveden výzkum, do jaké míry se podařilo veřejnost ovlivnit. Ukázalo se, že v obou zemích počet kuřáků narostl o více než sedm procent!

Jinou zemí, kde se pokouší cigarety chtivě „umravnit“, je Rusko. A to prostřednictvím zákazu kouření na veřejných místech a regulací propagace v tisku, televizi a v rozhlase. Přesto se tam nikotinu pořád drží zhruba dvě třetiny populace. Regulátoři jsou velice aktivní rovněž v Norsku, Finsku, Brazílii, Chile, Egyptě, Kazachstánu, Malajsii či v Thajsku. Konkrétní výsledky těchto omezení jsou však veřejnosti zpravidla utajeny.

V průzkumech se často ukazuje, že část kuřáků, zejména těch méně závislých, má dojem, že se varování týkají jen těch, kteří kouří opravdu hodně. Dalším faktem je, že pokud se obrázky neobměňují, dochází k efektu „slepoty“ a účinnost klesá.

Podle Piňose mohou varovné nápisy na krabičkách cigaret zapůsobit především u kuřáků v rodinách nebo u těhotných žen. Experti na kouření jsou přesvědčeni, že nové obrázky a nápisy způsobí zvýšený prodej různých obalů cigaretových krabiček, jaké představují třeba kovové či kožené krabičky, na nichž může pak i vzniknout nový komunikační prostor pro branding v podobě reklamních předmětů.

Odborníci proto spíše volají po jiných řešeních, jako je zákaz kouření na veřejných místech, a to především v restauračních zařízeních. Díky tomu bude na jedné straně zachována svoboda v podobě rozhodnutí spotřebitele konzumovat něco, co prokazatelně škodí jeho zdraví, na druhou stranu tím nebude ohrožovat své okolí.

Protože není jasné, jak moc dokážou nové obaly od cigaret odradit, rozhodl se stát bojovat i prostřednictvím dalších komunikačních kanálů.

Municí proti kuřákům mají být nové webové stránky Koureni-zabiji.cz, jejichž součástí jsou nejen informace o odvykání kouření, ale rovněž třeba přehled regionálních zdravotních center sloužících ke zvyšování veřejné gramotnosti v oblasti dopadů tabáku na lidské zdraví.

KDY TO TÍPNOU?

Dá se říci, že boj proti kouření je starý jako cigarety samy. Tabák je už tisícovky let drogou, které po celé planetě holdují stamiliony lidí. Jedním z prvních indiánských kmenů, který prokazatelně kouřil, byli ve Střední Americe už Mayové. Po zániku této civilizace se tabák postupně dostal do Jižní i Severní Ameriky a po roce 1492, kdy tento světadíl objevili Evropané, se rozšířil i do zbytku světa. První průmyslově vyrobené cigarety začala nabízet ve Francii již v roce 1843 společnost Manufacture des tabacs a první značka nesla jméno Sweet Threes.

Výrobci cigaret vědí, že nemá cenu tlačit na pilu, protože nikotin si k zákazníkovi nakonec stejně cestu najde. Philip Morris upozorňuje, že marketing je pro něj na jedné straně důležitým nástrojem podpory prodeje, na druhé ale respektuje fakt, že není namířen směrem k dětem.

„Naše výrobky dětem neprodáváme a nepoužíváme jakékoliv obrázky nebo jiný obsah apelující na nezletilé,“ duhuje se tabákový gigant. Proto také firma nedává loga na propagační předměty, které by mohly být určeny nezletilým, v reklamách nepoužívá kreslené filmy, slavné osobnosti oblíbené mezi mládeží a ani modelky mladší 25 let. Další zásadou je to, že neumísťuje tiskovou inzerci na přední a zadní strany publikací a vlastní reklamu nezapojuje do děje filmů či televizních pořadů. Světová zdravotnická federace a první mezinárodní světová úmluva o veřejném zdraví FCTC jdou ještě dále, když tvrdí, že by se měla reklama na tabákové výrobky zakázat úplně, podle Philipa Morrisa ale marketing slouží jako konkurenční nástroj a dospělý spotřebitel by měl mít právo vědět, jaký produkt je mu vlastně nabízen.

Navzdory sporným dopadům protikuřáckých opatření ze světa i samotné historii tabákového průmyslu jsou domácí zákonodárci a další veřejné osobnosti přesvědčeni, že díky zásahům na krabičkách veřejnosti pomohou. Jen pro ilustraci: do boje s propagací tabáku u nás může mluvit nejen Rada pro rozhlasové a televizní vysílání a Úřad pro ochranu osobních údajů pro nevyžádanou reklamu šířenou elektronickými prostředky, ale i ministerstvo zdravotnictví, Státní ústav pro kontrolu léčiv, Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv a řada dalších. Pokuta se může vyšplhat až do výše deseti milionů korun v případě, kdy je klamavá reklama opakovaně zadána, zpracována nebo šířena.

Veřejná poptávka po tom, aby se s kouřením „už konečně něco dělalo“, je velká. Podle společného výzkumu Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a agentury Ipsos, který proběhl v loňském roce, vyplývá, že si 78 procent Čechů přeje zákaz kouření v restauracích.

DÁL OD DĚTÍ

První české pokusy o omezení tabákové reklamy se datují do roku 1992, kdy byl přijat zákon o ochraně spotřebitele. Ten mimo jiné stanovil, že reklama tabákových výrobků se zakazuje. Kontroverzní paragraf byl po necelých devíti měsících zrušen, protože se ukázalo, že s realitou v Česku nemá vůbec nic společného.

Kodex reklamy z roku 1994 pak apeloval především na to, aby komunikace neoslovovala lidi mladší 25 let a aby se při propagaci nezdůrazňovalo, že by tabákový výrobek představoval nápomocný prostředek pro relaxaci nebo koncentraci a podporoval či rozšiřoval sexuální, podnikatelské nebo sportovní úspěchy.

Větší průlom znamenal až zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, jenž nejdříve zakázal reklamu na tabákové výrobky v televizi a později také v rozhlasu. Současně s tím zamezil kampaním, jež měly směřovat na děti a mládež, což mimo jiné znamenalo, že při propagaci už není povoleno znázorňovat

osoby mladší 18 let. Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání stanovil, že se reklama nesmí šířit v tiskových médiích pro nezletilé a nesmí být umístována na velkoplošné reklamě větší než 10 m² u škol, dětských hřišť a dalších podobných místech, a to až do vzdálenosti 300 metrů. Zdravotní varování se zákonem zvětšilo z 10 na 20 procent plochy každé cigaretové krabičky a muselo být od té doby komunikováno pouze dnes již dostatečně známou formulací „Ministerstvo zdravotnictví varuje: kouření způsobuje rakovinu“. Zákon o potravinách a tabákových výrobcích doplnil sdělení souslovím „Kouření vážně poškozuje zdraví“.

Od roku 2006 navíc došlo k rozhodnutí, jehož prostřednictvím si už nemohl v jakékoliv reklamě nikdo zapálit. Za propagaci cigaret se od té doby už nepovažovalo pouze obchodní sdělení, ale třeba také distribuce tabákových výrobků zdarma či kampaň, která se sice o tabákovém výrobku nezmiňuje přímo, ale využívá jeho ochranné známky, emblému nebo jiného charakteristického rysu.

Kouření rozděluje společnost na dva nesmiřitelné tábory již několik století a užívání tabáku se nikde na světě vymýtiti nepodařilo. Lze pochybovat, že se tak stane prostřednictvím odstrašujících obrázků a sdělení umístěných na krabičkách cigaret.

Jediným výsledkem tak může být jen to, že se zvýší obrat producentů, kteří na trh dodávají „náhradní“ obaly, do nichž se tyto krabičky mohou vložit. Boj s větrnými mlýny zkrátka ještě nikdo nikdy nevyhrál.

Foto autor| FOTO: Evropská unie

Jižní Město 40 let

23.9.2016 ego! str. 16 Téma
Tereza Hromádková

Když se sídliště dožije 40 let, je důvod bilancovat. V případě Jižního Města to platí dvojnásob. Vyrostly tu desetitisíce „Husákových dětí“, mělo a stále má nevalnou pověst. Žilo se tady opravdu o tolik hůř než jinde?

Oživotě na sídlišti něco vím. Jsem totiž sídlištní tvor. V paneláku jsem vyrostla, i když na opačném konci Prahy, než je Jižní Město. Na rozdíl od mých vrstevníků, kteří chtěli co nejdříve utéct do „cihly“, si paneláky neošklivím. Když slyším sousedy, jak splachují, uklidňuje mě to a utvrzuje možná v naivní iluzi, že bych se dovolala pomoci, kdyby bylo potřeba.

Na Jižním Městě bydlím posledních šest let. Přistěhovali jsme se sem hlavně z rodinných důvodů, abychom byli blíž rodičům. Vybrali jsme byt v domě hned u Hostivařského lesoparku, kde jsme za dvě minuty, stačí podejít silnici. Na Jižním Městě to má ale skoro každý do lesa kousek, z každé strany nějaký je.

Koukáme do něj ze severních oken, odkud máme výhled na Prahu a ještě dál. Za hezkého počasí je vidět až na Ještěd. A když se vykloním doprava, vidím obrys Pražského hradu. Jedna z mála výhod paneláku sahajících do nebes. I když v případě toho našeho „jen“ do osmého patra.

Z druhé strany domu začíná sídliště. Před okny máme stejně vysoký panelák, za nímž vykukuje další. Bokem je ještě jeden, postavený jaksi nakoso. Baráky jsou tu rozestavěné jako krabičky od sirek, které někomu vypadly z kapsy. Na travnaté ploše mezi nimi ubíhá ulička, kterou si obyvatelé vyšlapali jako nejkratší spojenci na malé náměstíčko, kde je obchod s potravinami a pár dalších podniků. Pokrývají ji dlaždice, což sice řeší funkční stránku věci, ale esteticky místo zrovna nepovyšují. Podobnými vydlážděnými cestičkami je pospojovaná velká část Jižního Města, podle údajů územních plánovačů je jich tu přes 13 kilometrů. Všude kolem nich jsou ale trávníky, křoviny a hlavně vzrostlé stromy, díky nimž se alespoň částečně plní původní plány architektů ovlivněných ideou funkcionalismu vybudovat „bydlení v parku“. Na to, aby stromy vyrostly, měly 40 let. Právě tolik Jižní Město letos slaví od chvíle, kdy se sem přistěhovali první obyvatelé.

Jižák, město snů

Tehdy ještě netušili, že se ocitli na „obávaném“ Jižním Městě, o němž Věra Chytilová natočí v roce 1979 odsuzující grotesku Panelstory aneb Jak se bydlí na sídlišti. A v polovině 80. let nazpívá hiphopová skupina Manželé píseň Jižák, která se později dočká několika coververzí, s refrénem: „Jó Jižák, Jižák, město snů/ my žijem tu už spoustu dnů/ beton je tady a beton je i tam, všechno je na beton, každej fandí nám.“

Po bouřlivých 90. letech, která sídliště nemilosrdně odsuzovala, byla paneláková městečka vzata ze strany architektů alespoň částečně na milost. Jižák se ale, podobně jako jiné pražské sídliště Černý Most alias Čerňák, stigmatu bydlení na špatné adrese nikdy nezavil. Cítím to dodnes, když musím odpovědět na otázku, kde v Praze žiju. Moji odpověď provází lehký stud. Z vlastní zkušenosti přitom vím, že se tu bydlí docela dobře a že špatná pověst Jižáku je v mnohém nezasloužená.

Mýty a pověry

Podobně uvažovala i socioložka Jana Barvíková, která napsala disertační práci o tom, jak moc se liší vnímání života na Jižním Městě „insiderů“, kteří tam bydlí či bydleli, a „outsiderů“, kteří kolem jen projíždějí.

V tom druhém případě se informace o tamním životě donesou k lidem výhradně z médií či uměleckých počinů.

„Sama jsem na Jižním Městě vyrostla.

Měla jsem pocit, že se s ním pojí řada mýtů, a zajímalo mě, jak se doopravdy žilo místním obyvatelům,“ vysvětluje socioložka, když se setkáme na stanici metra Háje a procházíme odtud Centrálním parkem, což je dlouhé travnaté prostranství zakončené podivnou točnou na dohled od stanice Opatov.

Zážitky, které formovaly vztah k Jižnímu Městu, sledovala Jana Barvíková nejen u generace svých rodičů, což byli v 70. letech první „osadníci“ Jižního Města, ale rovněž u generace své, tedy u takzvaných Husákových dětí, které tu vyrůstaly. Ty vzpomínají hlavně na to, jak už coby předškolní děti „lítaly venku před barákem“, svobodně, bez přítomnosti rodičů, a také na to, kolik bývalo všude dětí nebo jak se skandovalo pod oknem jméno některé maminky, pokud nešly zvonky nebo děti neuměly najít jméno svojí rodiny.

„A mně máma říkala: ‚Můžeš chodit jenom tady odsud, dokud na tebe vidím.‘ Samozřejmě jsem to občas porušil, ale stejně je pravda, že mohla vykouknout a viděla mě,“ vzpomíná jeden z respondentů.

Když nejmenší obyvatelé sídliště už trochu povyroستli a dosáhli zhruba deseti let, stávaly se z nich „dětí s klíčem“ na krku, protože chodili ze školy dřív, než se stačili rodiče vrátit z práce.

K tomu se vážou vzpomínky na to, jak nepříjemné bylo vracet se odpoledne domů panelákovými chodbami. Zvláště hororové zážitky skýtalo čekání dole u výtahů, kam ústily chodby ke sklepům a kde se mohl schovávat „úchylák“. Úplně příjemná ovšem nebyla ani samota v bytě. „Pamatuji si, že jsem se docela bála, protože v paneláku byla slyšet celá řada zvuků,“ vybavuje si dávné pocity i sama autorka odborné studie Jana Barvíková.

Jenom do čtvrtého patra

Zážitky z dětství na Jižním Městě musí být povědomé většině dnešních čtyřicátníků, vezme-li se v úvahu, že od 70. let žily na sídlištích dvě třetiny české populace. Chování tamních dětí zkoumali sociologové už tehdy.

Pojednává o něm i jedna z kapitol knihy Lidé a sídliště od Jiřího Musila a jeho kolektivu z tehdejšího Výzkumného ústavu výstavby a architektury.

Vědci tenkrát například vyzorovali, že bydlení ve vyšších podlažích zkracuje pobyt dětí venku, což se týkalo hlavně předškoláků. Jakousi první hranicí bylo čtvrté podlaží.

Statisticky vycházelo, že děti z prvního až čtvrtého patra chodily v předškolním věku všechny samy ven, od pátého patra výš už bylo 16 procent těch, které samy ven nechodily, a od osmého dál byla takových předškoláků více než polovina. Rodiče ve vyšších měli o děti větší strach, protože už je neměli dostatečně „na očích“.

„Poloha bytu se tak stává faktorem, který, aniž si to jeho obyvatelé uvědomují, pozměňuje chování dospělých a mění vztah rodičů ke svým potomkům,“ dovozovali tehdy sociologové a varovali před fenoménem „přechráněných dětí“. Mimo jiné uváděli, že s rostoucí výškou domů se zmenšoval počet rodin, které byly ochotné nechávat děti samotné v bytě, nebo dokonce v místnosti s balkonem, o otevřených oknech nemluvě.

Napadá mě, jestli podobnou studii někdy prováděli v newyorských mrakodrapech. Zároveň pochybuji, že by takové výzkumy platily i dnes, protože ven už se děti samotné, tím méně v předškolním věku, skoro nepouštějí.

V souvislosti s výškovými budovami si také odborníci tehdy všimli, že domácnosti ve vyšších polohách mají tendenci předzásobovat se, a proto požadují prostornější skladovací prostory, jak tvrdí Musilova publikace z roku 1985. Uvažuji, jestli je to opravdu tak. Je pravda, že všechny naše skříně i přidělený kumbál na chodbě praskají ve švech.

Bojová zóna pro vlčí smečky

Děti, které v 70. letech na nově budovaném Jižním Městě vyrůstaly, si problémy života ve vysokopodlažních panelácích jen stěží uvědomovaly. Stejně tak vnímaly po svém komplikace spojené s výstavbou sídliště, které pokračovaly i několik let poté, co sem přišli první obyvatelé. Naopak, bahnitý terén, haldy hlíny, trčící panely, projíždějící nákladáky, to všechno sloužilo dětem jako atrakce. Z nahromaděné zeminy se dalo výborně drnčet na kole, bahno posloužilo jako tvárná hmota. „Pozorovali jsme to i na našich sídlištích, kde se často stává, že o příliš stroze pojatá hřiště projevují děti menší zájem než o neupravené přírodní území v okolí obytného prostoru,“ všimají si i odborníci v publikaci Lidé a sídliště, byť přímo staveniště asi na mysli neměli.

„Blízko Milíčovského háje, kde jsem bydlela, byla obrovská stavební louže, což ale pro nás děti bylo Stříbrné jezero z Vinnetou,“ vybavuje si i Jana Barvíková. Ačkoliv její studie svědčí o tom, že děti byly na Jižním Městě až do konce základní školy – pak už dojížděly studovat mimo – celkem spokojené, ona sama měla k životu na sídlišti jako dítě výhrady.

„Srovnávala jsem ho s pobytem u babičky v malé vesnici v jižních Čechách, kde jsem všechny znala a kde jsem se mohla po lesích a polích svobodně pohybovat, zatímco na sídlišti platily všelijaké zákazy, kam se smí a kam ne. Navíc jsem chtěla psa a jako většina dětí jsem byla odbyta s tím, že pes do paneláku přece nepatří,“ usmívá se socioložka. Sama sídliště sice nevnímá zdaleka tak idylicky jako někteří její spolužáci, neztotožňuje se ale ani s básní Jižní Město Jiřího Žáčka, v níž se praví: „Bojová zóna pro sídlištní dítko, pro vlčí smečky. (...) I bůh vás opustil, bůh, který neodpouští/ Jste ničí, jako zdivočelí psi/ Táhnete v tlupách betonovou pouští/ pěšáci příští apokalypsy.“

Město, nebo sídliště?

Život v betonové poušti zažívali i obyvatelé jiných pražských sídlišť budovaných ve stejné době. Přesto třeba Bohnice nebo Prosek auru „bohem zapomenutého místa“ nikdy neměly. Proč? Na rozdíl od nich Jižní Město, jak už název napovídá, nemělo být jen sídliště, ale soběstačné město. To se ovšem nenaplnilo. Navíc se oproti původním plánům několikanásobně navýšil počet bytů. Během 70. a ještě i 80. let, kdy se stavělo Jižní Město II., tak vznikl největší sídlištní celek na území České republiky, který si počtem obyvatel nezádal třeba s Hradcem Králové. Občanskou vybaveností, počtem pracovních míst, středních či vysokých škol, se mu ale nemohl zdaleka rovnat. Vznikla tak situace, které se odborně říká monofunkčnost a neodborně „noclehárny“. A Jižní Město bylo noclehárna pro 80 tisíc lidí.

O tom, jak se původní návrh z 60. let postupně opouštěl, ví Vítězslava Rothbauerová, která tehdy byla coby čerstvě vystudovaná architektka k dílčím pracím na návrhu přizvána. Když se setkáme na stanici metra Opatov, otevře velké desky s nákresy. Vypráví o tom, že původně mělo být zastavění mnohotvárnější, přitom ne tak husté a vysoké.

„Park byl navržen větší, počítalo se s menšími skupinami domů, pravouhlým členěním. To se ovšem muselo vzhledem k technologii stavby předělat,“ líčí štíhlá vitální dáma, jak se domy srovnaly do řad, aby se plán co nejvíce přizpůsobil jeřábovým drahám.

Výstavbě také nepomohlo, že i v souvislosti s nastupující normalizací byla po roce 1970 zrušena původní koordinační skupina a Jižní Město bylo rozděleno na tři územní části.

„Rozhodovací pravomoci dostali architekti jednotlivých částí, a ti si to koordinovali sami. Původně existovala dohoda, že by každá část finančně přispěla na společné cenpatrech › trum Jižního Města. To se nakonec nestalo,“ vzpomíná architektka.

Čistý průmysl

Ono městské centrum, které mělo stát právě v blízkosti stanice metra Opatov, bylo naplánováno opravdu velkoryse. Vítězslava Rothbauerová tehdy dostala za úkol vypracovat návrh, jenž by prověřil, jak by se tento komplex budov na vyčleněném území vyjímal. „Měl sestávat ze dvou částí. V první, kulturní, byl velký víceúčelový sál, menší klubovny, knihovna, restaurace a bazén. V té druhé měly být administrativní stavby,“ popisuje Rothbauerová nenaplněné plány. Ty počítaly také s vybudováním lokálních center pro každou ze tří částí. V tomto případě už k realizaci došlo, velké společné centrum, sloužící pro celou oblast Jižního Města, chybí dodnes.

Nevznikl ani dostatek pracovních příležitostí.

„Původně to tady nemělo sloužit jenom k bydlení, ale území mělo mít vazbu i na druhou část, směrem na západ, kde se počítalo, že budou pracovní místa v tzv. čistém průmyslu. Také tam měly stát střední a vysoké školy, výzkumné ústavy nebo administrativní budovy,“ líčí Vítězslava Rothbauerová původní záměr. Na plánech ukazuje pás drátů vysokého napětí, který se kvůli plánované průmyslové výstavbě na západ od brněnské dálnice v předstihu vybuďoval. „Ten se nedal zastavět, takže později, když bylo rozhodnuto, že i v oblasti Horních Roztyl a Kunratic vznikne Jižní Město II. a budou tu hlavně byty, jsme se jako jeho architekti museli s pásem vysokého napětí vyrovnat,“ vzpomíná architektka, jež se na projektování „dvojky“ významně podílela.

Druhý pokus

Popojíždíme o stanici metra dál, na Chodov, a odtud na Jižní Město II. Už na první pohled se od „jedničky“ liší. V rámci možností se jeho tvůrci snažili vyvarovat nedostatků, které byly typické nejen pro Jižní Město I., ale i pro ostatní sídliště. Změny spočívaly už v technickém řešení.

„Vymysleli jsme si kolektorové domečky, kde byla trafostanice a výměňková stanice. Ty se vkládaly vždy mezi dva domy. Podařilo se tak budovy rozdělit a vyhnout se nekonečně dlouhým panelákům, které se stavěly podél jeřábových drah na JM I. Zatímco tady není dům nikdy delší než tři vchody,“ ukazuje architektka přímo v terénu. „Navíc jsme vložением domku získali další dvě stěny, které jsme mohli nechat nabarvit podle orientačního systému, který jsme pro dvojku vypracovali,“ vysvětluje.

Orientace byla na monotónním sídlišti obvykle problém, a tak architekti „dvojky“ rozdělili území na šest částí a přiřkli jim elementy: slunce, voda, země, vzduch, fauna a flóra. Skupiny domů dostaly barvy v zemitéch odstínech podle svých elementů a grafik Jiří Rathouský vytvořil pro jednotlivé skupiny symboly. Na některých domech se dodnes dochovaly, stejně jako barvy nebo kraťouchké životopisy vědců, kteří v oblasti vody, země nebo fauny báдали.

S tím, jak se domy zateplovaly a dělaly se nové fasády, vzal ale orientační systém zasvě. Důvodem bylo i to, že původně navržené tmavé odstíny přitahující světlo a slunce dnes ničí tepelnou izolaci. „Na domech se objevují světlé cukrářské barvy... a zemité tóny, které byly základem našeho grafického vizuálu, jsou pryč,“ říká zklamaně při pohledu na všemožné fasády architektka. Zrušení barevné orientace ji dnes mrzí nejvíc.

Frustraci přesto necítí. „Těší mě, že to tady není jenom noclehárna, ale že v okolí domů jsou pracovní příležitosti, což se alespoň částečně vyplnilo. „Není to sice takové město, jak by mělo být, ale jsou tu školy, školky, polikliniky, které dnešním developerským projektům chybí, podobně jako výtvarná díla, na něž se tehdy vyčleňovaly prostředky. Díky tomu jsou na Jižním Městě II sochy tehdy začínajících umělců Čestmíra Sušky nebo Jaroslava Róny,“ zdůrazňuje architektka.

Konečně ve vlastním

Vítězslava Rothbauerová se na Jižní Město vrátila ještě v letech 2000–2007, kdy pracovala na návrhu Komunitního centra Matky Terezy v parku v Hájích, tedy na Jižním Městě I. Zajímavá duchovní stavba citlivě zasazená do prostředí panelového pozadí oživuje jinak poměrně pustý Centrální park. Vracíme se tudy se socioložkou Janou Barvíkovou. Bavíme se o tom, jak velké bylo před 40 lety nadšení lidí z toho, že mají vlastní bydlení.

„Přistěhovali jsme se sem s rodiči v roce 1978. Předtím jsme bydleli vlastně už jako čtyřčlenná rodina v centru, v Revoluční ulici, v bytě prarodičů, kde žila také rodina tátovy sestry,“ vysvětluje Jana Barvíková. „Takže když naši dostali byt na Jižním Městě, byl to pro ně splněný sen, a zvláště táta byl místní patriot,“ vypráví socioložka o tom, za jakých podmínek k bytu na sídlišti přišli. Velmi podobné příběhy zaznívaly i od respondentů, které zpovídala v rámci sbírání údajů do své disertační práce. Jsou to příběhy dokládající, jak kritický byl nedostatek bytů v Československu na konci 60. let, kdy se „rozrodila“ silná poválečná generace.

Vlastní byt byl pro ni splněním dlouho nedosažitelného cíle. Radost, že se mladé rodiny osamostatnily od rodičů a získaly byt, kde navíc tekla teplá voda a nemuselo se topit uhlím, přehlušila vnímání ostatních problémů nově vznikajícího sídliště. Zejména fakt, že už obývané domy stály v podstatě uprostřed staveniště. Chyběly chodníky, okolí domů zůstávalo neupravené, zeleň zatím žádná. Obchodů s potravinami bylo málo a byly daleko, mateřské školy nestíhaly nápor silné generace dětí, základní školy zůstaly nedostavěné a muselo se za nimi i několik kilometrů. Spojení s centrem Prahy zajišťují jen kloubové autobusy „harmoniky“.

Ghetto nehrozí

Přesto tehdy ani zpětně první obyvatelé na Jižní Město nezanevřeli. Třeba i proto, že počet samoobsluh, škol a školek rychle rostl a po roce 1980, kdy se dostavělo metro, se zlepšila i dopravní situace.

Po revoluci se Jižnímu Městu prorokovalo, že z něj movitější obyvatelé časem odejdou a z panelákového města se stane ghetto, podobně jako se to stalo na sídlištích v zemích západní Evropy. Chmurné věštby se ale nenaplnily.

Jednak proto, že už při osídlování byla skladba obyvatel díky přidělování často podnikových bytů sociálně různorodá, takže vedle manuálně pracujících sem přišli i inženýři, lékaři nebo učitelé. „Když vypukla revoluce, bylo jim kolem čtyřiceti, což bylo pro mnohé pozdě na to, aby ještě stačili vydělat dostatek peněz potřebný ke koupi rodinného domku nebo jiného lepšího bydlení,“ myslí si Barvíková. Díky tomu zůstala na Jižním Městě hojně zastoupena střední třída, a i když sídliště stárne a podle statistik tu obyvatel ubývá, vybydlení městu zatím nehrozí.

Po schůzce s Janou Barvíkovou zaměřím domů. Chodníky střídají vydlážděné zkratky.

Cestou se zastavím v Jihoměstském pivovaru, zbudovaném v bývalé tepelné kotelně.

U místního ležáku přemýšlím nad tím, jak jednou budou na Jižní Město vzpomínat moje děti. Jestli se budou taky bát u výtahů, až půjdou samy domů. Jestli se budou lekat zvuků v prázdném bytě. Jestli budou mít na

sídlíšti co dělat, až odrostou současným vyšperkovaným dětským hřištím, nebo budou utíkat za zábavou do centra Prahy. A až vyrostou, budou chtít rychle někam „do cihly“. Já tu asi už zůstanu. Vyrostla jsem mezi paneláky jako tisíce jiných dětí a jsem tu doma.

vítězslava rothbauerová Fakultu architektury čvut absolvovala v roce 1965, ihned poté dostala umístěnku do pražského projektového ústavu, do ateliéru architekta jiřího lasovského, který byl spoluautorem podrobného územního plánu jižního města i. na něm se podílela (např. na projektech lidová škola umění, restaurace v parku, společenské centrum jižního města i., jež se ale nerealizovaly). Když se rozhodlo o pokračování bytové zástavby na území horních roztyl a Kunratic, stala se spoluautorkou podrobného územního plánu jižního města ii. v letech 2000–2007 pracovala na návrhu a projektech Komunitního centra matky terezy v parku v hájích. jana barvíková absolventka oboru sociální práce na Filozofické fakultě uK v praze, dokončila studium, ph.d. na Fakultě sociálních věd uK. disertační práci napsala na téma sídliště dnes – jižní město jako místo k životu z pohledu dvou generací jeho prvních obyvatel. zabývala se i otázkou sociálního mixu, image a stigmatizace panelových sídlišť, což publikovala v časopisu demografie. na jižním městě vyrostla, teď žije na nedalekém sídlišti petrovice.

Bahntý terén, haldy hlíny, trčící panely, projíždějící nákladáky, to všechno sloužilo dětem jako atrakce. Jižnímu Městu i. dodnes chybí velké kulturně-administrativní centrum, společné pro všechny tři jeho části. jak se rodí jižní Město ** v roce 1966 projektuje profesor jan Krásný nový satelit. vypracování podrobného územního plánu dostává na starost tým, v němž jsou kromě jana Krásného i jiří lasovský a miroslav Řihošek. ** 1. září 1971 vjíždějí na území hájů a chodova první bagry a buldozery. začíná vznikat jižní město i. v tom samém roce přetíná katastr chodova nově otevřený první úsek dálnice d1 z prahy do mirošovic. ** stavební práce postupují směrem od hájů k centru prahy, první obytný soubor háje vzniká v letech 1973–1976. dne 18. června 1976 dostávají první obyvatelé jižního města dekrety na byt. ** v roce 1978 začíná na území horních roztyl a Kunratic výstavba jižního města ii.

Po revoluci se Jižnímu Městu prorokovalo, že z něj movitější obyvatelé odejdou. Chmurné věštby se ale nenaplnily. jaromír Čejka soubor snímků z jižního města fotil jaromír čejka v rámci diplomové práce na Famu. „viděl jsem to jako vizitku režimu, jako že je to všechno odfláknuté řemeslně, koncepčně. Když jsem později zjistil, jak jižní město mělo vypadat, uvědomil jsem si, že to byl urbanistický a architektonický sen, z toho se nepodařilo vůbec nic.“ uvedl fotograf u příležitosti výstavy svých snímků v opavském domě umění před dvěma lety. Fotografie dokumentující vznik jižního města na počátku 80. let jsou kritikou tehdejšího způsobu řešení bytové krize, nepostrádají ale svéráznou poetiku.

Foto autor| Jaromír Čejka

Foto autor| Foto: Matej Slávik

Foto autor| Foto: Jan Rasch

Foto autor| Foto: ČTK

Foto popis| v průzkumech si obyvatelé sídlišť často stěžovali, že jsou tam jen pískoviště pro nejmenší a starší děti si nemají kde hrát.

Foto popis| třídy na základních školách měly zpočátku až 40 dětí nebo se učilo na směny.

Foto popis| pobíhání dětí venku bez rodičů, a to už od tří čtyř let, bylo na jižním městě běžné.

Foto popis| neupravené okolí dospělým tolik nevadilo, byli rádi, že jsou ve „vlastním“.

Foto popis| děti si málokdy hrají na místech, která jim vyčlenili dospělí.

Foto popis| výjevy z rozestavěného sídliště dokumnetují absurdnost megalomanské výstavby, které se ale děti dokázaly pružně přizpůsobit.

Foto popis| zatímco v době osídlování byli senioři na sídlišti menšinou, po 40 letech je jich tu téměř 19 procent.

Foto popis| lávka u stanice metra háje, po níž ve filmu vesničko má středisková kráčí zoufalý otík, než ho odveze opět do bezpečí vesnice kolega závozník.

Foto popis| než se dostavěly samoobsluhy, probíhalo zásobování všelijak.

Foto popis| neútlunost prostředí, chudoba forem nebo anonymita patří k nejčastějším výhradám vůči sídlištím.

Zrušili zasedání. Báli se opozice
24.9.2016 Mladá fronta DNES str. 18 Praha

Martin Bajtler

Koalice v Újezdu nad Lesy zrušila zasedání zastupitelstva. Bála se, že neprotlačí prodej pozemků

ÚJEZD NAD LESY Divoký východ. Tak by se dala s nadsázkou označit politická situace v městské části Praha 21. Poté, co byla místní radnice několik měsíců bez vedení, se zastupitelé v Újezdu nad Lesy opět navzájem osočují z nekalostí.

Tentokrát budí vášně narychlo zrušené řádné zasedání zastupitelstva, které mělo proběhnout tento týden v pondělí. „Zastupitelstvo bylo řádně svolané, čas si na něj vyhradila i veřejnost a nakonec nám paní starostka oznámila, že se zasedání ruší, jelikož se devět z deseti koaličních zastupitelů z jednání omluvilo,“ kritizuje vládní koalici opoziční zastupitelka Šárka Zátková (ANO). A podobně krok koalice hodnotí i opoziční ODS. „Tento postup není transparentní, a je dokonce i nedemokratický,“ uvedla strana na svém facebookovém profilu. Důvodem zrušení zastupitelstva byly vážné osobní důvody dvou koaličních zastupitelů, kteří se nemohli dostavit. Vzhledem k tomu, že koalice, která má v sedmnáctičlenném zastupitelstvu deset členů, by tím přišla o možnost opozici přehlasovat, omluvili se nakonec těsně před začátkem ze zasedání i zbylí koaliční zastupitelé. Tím pádem se nesešla nadpoloviční většina zastupitelů, takže nebylo zasedání usnášeníschopné.

Nad tímto postupem se ovšem pozastavuje také politolog Petr Jüptner z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. „Zvolené řešení toho problému je minimálně podivné. Pokud je zastupitelstvo svoláno řádně, tak mají zastupitelé povinnost se toho zasedání zúčastnit, pokud nemají závažný důvod na něj nepřijít,“ myslí si Jüptner.

Koalice se však hájí tím, že by na zasedání stejně nedošlo ani ke schválení programu, natož aby proběhlo smysluplné jednání. „Buď jsme se mohli nechat rozcupovat opozicí, protože bychom nic neodhlasovali, nebo se prostě omluvit,“ říká místostarosta Pavel Roušar (Otevřený Újezd).

Opozici vadí tajné materiály

Na programu zrušeného zastupitelstva byl totiž pro koalici významný bod, a to prodej čtyř pozemků městské části v hodnotě dvanácti milionů korun. Právě ten však také čelí kritice opozice, které vadí, že jednotlivé podklady, jež by měli zastupitelé schvalovat, jsou v neveřejném režimu, tudíž k nim nemají přístup obyvatelé městské části. „Absurdní je také to, že by se na zasedání zastupitelstva, které je veřejné, měl projednávat nějaký neveřejný materiál,“ doplňuje výtky opozice Zátková.

Podle místostarosty Roušara, který materiál do zastupitelstva předkládá, je však za důvodem neuveřejnění detailů prodeje složitá historie pozemků. „Před několika roky se po přeměření pozemků zjistilo, že patří městské části, takže by nám měl majitel budovy, která na nich stojí, platit nájem,“ vysvětluje místostarosta. Městská část tak podle něj musela majitele budovy zažalovat za neplacení nájmu. „Protože teď tady probíhá soudní proces, přišlo nám nefér podklady zveřejňovat, protože jejich součástí je i smlouva o narovnání. Pokud od nás investor, tedy současný majitel budovy, pozemky odkoupí, my stáhneme žalobu,“ vysvětluje Roušar. Poté by měly být veškeré smlouvy zveřejněny transparentně. Investor se podle vedení městské části zavazuje k tomu, že současnou budovu přebuduje na centrum pro seniory nebo jinou veřejnou vybavenost.

Prodej pozemků by se měl řešit v náhradním termínu zastupitelstva, který byl stanoven na pondělí příští týden. „Věřím, že náhradní zasedání nebude poznamenáno hašteřením zastupitelů o tom, zda byl krok posunut zasedání správný,“ říká Roušar.

To ovšem není jisté. Politické prostředí na radnici Prahy 21 totiž dlouhodobě není příliš stabilní. Vnitřní spory v minulosti už dokonce vygradovaly v tříměsíční bezvládní. Poté, co loni v říjnu odstoupili radní Jan Slezák (ČSSD) a Karla Jacob Čechová (TOP09, současná starostka, pozn. red.), došlo k rozpadu koalice ANO, TOP 09, ČSSD a hnutí Pro Prahu. Zastupitelé o několik týdnů později odvolali i zbytek radních včetně tehdejšího starosty Zdeňka Růžičky (ANO).

Téměř tři měsíce byla městská část nejen bez starosty, ale i bez celé rady. Bezvládní doprovázely osobní spory mezi zastupiteli, na kterých snahy o vytvoření nové koalice většinou ztroskotaly. Letos v únoru nakonec vznikla současná koalice ve složení ČSSD, TOP 09, Otevřený Újezd, Pro Prahu a Strana svobodných občanů, čímž se hnutí ANO dostalo do opozice.

Zastupitelstvo bylo řádně svolané, čas si na něj vyhradila i veřejnost a nakonec nám paní starostka oznámila, že se zasedání ruší, jelikož se devět z deseti koaličních zastupitelů omluvilo.

Šárka Zátková (ANO) opoziční zastupitelka

O autorovi | Martin Bajtler, redaktor MF DNES

Ministr Mládek (ČSSD): Stát nemůže nechat své občany spát pod mostem

24.9.2016 prazsky.denik.cz str. 00 Moje Praha

Kateřina Perknerová

Praha - Český průmysl roste, ale bez nových odbytišť, vzdělané pracovní síly a inovací se do budoucna neobejde. O tom, kde nás v tomto směru nejvíc bota tlačí, ale také o koaličních vyhlídkách a možné povolební spolupráci s hnutím ANO hovořil Deník s ministrem průmyslu a obchodu a zároveň senátním kandidátem ČSSD Janem Mládkem.

"Vláda schválila rozpočet se schodkem 60 miliard korun. Není to v době, kdy průmysl loni rostl o 4,6 procenta, spotřební dokonce o šest, zbytečně vysoký deficit? Schodek je přiměřený, protože jako politici musíme brát v potaz různá kritéria rozvoje společnosti. V tom, abychom mohli být na nule, nám brání dvě věci. Po roce 2009 byly zkrouhnuty platy mnohým významným skupinám zaměstnanců, s čímž jsme se rozhodli něco zásadního udělat. Druhou záležitostí jsou problémy s dopravní infrastrukturou, a to nejen dálnicemi, ale i silnicemi první, druhé a třetí třídy.

Rozumím-li tomu správně, plánovaný schodek má jednak podpořit osobní spotřebu díky růstu platů státních zaměstnanců, jednak povzbudit infrastrukturní investice, což opět povede k průmyslové expanzi? Jdeme tímto směrem, ale za růstem platů bych primárně neviděl snahu vlády podpořit spotřebu, ale záměr udržet funkčnost systému. Když před osmi lety lékaři vyhlásili akci Děkujeme, odcházíme!, žádná okamžitá vlna odchodů do zahraničí nebo jiných profesí se nekonala. Přestože nešlo o masovou záležitost, malé skupinky doktorů odcházejí trvale, což pociťujeme nejen na kvalitě, ale i na kvantitě. V určitých oblastech zkrátka lékaři chybějí. Některým zaměstnancům prostě musíte přidat proto, že existuje trh práce, který zahrnuje nejen Českou republiku, ale i blízké okolí.

Pravicová opozice a také odborníci ovšem připomínají, že plošné přidání o několik set korun není tak efektivní, jako kdyby se vybrala strategická odvětví a do nich se napumpovaly daleko vyšší prostředky. Typickým příkladem je školství, v němž dva tisíce korun navíc sice potěší stávající učitele, ale novou generaci nepřilákají. Kdyby se vzdělání označilo za prioritu a platy se zvedly o 20 procent, mohlo by to znamenat kvalitativní revoluci. To se dobře řekne, ale hůř udělá. Takové peníze bychom v rozpočtu našli jen tehdy, pokud by schodek byl daleko větší než 60 miliard. Upřímně řečeno, ve školství vidím problém spíše v tom, že docela úspěšně vzdoruje tomu, aby v něm působili na částečné úvazky lidé z praxe a rodilí mluvčí. Platová diferenciací je především věcí ředitelů jednotlivých škol.

Důraz na pedagogickou přípravu byl ovšem mantrou většiny ministrů školství. Současná šéfka resortu Kateřina Valachová nedávno připustila, že do středních škol by se mohli vrátit odborníci z praxe. Její záměr tedy vítáte? Ano. Když se o příslušném zákonu debatovalo na vládě, podobnou úpravu jsem prosazoval, ale bohužel marně. Systém tak zůstal uzavřený vůči okolnímu světu, což vnímám jako problém.

Příprava budoucí generace a povolání vám logicky leží na srdci, neboť jedním ze zásadních limitů českého průmyslu se stává úbytek pracovní síly, především technických kádrů. Co s tím? Platí, že málo lidí je jak kde a jak kterých. Faktem je, že v mém volebním obvodu (Tábor – pozn. red.) se objevují akce, kdy firmy pořádají Dny otevřených dveří s hudbou a klobásami zdarma, aby se lidé ze širokého okolí přišli podívat, jaké pěkné pracovní prostředí poskytují. A slibují, že se k nim budou chovat vlídně a přátelsky v naději, že tam začnou pracovat. To před třemi roky nebývalo.

Právě. Nedostatek lidí se ale přece nevyřeší lákadlem v podobě parků. Není to výzva pro vládu, aby promyšleně podporovala určité směry vzdělání a pomocí různých nástrojů motivovala mladé lidi i rodiče, aby si vybírali perspektivní obory? To jsme přece jasně řekli, když jsme podpořili Rok průmyslu a technického vzdělávání. Nebezpečí je v tom, že i dobrý úmysl se může rozplynout. Například letos byla přijata novela školského zákona, která zahrnuje povinnou maturitu z matematiky od roku 2021. Už nyní se ale postupně snižuje počet škol a oborů, jichž se to bude týkat, zatímco původní záměr byl vyjmut jen umělecké školy. Stejně je to s uční a průmyslováky. Všichni se slovně předhánějí v tom, jak je máme prosazovat, ale v praxi to znamená vysvětlovat, že pro část populace se zavou dvěma na gymnázia, především osmiletá.

Jinými slovy, v době předvolební se rodičům těžko sděluje, že jejich dítě nemá jít na elitní gymnázium, ale vyučít se instalátérem nebo nástrojařem? K volbám to má jen volný vztah. Krajské volby mají vliv především na to, čemu se nepěkně říká optimalizace sítě škol. Kraje totiž naplňují kapacitu středních škol z 50 až 60 procent. Tento fakt by logicky vyžadoval racionalizaci, tedy spojování či dokonce rušení škol, ale to je velmi obtížné, neboť jakýkoli krok tímto směrem vyvolává obrovský protitlak.

Čili vazba na volby je nikoli volná, ale velmi těsná. Záleží na úhlu pohledu.

Platí, že sociální demokraté, kteří obhajují jedenáct z třinácti hejtmanských křesel, podporují spíš technické obory než všeobecné vzdělání, jež poskytují gymnázia? V zásadě ano, ale jiná věc je to důsledně dotahovat do konce. Nejsem si jist, že se to všude podařilo.

Již bylo řečeno, že česká ekonomika v posledních třech letech roste. Do jaké míry vám dobrou náladu narušují případy, jakými jsou OKD, Kovosvit nebo Aircraft Industries? Jsou to jen ojedinělé výkyvy? Rozdělil bych to na dvě kategorie. Podniky jako Aircraft Industries, Vítkovice nebo Kovosvit mohou mít potíže, neboť i při konjunktuře se občas stane, že podnikatel udělá nesprávné rozhodnutí, jež může přivést firmu do konkurzu, i když poptávka po jejich výrobcích existuje.

To ponechme stranou, bavme se o systémových problémech. U těchto podniků je nevidím. Jediný systémový problém je efektivita konkurzních insolvenčních řízení, protože když konkrétní podnikatel selže, soudní systém by měl poměrně rychle zařídít, že výrobu převezme někdo jiný. Potíže strojírenských podniků jsou primárně nepříjemné pro majitele, dočasně pro zaměstnance, ale jsem přesvědčen, že ve všech se nakonec bude dál vyrábět. Naprosto jiné je to u OKD, kde dochází k zásadní strukturální změně. Uhlí končí, není konkurenceschopné proto, že ve světě se těží daleko levněji. Navíc Česká republika podepsala klimatickou dohodu z Paříže, která by měla vést k tomu, že v roce 2100 bude energetika bezuhlíková, tedy že se vůbec nebudou využívat fosilní paliva. Přitom některé evropské země mají ambice tohoto cíle dosáhnout daleko dříve. V Evropě tak bude výrazně klesat poptávka po uhlí, protože existuje silný tlak nahradit ho obnovitelnými zdroji nebo zemním plynem. Takže v OKD řešíme to, jak problém rozložit v čase? a učinit útlum těžby sociálně i politicky stravitelný.

A vyřešíte? Rozhodně se budeme snažit, ale žádnou jistotu nemám. Už několikrát jsem upozorňoval, že situace je velmi křehká. Máme ambice provést podnik reorganizací, avšak když ji neschválí věřitelé nebo soud, snadno se může překloupat do konkurzu.

Co říkáte návrhu předsedkyně Energetického regulačního úřadu a senátní kandidátky Úsvitu Aleny Vitáskové na vyvlastnění bývalého většinového majitele OKD Zdeňka Bakaly? Z toho mám smíšené pocity. To, co provedl pan Bakala, je vůči obyvatelům ČR a zejména zaměstnancům jeho firmy krajně nepěkné. Nevím ovšem, jak by se ten problém mohl řešit vyvlastňovacím zákonem. Mimochodem zabavení majetku je možné už dnes, ale váže se jen k lidem, jimž byla prokázána trestná činnost. Pan Bakala vždy fungoval s armádou právníků a to, na čem vydělal nejvíce peněz, je metoda poměrně obvyklá na kapitálových trzích, to znamená, že se udělá primární nabídka akcií, před níž se vykreslí světlé zírky daného podniku, aby se nalákali kupci. Otázka je, zda při propagaci prodeje nedošlo k nějakému podvodu, záměrnému zkreslování údajů. To se velmi obtížně prokazuje, ale mohlo by se to aspoň zkusit.

Nespadají do kategorie systémového ohrožení nejen těžaři, ale i oceláři? „Evropská unie páchá v otázce udělení tržního statusu Číně veřejnou sebevraždu,“ řekl viceprezident Svazu průmyslu a dopravy ČR Jan Rafaj, který sedí v představenstvu firmy ArcelorMittal Ostrava. Nepřehnali jsme? v tomto směru vstřícnost vůči Číně? Evropská komise dost dobře nemůže Číně nepřiznat status tržní ekonomiky, neboť před deseti lety se kritéria nastavila tak, že dnes je velmi těžké ho odmítnout. Naskočí to vlastně samovolně, přičemž důkazní břemeno je na Evropě, což znamená, že není na Číně, aby dokazovala, že je tržní ekonomikou. Je proto nutné najít jinou cestu. Pokud bude přiznán Číně status tržní ekonomiky, musí Evropa zavést antidumpingová opatření na dovoz oceli z celého světa, který pokryje i případný import z Číny.

Mezi ojedinělé výstřelky podle mě nespadá ani ohlášená snaha ruského majitele firmy Aircraft Industries převést výrobu z Česka do Ruska. Kdybych chtěl být zlomyslný, tak řeknu, že je to výsledek privatizace, protože Aircraft Industries, původně Let Kunovice, s českými majiteli dvakrát zbankrotoval. Ruský vlastník se tam dostal po druhém konkursu, kdy firma v zoufalé situaci hledala, kdo se jí ujme. Příští týden s ním má proběhnout jednání a já doufám, že se nám podaří ho přesvědčit, aby výroba v ČR dál pokračovala.

Nespatřujete v záměru Uralského těžebního a hutního závodu vyrábět letouny L-410 v Rusku začátek jistého trendu? Podobná praxe byla zatím typická pro Číňany, kteří měli po nákupu technologických firem tendenci přetahovat výrobu do Číny. Teď se to objevilo v Rusku po zavedení sankcí, když vyhlásili heslo lokalizace, tedy preferování domácí výroby. To je docela úspěšné v zemědělství a navazujícím potravinářském průmyslu. Ve strojírenství je to komplikovanější, ale ty snahy tam jsou. Jednou z nich je úvaha o výrobě L-410 v Jekatěrinburgu.

Jak vnímáte debatu o možném snížení DPH na točené pivo na 15 a na základní potraviny na 10 procent? Šéf KDU-ČSL Pavel Bělobrádek prostřednictvím ministra zemědělství ohlásil, že je hotovo, což ale poté dementoval, stejně jako ministr financí Andrej Babiš. Znáte detaily? My prostí členové vlády? o tom zatím oficiálně nic nevíme, ale vede se debata ve směru, který jste naznačila. Může to tak být, ale také nemusí.

Lépe by to neřekla ani chytrá horákyň. Vycházím z toho, že ČSSD dlouhodobě navrhuje, aby se základní potraviny dostaly do nejnižší sazby DPH. Něco se snad změnilo? Je to samozřejmě jedna z možností,

koneckonců naše vláda do desetiprocentní sazby už přesunula léky, kojeneckou výživu a knihy. Teď je na debatě, jestli tuto množinu nerozšířit.

Ono to spíš vypadá, že těsně před krajskými a senátními volbami by každý z koaličních předsedů rád oznámil nějakou občansky vstřícnou novinku. Zároveň se množí ostré výroky, tu o zoufalcích, tu o oligarších. Jak se vám vůbec v koalici s lidovci a ANO vládne? Pozitivem této vlády je, že je velmi pragmatická. Sociální demokracie taková byla vždycky a pan ministr Babiš je kvintesencí pragmatismu. Sice dochází k nejrůznějším přestřelkám, ale také k řadě dohod. Jedinou slabinu vidím v záležitostech, které jsou na hraně kompetencí jednotlivých resortů, což občas zabolí víc, než by bylo třeba.

Andrej Babiš si zvolil jako jedno z hesel do krajských voleb slogan, že nejen ministerstvo, ale i kraje chce řídit jako firmu. To velmi rozčílilo předsedu KSČM Vojtěcha Filipa, který to označil za nemístný žert, neboť podle něj optimalizace zisku nemůže být hlavní cíl hejtmanů a zastupitelstev. Jak se na to díváte vy? Možná bych nebyl tak příkrý. Pokud je firemní efektivnost v některých segmentech součástí fungování státu nebo krajů, nemusí to být samo o sobě špatné. Platí to především o firmách, které si zřizují. Na druhé straně stát ani kraje jako celek nemohou fungovat jako soukromý podnik, jenž se zbavuje nepotřebných zaměstnanců. Stát své občany nemůže propouštět tím, že je bude marginalizovat a nechá je spát pod mostem. To by popřelo samotnou podstatu sociálního státu, který do jisté míry stojí na solidaritě s méně úspěšnými spoluobčany. Má to pozitivní vliv i na ekonomiku. Pokud se průměrný občan bojí toho, že spadne do chudoby, místo konzumování spoří a kolečka ekonomiky se netočí. To vidíme například v Číně, která je nominálně komunistická, ale jinak tam vládne tvrdý kapitalismus a zároveň má velmi chatrný penzijní systém. Číňané tak dávají úspory buď do bank nebo do slavníků, takže domácí poptávka je poměrně slabá kvůli strachu z budoucnosti.

Uvedl jste, že Andrej Babiš je zhmotněním pragmatismu. Co byste tedy řekl na možnou budoucí koalici, byť nepřímou, mezi hnutím ANO a KSČM? Politologicky se to jeví jako nonsens, ale prakticky? Andrej Babiš je na tom snad ještě lépe než sociální demokracie, která umí koalice v zásadě se všemi. Jediný blok má u TOP 09, ale ten je dán spíš osobní animozitou. Když u toho nebude Miroslav Kalousek, tak se na koalici dohodne i s ní. V tomto smyslu je hnutí ANO velkou konkurencí ČSSD, jejíž mantinely jsou dané historií, programem a členstvím ve Straně evropských socialistů. Pro pana Babiše jsou ideologie a program věci okrajové a nedůležité, které se dají měnit podle okolností. A když jste se ptala, jestli hnutí ANO bude vládnout s komunisty, pak si myslím, že s nimi bez problémů půjde i do otevřené koalice.

Je tedy současná trojkoalice pro ČSSD jako stranu výrazně programovou řešením i do příštího volebního období, ať už volby vyhraje kdokoliv? Tady bych byl opatrný. Nepochybně to bylo jediné možné řešení v roce 2013, neboť pravicové strany se stačily tak zdiskreditovat během vlády Petra Nečase, že bylo nutné udělat něco jiného. Jak to bude za rok, nevím. Bude to nepochybně vyžadovat složitou debatu.

KDO JE ING. JAN MLÁDEK, CSc. • Narodil se 1. června 1960 v Jindřichově Hradci. • Vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze. • Před listopadem 1989 pracoval v Prognostickém ústavu ČSAV, věnoval se makroekonomické regulaci a systémovým změnám. • V 90. letech minulého století působil na Fakultě sociálních věd UK, byl náměstkem federálního ministra hospodářství, řídil Český Institut Aplikované Ekonomie, ve vládě Jiřího Paroubka byl ministrem zemědělství. • V letech 2002 až 2005 byl poslancem, jím se opět stal v roce 2013, ministrem průmyslu a obchodu byl jmenován v lednu 2014. • Nyní kandiduje do Senátu ?v jižních Čechách."

URL| http://prazsky.denik.cz/zpravy_region/ministr-mladek-cssd-stat-nemuze-nechat-sve-obcany-spat-pod-mostem-20160924.html

Ministr Mládek (ČSSD): Stát nemůže nechat své občany spát pod mostem

24.9.2016 denik.cz str. 00 Z domova

Kateřina Perknerová

Praha - Český průmysl roste, ale bez nových odbytišť, vzdělané pracovní síly a inovací se do budoucna neobejde. O tom, kde nás v tomto směru nejvíc bota tlačí, ale také o koaličních vyhlídkách a možné povolební spolupráci s hnutím ANO hovořil Deník s ministrem průmyslu a obchodu a zároveň senátním kandidátem ČSSD Janem Mládkem.

"

Vláda schválila rozpočet se schodkem 60 miliard korun. Není to v době, kdy průmysl loni rostl o 4,6 procenta, spotřební dokonce o šest, zbytečně vysoký deficit?

Schodek je přiměřený, protože jako politici musíme brát v potaz různá kritéria rozvoje společnosti. V tom, abychom mohli být na nule, nám brání dvě věci. Po roce 2009 byly zkroutěny platy mnohým významným

skupinám zaměstnanců, s čímž jsme se rozhodli něco zásadního udělat. Druhou záležitostí jsou problémy s dopravní infrastrukturou, a to nejen dálnicemi, ale i silnicemi první, druhé a třetí třídy.

Rozumím-li tomu správně, plánovaný schodek má jednak podpořit osobní spotřebu díky růstu platů státních zaměstnanců, jednak povzbudit infrastrukturní investice, což opět povede k průmyslové expanzi?

Jdeme tímto směrem, ale za růstem platů bych primárně neviděl snahu vlády podpořit spotřebu, ale záměr udržet funkčnost systému. Když před osmi lety lékaři vyhlásili akci Děkujeme, odcházíme!, žádná okamžitá vlna odchodů do zahraničí nebo jiných profesí se nekonala. Přestože nešlo o masovou záležitost, malé skupinky doktorů odcházejí trvale, což pociťujeme nejen na kvalitě, ale i na kvantitě. V určitých oblastech zkrátka lékaři chybějí. Některým zaměstnancům prostě musíte přidat proto, že existuje trh práce, který zahrnuje nejen Českou republiku, ale i blízké okolí.

Pravicová opozice a také odborníci ovšem připomínají, že plošné přidání o několik set korun není tak efektivní, jako kdyby se vybrala strategická odvětví a do nich se napumpovaly daleko vyšší prostředky. Typickým příkladem je školství, v němž dva tisíce korun navíc sice potěší stávající učitele, ale novou generaci nepřilákají. Kdyby se vzdělání označilo za prioritu a platy se zvedly o 20 procent, mohlo by to znamenat kvalitativní revoluci. To se dobře řekne, ale hůř udělá. Takové peníze bychom v rozpočtu našli jen tehdy, pokud by schodek byl daleko větší než 60 miliard. Upřímně řečeno, ve školství vidím problém spíš v tom, že docela úspěšně vzdoruje tomu, aby v něm působili na částečné úvazky lidé z praxe a rodilí mluvčí. Platová diferenciací je především věcí ředitelů jednotlivých škol.

Důraz na pedagogickou přípravu byl ovšem mantrou většiny ministrů školství. Současná šéfka resortu Kateřina Valachová nedávno připustila, že do středních škol by se mohli vrátit odborníci z praxe. Její záměr tedy vítáte? Ano. Když se o příslušném zákonu debatovalo na vládě, podobnou úpravu jsem prosazoval, ale bohužel marně. Systém tak zůstal uzavřený vůči okolnímu světu, což vnímám jako problém.

Příprava budoucí generace a povolání vám logicky leží na srdci, neboť jedním ze zásadních limitů českého průmyslu se stává úbytek pracovní síly, především technických kádrů. Co s tím?

Platí, že málo lidí je jak kde a jak kterých. Faktem je, že v mém volebním obvodu (Tábor – pozn. red.) se objevují akce, kdy firmy pořádají Dny otevřených dveří s hudbou a klobásami zdarma, aby se lidé ze širokého okolí přišli podívat, jaké pěkné pracovní prostředí poskytují. A slibují, že se k nim budou chovat vlídně a přátelsky v naději, že tam začnou pracovat. To před třemi roky nebyvalo.

Právě. Nedostatek lidí se ale přece nevyřeší lákadlem v podobě párků. Není to výzva pro vládu, aby promyšleně podporovala určité směry vzdělání a pomocí různých nástrojů motivovala mladé lidi i rodiče, aby si vybírali perspektivní obory?

To jsme přece jasně řekli, když jsme podpořili Rok průmyslu a technického vzdělávání. Nebezpečí je v tom, že i dobrý úmysl se může rozplynout. Například letos byla přijata novela školského zákona, která zahrnuje povinnou maturitu z matematiky od roku 2021. Už nyní se ale postupně snižuje počet škol a oborů, jichž se to bude týkat, zatímco původní záměr byl vyjmout jen umělecké školy. Stejně je to s uční a průmyslovými. Všichni se slovně předhánějí v tom, jak je máme prosazovat, ale v praxi to znamená vysvětlovat, že pro část populace se zavřou dveře na gymnázia, především osmiletá.

Jinými slovy, v době předvolební se rodičům těžko sděluje, že jejich dítě nemá jít na elitní gymnázium, ale vyučít se instalatérem nebo nástrojařem?

K volbám to má jen volný vztah. Krajské volby mají vliv především na to, čemu se nepěkně říká optimalizace sítě škol. Kraje totiž naplňují kapacitu středních škol z 50 až 60 procent. Tento fakt by logicky vyžadoval racionalizaci, tedy spojování či dokonce rušení škol, ale to je velmi obtížné, neboť jakýkoli krok tímto směrem vyvolává obrovský protitlak.

Čili vazba na volby je nikoli volná, ale velmi těsná.

Záleží na úhlu pohledu.

Platí, že sociální demokraté, kteří obhajují jedenáct z třinácti hejtmanských křesel, podporují spíš technické obory než všeobecné vzdělání, jež poskytují gymnázia?

V zásadě ano, ale jiná věc je to důsledně dotahovat do konce. Nejsem si jist, že se to všude podařilo.

Již bylo řečeno, že česká ekonomika v posledních třech letech roste. Do jaké míry vám dobrou náladu narušují případy, jakými jsou OKD, Kovosvit nebo Aircraft Industries? Jsou to jen ojedinělé výkyvy?

Rozdělil bych to na dvě kategorie. Podniky jako Aircraft Industries, Vítkovice nebo Kovosvit mohou mít potíže, neboť i při konjunktuře se občas stane, že podnikatel udělá nesprávné rozhodnutí, jež může přivést firmu do konkurzu, i když poptávka po jejích výrobcích existuje.

To ponechme stranou, bavme se o systémových problémech.

U těchto podniků je nevidím. Jediný systémový problém je efektivita konkurzních insolvenčních řízení, protože když konkrétní podnikatel selže, soudní systém by měl poměrně rychle zařadit, že výrobu převezme někdo jiný. Potíže strojírenských podniků jsou primárně nepříjemné pro majitele, dočasně pro zaměstnance, ale jsem přesvědčen, že ve všech se nakonec bude dál vyrábět. Naprosto jiné je to u OKD, kde dochází k zásadní strukturální změně. Uhlí končí, není konkurenceschopné proto, že ve světě se těží daleko levněji. Navíc Česká republika podepsala klimatickou dohodu z Paříže, která by měla vést k tomu, že v roce 2100 bude energetika bezuhlíková, tedy že se vůbec nebudou využívat fosilní paliva. Přitom některé evropské země mají ambice tohoto cíle dosáhnout daleko dříve. V Evropě tak bude výrazně klesat poptávka po uhlí, protože existuje silný tlak nahradit ho obnovitelnými zdroji nebo zemním plynem. Takže v OKD řešíme to, jak problém rozložit v čase a učinit útlum těžby sociálně i politicky stravitelný.

A vyřešíte?

Rozhodně se budeme snažit, ale žádnou jistotu nemám. Už několikrát jsem upozorňoval, že situace je velmi křehká. Máme ambici provést podnik reorganizací, avšak když ji neschválí věřitelé nebo soud, snadno se může překloupat do konkurzu.

Co říkáte návrhu předsedkyně Energetického regulačního úřadu a senátní kandidátky Úsvitu Aleny Vitáskové na vyvlastnění bývalého většinového majitele OKD Zdeňka Bakaly?

Z toho mám smíšené pocity. To, co provedl pan Bakala, je vůči obyvatelům ČR a zejména zaměstnancům jeho firmy krajně nepěkné. Nevím ovšem, jak by se ten problém mohl řešit vyvlastňovacím zákonem. Mimochodem zabavení majetku je možné už dnes, ale váže se jen k lidem, jimž byla prokázána trestná činnost. Pan Bakala vždy fungoval s armádou právníků a to, na čem vydělal nejvíce peněz, je metoda poměrně obvyklá na kapitálových trzích, to znamená, že se udělá primární nabídka akcií, před níž se vykreslí světlé zítřky daného podniku, aby se nalákali kupci. Otázka je, zda při propagaci prodeje nedošlo k nějakému podvodu, záměrnému zkreslování údajů. To se velmi obtížně prokazuje, ale mohlo by se to aspoň zkusit.

Nespadají do kategorie systémového ohrožení nejen těžaři, ale i oceláři? „Evropská unie páchá v otázce udělení tržního statusu Číně veřejnou sebevraždu,“ řekl viceprezident Svazu průmyslu a dopravy ČR Jan Rafaj, který sedí v představenstvu firmy ArcelorMittal Ostrava. Nepřehnali jsme v tomto směru vstřícnost vůči Číně?

Evropská komise dost dobře nemůže Číně nepřiznat status tržní ekonomiky, neboť před deseti lety se kritéria nastavila tak, že dnes je velmi těžké ho odmítnout. Naskočí to vlastně samovolně, přičemž důkazní břemeno je na Evropě, což znamená, že není na Číně, aby dokazovala, že je tržní ekonomikou. Je proto nutné najít jinou cestu. Pokud bude přiznán Číně status tržní ekonomiky, musí Evropa zavést antidumpingová opatření na dovoz oceli z celého světa, který pokrývá i případný import z Číny.

Mezi ojedinělé výstřelky podle mě nespadá ani ohlášená snaha ruského majitele firmy Aircraft Industries převést výrobu z Česka do Ruska.

Kdybych chtěl být zlomyslný, tak řeknu, že je to výsledek privatizace, protože Aircraft Industries, původně Let Kunovice, s českými majiteli dvakrát zbankrotoval. Ruský vlastník se tam dostal po druhém konkursu, kdy firma v zoufalé situaci hledala, kdo se jí ujme. Příští týden s ním má proběhnout jednání a já doufám, že se nám podaří ho přesvědčit, aby výroba v ČR dál pokračovala.

Nespatřujete v záměru Uralského těžebního a hutního závodu vyrábět letouny L-410 v Rusku začátek jistého trendu?

Podobná praxe byla zatím typická pro Číňany, kteří měli po nákupu technologických firem tendenci přetahovat výrobu do Číny. Teď se to objevilo v Rusku po zavedení sankcí, když vyhlásili heslo lokalizace, tedy preferování domácí výroby. To je docela úspěšné v zemědělství a navazujícím potravinářském průmyslu. Ve strojírenství je to komplikovanější, ale ty snahy tam jsou. Jednou z nich je úvaha o výrobě L-410 v Jekatěrínburgu.

Jak vnímáte debatu o možném snížení DPH na točené pivo na 15 a na základní potraviny na 10 procent? Šéf KDU-ČSL Pavel Bělobrádek prostřednictvím ministra zemědělství ohlásil, že je hotovo, což ale poté dementoval, stejně jako ministr financí Andrej Babiš. Znáte detaily?

My prostí členové vlády ?o tom zatím oficiálně nic nevíme, ale vede se debata ve směru, který jste naznačila. Může to tak být, ale také nemusí.

Lépe by to neřekla ani chytrá horákyně. Vycházím z toho, že ČSSD dlouhodobě navrhuje, aby se základní potraviny dostaly do nejnižší sazby DPH. Něco se snad změnilo?

Je to samozřejmě jedna ?z možností, koneckonců naše vláda do desetiprocentní sazby už přesunula léky, kojeneckou výživu a knihy. Teď je na debatě, jestli tuto množinu nerozšířit.

Ono to spíš vypadá, že těsně před krajskými a senátními volbami by každý z koaličních předsedů rád oznámil nějakou občansky vstřícnou novinku. Zároveň se množí ostré výroky, tu o zoufalcích, tu o oligarších. Jak se vám vůbec v koalici s lidovci a ANO vládne?

Pozitivem této vlády je, že je velmi pragmatická. Sociální demokracie taková byla vždycky a pan ministr Babiš je kvintesencí pragmatismu. Sice dochází k nejrůznějším přestřelkám, ale také k řadě dohod. Jedinou slabinu vidím v záležitostech, které jsou na hraně kompetencí jednotlivých resortů, což občas zabolí víc, než by bylo třeba.

Andrej Babiš si zvolil jako jedno z hesel do krajských voleb slogan, že nejen ministerstvo, ale i kraje chce řídit jako firmu. To velmi rozčílilo předsedu KSČM Vojtěcha Filipa, který to označil za nemístný žert, neboť podle něj optimalizace zisku nemůže být hlavní cíl hejtmanů a zastupitelstev. Jak se na to díváte vy?

Možná bych nebyl tak příkrý. Pokud je firemní efektivnost v některých segmentech součástí fungování státu nebo krajů, nemusí to být samo o sobě špatné. Platí to především o firmách, které si zřizují. Na druhé straně stát ani kraje jako celek nemohou fungovat jako soukromý podnik, jenž se zbavuje nepotřebných zaměstnanců. Stát své občany nemůže propouštět tím, že je bude marginalizovat a nechá je spát pod mostem. To by popřelo samotnou podstatu sociálního státu, který do jisté míry stojí na solidaritě ?s méně úspěšnými spoluobčany. Má to pozitivní vliv i na ekonomiku. Pokud se průměrný občan bojí toho, že spadne do chudoby, místo konzumování spoří a kolečka ekonomiky se netočí. To vidíme například v Číně, která je nominálně komunistická, ale jinak tam vládne tvrdý kapitalismus a zároveň má velmi chatrný penzijní systém. Číňané tak dávají úspory buď do bank nebo do slamníku, takže domácí poptávka je poměrně slabá kvůli strachu z budoucnosti.

Uvedl jste, že Andrej Babiš je zhmotněním pragmatismu. Co byste tedy řekl na možnou budoucí koalici, byť nepřímou, mezi hnutím ANO a KSČM? Politologicky se to jeví jako nonsens, ale prakticky?

Andrej Babiš je na tom snad ještě lépe než sociální demokracie, která umí koalice v zásadě se všemi. Jediný blok má u TOP 09, ale ten je dán spíš osobní animozitou. Když u toho nebude Miroslav Kalousek, tak se na koalici dohodne i s ní. V tomto smyslu je hnutí ANO velkou konkurencí ČSSD, jejíž mantinely jsou dané historií, programem a členstvím ve Straně evropských socialistů. Pro pana Babiše jsou ideologie a program věci okrajové a nedůležité, které se dají měnit podle okolností. A když jste se ptala, jestli hnutí ANO bude vládnout s komunisty, pak si myslím, že s nimi bez problémů půjde i do otevřené koalice.

Je tedy současná trojkoalice pro ČSSD jako stranu výrazně programovou řešením i do příštího volebního období, ať už volby vyhraje kdokoliv?

Tady bych byl opatrný. Nepochybně to bylo jediné možné řešení v roce 2013, neboť pravicové strany se stačily tak zdiskreditovat během vlády Petra Nečase, že bylo nutné udělat něco jiného. Jak to bude za rok, nevím. Bude to nepochybně vyžadovat složitou debatu.

KDO JE ING. JAN MLÁDEK, CSc.

- Narodil se 1. června 1960 v Jindřichově Hradci.

- Vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze.

- Před listopadem 1989 pracoval v Prognostickém ústavu ČSAV, věnoval se makroekonomické regulaci a systémovým změnám.

- V 90. letech minulého století působil na Fakultě sociálních věd UK, byl náměstkem federálního ministra hospodářství, řídil Český Institut Aplikované Ekonomie, ve vládě Jiřího Paroubka byl ministrem zemědělství.

- V letech 2002 až 2005 byl poslancem, jím se opět stal v roce 2013, ministrem průmyslu a obchodu byl jmenován v lednu 2014.

- Nyní kandiduje do Senátu ?v jižních Čechách."

URL| http://www.denik.cz/z_domova/ministr-mladek-cssd-stat-nemuze-nechat-sve-obcany-spat-pod-mostem-20160924.html

Plivanec na Zemana od bývalého Havlova mluvčího. Fanatik evropské integrace na úrovni Miloše Jakeše.

24.9.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor

Radim Panenka

A další pravdomilové ze studia ČT. Petr Žantovský jim to spočetl všem

TÝDEN V MÉDIÍCH Projevu prezidenta Miloše Zemana na půdě OSN a ohlasu, kterého se mu dostalo, se důkladně věnuje Petr Žantovský ve svém pravidelném přehledu mediálních zajímavostí uplynulého týdne. Věnuje se také vystoupení politologa Jacquese Rupnika, jenž mluvil přesně tak, jak od něj Česká televize očekávala. Jeho pozornosti neuniklo ani to, jak rusofobové ve vysílání veřejnoprávní televize nedokázali zakrýt zklamání z výsledků parlamentních voleb v Ruské federaci.

Pravidelný přehled mediálních zajímavostí začíná Petr Žantovský pohledem na to, jaký poprask vyvolal ve sdělovacích prostředcích projev prezidenta Miloše Zemana na půdě OSN. "To, co opravdu zaznělo, ten protiteroristický projev, se poté stal předmětem velmi rozporupných, a to je slabé slovo, a podstatně méně zajímavých komentářů a hodnocení ze strany Zemanových dlouhodobých kritiků. V projevu nevidím žádný důvod k pohoršení nebo k nějakému pozastavení lidí, kteří tento projev nebo obecně Zemanovo působení tam podrobili kritice. Ať už to byl Tomáš Klvaňa, ať už to byl můj jmenovec Michael Žantovský, tak nějak nespátřuji ten podnět, proč by právě tenhle projev měl vyvolat takové zděšení v řadách našich zastánců pravdy, lásky a demokracie," uvádí pro ParlamentníListy.cz mediální analytik Petr Žantovský.

Při pohledu na jednotlivé pasáže projevu je podle něj zcela zřejmé, že je vystavěn tak jako většina dobrých Zemanových projevů. "Ne všechny jsou dobré, ale tenhle patří do množiny těch, které jsou opravdu

dobré, promyšlené a zásadní. Je vystavěn podle jeho standardního modelu. Na úvod řekne, proč mluví, o čem mluví, pak velmi věcně, stručně a pochopitelně vysvětlí, o co mu jde, a na závěr vyloží nějakou pointu, která může, ale nemusí být překvapivá. Tentokrát ani není tak překvapivá jako logická. Překvapivá je možná jen pro někoho, jako je pan Klvaňa, kdo se domnívá, že prezident malé země by měl ve velkých světových organizacích držet pusku a krok. Jediný prezident, kterého se tahle údajně dobře míněná rada netýká, byl Václav Havel,“ upozorňuje mediální odborník na Klvaňovu úvahu.

Zeman neomílal prázdné fráze

“Nu, já si nemyslím, že Václav Havel byl výjimečnější než Miloš Zeman, byl to prezident stejné země, v jeho případě dvou zemí, posléze té stejné země jako Zeman, a tudíž si myslím, že na mezinárodní platformě požívají oba dva úplně stejných práv i povinností. Co se týče samotného obsahu projevu, tak nevím, proč vyvolal takový rozruch, protože na něm vlastně nic zvláštního není. Je v něm pouze ten jeden návrh, který stejně nemůže uskutečnit OSN, ale Rada bezpečnosti, a to je případné vytvoření těch bezpilotních jednotek, spolupráce zpravodajských služeb a tak dále. V tom může mít Česká republika pouze hlasovací pozici v případě nějakých rezolucí. Je ale úžasné, že Miloš Zeman zviditelnil naši zemi tím, že navrhl něco smysluplného, stručného, konkrétního, něco naprosto věcného a neomílal stejné fráze jako Barack Obama a spousta dalších řečníků při stejné příležitosti,“ vyzdvihuje Petr Žantovský.

Sám by prezidentův projev hodnotil na rozdíl od těch výše uvedených pozitivně a pozastavuje se u čtvrtěčních Událostí, komentářů, kde se na téma projevu Miloše Zemana vyjadřoval jeho jmenovec Michael Žantovský. “Je velmi zvláštní, když tento bývalý diplomat mluví zcela nediplomaticky o prezidentovi vlastní země, i když se mu nemusí líbit. Ať by to byl kdokoli, tak pokud země udržuje demokratické poměry, tak je hlava státu hlavou státu. Nemusí se mu líbit, na to má pan Žantovský plné právo. Ale vyjadřuje se na adresu prezidenta slovy, která mě udivují. Například řekl, že Zemanova rétorika posiluje extremistické strany. Nu nevím, čím posiluje Zemanova rétorika, ať už v tomto projevu, to už vůbec ne, nebo v jakýchkoli jiných projevech, extremistické strany. Nikdy jsem si nevšiml, že by Zeman vystoupil na podporu extremistů a proti standardním demokratickým procedurám, proti Ústavě, proti ústavním zákonům této země,“ podotýká mediální analytik.

Plivanec na hlavu státu od někdejšího Havlova mluvčího

To tedy nepochopil i proto, že se bývalý diplomat nenamáhal s tím, doložit tuto tezi nějakým argumentem. “Stejně jako tezi, že Zemanovi chybí pocit zodpovědnosti. To je vyjádření úplně na hraně. On je pan Žantovský původní profesí psycholog, tak možná směřuje k nějaké diagnóze. Nemyslím pro sebe, myslím pro pana prezidenta. Ale snížený stav zodpovědnosti, právní odpovědnosti, jakési osobnostní integrity, to už je diagnóza. Tak možná že se pan Žantovský chystá vyslovit nějakou diagnózu tohoto typu, nicméně i pro tu by musel použít nějakou argumentaci, což neučinil. Takže je to jenom plivanec, jak už to tak z jeho úst v podobných případech bývá. Plivanec kupodivu - navzdory jeho zkušenostem, diplomatickým, politickým, životním -, čím dál méně noblesní,“ myslí si Petr Žantovský.

Připomíná, že bývaly časy, kdy lidé užívající spíše verbální útoky, mívali svou noblesu. “Třeba Karel Schwarzenberg také nepoužívá často vybíravá slova, ale velmi dlouho míval jistou noblesu. Pan Žantovský tedy žádnou noblesu nemá, je to jenom plivanec. Zejména v okamžiku, kdy srovnával vystoupení prezidenta Zemana s vystoupením Nikity Chruščova, který vzal, jak víme, onu polobotku a mlátil s ní do pultíku, čímž vytvořil jednu z ikonických scén mediálních a politických dějin. Nikita Chruščov byl vůdcem trošku jiné země, než je Česká republika, byl v trošku jiné geopolitické situaci, měl trošku jiné morálky a především to byl příslušník jiného národa s trošku jinou vzdělaností a estetickou výbavou. Takže srovnávat to je absurdní a říkat o Zemanovi, že je směšný a nedůstojný, opět aniž by to sebemeně doložil, aniž by předložil jediný věcný argument, tak to je opravdu velmi nemístné a spíše to vypovídá o řečníkovi než o kritizovaném,” tvrdí mediální odborník.

Předseda Senátu alespoň chvílemi dokázal oponovat hloupému chování

Za pikantní samozřejmě považuje, že si Česká televize do Událostí, komentářů k tomuto tématu pozvala proti sobě dva většinou souhlasící, a to zmíněného Michaela Žantovského a také předsedu Senátu Milana Štěcha. “Přitom Žantovského vzdělanostní výbava předstihá o mnoho a mnoho pater obdobnou výbavu pana předsedy Štěcha, a přesto aspoň Štěch chvílemi mluvil jako normální člověk a dokonce chvílemi i se Žantovským nesouhlasil, což je vzácnost, navzdory tomu, že si jinak tykali, notovali a tvářili se, že spolu chodí na pivo. Každopádně ze Štěcha aspoň občas šla taková elementární kinderstube toho člověka, který ctí Ústavu a který ctí nějaká pravidla. To znamená, když se Michael Žantovský choval nemístně a hloupě, tak mu pan Štěch dokázal chvílemi oponovat, což jsem ani nečekal,” poznamenává Petr Žantovský k dialogu uvedených dvou hostů vysílání ČT.

Další úlet veřejnoprávního média se mu už ani nechce příliš komentovat. “To, že se České televizi vyčítá, že neodvysílala Zemanův projev v přímém přenosu, to je jedna skutečnost. O tom se už diskutovalo hodně na internetu, tak to je fakt, k tomu se nebudu vracet. To je selhání, to je chyba a můžu si jenom říkat, že to je další z řady selhání, která směřují k vyjádření postoje pracovníků České televize k hlavě státu. No a jak říkal už zmíněný Schwarzenberg před lety, Česká televize patří těm, kteří v ní pracují. Nu tak to je postoj České televize, nejenom těch, kteří v ní pracují. Takhle bychom si to měli vykládat, až zase ponese na poštu nebo do banky příkaz k úhradě koncesionářského poplatku,” doporučuje mediální analytik.

Politolog nezklamal a mluvil tak, jak to od něj ČT očekávala

Druhým tématem se vrací ke schůzce šéfů zemí a vlád, která se na sklonku minulého týdne konala v Bratislavě. “Česká televize k tomu přinesla rozhovor s Jacquesem Rupnikem, který točila někde v plenéru, mimo studio. To je dost unikátní událost obecně. Stává se málokdy, že by Česká televize jela za svým respondentem. To se přihodí u hlav státu, například když byl Michal Kubal u syrského prezidenta Bašára Asada nebo když pan Dolanský či někdo jiný, kdo umí anglicky, je u nějakého diplomata, pak to nějaký smysl možná dává. Ale pokud vím, pan Rupnik nic takového není, není ani prezidentem státu, ani diplomatem, je to pouhý akademický pracovník. Ale zřejmě České televizi stojí za ty náklady, aby si za ním vyjela do plenéru a točila s ním,” říká pro ParlamentníListy.cz Petr Žantovský.

I z toho bylo patrné, podle čeho se v České televizi hodnotí význam respondentů. “Já bych řekl, že podle toho, co jsem posléze vyslechl od pana Rupnika, co se očekává, že ten člověk řekne. A také že ano. Pan Rupnik nezklamal. Bylo hezké, jak vrátil rétoriku o nějakých sedmadvacet let zpátky, když se vyjadřoval k samotné evropské integraci. A zejména se ve svých slovech zabýval tím, jak se má Evropa vyrovnat s tím zvláštním schizmatem mezi svými základními hodnotami, což je například volný trh, a mezi realitou, kterou si Evropa sama způsobila. To je například migrační krize, která je mimo jiné důsledkem neschopnosti realizovat ty základní hodnoty - volný pohyb osob, zboží a kapitálu a tak dále jinak než rizikově a jinak než bez té zodpovědnosti, když už tady dnes padlo slovo zodpovědnost. Tak tady zklamala zodpovědnost paní Merkelové,“ domnívá se mediální odborník.

Kdo chce rozhodovat o všehomíru, nemusí nakonec rozhodovat o ničem

To ovšem pan Rupnik neříká, ale uvádí, že “chceme volný trh, ale musíme rozhodnout o jeho omezení”. “To nechápu, to je jako být částečně těhotná. Volný trh, který má svá omezení, není volný, ale regulovaný trh. Pan redaktor se samozřejmě nezeptal, jak to pan Rupnik myslel, ale mně to silně připomnělo, a proto jsem to zmínil, návrat sedmadvacet let zpátky, projev z léta 89 generálního tajemníka ÚV KSČ Miloše Jakeše. Tehdy říkal zhruba toto: “My přece chceme dialog, ale my si vybereme, s kým ten dialog povedeme.” Komu nepřípadá podobné to vyjádření pana Rupnika, tak ať se přihlásí. Já si myslím, že to je úplně stejné, je to arogantní prohlášení člověka, který se cítí být buďto na vrcholu moci, nebo má pocit, že on bude tím, kdo bude rozhodovat o všehomíru, to znamená o míře regulace volného trhu, nebo o způsobu a partnerech politického dialogu, jak bude veden. Jak jsme viděli na příkladu Miloše Jakeše, pár týdnů poté, co tahle slova zazněla, si pan Jakeš nevybíral nejen to, s kým nějaký dialog povede, ale byl z jakéhokoli dialogu vyloučen,“ připomíná Petr Žantovský.

Proto si myslí, že by se Jacques Rupnik jako člověk relativně vzdělaný mohl trochu chytit za nos a vzpomenout si na historické příklady a uvědomit si, že lidé, kteří chtějí rozhodovat o všem, nakonec nerozhodují o ničem. “A to přesně zřejmě čeká v nějaké době a s nějakými riziky Evropu. Podotýkám, že pan redaktor, který s ním dělal rozhovor, byl neustále v předklonu, ani slůvkem mu neoponoval, ani na okamžik se nezdálo, že by nepřijímal slovo Rupnikovo jako slovo boží. Tak nevím, co se chystá. Měl jsem za to, že příštím prezidentem chce být Petr Kolář, možná že příštím prezidentem chce být také Jacques Rupnik. Jak to provede se svým francouzským občanstvím, to věru nevím. Avšak pan Schwarzenberg má také švýcarské občanství, Dienstbier má občanství americké a může dělat českého ministra, takže je to vlastně jedno. Tak tady nakonec může být prezidentem i Marčan, jak svého času předvídal Jiří Paroubek. Nechme se překvapit,“ míní mediální analytik.

Štamgasti moskevské kavárny se maximálně hádají mezi sebou

Nemůže ve svém hodnocení samozřejmě opomenout to, jak Česká televize ze široka komentovala výsledek parlamentních voleb v Rusku. “Dalo se očekávat, že výsledek voleb neuspokojí naše rusofoby. Rozhodně jsme z vysílání nemohli získat dojem, že bychom chtěli nastartovat nějakou diskusi o tom, co se v Rusku skutečně děje a proč v Rusku volby dopadly tak, jak dopadly. Jenom z určitých náznaků jsme pochopili - a říkali to i různí pravdomilové z České televize - že je ruská opozice proti Putinovi nejen neschopná, ale především velice rozdrobená a nemá absolutně žádnou veřejnou podporu. Takže když parafrázuji Zemanovo rčení o pražské kavárně, tak je to moskevská kavárna, ale opravdu mrňavá a zastrčená někde na Arbatu. A ještě se osazenstvo jednotlivých stolů, ti štamgasti, mezi sebou dostatečně hádají, protože se nikdo nechce vzdát představy, že právě on bude té kavárně velet, když to tedy vezmu v tomhle příoměru,“ konstatuje pro ParlamentníListy.cz Petr Žantovský.

Podivuje se nad tím, že se odmítáme zabývat myšlenkou, proč má Vladimir Putin v Rusku podporu. “Proč ji má nejen v tom chudém Rusku, což se zdůvodňuje tím, že to jsou lidé nevzdělaní a lidé, kteří jsou schopni mnohem snadněji podléhat nějakým propagandám a podobně, ale on má podporu i v Moskvě. A myslím si, že největším zklamáním pro všechny údajné pravdomily bylo to, že v Moskvě Putinova podpora existuje a sílí a není to naopak. V této souvislosti si Česká televize vzala opět jako komentátora těchto voleb jistého pana Šíra z Fakulty sociálních věd. Ten je tam docela často, skoro jako pan Romancov. Pan Romancov tam teď asi kvůli svému příjmení nechodí, aby nebyl důvodně podezřelý z podjatosti, tak tam zvou místo něj pana Šíra. Ono to je úplně jedno, protože oba říkají stejné věci,” poukazuje mediální odborník.

Velká Británie by podle metru na Rusko nebyla demokratickou zemí

Proto od hosta ani nic nečekal, stejně jako od České televize, která proti němu neposadila oponenta. “Neposadila proti němu analytika, který by se snažil vyvážit jednostranné fráze pana Šíra. A tudíž jsme byli opět terčem poměrně jednoznačné propagandy ze strany České televize. Pan Šír mimo jiné řekl, že země, mínil tím Rusko, kde lze zavraždit ústavního činitele, měl na mysli Borise Němcova, není demokratická. To byl argument pana Šíra, proč v Rusku není demokracie, proč Putin není demokrat a proč ty volby byly volby jakoby v totalitním státě. No já bych dodal, a co Velká Británie a atentát na paní poslankyni Coxovou před Brexitem. Je Británie demokratická země? Nu, to bychom se asi shodli, že je. Ale když tam lze zavraždit ústavního činitele, jakým byla paní Coxová, je to stále ještě demokratická země? Mě by hodně zajímalo, co by na to pan Šír odpověděl. Domnívám se, že povinnost položit mu tuto otázku měl redaktor, jenž s ním rozhovor vedl. To, že ji nepoložil, mě zase jenom utvrzuje v tom, že Česká televize neplní svou funkci,” přiznává Petr Žantovský.

Přesto našel ve vysílání České televize i chvályhodný moment, a to ve čtvrtčních Událostech, komentářích, kdy na přetřes přišel návrh generální advokátky Soudního dvora Evropské unie Eleanor Sharpstonové, aby Hamás nebyl uváděn na seznamu teroristických organizací. “Česká televize pro mě překvapivě tuhle informaci doprovodila rozmanitými důkazy pro i proti, abych tak řekl. Například pustila ukázkou z dětského vysílání televize, která vyjadřuje mínění Hamasu o tom, jak palestinské děti chtějí střílet všechny, kdy dětská moderátorka zpovídala palestinská děvčata a teď shodly se na tom, že je správné - cituji - střílet všechny Židy. Oceňuji, že Česká televize nechala zaznít i argumenty proti tomu, o co usiluje paní advokátka Sharpstonová. Oceňuji i to, že k tomu ČT pozvala arabistu Petra Pelikána, což je zkušený člověk, který arabskému světu rozumí,” kvituje mediální analytik.

Arabista upozornil, že Hamás trvalý boj proti Izraeli nevzdá

Mnoho věcí, které bratr ministra spravedlnosti Roberta Pelikána říkal, by se mělo opakovat do omrzení. “Například věc, která vyjadřuje jeho přesvědčení o tom, že Hamás nebo ty ultraortodoxní - teď nemyslím z hlediska islamistického, ale z hlediska politického - skupiny se prostě nezmění jenom tím, že ze svých zakládajících dokumentů vypustí to, že mají ve své chartě trvalý boj proti Státu Izrael a úsilí o likvidaci Státu Izrael. To, že to ze svých dokumentů vypustí, neznamená, že o to přestanou usilovat. To je věta, kterou vyslovil pan Pelikán, a to je věta, kterou by člověk v České televizi moc nečekal. A myslím si, že naopak tato čtvrtční část pořadu Události, komentáře odpovídala tomu, jak by se měla dělat objektivní a odpovědná televizní

žurnalistika. Tedy dát opravdu slovo oběma stranám tak, aby si divák mohl udělat obrázek sám. Myslím si, že v daném případě si ho udělal velmi snadno," dodává Petr Žantovský.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=455182>

Stát nemůže nechat své občany spát pod mostem

24.9.2016 Pražský deník str. 06 Rozhovor/názory

Ministr průmyslu a obchodu JAN MLÁDEK (ČSSD) pro Deník:

Český průmysl roste, ale bez nových odbytišť, vzdělané pracovní síly a inovací se do budoucna neobejde. O tom, kde nás v tomto směru nejvíc bota tlačí, ale také o koaličních vyhlídkách a možné povolební spolupráci s hnutím ANO hovořil Deník s ministrem průmyslu a obchodu a zároveň senátním kandidátem ČSSD Janem Mládkem.

KATEŘINA PERKNEROVA

* Vláda schválila rozpočet se schodkem 60 miliard korun. Není to v době, kdy průmysl loni rostl o 4,6 procenta, spotřební dokonce o šest, zbytečně vysoký deficit?

Schodek je přiměřený, protože jako politici musíme brát v potaz různá kritéria rozvoje společnosti. V tom, abychom mohli být na nule, nám brání dvě věci. Po roce 2009 byly zkrourhnuty platy mnohým významným skupinám zaměstnanců, s čímž jsme se rozhodli něco zásadního udělat. Druhou záležitostí jsou problémy s dopravní infrastrukturou, a to nejen dálnicemi, ale i silnicemi první, druhé a třetí třídy.

* Rozumím-li tomu správně, plánovaný schodek má jednak podpořit osobní spotřebu díky růstu platů státních zaměstnanců, jednak povzbudit infrastrukturní investice, což opět povede k průmyslové expanzi?

Jdeme tímto směrem, ale za růstem platů bych primárně neviděl snahu vlády podpořit spotřebu, ale záměr udržet funkčnost systému. Když před osmi lety lékaři vyhlásili akci Děkujeme, odcházíme!, žádná okamžitá vlna odchodů do zahraničí nebo jiných profesí se nekonala. Přestože nešlo o masovou záležitost, malé skupinky doktorů odcházejí trvale, což pociťujeme nejen na kvalitě, ale i na kvantitě. V určitých oblastech zkrátka lékaři chybějí. Některým zaměstnancům prostě musíte přidat proto, že existuje trh práce, který zahrnuje nejen Českou republiku, ale i blízké okolí.

* Pravicová opozice a také odborníci ovšem připomínají, že plošné přidání o několik set korun není tak efektivní, jako kdyby se vybrala strategická odvětví a do nich se napumpovaly daleko vyšší prostředky. Typickým příkladem je školství, v němž dva tisíce korun navíc sice potěší stávající učitele, ale novou generaci nepřilákají. Kdyby se vzdělání označilo za prioritu a platy se zvedly o 20 procent, mohlo by to znamenat kvalitativní revoluci.

To se dobře řekne, ale hůř udělá. Takové peníze bychom v rozpočtu našli jen tehdy, pokud by schodek byl daleko větší než 60 miliard. Upřímně řečeno, ve školství vidím problém spíš v tom, že docela úspěšně vzdoruje tomu, aby v něm působili na částečné úvazky lidé z praxe a rodilí mluvčí. Platová diferenciacce je především věcí ředitelů jednotlivých škol.

* Důraz na pedagogickou přípravu byl ovšem mantrou většiny ministrů školství. Současná šéfka resortu Kateřina Valachová nedávno připustila, že do středních škol by se mohli vrátit odborníci z praxe. Její záměr tedy vítáte?

Ano. Když se o příslušném zákonu debatovalo na vládě, podobnou úpravu jsem prosazoval, ale bohužel marně. Systém tak zůstal uzavřený vůči okolnímu světu, což vnímám jako problém.

* Příprava budoucí generace a povolání vám logicky leží na srdci, neboť jedním ze zásadních limitů českého průmyslu se stává úbytek pracovní síly, především technických kádrů. Co s tím?

Platí, že málo lidí je jak kde a jak kterých. Faktem je, že v mém volebním obvodu (Tábor - pozn. red.) se objevují akce, kdy firmy pořádají Dny otevřených dveří s hudbou a klobásami zdarma, aby se lidé ze širokého okolí přišli podívat, jaké pěkné pracovní prostředí poskytují. A slibují, že se k nim budou chovat vlídně a přátelsky v naději, že tam začnou pracovat. To před třemi roky nebývalo.

* Právě. Nedostatek lidí se ale přece nevyřeší lákadlem v podobě párků. Není to výzva pro vládu, aby promyšleně podporovala určité směry vzdělání a pomocí různých nástrojů motivovala mladé lidi i rodiče, aby si vybírali perspektivní obory?

To jsme přece jasně řekli, když jsme podpořili Rok průmyslu a technického vzdělávání. Nebezpečí je v tom, že i dobrý úmysl se může rozplynout. Například letos byla přijata novela školského zákona, která zahrnuje povinnou maturitu z matematiky od roku 2021. Už nyní se ale postupně snižuje počet škol a oborů, jichž se to bude týkat, zatímco původní záměr byl vyjmout jen umělecké školy. Stejně je to s uční a průmyslováky. Všichni se slovně předhánějí v tom, jak je máme prosazovat, ale v praxi to znamená vysvětlovat, že pro část populace se zavrou dveře na gymnázia, především osmiletá.

* Jinými slovy, v době předvolební se rodičům těžko sděluje, že jejich dítě nemá jít na elitní gymnázium, ale vyučit se instalatérem nebo nástrojařem?

K volbám to má jen volný vztah. Krajské volby mají vliv především na to, čemu se nepěkně říká optimalizace sítě škol. Kraje totiž naplňují kapacitu středních škol z 50 až 60 procent. Tento fakt by logicky vyžadoval racionalizaci, tedy spojování či dokonce rušení škol, ale to je velmi obtížné, neboť jakýkoli krok tímto směrem vyvolává obrovský protitlak.

* Čili vazba na volby je nikoli volná, ale velmi těsná.

Záleží na úhlu pohledu.

* Platí, že sociální demokraté, kteří obhajují jedenáct z třinácti hejtmanských křesel, podporují spíš technické obory než všeobecné vzdělání, jež poskytují gymnázia?

V zásadě ano, ale jiná věc je to důsledně dotahovat do konce. Nejsem si jist, že se to všude podařilo.

* Již bylo řečeno, že česká ekonomika v posledních třech letech roste. Do jaké míry vám dobrou náladu narušují případy, jakými jsou OKD, Kovosvit nebo Aircraft Industries? Jsou to jen ojedinělé výkyvy?

Rozdělil bych to na dvě kategorie. Podniky jako Aircraft Industries, Vítkovice nebo Kovosvit mohou mít potíže, neboť i při konjunktúře se občas stane, že podnikatel udělá nesprávné rozhodnutí, jež může přivést firmu do konkurzu, i když poptávka po jejich výrobcích existuje.

* To ponechme stranou, bavme se o systémových problémech.

U těchto podniků je nevidím. Jediný systémový problém je efektivita konkurzních insolvenčních řízení, protože když konkrétní podnikatel selže, soudní systém by měl poměrně rychle zařídit, že výrobu převezme někdo jiný. Potíže strojírenských podniků jsou primárně nepříjemné pro majitele, dočasně pro zaměstnance, ale jsem přesvědčen, že ve všech se nakonec bude dál vyrábět. Naprosto jiné je to u OKD, kde dochází k zásadní strukturální změně. Uhlí končí, není konkureschopné proto, že ve světě se těží daleko levněji. Navíc Česká republika podepsala klimatickou dohodu z Paříže, která by měla vést k tomu, že v roce 2100 bude energetika bezuhlíková, tedy že se vůbec nebudou využívat fosilní paliva. Přitom některé evropské země mají ambici tohoto cíle dosáhnout daleko dříve. V Evropě tak bude výrazně klesat poptávka po uhlí, protože existuje silný tlak nahradit ho obnovitelnými zdroji nebo zemním plynem. Takže v OKD řešíme to, jak problém rozložit v čase a učinit útlum těžby sociálně i politicky stravitelný.

* A vyřešíte?

Rozhodně se budeme snažit, ale žádnou jistotu nemám. Už několikrát jsem upozorňoval, že situace je velmi křehká. Máme ambici provést podnik reorganizací, avšak když ji neschválí věřitelé nebo soud, snadno se může překlomit do konkurzu.

* Co říkáte návrhu předsedkyně Energetického regulačního úřadu a senátní kandidátky Úsvitu Aleny Vítákové na vyvlastnění bývalého většinového majitele OKD Zdeňka Bakaly?

Z toho mám smíšené pocity. To, co provedl pan Bakala, je vůči obyvatelům ČR a zejména zaměstnancům jeho firmy krajně nepřekné. Nevím ovšem, jak by se ten problém mohl řešit vyvlastňovacím zákonem. Mimochodem zabavení majetku je možné už dnes, ale váže se jen k lidem, jimž byla prokázána trestná činnost. Pan Bakala vždy fungoval s armádou právníků a to, na čem vydělal nejvíce peněz, je metoda poměrně obvyklá na kapitálových trzích, to znamená, že se udělá primární nabídka akcií, před níž se vykreslí světlé zítřky daného podniku, aby se nalákali kupci. Otázka je, zda při propagaci prodeje nedošlo k nějakému podvodu, záměrnému zkreslování údajů. To se velmi obtížně prokazuje, ale mohlo by se to aspoň zkusit.

* Nespádají do kategorie systémového ohrožení nejen těžaři, ale i oceláři? „Evropská unie páchá v otázce udělení tržního statusu Číně veřejnou sebevraždu,“ řekl viceprezident Svazu průmyslu a dopravy ČR Jan Rafaj, který sedí v představenstvu firmy ArcelorMittal Ostrava. Nepřehnali jsme v tomto směru vstřícnost vůči Číně?

Evropská komise dost dobře nemůže Číně nepřiznat status tržní ekonomiky, neboť před deseti lety se kritéria nastavila tak, že dnes je velmi těžké ho odmítnout. Naskočí to vlastně samovolně, přičemž důkazní břemeno je na Evropě, což znamená, že není na Číně, aby dokazovala, že je tržní ekonomikou. Je proto nutné najít jinou cestu. Pokud bude přiznán Číně status tržní ekonomiky, musí Evropa zavést antidumpingová opatření na dovoz oceli z celého světa, který pokryje i případný import z Číny.

* Mezi ojedinělé výstřelky podle mě nespadá ani ohlášená snaha ruského majitele firmy Aircraft Industries převést výrobu z Česka do Ruska.

Kdybych chtěl být zlomyslný, tak řeknu, že je to výsledek privatizace, protože Aircraft Industries, původně Let Kunovice, s českými majiteli dvakrát zbankrotoval. Ruský vlastník se tam dostal po druhém konkursu, kdy firma v zoufalé situaci hledala, kdo se jí ujme. Příští týden s ním má proběhnout jednání a já doufám, že se nám podaří ho přesvědčit, aby výroba v ČR dál pokračovala.

* Nespatřujete v záměru Uralského těžebního a hutního závodu vyrábět letouny L-410 v Rusku začátek jistého trendu?

Podobná praxe byla zatím typická pro Číňany, kteří měli po nákupu technologických firem tendenci přetahovat výrobu do Číny. Ted se to objevilo v Rusku po zavedení sankcí, když vyhlásili heslo lokalizace, tedy preferování domácí výroby. To je docela úspěšné v zemědělství a navazujícím potravinářském průmyslu. Ve strojírenství je to komplikovanější, ale ty snahy tam jsou. Jednou z nich je úvaha o výrobě L-410 v Jekatěrinburgu.

* Jak vnímáte debatu o možném snížení DPH na točené pivo na 15 a na základní potraviny na 10 procent? Šéf KDU-ČSL Pavel Bělobrádek prostřednictvím ministra zemědělství ohlásil, že je hotovo, což ale poté dementoval, stejně jako ministr financí Andrej Babiš. Znáte detaily?

My prostí členové vlády o tom zatím oficiálně nic nevíme, ale vede se debata ve směru, který jste naznačila. Může to tak být, ale také nemusí.

* Lépe by to neřekla ani chytrá horákyň. Vycházím z toho, že ČSSD dlouhodobě navrhuje, aby se základní potraviny dostaly do nejnižší sazby DPH. Něco se snad změnilo?

Je to samozřejmě jedna z možností, koneckonců naše vláda do desetiprocentní sazby už přesunula léky, kojeneckou výživu a knihy. Ted je na debatě, jestli tuto množinu nerozšířit.

* Ono to spíš vypadá, že těsně před krajskými a senátními volbami by každý z koaličních předsedů rád oznámil nějakou občansky vstřícnou novinku. Zároveň se množí ostré výroky, tu o zoufalcích, tu o oligarších. Jak se vám vůbec v koalici s lidovci a ANO vládne?

Pozitivem této vlády je, že je velmi pragmatická. Sociální demokracie taková byla vždycky a pan ministr Babiš je kvintesencí pragmatismu. Sice dochází k nejrůznějším přestřelkám, ale také k řadě dohod. Jedinou slabinu vidím v záležitostech, které jsou na hraně kompetencí jednotlivých resortů, což občas zabolí víc, než by bylo třeba.

* Andrej Babiš si zvolil jako jedno z hesel do krajských voleb slogan, že nejen ministerstvo, ale i kraje chce řídit jako firmu. To velmi rozčílilo předsedu KSČM Vojtěcha Filipa, který to označil za nemístný žert, neboť podle něj optimalizace zisku nemůže být hlavní cíl hejtmanů a zastupitelstev. Jak se na to díváte vy?

Možná bych nebyl tak příkrý. Pokud je firemní efektivnost v některých segmentech součástí fungování státu nebo krajů, nemusí to být samo o sobě špatné. Platí to především o firmách, které si zřizují. Na druhé straně stát ani kraje jako celek nemohou fungovat jako soukromý podnik, jenž se zbavuje nepotřebných zaměstnanců. Stát své občany nemůže propouštět tím, že je bude marginalizovat a nechá je spát pod mostem. To by popřelo samotnou podstatu sociálního státu, který do jisté míry stojí na solidaritě s méně úspěšnými spoluobčany. Má to pozitivní vliv i na ekonomiku. Pokud se průměrný občan bojí toho, že spadne do chudoby, místo konzumování spoří a kolečka ekonomiky se netočí. To vidíme například v Číně, která je nominálně komunistická, ale jinak tam vládne tvrdý kapitalismus a zároveň má velmi chatrný penzijní systém. Číňané tak dávají úspory buď do bank nebo do slavníku, takže domácí poptávka je poměrně slabá kvůli strachu z budoucnosti.

* Uvedl jste, že Andrej Babiš je zhmotněním pragmatismu. Co byste tedy řekl na možnou budoucí koalici, byť nepřímou, mezi hnutím ANO a KSČM? Politologicky se to jeví jako nonsens, ale prakticky?

Andrej Babiš je na tom snad ještě lépe než sociální demokracie, která umí koalice v zásadě se všemi. Jediný blok má u TOP 09, ale ten je dán spíš osobní animozitou. Když u toho nebude Miroslav Kalousek, tak se na koalici dohodne i s ní. V tomto smyslu je hnutí ANO velkou konkurencí ČSSD, jejíž mantinely jsou dané historií, programem a členstvím ve Straně evropských socialistů. Pro pana Babiše jsou ideologie a program věci okrajové a nedůležité, které se dají měnit podle okolností. A když jste se ptala, jestli hnutí ANO bude vládnout s komunisty, pak si myslím, že s nimi bez problémů půjde i do otevřené koalice.

* Je tedy současná trojkoalice pro ČSSD jako stranu výrazně programovou řešením i do příštího volebního období, ať už volby vyhraje kdokoliv?

Tady bych byl opatrný. Nepochybně to bylo jediné možné řešení v roce 2013, neboť pravicové strany se stačily tak zdiskreditovat během vlády Petra Nečase, že bylo nutné udělat něco jiného. Jak to bude za rok, nevím. Bude to nepochybně vyžadovat složitou debatu.

KDO JE ING. JAN MLÁDEK, CSc.

• Narodil se i. června 1960 v Jindřichově Hradci. • Vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze. • Před listopadem 1989 pracoval v Prognostickém ústavu ČSAV, věnoval se makroekonomické regulaci a systémovým změnám. • V 90. letech minulého století působil na Fakultě sociálních věd UK, byl náměstkem

federálního ministra hospodářství, řídil Český Institut Aplikované Ekonomie, ve vládě Jiřího Paroubka byl ministrem zemědělství. • V letech 2002 až 2005 byl poslancem, jím se opět stal v roce 2013, ministrem průmyslu a obchodu byl jmenován v lednu 2014. • Nyní kandiduje do Senátu v jižních Čechách.

„Pro pana Babiše jsou ideologie či program věci okrajové a nedůležité, které se dají měnit podle okolností. Pokud jde o to, jestli hnutí ANO bude vládnout s komunisty, pak si myslím, že s nimi bez problémů půjde i do otevřené koalice.“

„To, co provedl pan Bakala, je vůči obyvatelům ČR a zejména zaměstnancům jeho firmy krajně nepěkné. Nevím ovšem, jak by se ten problém mohl řešit vyvlastňovacím zákonem.“

Foto autor| Foto: Deník/Martin Divíšek

Foto popis| NULA NENÍ ŽÁDOUCÍ. Podle ministra průmyslu a senátního kandidáta Jana Mládky je plánovaný rozpočtový schodek ve výši 60 miliard přiměřený. Především s ohledem na platy zaměstnanců a investice.

Debata u kulatého stolu
24.9.2016 ČRo Plus str. 01 18:10 Názory a argumenty

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Tak, tolik tedy aktuální zprávy. Já děkuji za slovo a vítám vás všechny u poslechu sobotní politické debaty stran parlamentních i neparlamentních. A pokud jde o dnešní téma, vypravíme se tentokrát na východ, a sice do povolebního Ruska. Tak, tedy ještě jednou dobrý večer vám všem a také už našim hostům, k diskusnímu kulatému stolu se dnes usadili: místopředseda KSČM a poslanec Jiří Dolejš, dobrý večer.

Jiří DOLEJŠ, místopředseda strany /KSČM/

Příjemný zbytek soboty.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Petr Ježek, místopředseda České strany národně socialistické, vítejte.

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

Dobrý večer všem.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

A konečně Ladislav Linek, místopředseda Strany soukromníků. Dobrý večer i vám.

Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků

Dobrý večer.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Pozvání jsme adresovali také ČSSD, tentokrát bezvýsledně a Jiří Domlátil za KAN, ten se omluvil. Tolik tedy ohledně dnešní docházky a personálií. A je, myslím, na čase, abychom se začali naplno věnovat tématu, které jsem už avizoval. Historicky nízká volební účast nejvyšší vítězství jedné politické strany a prakticky žádný větší impuls k jakékoliv společenské změně. Tak můžeme charakterizovat nedělní parlamentní volby v Rusku, ve kterých získala jasný primát strana Jednotné Rusko. A to celkem 54,2 %. Ve státní Dumě tak má obsadit 343 ze 450 křesel, což jí dává naprosto luxusní mandát k realizaci prakticky jakýchkoliv změn. A protože Jednotné Rusko dlouhodobě podporuje Vladimira Putina, je to samozřejmě dobrá zpráva i pro něj a pro jeho další prezidentskou kandidaturu. Ještě doplním, že do ruského parlamentu se nakonec ze 14 kandidujících stran dostaly pouze 4. A opozice neuspěla vůbec ve státní Dumě, tedy má skutečných nula mandátů. Pánové, vaše reakce na výsledky voleb a poprosím žádný spektakulární rozbor na úvod. Vejděme se třeba do minuty. Pan poslanec Dolejš.

Jiří DOLEJŠ, místopředseda strany /KSČM/

Tak, především je zjevné, že volební účast byla tentokrát opravdu nízká. Je otázka po příčinách. Pravděpodobně volič ztratil pocit, že jít k volbám mu něco přinese. Dopadlo to v podstatě na všechny subjekty, ale nejvíce právě na ty, které pouze doplňují tu sestavu jednotného Ruska. Musím říci, že Komunistická strana Ruské federace ztratila poměrně hodně, asi 50 mandátů a když to přepočtu na absolutní hlasy, tak je to skoro 6 milionů voličů. Čili nepochybně se budou muset zamyslet nad tím, proč se tak stalo. Oponoval bych to, že se do parlamentu nedostala opozice. Já si myslím, že minimálně tedy ti /nesrozumitelné/ komunisté se snaží být

určitou opozicí. Samozřejmě jde o to, v jakých otázkách, protože to je takzvaně státně vlastenecká politika Kremlu, je do značné míry přijímána napříč politickým spektrem.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Ponechme to na další diskusi. Určitě se k ní dostaneme. Další odpověď Petr Ježek, místopředseda Česká strany národně socialistické, váš pohled na průběh voleb a na volby samotné, jejich výsledek?

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

Pokud bych měl hovořit osobně, tak mě ty výsledky voleb vůbec nepřekvapily, protože déleodobě sleduji v podstatě celou situaci. Vysvětlení té nižší volební účasti je dvojího rozměru, protože samozřejmě na ruské poměry je to snížená účast. Ovšem na průměrné evropské účasti u voleb třeba i v podmínkách České republiky je to otázka prostě naprosto standardní, dokonce nadstandardní. Ta volební účast vlastně u ruských voleb. Takže ...

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Ted' myslíte počet těch voličů? Nebo procentuální účast?

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

Počet voličů rozhodně. Procentuální počet voličů je vyšší než u běžných parlamentních voleb v podstatě v západní Evropě. To můžeme v podstatě teda jednoduše porovnat.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

No, paušalizovat to rozhodně nemůžeme, ale dobrá. Chci rozumět tomu, co chcete říct. Takže prosím, krátce.

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

A druhá otázka je samozřejmě ta, proč ti voliči nepřišli a existují takové názory z ruského prostředí, že ruský volič je víceméně spokojen se stavem, který vlastně vyplynul z doby nedávno minulé. Jinými slovy, že on považuje v podstatě ty volby jako jakousi nepodstatnou právě záležitost z hlediska svého, protože on stejně ví, že vlastně ten vývoj, který byl nastolen, tak nějakým způsobem bude pokračovat a jistou garanci zřejmě asi vidí tedy v osobě prezidenta.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Ladislav Linek, místopředseda Strany soukromníků a jeho názor.

Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků

Já v podstatě s tímto názorem souhlasím. Pro mě ty volby dopadly víceméně absolutně bez překvapení s tím, že vidíme určitý odliv od komunistické strany a patrně se to nalilo do toho Jednotného Ruska, kde teda ta pozice toho Putina je nesmírně silná dneska, že jo. To vidíme v tý jeho veliký podpoře s tím, že se dokáže dneska konfrontovat pro mě slabou Amerikou, po anexi Krymu. Myslím, že ta ruská duše taky zajásala, takže tam nějakým způsobem prostě vidí ho jako hrdinu. Ty volby dopadly jednoznačně. Celkem to ani nikdo jinak nekomentoval nějak zvlášť, nebo že by docházelo k nějakým tam excesům. Prostě je to tak, že bych z toho byl přenadšen, to nejsem, ale beru to jako situaci, jaká je. U těch ostatních stran, když to srovnáme 2011 - 2016 tak vidíme, že vlastně tam došlo jenom k malým změnám. Drží se tam ty liberální demokraté, Spravedlivé Rusko, což je asi béčko toho Jednotného Ruska, bych já to tak typoval. Takže asi takhle.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

V Rusku funguje takzvaný kombinovaný systém. To v reálu znamená, že na části území se volí poměrným a na části většinovým systémem. A některé ty výsledky zejména v těch jednomandátových oblastech vzbudili poměrně velkou pozornost. Nevím, jestli jste zaregistrovali třeba v Čečensku, kde místní autokrat Ramzam

Kadirov dostal masivní podporu 97 % hlasů. Takováto čísla prostě žádná demokracie a teď zdůrazňuji, ale západního střihu demokracie západního střihu zkrátka nezná a troufnu si říci, že ani v budoucnosti zůstane-li samozřejmě demokracií nepozná. Na druhé straně už jsme se mnohokrát přesvědčili o tom, že Rusko je natolik specifickou zemí, že jakákoliv podobná srovnání v podstatě postrádají smysl i relevanci a mohou být i značně zavádějící. Jiná věc je ovšem regulérnost voleb. I předchozí byly totiž mnohými v čele s Hillary Clintonovou označovány jako zmanipulované. Pro letošek byla proto přislíbena náprava. Ovšem názory, zda Rusko s tímto reparátem uspělo, se opět různí. Jan Šír z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy je spíše skeptický. Tady jsou jeho argumenty a poslouchejte pozorně, protože k některým se pak společně vrátíme.

Jan ŠÍR, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Víte, tady panuje v tom obecném přesvědčení takový názor, že kvalita tím je demokratičnost voleb, záleží pouze jenom na tom, jakým způsobem jsou spočítány výsledky. Já si to nemyslím, nemyslí si to ani třeba Mezinárodní organizace, které tam vysílají svoje pozorovatele, upozorní na to, že volební záležitost je poměrně komplexní problém s tím, že do této záležitosti se promítá řada dalších faktorů, které mají vliv na kvalitu těch voleb a těmi faktory jsou právě to, nakolik státní aparát je nezávislý, nakolik vůbec média umožňují artikulaci nějakých politických pozic, na kolik kandidáti mají do nich přístup. Na kolik kvalitní jsou zákony, jestli třeba tam není nějaká díra, která může nahraovat nějakému konkrétnímu kandidátovi z Ruska, že ty největší podvody, které se dějí ve městech, to znamená to vícečetné hlasování. Nejsou ani trestné, což samozřejmě může nahraovat některému typu chování, které samo o sobě je protiprávní. Promítá se do toho to obecné politické prostředí za situace, kdy národní garda má právo v uvozovkách právo střílet do demonstrace, která je neozbrojená. Za situace, kdy vůdce opozice je zavražděn během procházky hlavním městem, tak tady prostě neexistuje atmosféra, která by byla prostá zastrašování, donucení a tak dále, a samozřejmě do toho všeho se promítají i to, jakým způsobem funguje justice. To znamená, jak funguje prokuratura, jestli stíhá ty volební podvody. Jak fungují soudy, jestli je možný se soudní cestou domoci třeba zneplatnění voleb v případě, že tady dojde k nějakým zdokumentovaným podvodům a tak dále, a tohle to je všechno prostě systém, který se promítá do toho, jak ty volby probíhají. A v tomhle ohledu, já si dovolím tvrdit, už dnes, že tady existují natolik zásadní deficity, které nám neumožňují uvažovat o nějakých demokratických svobodných a férových obav v Rusku. I kdyby nedošlo na ty podvody při samotném sčítání.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Tak, to vidí Jan Šír, který otevřel vlastně hned několik zajímavých témat najednou. Reagujme postupně. Logicky první otázka: byly ruské volby zmanipulované? Jiří Dolejš za KSČM.

Jiří DOLEJŠ, místopředseda strany /KSČM/

Pochopitelně, že na volby dojíždějí nejenom různé instituce, bych řekl neformální, ale také mezinárodní pozorovatelé včetně OBS a tak dále. A ti samozřejmě, i když konstatují celou řadu problémů a ty připouští i šéfka ruské volební komise, tak musí hodnotit především míru těch problémů z toho, co bylo zděleno, tak mi vychází, že ta míra je přece jenom poněkud menší než v roce 2011 a že i když možná dojde k opakování voleb v některých částech Ruska, tak to nezmění volební výsledek. To je, myslím, to nejzákladnější. Jiná věc je debata, do jaké míry tam je demokratické klima, respektive, jaké jsou tam podmínky předvolební kampaně. Tam ten veřejný diskus je silně zhegemonizovaný. Konec konců, na to si stěžují i ty komunisté ruští, kteří mají ambici se aspoň v některých podstatných otázkách jako jsou sociální poměry v zemi. Chovat opozičně a ten prostor podle nich ne příliš dostali. Takže to je jiná otázka, to nesouvisí až tak úplně s legitimitou voleb, ale řekněme, se zralostí politické kultury a s tím, že v té východní části světa přeci jenom jistý centralismus, či jak se dříve říkalo, bizantinismus přece jenom existuje.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Pánové, já budu poprvé citovat z předvolebního průzkumu nezávislého centra Levada. Podle názoru a zdůrazňuji, je to předvolební průzkum. To znamená, bude tam budoucí čas. Podle názoru většiny ruských voličů budou tak jako tak z kandidátních listin odstraněni lidé nepohodlní Kremlu a vzhledem k tomu, že v Dumě opravdu nezasedne ani jeden zástupce opozice, byť Jiří Dolejš to lehce zpochybnil, můžeme se k tomu ještě dostat, tak se člověk leccího domýšlí. Ta předvolební kampaň, o té jsme hovořili, optikou dostupnosti médií. Jak vnímá Petr Ježek místopředseda České strany národně socialistické to předvolební klima? Měly všechny ty strany stejnou výchozí pozici?

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

Tady je opravdu velice složité hodnotit z pozice, řekněme, člověka, který žije, řekněme v západní parlamentní demokracii. Opravdu toto srovnání tady je velice těžké a nedoceňujeme v této situaci hlavně to, že skutečně ty východní země výrazně inklinují právě k určitému centralistickému pojetí. Ani ne tak snad té samotné vlády, ale spíše toho názorového vlastně tedy třibení, pokud to tak mám nazvat. To znamená je tam větší podstatně rozdíly v oblasti vzdělanosti, jednotlivých skupin populace, takže je logické, že poměrně silné argumenty potom jaksi umožňují určité kroky vládní, které by, řekněme, na západě neprošly nebo nebyly by prostě vnímány populací jako možné jako prostě tedy důstojné v této situaci. Samozřejmě, že ne všechny politické subjekty měly úplně stejné podmínky. Otázka je, čím si tyto nestejně podmínky v uvozovkách zasloužili, to znamená, proč si vykoledovali tu pozornost vlastně tedy vlády? Domnívám se, že ten základní argument, který tady vlastně vládá i konec konců prezident vlastně používají, je otázka, řekněme, určité neloajalítě vůči vlastní zemi a v některých případech prostě se jedná typicky o představitele v podstatě stran, které velice otevřeně vlastně spolupracovaly se západem natolik, že si vlastně tak provokativně, že si v podstatě vysloužily, řekněme, pro současné tedy ruské vedení nepartnerskou pozici. Dokonce i možná nebezpečnou z hlediska státu. Mimochodem připomenu to, že došlo k vyslovenému zákazu řady nevládních organizací v Rusku, a to je velice souběžná situace s touto. To je velice charakteristická věc právě proto, že v Rusku dlouhodobě vlastně tyto nevládní organizace pracují, řekněme, pod finančním zajištěním ze západu plně. To znamená nikoliv vlastně z Ruska. A jakmile je tady jednostranné financování, tak ať se na mě nikdo nezlobí, ale prostě příslušná země to může vnímat jako, a to je jakákoliv země, může to vnímat jakousi ingerenci a dokonce nežádoucí a nevítanou ingerenci vlastně do vlastního systému a společnosti.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Já se vrátím k tomu, co říkal Jan Šír, který tady řekl doslova, když vůdce opozice je zavražděn během procházky po Moskvě, co si o tom myslet. Pro jistotu jenom tedy doplním, že tím zavražděným byl Boris Němcov, někdejší věhlasný viceprezident Borise Jelcina a dlouholetý kritik Vladimira Putina. Byl zavražděn vloni v únoru neznámým pachatelem. Vlastně ještě dva týdny před tím jsem četl rozhovor s ním, který byl publikován, kde on říkal, že se bojí toho, že ho prezident Putin nechá odstranit. To jsou opravdu trochu podivné okolnosti. Co na to říká za Stranou soukromníků Ladislav Linek?

Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků

Víte, podle mého názoru Rusko nikdy nezažilo demokracii takového toho našeho střihu západního. A prostě tam je to od zdi ke zdi, že jo. Ten, kdo vládne, prostě ta, má tu absolutní moc a podle toho se taky chová. Já si dokonce myslím, že prostě jak tam chybí taková ta klasická střední třída jako tady, takže prostě buď ty lidi propadnou tý moci toho jednotlivce. Jsou tam na to zvyklí a obdivují to. To je jeden z mých názorů. A druhá věc je, kdo se postaví na zadní prostě, tak je odstraněn v horším případě i fyzicky. Tak to prostě funguje a fungovalo. Vzpomeňme na /nesrozumitelné/. Ale dobře, ale je to pořád to pokračuje. Tam nedošlo k nějaký radikální změně, teď je to demokracie, všichni si můžou říkat, co chtějí, že jo, tak to není. Tam asi ten nátlak prostě na tu opozici určité je. I když já jsem tam teda nikdy nebyl v tom Rusku, to máte pravdu.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Rozumím. Ta vyšší volební účast by pravděpodobně mezi odborníky se to říká, že by pomohla spíše opozici. I když předvolební průzkum a znovu ještě jednou cituji z toho průzkumu Levady, také ukázal, že: čtvrtina Rusů je ochotna prodat svůj hlas tomu, kdo zaplatí v přepočtu asi 1800 korun. To je tedy obrovský prostor pro manipulaci. Pánové, myslíte si někdo z vás, že například pro Putinovské Jednotné Rusko nakupovalo tímto způsobem hlasy pro sebe?

Jiří DOLEJŠ, místopředseda strany /KSČM/

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků

nejmenovaná osoba

Jakákoliv reakce než že nevím, by byla spekulativní.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Přiznávám, je to spekulace, ptám se na názor.

Jiří DOLEJŠ, místopředseda strany /KSČM/
Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické
Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků
nejmenovaná osoba

Pochopitelně, že těch pokušení a řekněme, snazších cest může být více než u nás, ale já bych především vnímal to, že skutečně ti lidé nepřišli k volbám a že nepřišli ne proto, že byli spokojeni. Tam bych trochu oponoval kolegovi z Národních socialistů, ale protože neviděli naději.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Spíše rezinovali.

Jiří DOLEJŠ, místopředseda strany /KSČM/
Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické
Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků
nejmenovaná osoba

Když se podíváte na nízkou volební účast, tak ta byla především ve velkých městech, ve velkých městech je koncentrovaná, řekněme, ta střední vrstva trochu a ve velkých městech taky jsou více názory toho typu, opozičně liberálního. Čili, jestli existuje opozice levicová, tedy komunistická, která cílí daleko výrazněji na ty sociální poměry, které dramaticky jsou teď tam horší, než byly díky recesi, ve které se Rusko nachází, tak je tady je tady liberální opozice, prozápadní opozice a její voliči nepřišli. Takže to je taky určitý signál, že ta nedůvěra těchto lidí v šanci, že by mohli promluvit do věcí země, že je vysoká. Ono je to možná dáno ale také politickým systémem.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Pane poslanče, já se, to je samozřejmě pravda.

Jiří DOLEJŠ, místopředseda strany /KSČM/
Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické
Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků
nejmenovaná osoba

Že ten parlament vlastně sice může schvalovat zákony, ale vládu potvrzuje prezident. Zákony potvrzuje prezident. Je-li tam jakýkoliv zásadnější problém, rozhoduje prezidentský úřad. Čili ten parlament tam má výrazněji i odlišnou funkci, než u nás.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Je to centralizovaná moc a hovoří se také o loutkovém parlamentu. Zvláště při tomto složení. Už se bude hovořit možná jenom o loutkovém parlamentu. Petr Ježek a jeho názor? Nebo jeho reakce na to, co říkal pan poslanec.

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

No, já bych jenom možná trochu nadnesl trochu jiný pohled na tu situaci v tom smyslu, že zaprvé tam existuje celá řada takových jakoby apriorních pohledů na celou záležitost. Zaprvé vazba prezidenta na Jednotné Rusko. Pro prostého voliče to je vazba přirozená, nebo spíše vnímaná, nebo cítěná. Ovšem pro politiky z Jednotného Ruska si troufám tvrdit, že to není moc silná vazba vzhledem k počtu vlastně tedy, řekněme, určitých průběžných vlastně tedy apelů ze strany prezidenta na poslance Jednotného Ruska ve smyslu určitých legislativních vlastně iniciativ. To je poměrně zajímavá věc, pokud sledujete právě tyto záležitosti, no tak zjistíte, že se Jednotné Rusko v posledních pěti letech chovalo poměrně pasivně v té Dumě. To znamená, že vlastně nevyvíjelo žádné rozhodující iniciativy v žádném směru v podstatě. To znamená, je to jakési prostě zachovávaní

/nesrozumitelné/ i z pozice vlastně Jednotného Ruska. Tady možná právě platí ta teze, sedím v parlamentu a sedí se mi tam dobře. To znamená v podstatě pro to Jednotné Rusko je to možná pozice velice pohodlná, ale na druhou stranu nepřilíš státotvorná.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Já myslím, že nejlépe to vystihl Dimitrij Gutko z opoziční strany Spravedlivé Rusko, který uvedl, že největšími konkurenty v těchto volbách nebyli kandidáti, ale voličská apatie a nedůvěra ve volby. Pánové, já vám prozatím poděkuji. Za chvíli tu budou aktuální zprávy v půl sedmé. Po nich se samozřejmě opět přihlásíme.

/ Zprávy /

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Tolik tedy aktuální zprávy. Já si беру slovo zpět, abychom mohli pokračovat v diskusi o situaci v Rusku po nedávných parlamentních volbách. Od mikrofonu srdečně zdraví Tomáš Procházka. Úvodem jenom zopakují, kdo dnes přijal pozvání do tradiční sobotní politické debaty. Za KSČM poslanec Jiří Dolejš, za Stranu soukromníků Ladislav Linek a za Českou stranu národně socialistickou Petr Ježek. Rusko má za sebou mnohými zpochybňované volby. Přinesly jasné vítězství proputinovské strany Jednotné Rusko, která tak ve státní Dumě, čili dolní komoře federálního shromáždění obsadí 343 křesla. A volných tak zůstane už pouhých 107. Vítězství Vladimira Putina je tedy opravdu drtivé a naprosté až snad na nízkou volební účast může být spokojený. Zatím jsme ovšem nezmínili jeden velmi palčivý problém. A velmi palčivé téma. Totiž volby, které proběhly na území anektovaného Krymu. Vladimir Putin ho zkrátka bez váhání automaticky zahrnul do ruského volebního perimetru a aby toho nebylo málo, průběh voleb na krymském poloostrově neměl možnost sledovat žádný z oficiálních pozorovatelů, ať už OBSE, či rady Evropy. Také proto se svět k tomuto kroku velmi kategoricky vymezuje. Konečně prohlášení vydalo i české ministerstvo zahraničí a mimo jiné se v něm praví, že volby na Krymu byly pouze zinscenovány Ruskem, které toto území neoprávněně okupuje a z toho důvodu je Česká republika oficiálně odmítá uznat. Tudíž členové státní Dumy zvolení na Krymu nebudou Českem pokládáni za poslance ruského parlamentu. Tolik oficiální komuniké z černínského paláce. Pánové, podepsali byste se pod tento dokument? Pan poslanec Dolejš.

Jiří DOLEJŠ, místopředseda strany /KSČM/

Je to velký problém, protože samozřejmě je jasné, že obsazení Krymu je konfliktní pokud jde o mezinárodní právo. Na druhou stranu je třeba si uvědomit, že asi podstatná část obyvatelstva se cítí být Rusy a že volby, pokud tam vyhrálo Putinovo Jednotné Rusko, takže to tak objektivně je. Byť tam byla také nižší volební účast. Takže spíše to vidím jako další krok této diplomatické války, která ale nemusí mít ten konec jaksi někteří představují. Tedy, že snad Rusko si to rozmyslí a Krym vrátí. To si myslím, že tato perspektiva není příliš reálná a je otázka, jaké kroky učinit, aby se s Ruskem našla řeč a zároveň, aby byla teda podtrhnuta autorita mezinárodního práva.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Pan Linek, místopředseda Strany soukromníků. Rusko nemá pozemní přístup na Krym, což je jaksi velice nepraktické. Ten most, který ho má zajistit, ještě zdaleka není hotov. Já to říkám z toho důvodu, že mě zajímá váš názor, zda Rusko použije sílu, aby tento problém vyřešilo tak, jak ostatně už několikrát z úst Putina, či Medvěděva zaznělo.

Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků

Rusko testuje. Rusko testuje podle mě Evropu, testuje Ameriku. Podle mého názoru je jasně vidět, že oba tyto subjekty, tyto protivníci jsou v dnešní době poměrně slabší. Takový ty protestní noty, který vyjdou za 14 dní, že se dohodli v Evropské unii a naše zamýšlení nebo něco takového, já nevím, co si z toho Putin dělá. Já se domnívám teda, že nic. A zas to zkusí. Zas to zkusí prostě, pokud to půjde, tak to zkusí, že jo. To asi je podle mě jasný.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Myslíte si, že Putinovi na Krymu záleží?

Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků

Buď mu na tom trošku záleží, využije tý situace, že ta většina jsou Rusové, že jo, historicky, myslím Chruščov nebo kdo dal Ukrajině za odměnu, ale zároveň je to test. Je to test, kam až může, takhle to zkusí ponorka, tady letadlo letí tři metry od tohodle. Prostě se to zkouší, kam až to dá zajít a ostatní se zmáhají jenom na protestní noty a na takovýdle prostě papíry, že jo, který nevedou k ničemu, no.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Putin praktikuje takovou expanzivní konfrontační politiku. Ptám se pana místopředsedy České strany národně socialistické Petra Ježka, věříte, že ten mezinárodní tlak ve spojitosti nebo v souvislosti s těmi ekonomickými sankcemi splní svůj účel? Tím myslím, že Putin se stáhne, že se omluví, stáhne vojsko z Ukrajiny, vrátí kremský poloostrov, pozve všechny na slavnostní oběd do Kremle a tak dále.

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

No, kdo se trošku zabývá geopolitikou a strategií, tak dobře ví, že nic takového nemůže očekávat. Z několika důvodů. Byla tady otázka proč je nebo zda vůbec je Krym pro prezidenta Putina důležitý jako faktor jako územní část. Ta důležitost je dána několika aspekty. Samozřejmě je to jednak historikům to znamená, je to vlastně tedy otázka, řekněme, historické paměti ruské. Druhá věc to strategické místo, které v podstatě znamená kontrolu Černého moře. A třetí aspekt znamená toto, že jedná se o území, které, jehož obyvatelé potřetí za od roku 91 ve všelidovém hlasování prohlásili, že nechtějí být součástí Ukrajiny. To je prostě, to je třetí referendum, které proběhlo na tomto území od okamžiku osamostatnění Ukrajiny.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

A vy ho považujete za legitimní?

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

A já prostě považuji ten hlas lidu za prostě zásadní.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Vox populi Vox day.

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

Je Vox day v té situaci, že on to nebyl hlas lidu ve vzduchoprázdnu, on to byl hlas lidu, který vznikl jako reakce na kroky kyjevské vlády. Ohledně ruštiny a dalších záležitostí. Nemohu prostě tady samozřejmě říkat, že to bylo čisté po právní stránce, že to je elegantní prostě řešení, ale na druhou stranu těch neelegančních řešení, kdy se osamostatnily určité části území bývalých jiných větších států, ty precedenty tady jsou a jako takový křik nebyl a nikdo v podstatě teda nikoho vlastně v této souvislosti neobviňoval. Obvykle se zmiňuje otázka Kosova velice často. Takže já se domnívám, že ta cesta jediná, která do perspektivy v podstatě připadá v úvahu, je nějakým způsobem prostě pochopit, že ať si o tom myslíme co chceme, ale v podstatě tedy jaksi jsme příznivci toho, či onoho vlastně právního akcentu na určité věci zvláště v mezinárodním právu, tak musíme vnímat to, že lidé v dostatečném počtu na daném území a v reakci na zjevně pro ně nevýhodné vlastně rozhodnutí jakési vlády na území, ve kterém, jehož byly součástí nebo občané jehož byli tedy občany, tak mají vlastně právo si zvolit tu svojí vlastně cestu. To znamená tady je to věc, která dlouhodobě rozhodně a strategicky právě znamená jednu věc. Pak ty konflikty nejsou tak zřejmé. Jakmile dusíme v sobě vlastně tedy v tom státě nějaký odtaziťý vlastně element vlastně etnický ideologický, prostě jakýkoliv, to je jedno, za jakéhokoliv hlediska, tak si pouze zakládáme na budoucí problémy.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Pane místopředsedo, já jsem poslouchal pozorně, ale nikde jsem tam nezaslechl odpověď na tu úvodní a původní otázku. Co ty mezinárodní sankce, co ty mezinárodní sankce.

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

Mezinárodní sankce jsou neúčinné.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Děkuji za tu odpověď, obracím se na pana poslance Dolejší, jakým způsobem změní či nezmění politiku Ruska?

Jiří DOLEJŠ, místopředseda strany /KSČM/

Tlak Západu na Rusko v podstatě pomohl Putinovi v těch volbách. Já si myslím, že je tiše nepřítel virtuální nebo reálný, tak má potenciál sjednocovat. A speciálně v Rusku. Dokonce bych řekl, že ten nepřítel, ve kterém, který je jaksi viděn v západním tlaku, takže upozadil témata, která tam taky objektivně existují, tedy to jsou ty sociálně ekonomické problémy. Takže vlastně neúčinný tlak, který posiluje pozici Vladimira Putina.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Zase je nutno říci, že třeba řadový Rusové jsou ochotni se uskrovnit, utáhnout si ještě více ty opasky. V rámci té chystané ekonomické reformy, která vlastně musí zohlednit pokles těch komodit, jako je ropa, jako je plyn těch fosilních paliv, která samozřejmě bude určitě stát mnoho a mnoho peněz, v uvozovkách, které se musí ušetřit, ale stojí za Putinem, a přitom on neříká jako Angela Merkelová, zvládneme to. Ladislav Linek, místopředseda Strany soukromníků.

Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků

Tohle, co říkáte, je pravda, ale ten Putin je pro ně určitě takovej Bůh a co se týká těch sankcí, tak já jsme se, já sankce beru vždycky tak trošku s rezervou, že jo. Udělá se nějaký bububu, nedovezeme vám jabka a ono to tak nebylo. Ono v tom Rusku skutečně se jich to dotklo trošku ekonomicky. Bylo to vidět na pádu měny. Rubl se dostal někam, jsme viděli v tom kurzu, že jo z nějakých 80 halířů u nás na 30. Je to vidět, co se týká ceny ropy a tady toho všeho. Ono to tam nějakým způsobem do té životní úrovně zasáhlo, ale zas na druhou stranu asi pravdou je, že se nějak zatnuli za tím Putinem, a že to vydržeje a že to ty Americe nějakým způsobem natrou, no. To asi, to asi je taková. Na druhou stranu ta sankce, tyhle ty sankce jsou vždycky dvousečný, to si taky musíme uvědomit, že prostě jedna věc je politika, že jo, kde se strašíme navzájem. Druhá věc je obchod, kde se všichni objímají třeba, jo. To tak víme a to tak je. Že to dopadlo i na firmy třeba ať už západní a nebo naše. Nebo na cestovní ruch, že jo, to je nějaký rozmach Rusů, že jo, najednou prostě šlus.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Ještě se vrátím k tomu, co říkal Jan Šír. Situace v Rusku už vlastně znovu směřuje k té vládě jedné strany, respektive, já bych spíš řekl slovy Jiřího Dolejše, vládě jednoho muže. Například do jednoho roku má fungovat takzvaná národní garda. 200 tisíc lidí, posun k autoritářskému režimu, je, myslím, zjevný. Bude zasahovat na takových místech, která vybere právě prezident nebo vláda, případně. Dobře informovaná ruská média píše o nové instituci. Putin plánuje spojit domácí bezpečnost, zahraniční špionáž a kontrarozvědku, což v podstatě jinými slovy rovná se bývalá KGB. A to už jsou jaksi indicie, nad kterými bychom se měli zamyslet. Ještě, když vezmeme v úvahu ten velmi často citovaný Putinův výrok, je to zhruba z před deseti let, kdy se nechal slyšet, že rozpad Sovětského svazu považuje za největší geopolitickou světovou katastrofu. Pánové, jak vidíte ten možný posun k tomu zcela autoritářskému režimu? A jak byste vůbec hodnotili demokracii v Rusku. Existuje vůbec demokracie v Rusku? Ono se často říká, že je takzvaná suverénní nebo řízená demokracie. Já si myslím, že řízená demokracie je protimluv. Pan poslanec Jiří Dolejš.

Jiří DOLEJŠ, místopředseda strany /KSČM/

Demokracie samozřejmě existují v různých časech a v různých podobách. V blahé paměti existovala otrokářská demokracie tak dále. Čili demokracie nepochybně není jenom něco konstantního, metafyzického a pravdou je, že v Rusku ve srovnání s tím, co bylo v časech stalinismu či neostalinismu je daleko pluralitnější prostředí a

existují nominálně významné demokratické instituce. Jiná věc samozřejmě je, že ta politická soutěž je výrazně limitována prostředím pro veřejný diskurs je významně hegemonizováno a že ten souboj o návrat Ruska mezi velmoce, mezi impéria, které mají globální dosah, souvisí s posilováním centralistického státu. Za Jelcina byl stát výrazně oslaben, ale řekněme si také rovnou, že anarchie není úplně tou pravou cestou jak prohloubit demokracii, protože v Rusku v dobách transformace se těmi silovými hráči nestal obyčejný ruský člověk, ale oligarchové, který soutěžili o to, co si nejvíc urvou a pak samozřejmě to urvané vyvedli z Ruska někam do ciziny a tam to spravovali nikoliv k obecnému blahu všech, ale pouze pro své profity.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Já navážu na tu otázku. Jak vychází Putin s ruskými oligarchy, podle vás? Petr Ježek.

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

No, to je velice zajímavá otázka, protože český občan se většinou prostě k této informaci vůbec nedostává. Vladimir Putin vedl mnoho, dá se říci dialogů se zástupci oligarchů, ruských oligarchů, tedy lidí, kteří vlastní mimořádné jmění a představují zejména tedy regionální vliv a to, co je na tom zajímavé je, samozřejmě ten mód rozhovorů. Putin nabídl těmto oligarchům v podstatě dvojí vlastně perspektivu. První perspektivou je, že převedou vlastně dvoje aktivity pod vlastně tedy, řekněme ruskou národní, vlastně tedy cílovou funkci. Jinými slovy, veškeré své prostředky budou věnovat na zvelebování Ruska. Nikoliv, aby je vyváděli ven, což přesně kolega zmínil ohledně té Jelcinovské doby. A ta druhá alternativa pro ně byla, že pochopitelně pakliže tak neučiní, tak se mohou stát objektem zvýšené pozornosti Kremlu a silových struktur. Já se domnívám, že tohle je prostě jedna z metod, jak, zejména v Rusku, protože skutečně je to i společnost trochu odlišná kulturně a historicky než prostě naše, takže nemůžeme plně prostě se vcítovat do těch pozic, ale že v Rusku to znamená nesmírně mnoho v tom smyslu, že těm oligarchům byly předestřeny jasné perspektivy. Jakou hru vlastně tedy mohou hrát. A jak na to bude reagovat v podstatě vedení Ruské federace.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Já se posunu o krok dále v naší debatě. A sice k vojenské síle Ruska. Putin dává světu, myslím, dostatečně najevo, že tu sílu má. Ať už v Sýrii momentálně nebo na Ukrajině nebo právě na Krymu, o kterém jsme hovořili. Máme se tedy Ruska obávat? To je moje otázka a já vám nabídnu nejprve odpověď historika Jaroslava Šebka.

Jaroslav ŠEBEK, historik

Já myslím, že nesmíme zapomenout na ten imperiální charakter ruské politiky, ale současně musíme Rusko nějakým způsobem respektovat, protože současná geopolitická situace je mnohem složitější, než byla třeba za studené války nebo v roce 1945, protože tady samozřejmě existuje ještě ona fronta boje proti džihádismu, proti tedy formě terorismu, který se odvolává na islám a v tomto směru je vidět, že Rusko tady musíme brát vážně jako partnera, v boji proti tomuto nepříteli západní civilizace a samozřejmě se ukazuje, že Rusko dokáže mnohem lépe využívat své zahraničně politické zkušenosti jako supervelmoce a využívat jí právě pro navazování těch důležitých bezpečnostních kontaktů. Vidíme to nakonec v tom smyslu, že Rusko začíná velmi intenzivně jednat s Tureckem, byť v listopadu minulého roku ta situace byla úplně jiná. A teď vlastně jako jedna z důležitých zpráv, která, myslím, by neměla taky zapadnout, to, že začíná se vytvářet ty osa spolupráce Moskva - Teherán.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Tolik tedy historik Jaroslav Šebek. Rusko jako klíčový spojenec v boji proti islámskému nebo jak on říkal džihádistickému terorismu. Je to dobrá volba? Obracím se na Ladislava Linka, místopředsedu Strany soukromníků.

Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků

Jestli je to dobrá volba. Byla by to dobrá volba, kdyby skutečně jsme byli přesvědčeni, že ty, který bojují proti džihádistům, takzvanému Islámskému státu, že jsou spojenci. Vidíte situaci v Sýrii, aspoň z kusých zpráv nebo z toho, co člověk vidí, nejsem zahraničně politický expert, takže tam už je pro normálního člověka poměrně problematický se vyznat, který jsou vlastně ty hodní a který jsou ty zlí. Pokud sledujete jak jednotlivé kusé

zprávy, tak vlastně ty, který si hrajou na spojence Ameriky, najednou řeknou, že jim podřežou krky, ty pak bombarduješ ty zase jim sestřeleš letadlo, za tři neděle se objímají. Je to docela jako velmi složitý a musí to být pro politiku poměrně tančovat na tom ledě dost těžký.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Petr Ježek, místopředseda České strany národně socialistické. Boj proti džihádu?

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

No, pochopitelně, že Rusko nebojuje prostě proto, že chce bojovat samo o sobě. Rusko bojuje prostě proto, že vnímá nebo respektive jeho vedení vnímá prostě rizika, která představují tito islámští vlastně radikálové pro jeho břicho.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Myslíte tu anatomii trošku rozšířit.

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

Pro oblast střední Asie, to znamená tam bylo obrovské nebezpečí, že vlastně tedy ten přítok těchto militantů vlastně půjde vlastně do Ruska. To znamená ten prvotní motiv byl, že samozřejmě si chráníme svou zemi před tímto rizikem. Otázka druhá je, když jste tady zmínil vlastně otázku Sýrie a vůbec je to dneska asi takový celkem motiv vlastně i zahraničních zpráv v tomto smyslu ve vztahu k Rusku, tak tam se hraje trošičku prostě jaksi jiná hra. To je vysoce globální záležitost, připomeňme, že střední východ obecně je dlouhodobě velice problematickým územím, že je to území prostě zatížené historickými, v podstatě tedy mocenskými zápasy. Je to území, kde existují nezanedbatelné ropné zdroje a jiné další přírodní zdroje. A o tyto věci se prostě vede globálně boj. A v podstatě historicky to znamená to, že zejména ze Spojených států tam vznikly v podstatě veliké zájmy, jaksi kontrolovat tyto zdroje. No a pochopitelně, že Rusko v situaci, kdy dost i pro mně je velmi nečitelné prostě se tedy vyznat v konkrétních aspektech jednání syrské vlády, jednání jednotlivých skupin militantů vlastně tedy na syrském území, informace o tom, kdo je vlastně tedy financuje, kdo je vyzbrojuje, kdo je řídí. Jak o ni dělají tu svojí politiku, to jsou věci, které samozřejmě pokud se tomu budeme věnovat, tak jsou nesmírně zajímavé a složité, ale na to nechci teďka odpovídat.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Rozumím. Vzhledem k času. Rusko je vlastně stále považováno za světovou velmoc, respektive ono se za ni považuje. Ale mnozí se hlasy, že tou skutečnou a jedinou globální velmocí jsou Spojené státy americké. Byl to vlastně George Bush mladší, který se jako první začal s tímto názorem šířit. Jaký je váš názor?

Jiří DOLEJŠ, místopředseda strany /KSČM/

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků
nejmenovaná osoba

Tak, je pravda, že Spojené státy jsou stále ekonomická, ale i vojenská jednička. Na druhou stranu, kdo by snil o unipolárním světě, tak se nedočká, protože evidentně případné unipolární ambice Amerika nezvládá, ani zvládat nebude schopna. Ani bipolární svět se pravděpodobně nevrátí, protože se potvrdilo, že Sovětský svaz, který byl silnější než současné Rusko, tak měl celou řadu slabin a jako ekonomická velmoc stál opravdu na hliněných nohách, někteří tomu až ošklivě říkali, že je to horní volta s raketami. Čili žijeme v multipolárním světě a v tom multipolárním světě najít rovnováhu je dalo složitější. Podívejme se dneska, jak funguje Rada bezpečnosti třeba při schvalování či projednávání společného postupu vůči Islámskému státu. To je prostě šachovnice o mnoha polích. Takže já si myslím, že ano, Rusko je impérium, které má ambice obnovit nějakou svou větší globální váhu, ale vnímejme ho. Nikdy se z toho nebude nějaký plyšáček, který by jenom poslouchal. Zadruhé vnímejme, že v multipolárním světě ještě daleko důležitější, řekněme, používat instituty mezinárodního práva a hledat rovnováhu sil skutečně poctivě. Například jestli někdo vytyčí program odzbrojení, tak nemůže to ozbrojení postupovat asymetrickým způsobem. To znamená, my jednu raketu, vy jednu raketu. Nám jich zbyde devět a vám jedna. Tak takhle by to asi jaksi nefungovalo a z toho vyplývají i bohužel dneska začínající závody ve

zbrojení. Konec konců daleko více peněz, než Rusko dává na zbrojení samozřejmě Spojené státy, ale třeba i Čína.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Dobrá. Já se vracím na Ladislava Linka, místopředsedu Strany soukromníků. Jaký je, a to je poslední moje otázka, jaký je v tuto chvíli, podle vás největší problém Ruské federace?

Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků

Já si myslím, že největším problémem Ruska je jako vždycky prostě ekonomika, aby ta ekonomika byla silná. Aby utáhla prostě to všechno, co se na ní jako na hegemonu valí. Vždycky prostě doplatili Rusové, ať už to byl Sovětský svaz nebo Rusové na to, na nějaký ekonomický tlak. Vzpomněl jste prezidenta Bushe, před ním Regana, o kterém jste říkal, že je to jenom takovej herec, že nic neumí, že jo. A tlačil je tak, až je dotlačil. Tyhle ty slaboši, co tam teďkon jsou Obama a takový ty, vytvářejí prostředí pro to, aby to Rusko zase prostě nějakým způsobem mělo pocit, že jde nahoru nebo skutečně nahoru šlo, ale říkám, tam problém asi v tý ekonomice, v tý ekonomický skutečný ekonomický síle.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Dobrá, tak ještě podotázka. Donald Trump jako prezident, případný.

Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků

No, upřímně řečeno, když vidím oba kandidáty v Americe, tak jsem z nich poněkud nespokojen, minimálně nespokojen. Nevím, Donald Trump se profiluje jednou tak, jednou tak, že jo, jednou říká, že prostě Amerika bude silná tak, jako byla za Regana. Jednou říká, že Putin bude jeho spojenec. Je nečitelný. O paní Clintonové, tam vůbec nemá cenu, abych něco říkal.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

tam je vzájemná averze. Především mezi Putinem a Clintonovou.

Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků

Jasně, ale jako není to dáma, která jako by mě nějak zvlášť oslnila, protože jak psali v jenom časopise, že i když nemusí, jo, což je taková zajímavá ...

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Pánové, máte-li k tomu jednu jedinou větu, k té mé úvodní otázce největší problém Ruska, prosím, řekněte ji. Jiří Dolejš za KSČM.

Jiří DOLEJŠ, místopředseda strany /KSČM/

Rusko potřebuje modernizaci. Jak v oblasti ekonomické, tak obecně civilizační. Tlakem na Rusko, extrémním tlakem na Rusko této modernizace bráníme. Nerad bych se dožil doby, abychom vzpomínali na časy, kdy konzervativní ruský vůdce Putin byla opravdu ta nejlepší varianta.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Děkuji. Petr Ježek, místopředseda České strany národně socialistické.

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

Pokud jsem dobře poslouchal prezentace veřejné Vladimira Putina, tak v podstatě je to naplnění jeho myšlenek. To znamená vyšší vzdělanost, vyšší čílnost vlastně tedy ruské populace, no a s tím se v podstatě zvedne celá socioekonomická situace.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Já vám, pánové děkuji. Jsme u konce. Za KSČM byl dnes mým hostem poslanec Jiří Dolejš, děkuji za váš čas.

Jiří DOLEJŠ, místopředseda strany /KSČM/

Děkuji za pozvání.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Za Stranu soukromníků Ladislav Linek. Na shledanou.

Ladislav LINEK, místopředseda Strany soukromníků

Rovněž děkuju za pozvání a na shledanou.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

A za Českou stranu národně socialistickou Petr Ježek. Díky i vám.

Petr JEŽEK, místopředseda České strany národně socialistické

Děkuji za pozvání.

Tomáš PROCHÁZKA, moderátor

Od mikrofonu se loučí Tomáš Procházka, Český rozhlas Plus zůstává s vámi.

Nejen o administrativním členění státu: komunální legislativa jako začarovaný kruh?

26.9.2016 Obec & finance str. 32 Komunální legislativa
PhDr. Petr Jüptner, Ph. D.

Na ustavení samosprávných krajů a reformu veřejné správy už nenavázaly další kroky a administrativní členění státu zůstává poměrně nepřehledné. Vedle samosprávných krajů existuje de iure stále i 7 krajů z roku 1960, zrušeny nebyly ani okresy, řada státních úřadů a dekoncentrátů se nepřizpůsobila struktuře správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP).

Výjimkou nejsou ani obce, které vzhledem k příslušnosti ke správnímu obvodu v jiném okresu cestují za úřady do dvou různých spádových měst. Ministerstvo vnitra ve svém interním materiálu uvádí příklad Harrachova, který patří do okresu Semily, ale spadá pod ORP Tanvald v sousedním okresu Jablonec nad Nisou. A takových příkladů by se našlo více.

Pracovní skupina Rady vlády pro veřejnou správu pro administrativní členění státu navrhla čtyři varianty harmonizace stávajícího teritoriálního členění, přičemž doporučena byla varianta spočívající ve zrušení krajů z roku 1960, zachování okresů a zároveň zajištění již dříve předpokládaného stavu, kdy by hranice správních obvodů ORP nenarušovaly hranice okresů. Preference této varianty je zdůvodněna nízkými náklady a obecně minimalismem s ohledem na zásah do stávající správní struktury.

Řešení relikvů starých správních struktur je chvályhodné, navržené řešení a jeho zdůvodnění je však námětem k zamyšlení hned z několika důvodů: 1. Pod pojmem „harmonizace administrativního členění státu“ se sice skrývá náročný administrativní a komunikační proces, ale řešení je svým mělkým záběrem (záměrně nechci použít termín „povrchnost“) a malou důsledností v podstatě zbytečné – jak samo zdůvodnění napovídá, dopady v podstatě nejsou.

Navíc obce spadající pod ORP mimo svůj okres by bylo potřeba řešit i bez reformy.....

2. Při bližším a dlouhodobém zkoumání se nelze vyhnout dojmu, že řešení otázek zejména komunální legislativy se řídí podobným principem – po deklaraci reforem a funkčních řešení nakonec dochází jen ke kosmetickým nebo virtuálním řešením, které neřeší funkční problémy, případně řeší pouze problémy menšího významu.

Pojďme se na některé problémy spojené zejména s komunálním kontextem administrativního členění podívat podrobněji.

Funkční reformy: Umíme změřit efektivitu místní samosprávy?

Než stát spustí jakékoliv reformy, měl by mít k dispozici data potřebná k vyhodnocení výchozího stavu. Je správné a chvályhodné, že stát v této souvislosti připravuje například „registr úředníků“. Otázkou, opět i s ohledem na výše uvedené je, jak důsledně bude registr zpracován a jaké pozice bude obsahovat a rozlišovat. Ministerstva vnitra, financí a Český statistický úřad vycházejí ve svých evidencích z různých dat, tudíž je v současnosti prakticky nemožné zjistit, kolik úředníků Česká republika vlastně má. Velmi často nelze v evidencích (alespoň „tabulkově“) rozlišit úředníky státní správy a samospráv, komplikované může být odlišení technicko-hospodářských pracovníků nebo volených zastupitelů. Například malé obce často data do informačního systému o platech MF ČR nepošílají vůbec. V současnosti je prakticky nemožné hodnotit například efektivitu jednotlivých správních úrovní.

Nejenže je pak obtížné navrhnout funkční reformy, ale dostáváme se zde k problematice malých obcí, která je začarovaným kruhem – obce těžko poskytují údaje o úřednících, jelikož na to nemají úředníky – velmi často totiž nemají vůbec žádné úředníky...

Limity správních obvodů ORP

Stát si do určité míry uvědomuje malou administrativní kapacitu obcí, a proto se hodlá stále více opírat o úroveň správních obvodů ORP (i s ohledem na administrativní členění státu). Tento přístup však může brzy narazit, protože je možné ho bez zásadních úprav používat pouze pro státní správu – pokud by například obcím s rozšířenou působností byla stanovena (spolu)zodpovědnost za místní (ekonomický) rozvoj, mohlo by tím vzhledem k politické povaze konkrétních rozvojových řešení dojít k omezení samosprávy malých obcí. Aby k tomuto narušení nedošlo, musela by vzniknout nová grémia složená ze starostů či delegátů obcí ve správním obvodu a tím by v podstatě došlo ke vzniku nové, byť třeba prozatím virtuální, úrovně samosprávy v českém systému víceúrovňového vládnutí.

Tlak na funkční úpravu povahy dosavadních „správních obvodů“ může vzniknout i v důsledku publikovaných návrhů ministrů současné vlády. Například předlužená obec Prameny nebo obec Čilá o cca 18 obyvatelích (jako i více než polovina českých obcí, která má méně než 500 obyvatel) budou těžko realizovat výstavbu povinných sociálních bytů nebo zřizovat povinné školky. Protože stát nebude schopen si to vynutit, mohou se vládní legislativci snažit plánované nové povinnosti v budoucnosti přenést na úroveň správních obvodů ORP, což opět povede k nutnosti tuto úroveň z funkčního hlediska modifikovat. Současná kosmetická řešení tak mohou v blízkém období vést k nutnosti dalších reforem, jinak řečeno, čím méně změn nyní, tím více vynucených změn v budoucnosti.

Meziobecní spolupráce jako cesta?

Omezené administrativní kapacity malých obcí se přes výše nastíněné povědomí nejenže neřeší, ale spíše konzervují. Předlužené malé obce nemohou projít bankrotem a finanční správa jim, tak jako v případě Bublavy, stanovila splátkové kalendáře, které neodpovídají jejich finančním možnostem. Dochází tak k absurdním situacím, kdy problémy předlužených obcí se cestou jednání s ruskými investory (!) snaží najít prezident Zeman, který přitom nedisponuje exekutivními kompetencemi. Právě předlužení přitom často úzce souvisí s malými obcemi, které se vzhledem k omezeným personálním i finančním kapacitám často dostanou do problémů v důsledku nezvládnutého investičního projektu (za všechny kromě uvedených Pramenů a Bublavy uveďme ještě Turovice či již oddlužené Nebanice).

Je pochopitelné, že český stát nechce obce direktivně slučovat, v celé střední a východní Evropě k tomu je vzhledem ke špatným zkušenostem z doby komunistických reforem odpor. Na druhou stranu stávající legislativa nenabízí (z perspektivy využitelnosti malými obcemi) instrument integrace administrativních kapacit, ačkoliv disponujeme spolu s Francií a Slovenskem nejmenšími obcemi v Evropě. Na rozdíl od ostatních zemí včetně středo a východoevropských (například i slovenských a maďarských), naše legislativa nezná instituci

společných obecních úřadů, které by obcím pomohly řešit náročnější úkoly, aniž by tím přítom byla dotčena jejich samospráva. Právník, účetní i projektový specialista, ti všichni nemusí být při úrovni dnešních komunikačních prostředků dostupní každý týden osobně v každé obci.

Stávající legislativa sice umožňuje dobrovolné sloučení obcí, zkušenosti například ze švýcarských kantonů však opět ukazují, že dobrovolné slučování není realizovatelné bez podpory shora v podobě poradenství, podrobných metodik a finančních dotací. K dobrovolnému slučování obcí tak v České republice vzhledem k absenci těchto nástrojů docházet ani nemůže, resp. může k němu dojít pouze za souběhu hned několika příznivých okolností – tak jako v případě sloučení obcí Senomaty a Hostokryje, které v minulosti již byly součástí jedné obce.

Vítaným řešením by byla implementace efektivního modelu meziobecního spolupráce (míněnou v evropské terminologii nikoliv dobrovolné svazky obcí, ale právě výše uvedené společné úřady a společně řešené agendy). Tímto směrem jde například koncept tzv. center společných služeb z míněný v analytických materiálech Svazu měst a obcí, který má na bázi dobrovolných svazků obcí sloužit ke společnému zajišťování agend obcí.

Pro funkční řešení je však potřeba tento (či jiný) koncept rozpracovat a zakotvit přímo v komunální legislativě. Tímto směrem se ubírá návrh na institucionalizaci tzv. společenství obcí, který Ministerstvo vnitra navrhuje mj. po francouzském vzoru. Právě francouzský model meziobecní spolupráce je v Evropě snad nejpropracovanější a je „ušíť“ na míru právě malým obcím, což z něho dělá přirozený vzor pro Českou republiku. Je však potřeba, aby jeho převzetí bylo realizováno přiměřeným a funkčním způsobem. Obavy budí některé neaktuální vládní analytické materiály, které při zpracování informací o legislativě evropských zemí ignorují i jimi provedené reformy či změny staré pět i deset let...

Volební legislativa nezávislé neoslabila, ale posílila

Opatrnost spojená s novelizací komunální legislativy ve smyslu vymezení obcí a jejich spolupráce je paradoxně minimálně z určité části důsledkem problematické legislativy upravující komunální volby. Můžeme mluvit o pomyslné „zákopové válce“ mezi zájmy velkých a malých obcí, která se neodehrává jen na platformě zájmových sdružení (Svaz měst a obcí, Sdružení místních samospráv), ale i politických stran. Těžko by však v našem parlamentu mohlo být zastoupeno hnutí Starostové a nezávislí (STAN) či v minulosti alespoň v horní komoře Sdružení nezávislých (SNK), kdyby novela zákona o volbách do zastupitelstev obcí z roku 1994 neobsahovala natolik vysoké počty podpisů potřebných pro kandidaturu nezávislých kandidátů, že nezávislí kandidáti rekrutující se často i z řad starostů malých obcí začali spolupracovat a zakládat celostátní „nezávislá“ či „starostovská“ hnutí, která postupně pronikla jak do krajských zastupitelstev, tak i obou komor českého parlamentu. Na vrub tomuto stále platnému ustanovení volební legislativy můžeme přičíst i existenci obrovského počtu marginálních politických stran určených často pro působení v jediném menším městě. Mezi celostátní registrované politické strany patří vedle mnoha dalších „Hnutí Praha-Kunratic“, „Karviňáci s Adámkem“, „Občané pro Lochotín“ nebo dokonce „Sedma - strana pro Slatiňany, Škrovád, Trpišov, Kunčí, Presy, Podhůru a Kochánovice.“ Pro zajímavost – pokud by nějaký subjekt chtěl kandidovat do zastupitelstva hl. města Prahy jako nezávislé sdružení, musel by sehnat cca šedesátkrát více podpisů než kolik je potřeba na založení celostátní politické strany!!

Bohužel Ministerstvo vnitra se místo iniciace změny této již nefunkční legislativy (podpisy dnes nikdo shánět nemusí, protože si vybere z pestré škály stran, za které lze kandidovat) pozastavuje nad údajným „obcházením volebního zákona“ ze strany těchto subjektů.

Volební systém: Oheň s vodou

Komunální volební legislativa obsahuje celou řadu dalších problematických ustanovení, k těm nejvýznamnějším patří kombinace panašování (možnost označení kandidátů z různých listin na volebním lístku) a kvalifikovaných podmínek pro posun na kandidátní listině (pro posun na kandidátní listině nestačí získat vyšší počet podpisů než jiný kandidát). Od roku 1994 se tak opět pod jednou legislativní „střechou“ střetávají dva neslučitelné principy, díky čemuž je volební systém pro komunální volby nepřilíživě srozumitelný. Díky panašování systém působí dojmem, že volíme jednotlivce, na druhé straně například v Praze je v komunálních volbách posun na kandidátní listině paradoxně mnohem komplikovanější než ve volbách parlamentních! (Jediným zastupitelem, který získal v posledních pražských komunálních volbách mandát díky preferenčním hlasům, byl Matěj Stropnický).

Úprava volebního systému je zároveň natolik neuchopitelná, že pro ni prakticky neexistuje správné politologické označení a účinkům volebního systému nerozumí, dle stenozáznamů z jednání Poslanecké sněmovny, ani mnozí zákonodárci. Naposledy se k potřebě změny volební úpravy vyjadřovali na televizí přenášené tiskové konferenci ministr Chovanec s předsedou Asociace krajů Haškem, a i pro ně bylo obtížné vysvětlit, o co a proč se má při preferované novelizaci usilovat...

Cizinci mají volební právo, ale mohou volit?

Do třetice můžeme v rámci komunální volební legislativy zmínit nedostatečně upravené volební právo cizinců. Dle evropského práva mohou občané Evropské unie registrovaní k trvalému pobytu v České republice volit v komunálních volbách. V praxi je však toto právo v případě cizinců bez porozumění českému jazyku či nemajících českého partnera prakticky nenaplnitelné. Díky problémům s propojením registrů není jednoduché ani zapsání do volebních seznamů (to opět zatěžuje administrativní kapacity obcí). Reálně pak cizinci nedostávají vysvětlivky k volebnímu systému ani označení volebního lístku, tudíž šance vhodit do volební urny platný lístek není vysoká. Tento problém není příliš viditelný, jelikož cizinci své volební právo často nevyužívají (pokud nerozumí česky nebo nemají například českého partnera). Pokud by však bylo volební právo rozšířeno i na cizince mimo státy Evropské unie (dostáváme se tím i k vietnamské nebo ukrajinské menšině), bylo by potřeba věnovat tomuto problému větší pozornost a najít efektivnější řešení.

Závěrem – potřebujeme odvahy a kvalitní analýzy

Smyslem uvedeného výčtu problémů není kritika, ale snaha upozornit na rigidnost vybrané komunální legislativy, díky které je vymezení komunální úrovně v České republice často výrazně odchylné od funkčních a vyzkoušených úprav v evropských státech. Důvody pro neměnnost této legislativy jsou přitom často důsledkem její samotné, jak ukazuje příklad s počty podpisů pro kandidaturu ve volbách.

Různorodost obcí a jejich zájmů by však neměla být překážkou otevřené diskuse o problémech a jejich řešení. V rámci vládních analytických materiálů je potřeba prohloubit spolupráci se zahraničními experty i českými výzkumnými institucemi, a to i napříč jednotlivými obory jako je veřejná správa, právo, politologie nebo ekonomie. Je to investice, která se vyplatí.

Většina problémů naznačených v tomto článku je inspirována kvalifikačními pracemi, které jsou vedené na Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd UK.

O autorovi| PhDr. Petr Jüptner, Ph. D. ředitel Institutu politologických studií Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova Praha
Foto popis|

Dobré konce jsou hnacím motorem

26.9.2016 Ona DNES str. 06 O mně

blanka kubíková

Terezie Sverdlinová, ředitelka Nadace Terezy Maxové dětem, nedá dopustit na rodinu. Zřejmě proto se vzdala snu být diplomatkou a s modelkou spolu založila nadaci na pomoc znevýhodněným dětem a jejich rodinám.

TEREZIE SVERDLINOVÁ (40) vystudovala politologii a mezinárodní vztahy na Fakultě sociálních věd UK. Snila o povolání diplomatky, ale v roce 1997 se potkala s Terezou Maxovou a od té doby po jejím boku buduje Nadaci Terezy Maxové dětem (www.terezamaxovadetem.cz), jejíž je ředitelkou.

O ODPOČÍVÁNÍ

Netajím se tím, že ráda spím. Kdyby spánek byl disciplínou na olympiádě, přivezla bych možná i medaili. Také se ráda setkávám s kamarády, probereme život, od srdce se zasmějeme a všechno je hned veselejší. Miluju cestování, ráda čtu a občas se i protáhnu ve fitku.

Terezie

O NAROZENÍ TERIBEARA

Inspirace přišla během naší soukromé cesty do New Yorku, kterou jsem s Terezkou Maxovou a přáteli podnikla v roce 2006. Tehdy Bono Vox odstartoval projekt RED a my byli fascinovaní, jak jednoduchá až geniální

marketingová myšlenka dokáže získat spoustu peněz na pomoc potřebným. Tak se v roce 2008 zrodil Teribear, méda hrdina a s ním i jeho designová kolekce.

O BĚHÁNÍ S MEDVĚDEM

Teribear hýbe Prahou není soutěž, vítěz je každý, kdo si koupí Teribear čip a oběhne či obejde stanovený okruh. Čím víc, tím líp, protože za každé kolečko partneři akce věnují 50 korun na konkrétní příběh. Letošní ročník trval deset dní, zájemci se mohli zapojit v kteroukoli denní či noční hodinu. Nejstarší účastníci bylo téměř 90 let, nejmladší týden. Akci podpořily známé osobnosti, školy, firemní a rodinné týmy – celkem přišlo devět a půl tisíce lidí, většina se opakovaně vracela. O tom svědčí i výsledek – téměř 160 tisíc zdotaných kilometrů vyneslo bezmála osm milionů korun.

O DOBRÝCH KONCÍCH

Jsou hnacím motorem, vzpruhou a zhmotněním smyslu, proč to všechno děláme. Nedávno jsem byla na promoci studentky, která díky naší podpoře dokončila vysokou školu – byla to nepopsatelná radost. Stejně jako třeba setkání s rodinou, které jsme pomohli, když jí hrozilo odebrání dětí. Dodnes jsou pohromadě a s námi v kontaktu.

O TEREZE MAXOVÉ

Byť jsme se před založením nadace neznaly a náš vztah se prohluboval postupně, dnes jsme nejen kolegyně, ale blízké kamarádky, které spolu rády tráví i volný čas.

O MÉ RODINĚ

Jsem šťastná, že jsem do života dostala spoustu dobrého: milující rodinu, která mi dala spokojené dětství a dospívání, manžela, který mě podporuje v tom, co dělám, a pomáhá mi. Na svou rodinu nedám dopustit a mám pokaždé velkou radost, když se všichni sejdeme, včetně všech tetiček, strýčků, bratřanců, sestřenic a jejich rodin – a užíváme si vzácných chviliek, kdy jsme pohromadě.

O PŘÍBĚHU, KTERÝ MĚ DOSTAL

Ten se stal letos na akci Teribear hýbe Prahou. Přišla nás pozdravit a podpořit maminka, která byla klientkou azylového domu. Byla obětí domácího násilí a prošla si se svým synem peklem. Podařilo se ji podpořit, když jí bylo nejhůř, a ona nám na Letnou přišla říct, že už má práci, bydlení, které díky nám zařizuje, a daří se jí skvěle.

Moje nejoblíbenější fotka z mobilu

Tereza Maxová se chystá za přítomnosti tenisty Radka Štěpánka, modelky Daniely Peštové a Bohdana Wojnara ze Škody Auto vyhlásit, že akce Teribear hýbe Prahou letos vynesla téměř osm milionů korun.

MAFRA byla generálním mediálním partnerem projektu Nadace Terezy Maxové dětem – Teribear hýbe Prahou.

Foto autor| FOTO: ARCHIV TEREZY SVERDLINOVÉ A NADACE TEREZY MAXOVÉ DĚTEM

Univerzitní mikiny jsou mezi studenty hitem

27.9.2016 Právo str. 01 Titulní strana

Vladimír Klepáč

Cestují s nimi po celém světě. Fotí se v nich na těch nejzapadlejších místech od Izraele až po Island nebo Ameriku, aby se pak mohli kamarádům pochlubit, kam až se zajeli podívat. Mikiny s názvy univerzit se stávají nedílnou součástí šatníku českých vysokoškoláků. A rozhodně se je nestydí nosit.

Vyrázejí v nich nejen za sportem, ale i večer na posezení s přáteli. Mimo jiné pomáhají i těm neuzavřenějším z nich hledat si přátele či lásky. O mikiny je na univerzitách nebývalý zájem. Příznivá cena, pohybující se okolo 500 korun, dobrá kvalita a také hrdost studentů na svou vysokou školu jsou hlavní důvody, proč některé z univerzit prodávají mikiny se svými názvy a logy po stovkách.

Vysoká škola báňská v Ostravě nechala před časem vyrobit první mikiny na přání posluchačů. I tam, jako na mnoha dalších školách, vytvořili design mikin studenti.

Brněnská Masarykova univerzita prodala loni asi 2000 svých mikin a brněnské Vysoké učení technické (VUT) za uplynulé dva roky 3000 kusů.

„Studenti nám píší, jak se díky nim seznámili, třeba v zahraničí. I ti nejméně komunikativní nemají problém oslovit někoho, kdo má mikinu jejich univerzity,“ řekla Právu mluvčí VUT Radana Kolčavová. (Pokračování na str. 4)

Univerzitní mikiny jsou mezi studenty hitem

(Pokračování ze str. 1) O tom, že jde o atraktivní zboží, svědčí i fakt, že například Masarykova univerzita se již potýkala s padělatelem svých mikin, které byly pod cenou k dostání na internetu.

Pro šprty i rebely

Téměř všechny univerzity vyrábějí jeden druh mikin v provedení unisex. Většina z nich je s kapucí a s prostornou kapsou. Liší se barvou, logy a nápisy.

Výjimku tvoří Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy (UK) v Praze, jejíž kolekce oblečení se inspirovuje baseballovými nebo tenisovými uniformami. Její vínovou bundu Varsity jacket oceňují i módní návrháři.

České univerzitní mikiny nejsou rozhodně přes poměrně příznivou cenu nekvalitním zbožím. „Nechtěli jsme studentům nabídnout něco jako klasické nudné triko s pečeti školy, které si vezmou maximálně na chatu místo pyžama,“ řekla Právu Marianna Zapotilová z Fakulty sociálních věd UK.

Celou novou kolekci univerzitního oblečení pod značkou UTeBe, z níž si prý určitě vyberou šprty i rebelové, představí na podzim zlínská Univerzita Tomáše Bati.

Celkem čtrnáct modelů vyrábějí posluchačky ateliéru designu oděvů, který je součástí této vysoké školy.

Právo předložilo třem módním návrhářům snímky nejoblíbenějších mikin sedmi největších českých univerzit. Mezi studenty vedou šedé mikiny, odborníci ale ocenili nápaditou kolekci Fakulty sociálních věd UK s její vínovou bundou a také mikiny Karlovy univerzity s kulatou pečeti školy na hrudi.

Na sportování i běžné nošení

„Ostatní univerzitní mikiny velmi dobře fungují jako sportovní oděv, ale ne jako volnočasová záležitost pro běžné nošení do města. O univerzitní oblečení bude dále velký zájem,“ řekl k tomu stylist Petr Kalouda.

Tvůrcům univerzitních mikin proto radí pro další kolekce zvolit menší nápisy, využít více loga školy, používat její zkratky a umisťovat je třeba na rukávy.

Studenti nám píší, jak se díky nim seznámili, třeba v zahraničí Radana Kolčavová, mluvčí VUT

Foto autor| Foto archiv univerzity

Foto popis| Vysoké učení technické v Brně prodalo za dva roky tři tisíce mikin. Na snímku jeden ze studentů s hercem Jakubem Kohákem.

Duel: slabiny kandidátů

27.9.2016 ČT 24 str. 01 22:00 Události, komentáře

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Duel Hillary Clintonové a Donalda Trumpa - 95 minut ostrých útoků a přestřelek si podle odhadů nenechalo ujít téměř 80 milionů diváků. No a média na konci většinou mluvila o poměrně jasné převaze demokratické

Plné znění zpráv

kandidátky. Byla podle nich lépe připravená, precizněji formulovala své názory a také zahrnala svého soupeře, řekněme, do defenzívy.

Martin ŘEZNÍČEK, redaktor

Úsměvy na začátku debaty, která ukázala, že oba žijí v jedné zemi, ale v jiném světě. Trump v první třetině zatlačil Clintonovou do kouta.

Donald TRUMP, kandidát na prezidenta USA

Typická politička. Jen slova, žádný čin. Zní to dobře, nefunguje to.

Hillary CLINTONOVÁ, kandidátka na prezidentku USA

Mám takový pocit, že během večera mě tu obviní ze všeho, co se kdy stalo.

Donald TRUMP, kandidát na prezidenta USA

Proč ne?

Hillary CLINTONOVÁ, kandidátka na prezidentku USA

No, proč ne.

Martin ŘEZNÍČEK, redaktor

Pak ale bývalá první dáma kladla pasti, do nichž se miliardář začal chytat, například obviněním, že v rozporu s tradicí nechce zveřejnit daňová přiznání.

Hillary CLINTONOVÁ, kandidátka na prezidentku USA

Neplatil federální daně.

Donald TRUMP, kandidát na prezidenta USA

Protože jsem chytrý. Zveřejním daňová přiznání i proti vůli mých právníků, až ona zveřejní 33 tisíc e-mailů, které byly smazány.

Martin ŘEZNÍČEK, redaktor

Trump se často dostával do defenzivy, skákal Clintonové do řeči. Na její Achillovu patu, od Bengházi až po důvěryhodnost, ale mířil jen obtížně.

Hillary CLINTONOVÁ, kandidátka na prezidentku USA

Donald podporoval invazi v Iráku.

Donald TRUMP, kandidát na prezidenta USA

Lež.

Hillary CLINTONOVÁ, kandidátka na prezidentku USA

Znovu a znovu.

Martin ŘEZNÍČEK, redaktor

Ani jeden z kandidátů nezasadil tomu druhému úder, po němž by už nevstal.

Donald TRUMP, kandidát na prezidenta USA

Ona má zkušenosti, souhlasím, ale špatné, špatné zkušenosti.

Martin ŘEZNÍČEK, redaktor

Souboj na pódiu skončil a teď začíná další, neméně důležitý a sice o to, jak se bude tahle ta debata interpretovat. Zástupci obou štábů se tady pokouší přesvědčit novináře, že právě ten jejich kandidát měl nad tím druhým na vrch.

Donna BRAZILOVÁ, úřadující předsedkyně Demokratické strany

Každý objektivní člověk, který se díval na dnešní debatu, musel uznat, že ten, kdo přišel připravený řešit naléhavé otázky, jimž naše země čelí, a kdo má řešení, je Hillary Clintonová.

Rudy GIULIANI, bývalý starosta New Yorku, stoupenec D. Trumpa

Navzdory překrucování levicových médií prokázala /Clintonová/ hlubokou neznalost hospodářství, zahraniční politiky, kde odvedla hroznou práci a práva.

Martin ŘEZNÍČEK, redaktor

Debata může volby spolutrohodnout. Ani jeden ze štábů ale neočekává, že by s čísly pohnula okamžitě.

Brian FALLON, mluvčí Hillary Clintonové

Nemyslím si, že se preference kandidátů začnou vzdalovat. Myslím, že máme namířeno k velmi těsnému souboji až do konce.

Martin ŘEZNÍČEK, redaktor

Jednomu z nejtěsnějších, jaký si lze představit. Takhle vyrovnané preference šest týdnů před volbami už Amerika dlouho nepamatuje. Martin Řezníček, Česká televize New York.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

A můj první host Miloš Calda, amerikanista z Katedry amerických studií Fakulty sociálních věd, dobrý večer.

Miloš CALDA, amerikanista, Katedra amerických studií FSV UK

Dobrý večer z Kostomlátek.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Pojďme možná pustit si některé ty pasáže pro to, abychom mohli ten duel a tu debatu pořádně probrat. Já jsem vybral tři takové pasáže. Pojďme možná na jednu z prvních, jestli dovolíte, a to je takový osobní střet těch dvou kolem daňových příznání a také smazaných mailů.

Donald TRUMP, kandidát na prezidenta USA

Já zveřejním svoje daňové příznání i proti radám právníků, pokud ona zveřejní 33 tisíc e-mailů, které smazala. Jakmile je zveřejní, tak já ukážu své daňové příznání. Zveřejním ho, i když mi moji právníci říkají: nedělejte to.

Hillary CLINTONOVÁ, kandidátka na prezidentku USA

Udělal jsem chybu, že jsem používala soukromý e-mail. O tom není pochyb, kdybych v této situaci byla teď, řešila bych to jinak. Ale nechci se vymlouvat, byla to chyba a já za to přijímám odpovědnost.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Pane Caldo, nakolik byl pan Trump v nevýhodě před paní Clintonovou? V tom, že ona má v zásadě a pochopitelně větší politické zkušenosti.

Miloš CALDA, amerikanista, Katedra amerických studií FSV UK

No, určitě nějaká nevýhoda tam byla. Já si myslím, že, že přece jenom Donald Trump je celou svou životní dráhou byznysman, který prostě v aktivní politice se pohybuje poměrně krátkou dobu, za to Hillary Clintonová je prostě, nechci říct stará, ale prostě ostřílená harcovnice. Takže to jí určitě mohlo dávat určitou výhodu. Na druhé straně není preference podle průzkumu veřejného mínění se sice s Trumpovými skoro vyrovnaly, nicméně má určitou výhodu, pár, dvou, tří procent myslím, v této době a to vlastně ji může činit zranitelnou, protože ona vlastně má více co ztratit.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Vy jste použil ten obrat, že Donald Trump vlastně celý život byl obchodník. Když se toho budu držet, tak neměla by to být vlastně pro něj výhoda? On se snaží zobchodovat sám sebe a měl by se umět co nejlépe prodat tomu jaksi koncovému zákazníkovi, a to je volič. Neměla by to být jeho výhoda?

Miloš CALDA, amerikanista, Katedra amerických studií FSV UK

No, do jisté míry ano a zdá se, že ta, že Hillary tam trochu moc ..., myslím, že ne příliš adekvátně k té situaci tam začala poučovat, poučovat, přednášet. Ona samozřejmě tomu věnovala velké úsilí a mnoho času, aby se na tuto debatu připravila, nicméně si myslím, že ta debata v podstatě skončila nerozhodně, že tam ti, kteří jsou stoupenci Hillary, jimi zůstanou, stoupenci Trumpa jimi také zůstanou, tady ta bitva hlavní se vede o ty nerozhodné voliče, nerozhodnuté voliče.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Jestli dovolíte, já bych možná řekl, že připravovali se oba. Koneckonců jedno z témat, které právě v té debatě zaznělo, bylo téma, které rezonovalo v té předvolební kampani již několik týdnů a to je téma zdraví a i to koneckonců zaznělo v té debatě.

Donald TRUMP, kandidát na prezidenta USA

Nevypadá jako prezident, nemá výdrž. Musíte být schopen dělat tolik věcí a já nevěřím, že Hillary má výdrž.

Hillary CLINTONOVÁ, kandidátka na prezidentku USA

No, hned, jak procestuje 112 zemí a vyjedná mírovou smlouvu, příměří, propuštění disidentů a otevření nových příležitostí pro národy světa nebo jen stráví 11 hodin před komisí Kongresu, může mi vykládat o výdrž.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Nakolik v takové kampani hrají roli právě témata, jako jsou, řekněme, maily nebo zdraví, víc než nějaká relevantní témata, třeba ekonomická témata?

Miloš CALDA, amerikanista, Katedra amerických studií FSV UK

No, já si myslím, že ten, že ten americký prezident je vlastně lídr toho národa, ta jeho ústavní role je úplně jiná než třeba v České republice nebo ve většině evropských zemí, no a národ prostě zajímá ten zdravotní stav toho prezidenta. Já si vzpomínám, že třeba v době, kdy byl prezidentem John Fitzgerald Kennedy, tak vlastně tam se nepovažovalo za slušné uveřejňovat podrobnosti o jeho zdravotních problémech a měl prý nesnesitelné bolesti zad, na druhé straně něco se stalo v té politice, že ... a v té náladě ve společnosti, že ta situace se naprosto změnila už koncem osmdesátých let, kdy prezident Reagan měl náběh k rakovině tlustého střeva a tato, tisk i televize, uveřejňovaly velice podrobné nákresy a fotografie z prezidentova tlustého střeva s prominutím a každý

to bral jako samozřejmost a vlastně považovalo se za právo těch Američanů vědět, jaký je zdravotní stav toho jejich lídra. Tak si myslím, že toto je relevantní téma. To je relevantní téma.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Ano, ono to souvisí i s tím zdravotním stavem, o kterém se v tuto chvíli bavíme. Taková ta ofenziva a defenziva v tom rozhovoru nebo v tom duelu, nakolik právě tohle to je věc, která hodně ovlivňuje ten výsledek a ten pocit, který z toho voliči nakonec mají?

Miloš CALDA, amerikanista, Katedra amerických studií FSV UK

Dá se aspoň, já, pokud to mohu z té dálky posuzovat, tak si myslím, že ten, že ta, jakoby ta Hillary se obracela k jedné části amerického národa a ten Trump k úplně jiné části a ta část, na kterou ten elektorát Donalda Trumpa, ten je, ten jaksi pro něj jsou ty argumenty Trumpa, ta kritika Hillary Clintonové velice relevantní, na druhé straně ta kritika Trumpa z úst Hillary Clintonové a jejího týmu je stejně relevantní, ale pro jiné lidi, takže oni to, oni, ta Clintonová se obrací, dejme tomu, na více vzdělaneckou vrstvu, na ty lidi, kteří prostě jsou relativně spokojeni se svou situací, kdežto Trump, ten si tam našel takovou niku podle mého názoru, takovou niku v tom elektorátu už před rokem, kdy, která ..., lidí, kteří jsou naštvaní, že ten jaksi návrat z té hospodářské krize vlastně jim nic nedal a oni si připadají, že jsou zapomenutí a mají vztek a to, tohle prostě nedokázali nějakým způsobem využít ti republikánští konkurenti Donalda Trumpa a tím se mu otevřela cesta až k té kandidatuře.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Ještě jedno tam tam také zaznělo, koneckonců jedno z nejdůležitějších témat, když se budeme bavit nejenom o té formě, ale také o tm obsahu. Možná řekl bych, po ekonomice druhé nejdůležitější téma. Pojdme si pustit ukázkou.

Donald TRUMP, republikánský kandidát

Mluvíte o porážce IS, ale vy jste byla u jeho vzniku, byla jste ministryní zahraničí, když byla organizace v plenkách. Teď je ve víc než 30 zemích. A vy, že ji zastavíte? Nemyslím si.

Hillary CLINTONOVÁ, demokratická kandidátka

Donald vám nikdy neřekne, co by dělal. Začal by válku? Bombardoval Írán? Je to jako s jeho plánem na porážku IS. Říká, že je tajný. Ale ve skutečnosti je tajemstvím to, že žádný plán nemá.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Ano, ono v zásadě koneckonců tu debatu, a my jsme toho tedy svědky a zásadním důkazem, sledují lidé, kteří ani vůbec volit nemohou, ale sledují to také proto, že to bude znamenat něco pro světovou politiku. Dá se říct, jestli zvolení nebo které zvolení kterého kandidáta bude důležitější pro světovou politiku?

Miloš CALDA, amerikanista, Katedra amerických studií FSV UK

No, nevím, jestli bych použil slova důležitější, ale rozhodně hlavně v případě teda zvolení Donalda Trumpa lze očekávat, že ten nový prezident bude takový rozhodnější v prosazování amerických zájmů, včetně ekonomických zájmů, které aspoň ta rétorika jeho ... o tom to nasvědčuje, kdežto ta Hillary Clintonová jakoby nabízela pokračování téhož. No a teďka je otázka, do jaké míry ti, ti voliči budou chtít změny, anebo kontinuitu. Já si myslím, že do jist míry takovou slabinou Donalda Trumpa je jeho, jsou některé výroky pochvalné o Rusku a o Vladimíru Putinovi. Tohle to může být velký problém pro něj, protože tam jsou, já jsem si to zkoušel spočítat a došel jsem k číslu 25 až 30 milionů lidí, kteří prostě pocházejí z těch zemí, kde ten Vladimir Putin moc populární nebude. A to jsou, to jsou Češi, Slováci, Poláci, Ukrajinci a Pobaltané a tito lidé většinou volili, pokud je mi známo, republikánské kandidáty a nevím, jak na toto budou reagovat.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Tak uvidíme, určitě to dále budeme sledovat. Já děkuji Miloši Caldovi. Díky, že jste byl se mnou dnes v Událostech, komentářích. Děkuji, na shledanou.

Miloš CALDA, amerikanista, Katedra amerických studií FSV UK

Bylo mi potěšením, na shledanou.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

U tématu ale zůstaneme a s kým jiným, než s Martinem Řezníčkem, zpravodajem České televize přímo na místě. Dobrý večer.

Martin ŘEZNÍČEK, zpravodaj ČT

Dobrý večer.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Já bych rád s tebou probral to pozadí, protože ty jsi měl možnost sledovat vlastně celou tu debatu, řekněme, z té druhé strany, ale na úvod, přiznám se, že mě ohromila ta sledovanost. 80 milionů lidí, pokud jsem správně počítal, každý čtvrtý Američan. Pokud bych to chtěl přeložit, znamená to, že tahle ta debata potvrzuje rozhodnutí, nebo je klíčová pro ty nerozhodnuté?

Martin ŘEZNÍČEK, zpravodaj ČT

On ten koktejl důvodů, které zmiňuješ, je skutečně barevný. Může tam být obojí a může tam být ještě něco dalšího. To, co odlišuje tuhle debatu od těch předchozích, neříkám nutně od všech, já nechci používat superlativa a absolutní vyjádření, ale to, co odlišuje od velké části dřívější debaty, je to obrovské očekávání. Tady máme dva kandidáty rekordně nepopulární, kteří oba dva reprezentují úplně jinou část voličstva, byla o tom řeč před chvílí, s Milošem Caldou. A zároveň tihle ti dva kandidáti, kromě toho, že jsou rekordně neoblíbení, tak na sebe hází navzájem špinu rok a půl z předvolebních pódíí, z nejrůznějších shromáždění. Teď měli poprvé možnost vyříkat si to z očí do očí na jednom pódium 90 minut v kuse, bez jakéhokoli přerušování a proto to obrovské očekávání. Je tady ovšem jeden rozdíl, který bych rád upozornil, a to je to, že neexistuje tak pevná vazba mezi touhle tou konkrétní debatou a voliči Donalda Trumpa, protože pokud někdo volil Donalda Trumpa, tak bez ohledu na to, jaký výkon tady podal, ho bude volit i po tom. Otázka je přirozeně, ta, ta část voličstva, na kterou Donald Trump míří, ta nerozhodnutá část voličstva, nebo tak, která nechtěla jít dosud volit, zda se mu podařilo je přesvědčit, nebo ne.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Já nevím, jestli se to takto jednoduše dá říct, ale všichni si samozřejmě pamatujeme na debatu Kennedy - Nixon 1960. Dá se říct, že někdo z těch dvou dneska byl Kennedy?

Martin ŘEZNÍČEK, zpravodaj ČT

Já si myslím, že ani jeden z nás si ji nepamatuje přímo, ale zároveň já si vzpomínám, že Miloš Calda, můj předřečník, o ní mluvil na přednášce, na kterou jsem chodil na vysoké škole, na systém americké vlády, na systém americký, politický. Já bych neřekl, že ta debata byla rozhodující, tak jak se nakonec historicky ukázala, ta debata Kennedyho, otázka také je, jestli jsme několik hodin poté byli tak přesvědčeni tehdy, že to bude tak důležitý aspekt v těch konkrétních volbách. Hillary Clintonová ukázala řadu svých slabostí. Ano, podle velké části těch amerických médiích, zejména těch mainstreamových, ukázala přesvědčivější výkon než Donald Trump, ale zároveň ukázala také své slabiny. Pokud by se nakonec ukázalo, že Hillary Clintonová zvítězí v těch volbách v listopadu, možná se o této debatě bude bavit jako o jedné z ... na druhou stranu, máme tady ještě jednu debatu, máme tady třetí debatu a Donald Trump zcela určitě změní svou taktiku, bude chtít, jednak bude pod tlakem, ale sám bude chtít také vystupovat jinak než v téhle té debatě a získat daleko víc voličů na svou stranu.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Tak mě možná tam, kam jsi měl možnost nahlédnout jenom ty, do toho zákulisí, je něco, co tě překvapilo?

Martin ŘEZNÍČEK, zpravodaj ČT

Je několik věcí, co mě překvapilo, zejména ze strany Donalda Trumpa, a to není možná věc zákulisí, ale toho, co jsi mohl vidět i ty a diváci v televizi, to, že nedokázal využít několik nejrůznějších situací, které mu víceméně nahrávaly na smeč a jako kdyby se bál být agresivní na jedné straně a na druhé straně chtěl být ten Trump, kterého známe. Například situace, kdy Clintonová kritizovala ho kvůli penězům, které měl získat jako půjčku od svého otce a tak dále, kde on mohl úplně jednoduše říct: "Hele, podívej se, ty sis ty peníze zasloužila jenom tím, že jsi mluvila, já jsem pracoval." Nic takového tam nezaznělo, nebyly tam věci, na kterých postavil svou kampaň, jako je zeď mezi Mexikem a Spojenými státy. On jakoby několik příležitostí promarnil, aby vystupoval zásadněji. Co se týče zákulisí, překvapila mě jedna věc. Já jsem minulý týden pokrýval Valné shromáždění v OSN, asi hodinu jízdy odsud, přímo v New Yorku, tedy na Manhattanu, teď jsme na předměstí a tam bylo těch novinářů, přesto, že jde o celosvětové setkání státníků, méně, zásadně méně. Tady kousíček odsud je tiskové středisko, které sloužilo pro ten sál, který je tady za mnou, kde se odehrála debata. Tam večer bylo přes 2,5 tisíce novinářů. To je obrovské číslo

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Když mluvíš o tom tiskovém středisku, o tom, co se děje potom v tom sále, tak já aspoň předpokládám, že to, co jsme viděli na konci tvé reportáže, takové ty podporovatele, kteří chodili mezi těmi novináři a snažili se je přesvědčit. To, že se to odehrálo v tom tiskovém středisku, to je pro mě poměrně překvapivá věc. To jsem nikdy nevěděl, co to je a opravdu to může jaksi ty novináře přesvědčit o tom, že nakonec mění názor na tu debatu?

Martin ŘEZNÍČEK, zpravodaj ČT

No, minimálně se o tom mluví, tak jak se o tom bavíme teď my, takže nějaký potenciál to přirozeně má. Je to velice zajímavé. Souhlasím s tebou a je to věc, která se neděje u jiných debat jinde ve světě. Tady je to skutečně součástí, tou běžnou součástí, je to jeden z těch aspektů toho. Funguje to tak, že na konci, když skončí ta debata, tak víceméně ihned se přesunou klíčoví kongresmani, klíčoví zástupci štábů, jsou to nejrůznější stoupenci, tady byli dokonce někteří politologové třeba z místních univerzit a tak dále, tak se přesunou do toho prostoru pro novináře a tam se snaží interpretovat tu debatu. Totiž nejde jenom o to, co vidí diváci doma a jak si to vyloží pro sebe, případně, zda se podle toho nějakým způsobem rozhodnou při návštěvě volební urny, nebo když budou posílat volební lístek poštou, jde také o to, jak se o té debatě mluví přirozeně. A tohle jsou dvě, možná někdy trochu rozličné entity. Oni chtějí, jak stoupenci Clintonové, tak stoupenci Trumpa, aby se o tom mluvilo z pozic přirozeně vítězství toho jejich kandidáta a proto dělají všechno pro to, aby pohanili soupeře a zároveň pochválit toho svého kandidáta. My jsme mluvili si X lidmi, kteří ani nezazněli v té reportáži, jako byl například kongresman za New York Peter King, mluvili jsme s šéfem Republikánské strany. Ti všichni se snažili vyjádřit tedy pocit jakéhosi uspokojení a pochvaly na adresu Donalda Trumpa například. Samozřejmě, že druhá strana tvrdí opak.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Martin Řezníček. Děkuji ti, že jsi byl se mnou v Událostech a komentářích. Měj se hezky.

Martin ŘEZNÍČEK, zpravodaj ČT

Hezký večer.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Tématu ale zůstaneme a probereme ho ještě z jednoho úhlu pohledu a to s mými dalšími hosty. A jimi jsou Marek Černoch, s poslancem, dobrý večer.

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Dobrý večer.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

A ve spojení jsme také s Jiřím Miholou, také s poslancem. Dobrý večer i vám.

Jiří MIHOLA, předseda poslaneckého klubu, člen zahraničního výboru, PS /KDU-ČSL/

Dobrý večer z Brna.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Taková, nechci říct banální, ale taková úvodní otázka, která by měla být stejná pro vás pro oba. Začnu u vás, pane Černocho. Zajímá mě vlastně váš názor na oba dva kandidáty a když se zeptám z pohledu České republiky, i z toho pohledu, co jsme se bavili s panem Caldou. Který z kandidátů by byl výhodnější pro Česko?

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Tak já osobně si myslím, že výhodnější by byl Donald Trump.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Proč?

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Protože to je nový typ politika, který se nebojí říkat věci napřímo, tak jak jsou. Někdy je to kontroverzní, ale ta dnešní doba to žádá. Takže takové to kličkování, které tam občas je u Hillary Clinton, ačkoli si, jako v některých věcech s ní souhlasím, tak si myslím, že v té současné době, ta doba je tak vypjatá a takovým způsobem se polarizuje, že prezident typu Donalda Trumpa by byl asi pro Spojené státy a myslím tím i pro státy třeba v Evropě, jako je Česká republika, tak by byl zajímavější.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Stejná otázka na Jiřího Miholu.

Jiří MIHOLA, předseda poslaneckého klubu, člen zahraničního výboru, PS /KDU-ČSL/

Nemají to lehké Američané. Určitě mnohé bolí hlava. Popravdě řečeno, bych si představoval úplně jiné kandidáta. Koneckonců ty komentáře o tom, že nejneoblíbenější v moderní historii a podobně, o tom svědčí. Osobně bych se spíše, a po opravdu dlouhých úvahách a komunikaci s mnoha přáteli přiklonil spíše ke kontinuitě, to znamená, spíše k paní Hillary Clintonové. Myslím si, že přeci jenom ty zkušenosti jsou větší a prostě to její postavení by bylo důstojnější pro velmoc, jakou jsou Spojené státy. Ale opravdu jako je to velmi špatný výběr a představoval bych si prostě lepší kandidáty. Myslím, že to Američani prostě v primárních nezvládli úplně na výbornou.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Pane Černocho, budu citovat pana Trumpa: "Chci Ameriku vrátit zpátky, chci, aby byla zase velká, blahobytná a zajistit, aby ji ctily naši spojenci a aby se jí báli naši protivníci." Nakolik je tohleto jasný vzkaz: Budeme trvat na našich ekonomických zájmech, budeme chtít v zásadě naše dobro. Jediné, o co nám jde, jsou Spojené státy." Nakolik to jde dohromady s tím, co říkáte, že Donald Trump by byl výhodnější pro Evropu, pro Českou republiku?

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Tak třeba z pohledu transatlantické smlouvy, kterou on odmítá a my ji také odmítáme, protože si myslíme, že to je velmi špatně vůbec celkově procesovaná smlouva, která je neustále utajovaná a nikdo vlastně neví, o co tam jde v té smlouvě a jakým způsobem by to fungovalo v praxi.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Pardon, otázka je, jestli není mrtvá, ale to je, to je asi jiná ..., pojďme zpátky k americkým volbám. Ano.

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Ano, ale, ale je to jedna, je to jedna z variant, protože, protože se mluví o tom, že je mrtvá, tak to neznamená, že bude mrtvá. Už jsme byli svědky toho, že se mluvilo, o tom, že něco je mrtvé a nebylo.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Pojďme zpátky k volbám, prosím.

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Takže to je jedna část a druhá část je řešení migrační krize, migrační situace, která v současné době je a tam si myslím, že Donald Trump je daleko razantnější a daleko víc jde za tím balonem, lidově řečeno, takže v tomto směru vůbec jako celkově světová situace, která je, tak třeba u Hillary Clinton, která opravdu podporovala bombardování Jugoslávie, podporovala, ačkoli to popírá, tak podporovala invazi do Iráku, podporovala řešení v Libyi. To jsou všechno věci, které si myslím, že dneska už jsou pryč a politik tohoto ražení nemá na postu prezidenta velmoci co dělat.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Chcete na to reagovat, pane poslanče Miholo?

Jiří MIHOLA, předseda poslaneckého klubu, člen zahraničního výboru, PS /KDU-ČSL/

Tak já nevím, co očekávají skutečně Američani. Myslím si, že nestačí dneska už takové to klíčové slovíčko "change" - změna, prostě pouze změna a nic, nic za tím. Myslím si, že Donald Trump je, aspoň na mě působí jako hodně nevyvážená osobnost, která něco řekne, vzápětí to změní, někoho potkal a pak tvrdí, že ho zase nepotkal. Skoro bych se obával toho, jakým způsobem by měnil kurz Ameriky směrem k Rusku a to si nemyslím i tom, že by ta současná zahraniční politika spojených států byla něco světoborného. Spíš naopak. Tady nutno říct, padni, komu padni. Hillary Clintonová si myslím, že i v roli zahraničních věcí, tak nepřispěla úplněk té síle americké zahraniční politiky. To bych řekl, že je ta její slabina a také to, co se stalo ...

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Já se omlouvám, že vám skočím do řeči, ale já bych rád navázal na to, co právě říkáte, protože právě Obamova administrativa je velmi často kritizována, mimo jiné za svou zahraniční politiku. A pokud se tady bavíme o tom, a koneckonců vy jste to i řekl, pane poslanče, že bude kontinuita tohoto jaksi procesu, nebo této zahraniční politiky, není to vlastně špatně?

Jiří MIHOLA, předseda poslaneckého klubu, člen zahraničního výboru, PS /KDU-ČSL/

Ta kontinuita má tu výhodu, my víme, jak, jak ta politika vypadá a dá se nějakým způsobem spravit, jo, je na co navazovat. Obávám se, že ta politika, o které nic nevíme v podání Donalda Trumpa, může být, může být přímo šílená, jo, tak jak poslouchám ty jeho výroky a představy, a ať už se to týká Krymu nebo vůbec otázek vstupování USA do světové politiky, přiznám se, že bych z toho měl docela velké obavy. Myslím si, že i pro tu Hillary Clintonovou je vlastně výzva nějak se vymanit z té předchozí poměrně slavné zahraniční politiky a soustředit se na to, aby prostě Spojené státy skutečně byly velmocí nejenom v minulém čase, ale aby i z hlediska bezpečnostního, v rámci celého světa prostě fungovaly dobře. Jsou naším důležitým spojencem.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Ano, rozumím. Já jsem, pane Černocho, tu citaci četl schválně a přečtu ještě jednou ten konec. "Aby ji ctili naši spojenci a báli se ji naši protivníci." Není to takový signál a výzva k tomu, aby se svět obrátil zpátky k tomu

bipolárnímu světu a tím se v zásadě ptám na vztah Ameriky a Ruska. Nebojíte se, že v zásadě dojde zpět k tomu, co už tady jednou bylo, bipolární svět, celá Amerika, naproti silné Rusko?

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Tak k tomu asi dojde, ale k tomu by došlo ...

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Vymezování ...

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Ale k tomu by došlo za každé situace a za každého prezidenta, protože Rusko má, má velmi tvrdého prezidenta a jestliže bude prezidentem Donald Trump, bavíme se tedy teď v případě, že by se stal prezidentem, tak si taky nemyslím, že by byl nějakým slabým prezidentem.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Právě proto se na to ptám. Tam míří ta moje otázka.

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

K tomu, co říkal pan kolega Mihola, ono to zase není až tak jednoduché, protože ten prezident v Americe si nemůže dělat co chce, jo, je nějakým způsobem limitován tím, co mu kdo tam schválí. Takže to není zas tak úplně o tom, že já se rozhodnu, jak to bude. Ale na druhé straně, v dnešní době, když se podíváme, tak je Rusko dáváno jako vzor toho špatného a Amerika jako vzor toho dobrého a myslím si, že se to vytváří, ta, ta polarizace se vytváří právě díky tomuhle tomu a u Donalda Trumpa je, aspoň z toho, tak jak jsem, jak jsem i pročítal jeho výroky, tak je ten cíl vytvořit z Ameriky velmoc, což je a bude a na druhé straně se právě jako nepolarizovat do toho, že my jsme Amerika, tady je Rusko, to je špatný a začneme zbrojit a začne se opět vlastně radikalizovat ta situace.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Pane poslanče Miholo, ten vztah k Rusku je asi situace, která se asi očekávala v případě, zaznělo to i tady, v případě, že by Donald Trump se stal americkým prezidentem. Je to taková neznámá a dá se očekávat ta bipolarita jaksi ekonomické ..., nebo světové politiky?

Jiří MIHOLA, předseda poslaneckého klubu, člen zahraničního výboru, PS /KDU-ČSL/

Tak ten vztah k Rusku samozřejmě je jednou z klíčových záležitostí, to je zřejmé. Ta bipolarita určitá tady už je a samozřejmě mně vadí ta určitá slabost Spojených států, a to už v podání prezidenta Obamy a obávám se toho samozřejmě i v případě Hillary Clintonové. Na druhé straně prostě ty výroky kandidáta Donalda Trumpa mě nepřesvědčí o tom, že by Amerika posílila a říkala razantně, co chce. Se obávám, že by to také mohlo jít cestou přitakávání. No, tak když se na Krymu prostě mají pocit, že mají blíž k Rusku, tak nechť patří Rusku. Já si myslím, že v otázce Krymu máme jasno v České republice a vést takhle na dálku jakoby přemítání, s tím opravdu nemohu souhlasit. Čili já ...

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Ano, s tím souvisí ještě jedna věc, poslední otázka. Omlouvám se, že vám skáču do řeči a to je věc, která proběhla médií. Donald Trump v zásadě zpochybnil, nechci říct přímo fungování NATO, ale že by v určitých okamžicích NATO mohlo třeba trochu couvnout, nebo nedělat to, jakým způsobem by se mohlo stavět ke svým členům. Na to se ptám, není tohle to pro nás věc, která je v zásadě nebezpečná, která by mohla být nebezpečná pro naši republiku?

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Já si myslím, že Donald Trump mluvil o tom, aby členské státy NATO plnily své závazky. Na tom není nic špatného a na druhé straně, mně z toho vyplývá, že Donald Trump říká, ať NATO plní to, na co bylo zřízeno, a to je obranná aliance. Protože v současné době a v té nedávné historii bylo NATO spíše útočným společenstvím, které se ...

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Máte takový pocit?

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Mám takový pocit a bavíme se třeba o bombardování Jugoslávie.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Není to už dávná historie? Máte pocit, že v tuto chvíli je NATO útočná organizace?

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Agresivnější. Cpe se, cpe se všude, cpe se tam, kde ...

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Použiji ... útočná ...

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Kde nemá co dělat a kde by se věci řešit měly, jako je Sýrie a Islámský stát, tak tam se dlouhou dobu nic nedělo.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Piráctví v Somálsku?

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Piráctví v Somálsku je v pořádku, tam to určitě, ale nebavíme se o piráctví ...

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Dobře, pojďme se vrátit zpátky, protože ta moje otázka mířila na to, jestli není nebezpečí, že NATO nebude takovým partnerem pro nás jako očekáváme, že bude potí, co se Donald Trump stane prezidentem.

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Ne, nemyslím si. Já si myslím, že Donald Trump je opravdu přímočarý člověk, který má někdy kontroverzní výroky, nemusíme s ním souhlasit, ale v té budoucnosti, jaká by měla být, tak takoví lidé jsou potřeba a nemyslím si, že by měl nějakým způsobem, nebo že by chtěl nějakým způsobem razantně měnit NATO tak, aby my jsme se toho museli bát.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Rozumím. Jiří Mihola, stejná otázka.

Jiří MIHOLA, předseda poslaneckého klubu, člen zahraničního výboru, PS /KDU-ČSL/

Ano, tady já se musím proti kolegovi Černochovi velmi razantně vymezit a naprosto, naprosto opravdu nemohu souhlasit s tím, co před chvílí, před chvílí říkal. Já si, už jsem říkal, že Spojené státy jsou naším důležitým

spojencem a je v našem zájmu, aby tím spojencem zůstaly, poněvadž tady často mnohé ty i evropské záležitosti jsme ochotni řešit nebo evropské problémy v okolí Evropy a to tak, že jsme ochotni se bít až do posledního Američana, jak se někdy říká. Takže tvářit se tak, že je vlastně jedno, jestli se Amerika více odtáhne nebo neodtáhne, to je, to je nesmysl. To by bylo pro nás velmi špatně. Já to říkám jako člověk, který obecně by měl blíž k republikánům, ale prostě s republikánským kandidátem spokojen nejsem a Hillary Clintonovou, pokud jsem říkal na začátku, že bych se s ní přiklonil, tak pouze jako s tím, že ji vidím jako méně špatnou variantu.

Lukáš DOLANSKÝ, moderátor

Já se omlouvám, moc se opakujete. Rozumím vašim argumentům a v zásadě argumentům vás obou, pánové. Děkuju vám mnohokrát, že jste byli se mnou dnes v Událostech, komentářích. Mějte se hezky, děkuju. Hezký večer.

Jiří MIHOLA, předseda poslaneckého klubu, člen zahraničního výboru, PS /KDU-ČSL/

Na shledanou.

Marek ČERNOCH, předseda poslaneckého klubu, 1. místopředseda strany /Úsvit-NK/

Děkuju.

Co se ženám neříká II

27.9.2016 Vlasta str. 53 Fejeton
EVA KADLČÁKOVÁ

Po uveřejnění minulého fejetonu se strhla vlna ohlasů na to, jaké věty se nesmějí říkat ženám. No vlna – vlnka, abych se nenafukovala moc. Ovšem sama jsem si již při psaní prvního taháku pro muže řkala, že jeden asi nestačí, a tak se k tématu ráda vrátím.

A začnou od nápověd k nápovědám: „Všimla sis, jako to sousedce dneska slušelo?“ To je jedna zakázaných vět, kterou uvedla na Facebooku čtenářka. A musím dát za pravdu. I kdyby se vám sousedka sebevíc líbila, neprovokujte tím svoji ženu. Za a) ji urazíte, za b) ji zraníte a za c) přivodíte nic netušící sousedce trvalé potíže s vaší Jedna věc jsou idoly z přítomnosti, druhá ty z minulosti. Žádnou z nás nepotěší, když utrousíte: „Helča to dělala líp,“ ať už se tím myslí cokoli. A nemusíte se dokonce vůbec pouštět do srovnávání. Ráda bych vás upozornila, že ženy se s vašimi ex srovnávají samy od sebe. Takže úplně stačí říct: „S Helčou jsme jednou...“ a i kdyby následující historka byla sebenevinnější, vaše partnerka si ji STOPROCENTNĚ vyloží jako výčitku, že tohle s ní nezažíváte, tohle vám schází, v tomhle je nedokonalá. Je-li ráznější, pošle vás i s Helčou do háje, v opačném případě se tím bude užírat, začne nad vším moc přemýšlet a vaše zážitky s ní budou opravdu čím dál tím tristnější... „Ale ona není zas tak špatná,“ pronesete-li tohle na obhajobu nějaké společné známé, můžete si být jisti, že tomu vaše žena porozumí následujícím způsobem: „On ji hájí. Proč ji hájí?? On ní něco má!!!“ Zmírníme: „Máš pravdu, vážně už máš pár šedivejch vlasů.“ Poslyšte, kdo se vás na to ptal??? Pamatujte si, že POSTESK je výzvou VYMLOUVÁNÍ DŮVODŮ K POSTESKU! Správná reakce tedy zní: „Ale vůbec ne, zrovna jsem si říkal, jak nádherně mladě vypadáš!“ Když už jsme u těch vlasů – nevyprávějte, prosím, blondýnám vtipy o blondýnách. Spousta plavovlásek je ve skutečnosti křehkých, kreativních a inteligentních. Zvláště ty neodbarvené. Nedávno jsem byla svědkem toho, jak dominantní muž ze čtveřice přátel zahlaholil směrem k jediné ženě u stolu: „Ty sis je nechala zmenšit?“ „Ne,“ hlesla žena, jíž bylo jasné, že nikdo kolem se jí teď nedívá do očí. Ten trohl měl zmlknout, uvedl ji do rozpaků hned dvojím způsobem. Ale on si ještě přisadil: „Těch je škoda, těch tvejch balonů, na těch jsi mohla vydělat!“ Měla jsem chuť se zvednout a vylít mu pivo na hlavu. Jenže – já pivo nepiju. Ne všichni muži jsou ovšem neomalení pitomci. Ba naopak. Řada z nich je milých a plachých a ti jsou pro ženy obvykle daleko přitažlivější než alfa samci. A tak bych je na závěr chtěla povzbudit: nebojte se nám říkat věci hezké! I kdyby to byly jenom sladké lži, naší sebedůvěře a tím pádem i kráse – a zejména pak lásce k vám – prospějí víc než třeskuté pravdy

Eva Kadlčáková

• Absolventka žurnalistiky na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. • Působila v rozhlasových a televizních médiích a v reklamě. • Dnes pracuje v Českém rozhlase. Její fejetony můžete slyšet o víkendech v pořadu Kolotoč na Dvojce anebo na stanici Český rozhlas České Budějovice.

Foto autor| ILLUSTRACE GABRIELA RYŠKOVÁ / FOTO ARCHIV

Premiér Sobotka: Prvořadým úkolem je zajistit občanům bezpečnost a zachovat svobodu v naší zemi

**28.9.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Politici voličům
PV**

Premiér Sobotka spolu s ministrem vnitra Chovancem představili v úterý 27. 9. druhou etapu Auditů národní bezpečnosti.

Nutnost posílení odolnosti státní správy vůči cílenému působení cizí moci prostřednictvím školení, zlepšení schopnosti státu co nejdříve posoudit závažnost hybridní hrozby nebo přijmutí nástrojů pro včasné odhalení hrozeb útočících na podstatu demokracie, to jsou některé závěry pracovních týmů v rámci 2. etapy Auditů národní bezpečnosti. Dnes, v úterý 27. září 2016, ji představil předseda vlády Bohuslav Sobotka spolu s ministrem vnitra Milanem Chovancem a předsedy pracovních týmů jednotlivých kapitol Auditů.

Zatímco v 1. etapě Auditů se kontrola zaměřila především na hrozby terorismu, extremismu, bezpečnostní aspekty migrace a antropogenní a přírodní hrozby, v 2. etapě přišla na řadu témata představující pro bezpečnostní systém relativně nové výzvy. Zejména kapitoly Působení cizí moci, Hybridní hrozby a jejich vliv na bezpečnost občanů a Hrozby v kyberprostoru jsou v materiálu obdobného pojetí zpracovány zcela poprvé. "Prvořadým úkolem vlády je zajistit občanům bezpečnost a zachovat svobodu a demokracii v naší zemi. Musíme být připraveni k okamžité reakci a to je přesně to, k čemu Audit národní bezpečnosti směřuje. Díky němu už brzy dostaneme do rukou jasný plán, jaké kroky bude nutné v budoucnosti podniknout," řekl předseda vlády Bohuslav Sobotka.

Podle ministra vnitra ukázal Audit, že podstatná většina systémů bezpečnosti v našem státě funguje dobře a je dostatečně ošetřena jak legislativně, tak personálně a materiálně. Přesto nedostatky, které materiál identifikoval, nelze brát na lehkou váhu. "Jak ukazuje nejen Audit národní bezpečnosti, snaha ovlivňovat stát se dramaticky zvyšuje. Musíme nastavit dlouhodobě udržitelný systém, který zabrání tomu, aby byla Česká republika prezentována jako disfunkční," uvedl Milan Chovanec.

Kromě nutnosti vybudovat Centrum terorismu a hybridních hrozeb, které MV spustí v lednu 2017, Audit identifikoval nedostatečnou odolnost státní správy vůči působení cizí moci i dezinformačním kampaním. Proto ve spolupráci se zpravodajskými službami a Národním bezpečnostním úřadem připravuje MV systém školení pro vybrané státní úředníky.

Práce na Auditě se účastní přes 120 expertů státní správy a šest externích konzultantů. Návrhy tak prochází oponenturou např. prof. JUDr. PhDr. Miroslava Mareše, Ph.D., z Fakulty sociálních studií MUNI, PhDr. Miloše Balabána, Ph.D., z Fakulty sociálních věd UK či Dana Schueftana, Ph.D., z National Security Studies Center University Haifa.

Cílem Auditů je zjistit, jak je ČR připravena čelit současným závažným bezpečnostním hrozbám a jaká je odolnost ČR při přímé konfrontaci s nebezpečím, zda a kde máme slabá místa a jak je posílit.

Finální výsledky Auditů by měly být hotové do konce tohoto roku. Materiál, který projde odbornou oponenturou, projedná jak BRS, tak vláda, která na základě materiálu rozhodne o konkrétních opatřeních. V rámci 1. etapy bylo mezi návrhy Auditů např. zřízení Centra terorismu a hybridních hrozeb nebo vytvoření Národního systému ochrany měkkých cílů.

Vybrané návrhy pracovních týmů v rámci kapitol 2. etapy (podrobnější informace v příloze):

Působení cizí moci (gestor MV)

Kapitola identifikovala nedostatečnou odolnost samotné státní správy. Na základě tohoto požadavku již MV ve spolupráci se zpravodajskými službami a NBÚ připravuje systém školení pro vybrané státní úředníky, kteří mohou být předmětem ovlivňování ze strany cizí moci.

Hybridní hrozby a jejich vliv na bezpečnost občanů (gestor Ministerstvo obrany)

Kapitola jako nejvýraznější doporučení žádá vytvoření platformy, která bude sdílet a vyhodnocovat informace o bezpečnostních incidentech, u kterých panuje podezření, že mohou být součástí hybridní kampaně.

Organizovaný zločin (gestor MV)

Kapitola klade největší důraz na trvalý vzestup významu organizované hospodářské kriminality, vyzdvihuje metodu spolupráce různých složek státu a význam odčerpávání výnosů z trestné činnosti. Zdůrazňuje nutnost posílit schopnost státu vychovat, a zejména udržet experty na tuto oblast.

Hrozby v kyberprostoru (gestor Národní bezpečnostní úřad)

Novelizace platné právní úpravy v oblasti vyšetřování kybernetické kriminality. Potřeba snížit kybernetická bezpečnostní rizika spojená se zákonem o veřejných zakázkách, resp. zamezit zpřístupnění zadávací dokumentace třetím osobám a umožnit v některých specifických případech vyloučení uchazeče z důvodu existence bezpečnostních rizik na jeho straně.

Energetická, surovinová a průmyslová bezpečnosti (gestor Ministerstvo průmyslu a obchodu)

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1410&clanek=455697>

Export vzdělání

29.9.2016 Dossier str. 34 Školství a věda
(zf)

Co může přilákat čínské studenty? Na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy (FSV UK) založili už v r. 2004 program Mezinárodní ekonomická a politická studia. Tím se myslí hlavně výuka politické ekonomie v rozšířeném společensko-filozofickém rámci, jaký s titulem „PPE“ první vytvořili v Oxfordu, vysvětluje iniciátor docent Vladimír Benáček. „Dostat se na studia v Oxfordu je opravdu těžké, zkuste to ale v Praze.“

K základním krokům, které jsou nezbytné pro úspěch mezinárodní školy, je orientace na dynamické trhy vzdělání, odkud přicházejí silně motivovaní studenti. A protože vysoké školy s mezinárodní orientací musí být zároveň vědeckými centry, ocitají se takové trhy také v zorném poli jejich výzkumu a postupně se sbližují se širší společností, v našem případě českou. Čína je z tohoto hlediska považována za vysoce dynamický trh, takže i česko-čínské vztahy na úrovni vysokoškolského vzdělávání a akademického výzkumu mají v sobě skrytý vysoký potenciál rozvoje.

Pro srovnání, na britských univerzitách v akademickém roce 2014–2015 studovalo 125 000 studentů z EU a 312 000 studentů z ostatních zemí světa. Lídrem byli Číňané, kterých tam studovalo 105 755. Nehledejme v tom ani náhodu, ani nějaký britský altruismus. Británie má zkrátka zdaleka nejlepší vysoké školství v Evropě.

Myšlenka na zřízení Česko-čínského centra na Univerzitě Karlově v Praze vznikla už před lety, vysvětluje jeho iniciátor docent Vladimír Benáček z Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd. Má za sebou kariéru uznávaného akademického ekonoma, který se často pohybuje v mezinárodním prostředí. A protože ekonomii na FSV UK se dlouhodobě daří a získala skvělou mezinárodní pověst, Benáček dostal za úkol koncipovat studium pro zahraniční studenty.

Z trochu přízemnějšího pohledu jde o studenty platící – a to na úrovni standardních světových cen vzdělávání, což je několiknásobek českých standardů. Dříve sem hodně jezdili studenti z postsovětských zemí, ale po pádu rublu už je to pro ně drahé. Výrazně opačný trend je v Číně a byla to tedy i z toho důvodu logická volba.

Ale jen takhle ekonomicky přizemní to není. Je tu také sílící český zájem o čínská studia, který ožil ve světle prudkého růstu čínského vlivu ve světové ekonomice. Množí se pokusy českých firem uchytit se na čínském trhu. Je jasné, že poroste poptávka po odbornících i po výzkumu zejména v ekonomické oblasti. Na druhé straně získává na síle také zájem Číny o partnerství se zeměmi Evropské unie, včetně geografické osy Řecko-Německo, na níž se nacházíme i my. A čínská strana nutně potřebuje odborníky na Evropu bývalých tranzitivních zemí.

Z kontaktů mezi univerzitami jsme se ujistili, že naše vzdělávací programy obstojí v mezinárodní konkurenci a můžeme počítat s významnou poptávkou, pokračuje Benáček. Už se to dokonce stačilo potvrdit řadou individuálních pokusů. Kolega z fakulty Tomáš Hülle před čtyřmi lety něco takového začal v podobě Pražské letní školy orientované na evropské právo a mezinárodní obchod. Má pravidelně nabitou, a to právě studenty z Číny, jichž v tomto roce bylo víc než sto. A garantem akce je nejen Institut ekonomických studií FSV UK, ale také české ministerstvo průmyslu a obchodu.

Někdejšímu studentovi fakulty Jü-Čchin Čchengovi se dokonce podařilo vytvořit – zcela nezávisle – výzkumné centrum pro vztahy EU a Číny. Nečekal na nic a dal do toho vlastní peníze, či spíš peníze rodičů. A uspěl. Jeho listopadová konference už získala záštitu prezidenta Miloše Zemana.

Loni v červnu navštívila Prahu čínská vicepremiérka Liou Jen-tung pro školství a zdravotnictví, od které jsme se dozvěděli, že čínské zdravotnictví se mění, přesouvá pozornost k evropské medicíně a potřebuje pět milionů nových praktických lékařů. A k tomu milion specialistů, který by se měl vyškolit někde ve světě. Když se ptala, jestli už tu nějaké čínské studenty máme, protože česká medicína má ve světě vzdělávání a výzkumu jistý zvuk, ve světle těch obrovských čísel skoro nemělo smysl naše počty uvádět. Snad jen kdybychom za ně připsali tři nuly. Poptávka tedy je, a obrovská.

Na základě podobných informací původní myšlenka česko-čínského centra nakonec vyskočila o patro výš. Centrum na Karlově univerzitě vzniklo nejprve na celouniverzitní úrovni, jeho iniciátorem je rektor prof. Tomáš Zima. Pod rektorátním ústředím pak může vznikat celá síť center na jednotlivých fakultách. Z nich jako první se rozjíždí Česko-čínské centrum pro sociální studia při Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd. Další vznikají na Filozofické fakultě, Pedagogické fakultě a na právech, řekl nám Miloš Balabán, výkonný tajemník tohoto celouniverzitního centra. Fakulty mají volnost, jak budou postupovat, ale předpokládají se výměnné pobyty studentů a pedagogů nebo společná témata pro výzkum, doplňuje Balabán.

Připomíná také tradici vztahů, na které se dá navazovat, nebo dobrou kvalitu české sinologie. Čínsky umí i někteří odborníci z jiných oborů, třeba právník prof. Michal Tomášek z Právnické fakulty, který studoval v Peking, nebo ekonom Vilém Semerák z Fakulty sociálních věd.

Tolik historie. Jak to bude fungovat?

Výzkum?

„Nejsme medicína, naše představa je trochu jiná. Nejprve chceme rozjet výzkum v oblasti ekonomiky, politiky a mezinárodní bezpečnosti, a pak přilákat studenty na jeho výsledky. Musí vidět, že nabízíme kvalitu, že naše výuka je integrovaná s výzkumem a Čína nám není neznámá,“ popisuje záměry Fakulty sociálních věd docent ekonomie Benáček.

Mne třeba zajímá, jakým způsobem můžeme obchodovat, vypočítává. Proč podíl našich vývozu do Číny se už víc než 15 let drží na standardní desetině našich dovozů, i když u obou se držel průměrný dlouhodobý růst na magických 25 % ročně. Proč kvalita našich výrobků vyvážených do Číny roste tak pomalu a celkově výrazně (nejméně o třídu) zaostává za kvalitou našich dovozů z Číny (měřeno v kilogramových jednotkových cenách). Jak tento trend ještě více prohloubí očekávané zvyšování mezd ve státním sektoru. Nebo jak se bude vyvíjet postavení a reálný kurs juanu. Jak tu mohou fungovat čínské investice, jaký může být jejich přínos. Kdyby sem přišli nějakí studenti, nejlépe doktorandi, jaké výzkumné projekty by tu mohli rozvíjet?

Pro začátek přesvědčili čtyři české studenty, aby zpracovali diplomní práce na témata ekonomika Číny a faktory čínského obchodu s Českem, Německem a Evropskou unií. Podobná témata by měla být vypisována každoročně. Vždyť i ty studentské práce jsou dnes tak kvalitním výzkumem, že se dají publikovat.

Výzkum našich obchodních vztahů s Čínou se může soustředit na to, jaký je jejich přirozený potenciál, a taky, jak je využíván. Náš vývoz je zřejmě pod potenciálem a dovoz nad potenciálem. Faktory těchto rozdílů je třeba analyzovat. Jen těch kvantifikovatelných je téměř třicet.

Nejenže vyvážíme dlouhodobě desetkrát méně, než dovážíme, ale navíc na to nejdeme dostatečně přes kvalitu. Proto je tak důležité systematictěji zjistit, proč se nám nedaří do Číny přímo pronikat a proč jsou naše šance větší pomocí reexportu (například přes Německo). Jak by museli Číňané ustupovat, aby se nám jejich trh otevřel? Čelíme mnoha omezením komerčněpolitického charakteru, jsou proti nám různé kvóty, mimocelní a kulturní bariéry.

Kdyby na to došlo a jednalo se o tom v česko-čínských obchodních rozhovorech, na co se zaměřit?

Jaké studijní obory?

Soustředme se teď na to, co lze nabídnout čínským studentům.

Máme na univerzitě výborné matematiky, ale v Číně mají také výborné matematiky a fyziky a v Americe najdou ještě lepší, konstatuje Benáček. Takže fyziku a matematiku Číňané jezdí studovat na univerzity americké „Ivy League“.

Zato naše lékařské fakulty mají obrovskou šanci. A to platí i pro přesně ten program, který Benáček na své fakultě vede, tedy ekonomii s politikou, čili politickou ekonomikou. Zahrnuje to analýzu různých politik, anatomii konfliktů, protikladných zájmů a schémat spolupráce. Je to dramatická disciplína. Máme zájem na otevření trhů, chceme něco vyvézt, ale pak sem musíme pustit i nějaký export, který preferuje partner. Máme sem pustit konkurenční vlnu, která může vyřadit třeba oceláře nebo také část strojírenství a elektroniky? Jak takové problémy řešit krátkodobě a jak dlouhodobě? Jak stavět priority?

Také v Číně musí řešit podobné problémy. Čínští studenti, kteří by sem přicházeli, mohou studovat magisterský program „International Economic and Political Studies“ složený z ekonomie, financí, politiky plus dalších humanitních oborů jako sociologie řízení veřejné správy nebo právo. Dobrý příklad takového studijního zaměření najdeme v Oxfordu, kde to absolvovali mnozí premiéři a ministři (a to nejen ti britští) pod označením PPE - philosophy, politics and economics.

V Praze máme kvalitní variantu PPE, na které se podílí celá FSV, ale nejsme sami, tuto větev sociálních studií kopíruje celý svět. Němci si vytvořili síť takových pracovišť. Na jejich akce nás pravidelně zvou jako hosty. Posíláme tam naše nejlepší studenty, a naši partneři pak krouť hlavou - jak je to možné, že jsou tak dobří? Zdá se tedy, že náš program funguje. Docela se nabízí marketingový slogan -studovat to v Oxfordu je dosti těžké, ale můžete to zkusit v Praze.

S Oxfordem jsme v kontaktu už téměř 20 let v rámci studijního konzorcia The Europaeum. To je síť 12 předních univerzit Evropy, které úzce spolupracují a v oblasti společenských věd jsou koordinovány právě z Oxfordu. Stykáme se, pořádáme společné akce pro studenty, a to nám dává zpětnou vazbu o správné struktuře tohoto studia, poznamenává Benáček.

EXPORT VZDĚLÁNÍ?

Spousta lidí nechápe, že něco takového jako export vzdělání, to je vzdělání jako produktivní činnost v mezinárodním konkurenčním prostředí, je vůbec možné. Ale proč ne? Jako exportujeme auta, a nevyrábíme je jen pro domácí potřebu za cenu trabantů (naše Škoda je v Číně velice úspěšná), budeme prodávat vzdělání.

V Británii ví každý, že to jde, protože jde o jedno z nejmohutnějších odvětví moderních služeb. Odvětví s nejvyšší čistou přidanou hodnotou na ceně, a to v oblasti vysoce kvalifikované práce. Podobné je to v Americe. Už se tam nevyrábí tolik viditelných hmotných produktů, běžný textilní průmysl jim zmizel, automobilky zápasí o přežití, ale export vzdělání kvete a přináší obrovské peníze.

U nás doma často narážíme na argument, že české školy mají vychovávat Čechy a vzdělání má být zadarmo. Z veřejných diskusí vzniká občas dojem, že vysokoškolskému vzdělávání se má věnovat jakási přehlížená Popelka, a to z ryzího altruismu. Své služby pro veřejné blaho má dodávat za minimální náklady na straně vstupů. Jako by vzdělání nemělo své světově optimální výrobní náklady a výrobní cenu.

Český stát dává na jednoho studenta ekonomie 24 tisíc korun ročně. S tím možná může nějaká provinční univerzita vyžít, ale Karlova univerzita, která má soutěžit s Oxfordem, s tím prostě vystačit nemůže. Reálné výrobní náklady našeho programu odhaduji na 70 nebo spíš 100 tisíc korun na studenta ročně, pokud má být vzdělání svou kvalitou mezinárodně konkurenčněschopné. Nemůžeme nabízet místo škodovky jen hadrák velorex.

Jsou tu pochopitelně i další možnosti, vysvětluje Benáček. Naše ekonomická studia mají vynikající pověst, částečně také díky příkladu spolupracovníka-konkurenta CERGE-EI, který je tvrdým etalonem kvality, a tak sem proudí granty. Ty ten dotační základ od státu zhruba zdvojnásobí. Ale stojí to obrovské úsilí a čas, který může chybět jinde. Ani to není dost, abychom si mohli dovolit malé třídy, věnovat se studentům individuálně a ponořit se do výzkumu bez byrokratického stresu.

Zahraníční student u nás na FSV platí školné 6 tisíc eur ročně. Ve srovnání s Oxfordem je to skromné, ale v naší bilanci je to významné. Jsou tady Američané, Němci, Indové a začínají ve větším přícházet i Číňané. Myslím, že to má značný potenciál pro tuto zemi a konverzi její ekonomiky ve prospěch moderních služeb. Když

sem přichází studovat budoucí intelektuální elita světa a když u nás objeví svůj talent a naučí se komunikovat se světem, nikdo nelituje, že tady byl. Praha a Česko vůbec v tom může mít mimořádně silnou komparativní výhodu, s níž bychom měli počítat.

Ale nejde přece jen o ty peníze, uzavírá docent ekonomie. Má to obrovský dlouhodobý dopad, když v Číně jsou lidé, kteří nám rozumí a současně tady jsou lidé, kteří rozumí Číňanům. Nikdo se toho druhého nebojí, chápe jeho národní hodnoty, etiku a humor, jeden druhému může pomáhat vytvářet nové hodnoty, a ty hodnoty pak směřovat. Kdysi byly velké geografické vzdálenosti téměř nepřekonatelnou překážkou a kultury se uzavíraly samy do sebe. Je načase pochopit, že v dnešním světě se tato bariéra rozpouští přímo před očima a zvláště ve vzdělávání je tento posun mimořádně rychlý.

Foto autor| foto: archiv vladimíra benáčka

Foto autor| foto: archiv

Foto autor| foto: archiv tomáš hülle

Foto autor| foto: archiv tomáš hülle

Foto popis| Mezinárodní hospodářská a politická studia na Fakultě sociálních věd UK v Praze.

Foto popis| Vladimír Benáček se studentkou Šanghajské univerzity

Foto popis| Tomáš Hülle tlumočí ministru Janu Mládkovi při zahájení Pražské letní školy. foto: archiv tomáš hülle

Foto popis| Miloš Balabán, výkonný tajemník Česko-čínského centra na Univerzitě Karlově (vlevo) a prof. Michal Mejstřík z Fakulty sociálních věd UK v Praze na zahájení Pražské letní školy, kterou organizuje spolu s UK Tomáš Hülle.

Foto popis| Ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek při zahájení Pražské letní školy, nad kterou převzal garanci.

Česko-čínské centrum Univerzity Karlovy poprvé před veřejností

29.9.2016 Dossier str. 17 Strategie

Prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc.

Když jsme na Univerzitě Karlově v loňském a na počátku letošního roku diskutovali o možnostech spolupráce s různými regiony a o tom, kdo by měl patřit mezi strategické partnery univerzity, nemohli jsme pominout spolupráci s čínskými institucemi. Jedním z důvodů byl také vznik Česko-čínského centra na Univerzitě Karlově jako platformy několika fakult, které se zabývají Čínou z různých úhlů pohledu, ať už jde o ekonomiku, bezpečnost, teritoriální studia, ale také práva, kulturu, historii. A samozřejmě i výuku čínského jazyka. Obor sinologie patří k tradičním oborům pěstovaným na naší univerzitě.

Spolupráce Univerzity Karlovy je zaměřena zejména na vědecko-výzkumné instituce a prestižní čínské univerzity. Obnovili a rozšířili jsme smlouvu o spolupráci s Pekingskou univerzitou, která patří mezi přední světové univerzity a je hlavní univerzitou v Čínské lidové republice. Naším zájmem je rozvíjet společné výzkumné projekty v řadě vědních oblastí. Vedle této spolupráce je hlavním posláním čínského centra společně s kolegy z České republiky a Evropy, ale i z Číny, seznamovat českou veřejnost s různými stránkami života v Číně, jejími dějinami, kulturou, a rozšiřovat tak pohled i na ekonomickou spolupráci mezi oběma zeměmi.

Tato konference, kterou organizuje Středisko bezpečnostní politiky Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, je první veřejnou aktivitou Česko-čínského centra UK, která se bude jistě dále rozvíjet. Máme samozřejmě představy a plány, jak rozvíjet spolupráci našeho centra také s dalšími institucemi u nás, v Číně nebo s dalšími partnery. Jde o spolupráci dvou kultur, které trvají více než tisíciletí, jak dokládají bohaté dějiny Číny i bohaté dějiny evropského kontinentu, jehož střed obýváme. Máme řadu věcí společných, v řadě věcí se lišíme, a je třeba se vzájemně poznávat a obohacovat a sdílet to, co může být ku prospěchu obou stran, České republiky a Čínské lidové republiky.

O autorovi| Prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc. rektor Univerzity Karlovy

Foto autor| foto: luboš wiśniewski

Foto popis| Rektor Univerzity Karlovy profesor Tomáš Zima při zahájení konference o Nové hedvábné stezce a příležitostech, které přináší naší zemi.

Respekt k síle, nebo síla respektu?

29.9.2016 Dossier str. 27 Ekonomika

Ivana Karásková

Si Ťin-pchingova administrativa věří, že Čína bude respektována, jen pokud bude silná. Z reakcí na čínské iniciativy je však zřejmý opak: čínská síla vyplývá z respektu, který si u ostatních získává.

Před třemi lety představil čínský prezident Si Ťin-pching na své návštěvě ve Střední a jihovýchodní Asii projekt Pásu a Stezky, ambiciózního propojení Eurasie, Asie a Afriky. Prakticky přes noc tak zamotal hlavu západním i čínským analytikům věnujícím se čínské zahraniční politice. Jeho plán totiž představuje zásadní obrat od politiky otce čínského ekonomického zázraku Teng Siao-pchinga, který po událostech v roce 1989 nabádal čínské vedení, aby země klidně sledovala zahraniční vývoj, skrývala své kapacity, získávala čas, neupozorňovala na sebe a nikdy se nestavěla do vůdčí role. Tato mantra sloužila čínské zahraniční politice po více než dvě dekády a ovlivňovala uvažování i praktickou politiku v takových otázkách, jako jsou intervence OSN, členství v mezinárodních organizacích nebo zapojení do řešení mezinárodních krizí.

Si nyní postavil Čínu do pomyslného centra inkluzivní transregionální iniciativy, která oficiálně neslibuje nic menšího než hospodářský blahobyt a podporu světového míru. Logickou otázkou tedy je, co vedlo Čínu k tak radikálnímu obratu (a vzhledem k prostředkům investovaným do projektu už nikoli jen rétorickému).

Odpovědi lze hledat v měnící se ekonomické i politické situaci. Vývoj euroamerického pohledu na Čínu ukazuje, jak dynamicky se v současném mezinárodním systému proměňuje vnímání příležitostí, problémů a hrozeb. Před třiceti lety byla Čínská lidová republika relativně chudou zemí se sice rostoucí, ale jen omezeně přitažlivou ekonomikou a armádou, která by působila spíše politováníhodně, nebýt jaderných zbraní a více než milionu branců.

Ještě před dvaceti lety nebyl obraz Číny příliš odlišný: země byla na Západě vnímána prizmatem událostí na náměstí Nebeského klidu a vojenských manévřů v Tchajwanské úžině. Současně ale začala působit přitažlivá síla rychle rostoucího čínského hospodářství (Clintonovo: „It's the economy, stupid!“). Z hlediska Západu zdánlivě naléhavější úkoly (Bosna, Somálsko, Rwanda) přitom odsouvaly dění ve východní Asii na vedlejší kolej.

Po další dekádě se situace razantně změnila. Západ v roce 2006 už pět let válčil s globálním terorismem, čemuž Čína přinejmenším nominálně přitakávala. Současně bylo zřejmé, že několik dekád pokračující růst katapultoval Čínu mezi klíčové mezinárodní ekonomické aktéry, což jen podtrhla finanční krize 2007 a následná recese v USA a Evropě.

Kontrast s rostoucí Čínou nahloidal nejen přesvědčení o dominanci liberálního tržního modelu, ale do politického diskurzu se také naplno vrátily úvahy o tom, nakolik se čínský hospodářský růst přetaví do mocenského posílení země. Rostoucí poptávka po surovinách, nejen energetických, navíc zpochybnila, že by ekonomické aktivity musely mít vždy povahu hry s nenulovým součtem. Energetická bezpečnost se pomalu, ale jistě stávala tématem dne, což Čínu, spotřebobávající energetické suroviny v obrovském a setrvalě rostoucím objemu, stavělo ze západní perspektivy do nelichotivého světla.

Snaha vypomoci si obchodem s mezinárodními párii typu Íránu nebo Súdánu tomuto negativnímu vnímání Číny na Západě jen nahrála. Paradoxem však je, že reálný efekt čínského působení v oblastech, ze kterých z politických či bezpečnostních důvodů západní ropné a plynárenské společnosti odešly, byl systémově spíše pozitivní. Vytěžená ropa totiž nezbytně nekončila v Číně, ale často na světových trzích, kde zvyšovala celkový objem světové nabídky a pomáhala tvořit cenu. Ačkoli se to mezi analytiky světových energetických trhů vědělo, méně ochotně se již publikovaly tyto pozitivnější aspekty působení čínských energetických společností v zahraničí.

A dnes? Čína je těžko zpochybnitelnou dvojkou současného mezinárodního systému. Ruská anexe Krymu, válka v Sýrii a související vzestup Daeše, nestabilita v severní Africe a pokračující vlna teroristických útoků vyvolávají obavy, že svět směřuje od relativní (byť mnohými kritizované) stability pod americkou dominancí k mnohem nestálejšímu uspořádání. Si Ťin-pchingova iniciativa

tak přichází v okamžiku, kdy americký hegemon působí vyčerpaným dojmem a v americké společnosti jako by nabývalo na síle vnitřní pnutí, jehož nejkřiklavějším symptomem je Trumpova kandidatura. Z hlediska načasování je iniciativa Pásu a Stezky výhodná, a to hned v několika oblastech, které Čínu trápí. V první řadě začíná čínská ekonomika zpomalovat. Ačkoli její růst je stále impozantní (za posledních 40 let rostla čínská ekonomika v průměru o 9 % ročně), Peking trápí přílišná orientace

ekonomiky na export a nadvýroba. Čínské vedení navíc po roce 1989 propojilo svou budoucnost s tím, že dokáže svým občanům zajistit setrvalý ekonomický růst. Obává se, že v okamžiku, kdy by se ukázalo, že Čína míří do recese, mohlo by to vyvolat rozsáhlé sociální nepokoje a ohrozit vládnoucí režim. Vybudování lepší infrastruktury mezi jednotlivými provinciemi a zvýšení propojenosti trhů se sousedy by mely v Číně stimulovat

domácí poptávku, vyrovnat rozdíly mezi rozvinutými východními a jižními provinciemi a méně rozvinutým středem a západem zeme a vyvézt nadprodukcii.

Navíc přichází projekt Pásu a Stezky za situace, kdy jsou dekádu staré obavy ze soupeření o energetické zdroje ve Střední Asii a na Blízkém východě (byť možná jen dočasně) zapomenuty. Hlavním důvodem je propad cen energetických surovin v důsledku zdokonalení těžby jejich nekonvenčních zdrojů, jako je břidlicový plyn nebo kanadské ropné písky, zpomalení globální ekonomiky a vysoké úrovně těžby tradičních producentů v Perském zálivu.

Zatímco čínské energetické zájmy zůstávají stejné (co největší diverzifikace zdrojů i producentů), kontext se významně změnil ve prospěch Pekingů, protože momentálně převládá dojem, že zdrojů bude dostatek. Ostatně dvě třetiny energie spotřebovávané Čínou stále připadají na uhlí, jehož je Čína nejen největším konzumentem, ale také producentem. Sama závislost na spalování uhlí kvůli svým environmentálním dopadům vyvolává kritiku doma i v zahraničí, jejíž osten ale Čína alespoň částečně otupila podpisem Pařížské dohody o klimatu v loňském roce.

Čínské vedení se ostatně dlouhodobě snaží o zvýšení podílu obnovitelných zdrojů v energetickém mixu, například podporou solární energie. Díky tomu se Čína v loňském roce stala největším světovým producentem energie vyráběné fotovoltaickými panely.

I přesto jde ale o běh na dlouhou trať – energetickému mixu i nadále vévodí neobnovitelné zdroje a solární energie je v celkové produkci marginální.

Ropa a zemní plyn se na energetickém mixu podílejí asi z jedné čtvrtiny. V případě ropy přitom přibližně polovinu spotřeby pokrývá domácí produkce. Díky současnému dojmu, že zdrojů je nadbytek, tak může Čína zůstat aktivní ve Střední Asii nebo na Blízkém východě (a v své působení rámci Pásu a Stezky tam patrně i zintenzivnit), aniž by to přitahovalo negativní pozornost. Je jen otázkou, jak bude toto aktivnější čínské působení ve svém sousedství vnímat Rusko. To jako jeden z důležitých dodavatelů ropy profituje z čínské poptávky, není ale součástí Pásu a Stezky a nárokuje si země postsovětského prostoru jako svou sféru ekonomického a politického vlivu.

Ze strategického hlediska představuje iniciativa Pásu a Stezky odpověď na kritiku zejména Spojených států, podle níž se Čína v mezinárodním systému dlouho chovala jako „free rider“, využívající stabilitu zajištěnou USA, aniž by do udržování světového pořádku investovala. Zmíněná iniciativa by mohla být i pokusem uklidnit sousedy, které znervózňují asertivní čínské manévry v Jihočínském a Východočínském moři.

ČLR rozhodně není sama, kdo se ve sporných vodách snaží posílit svou pozici, ale její rostoucí moc zvyšuje význam i věcně zanedbatelných kroků do polohy indikátoru globálních čínských úmyslů. Spory se sousedy v Jihočínském moři a zejména s Japonskem vedly USA k přijetí strategie AirSea Battle, která fakticky – byť zatím jen doktrinálně – připravuje americké ozbrojené síly na válku s Čínou. Mnohé napovídá, že název doktríny parafrázuje strategii přijatou v 80. letech vůči Sovětskému svazu.

Kromě ekonomických a politických aspektů má iniciativa Pásu a Stezky i bezpečnostní dimenzi. Zatímco v uplynulých letech se Čína bránila většímu zapojení do řešení mezinárodních krizí, s rostoucími zájmy v zahraničí bude nucena uvažovat o tom, jak lépe ochránit aktiva a pracovníky svých společností v zahraničí. Tento problém může outsourcovat soukromým vojenským společnostem, případně se dohodnout na ochraně s hostitelskou zemí, jako v případě dohody o budování pákistánsko-čínského ekonomického koridoru, kde mají čínské pracovníky chránit pákistánské bezpečnostní síly. Nelze ale vyloučit, že alespoň v některých případech Peking zvolí (nebo bude donucen akceptovat) ochranu svých zájmů vlastními silami.

Momentálně se zdá, že svět je připraven (snad s výjimkou Spojených států) akceptovat silnější a mocnější Čínu s poměrně otevřenou náručí, pokud k tomu dostane příležitost. Projekt Pásu a Stezky ukázal, jak hladově čekají ekonomičtí partneři Pekingů na obchodní příležitosti a čínské investice. Čínské vedení bylo až překvapeno, jakou odezvu iniciativa vyvolala. Do projektu Asijské banky pro investice do infrastruktury, která má financovat projekty z iniciativy Pásu a Stezky, se ostatně zapojily i země, které se počítají mezi blízké americké spojence, jako je Velká Británie nebo Německo.

Zájem o vzájemně prospěšné obchodní vztahy s ČLR je skutečně masivní a ekonomické potřeby zjevně přehlušily někdejší skepsi. Si Ťin-pchingova administrativa věří, že Čína bude respektována, jen pokud bude silná. Z reakcí na čínské iniciativy je však zřejmý opak: čínská síla vyplývá z respektu, který si u ostatních získává. Příležitosti, které čínská ekonomika nabízí, jsou obrovské. Je však otázkou, zda české firmy, které nejsou součástí nadnárodních korporací, mohou obstát na svébytném čínském trhu. Čínské investice v Česku jsou nepochybně vítané, ale pokud přicházejí za cenu daňových a dalších úlev, měly by mít jasně prorůstový charakter a pozitivní dopad na zaměstnanost. Už z prvního čtení geografie české ekonomiky navíc vyplývá, že u nás se Čína může těžko dostat na úroveň skutečně dominantních obchodních partnerů, jako je Německo. Výjimkou jsou velké investiční celky typu dostavby jaderné elektrárny Temelín, které mohou představovat dobrý

test čínského odhodlání a české vstřícnosti (jakkoli to při současných cenách elektřiny nepůsobí reálně). Ve skutečnosti budou na Českou republiku působit silněji globální systémové dopady, které čínský vzestup vyvolává. Zde jsou české zájmy poměrně jasné. V bezpečnostní oblasti je žádoucí Čína, která bude regionální krize řešit, a ne je vyvolávat. V českém, evropském i světovém zájmu jsou čínští peacekeepeři v Africe a na Blízkém východě, ne napětí v čínském sousedství. Ekonomicky je zapotřebí další otevírání čínské ekonomiky, lepší regulace čínského trhu a zejména ochrana zahraničních investorů v oblastech, jako jsou autorská práva a průmyslové vlastnictví. Rozdíl mezi zdravou asertivitou a škodlivou agresivitou je často delikátní, ale Česká republika i zbytek světa potřebuje, aby jej Čína uměla rozeznat a přiklonila se k tomu prvnímu.

Stávající ropovody Ropovody ve výstavbě Stávající plynovody Návrhy plynovodu Produktovodem Po železnici Morskou cestou

Foto autor| foto: archiv

Foto autor| foto: archiv

Foto popis| Mgr. Ivana Karásková je zástupkyně ředitele Výzkumného centra Asociace pro mezinárodní otázky a přednáší o zahraniční politice Číny a bezpečnosti v severovýchodní Asii na Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd UK.

Foto popis| Železnice v Tibetu

Foto popis| PRODUKTOVODY A NÁMORNÍ TRASY PRO DOVOZ ROPY A PLYNU DO ČÍNY (uváděné hodnoty představují nevěrné odhady)

Země na vzestupu

29.9.2016 Dossier str. 07

Miloš Balabán

Britský historik Niall Ferguson uvádí, že Západ v průběhu 500 let předstihl zbytek světa díky tomu, že byl schopen osvojit si a využít šest klíčových oblastí: konkurenci, vědu, vlastnická práva, medicínu, konzumerismus a pracovní etiku. K tomu je možné ještě přiřadit i technologickou revoluci. Poprvé tento západní „monopol“ narušilo Japonsko po druhé světové válce, k němu se ale v posledních třiceti letech přidaly další asijské země: na prvním místě Čína, ale též Indie, Jižní Korea, Indonésie, Singapur a Vietnam. Vzestup Asie ilustroval pregnantně ekonom a bývalý americký ministr financí Lawrence Summers, který uvedl, že zatímco během průmyslové revoluce životní standard vzrostl asi o 50 % během lidského života, míra současného asijského růstu je za lidský život bezprecedentně stonásobně vyšší (10 000 %). Čína jako nesporný lídr prudce rozvíjejících se ekonomik přitahuje k sobě největší pozornost. Její růst je vskutku impozantní, nicméně nemůže to být úplně překvapivé s ohledem na ekonomickou sílu Číny v minulosti. Známý britský ekonomický historik Angus Maddison propočítal, že před dvěma sty lety se Čína podílela 28,7 % na globálním HDP. Čína se tak po dvou stoletích fakticky vrací do své dřívější globální pozice

Od začátku čínských ekonomických reforem v r. 1978 Čína prošla dvěma historickými transformacemi: od venkovské, zemědělské společnosti ke společnosti městské a industriální a od řízené „příkazové“ ekonomiky k ekonomice založené na tržních principech. Nejviditelnějším úspěchem, a to i ve srovnání s řadou dynamicky se rozvíjejících ekonomik v Africe a Asii, je razantní snížení počtu lidí pod hranicí chudoby: z 65 % na počátku reformy po současných cca 10 %. V absolutním vyjádření to znamená, že z pasti chudoby se dostala půl miliarda lidí; v Číně tak byla dostižena většina Rozvojových cílů desetiletí OSN.

Plody rychlého růstu HDP Číny se v průměru zvyšoval od roku 1978 do roku 2011 každoročně téměř o deset procent a velikost čínské ekonomiky např. vzrostla v dolarovém vyjádření jen v posledních dvaceti letech (1995–2015) zhruba patnáctkrát, což se projevuje v řadě ukazatelů: mezi deseti největšími světovými bankami jsou dvě čínské, 61 čínských společností je zařazeno do seznamu 500 nejvýznamnějších společností v globálním měřítku, Čína má druhou nejhustší síť dálnic na světě a šest z deseti největších kontejnerových světových přístavů se nachází v Číně (China 2030: Building a Modern, Harmonious and Creative High-Income Society). Významných úspěchů dosáhla Čína i na poli zdravotnictví, vzdělávání, vědy, technologií. Výrazně rostou investice do výzkumu, vývoje a inovací – v roce 2013 zde Čína investovala 258 miliard dolarů a je v absolutních výdajích na druhém místě za Spojenými státy (450 miliard dolarů), s prognózou, že je předstihne okolo roku 2022. Čína má též po USA druhý největší počet patentů na světě (2014 Global R&D Funding Forecast).

Ekonomika se ovšem potýká i s řadou problémů – velkou mírou korupce (která je v současnosti politickým vedením země velmi tvrdě potírána), problematickou úvěrovou politikou, výrazným znečišťováním

životního prostředí (např. spotřeba energie na jednotku HDP je 2x větší než globální průměr a 2,4x větší než ve Spojených státech).

Velkou výzvu pro čínské politické vedení představuje i vyrovnávání ekonomické úrovně mezi vyspělejšími pobřežními regiony a vnitrozemskými regiony. Podle přibližných odhadů dosahuje příjem na hlavu v současnosti v pobřežních východních a jižních regionech 12 tisíc dolarů, ve vnitrozemí je to pouhých šest tisíc dolarů. Čínští ekonomové předpokládají, že při zdejším tempu růstu o 9 % ročně oproti 5 % na pobřeží dojde k příjmové konvergenci přibližně za dvacet let, přičemž to bude muset být spojeno s nemalými investicemi do infrastruktury.

Centralizovaná moc Přesto má čínský model větší stabilitu ve volatilní a nepředvídatelné globální ekonomice. Může se přitom opřít i o svůj model vládnutí, kde má stát s vládnoucí komunistickou stranou pod kontrolou kapitál a banky, což zaručuje větší míru ekonomické stability. Proto také Čína překonala finanční krizi na sklonku první dekády 21. století podstatně lépe než Spojené státy nebo EU. Ve chvíli, kdy čínský export koncem r. 2008 klesal o 45 %, provedla čínská vláda dosud největší finanční injekci na světě v hodnotě kolem 585 miliard dolarů, což byl zcela promyšlený krok. Čína si totiž nemohla dovolit ekonomickou stagnaci a z ní plynoucí nezaměstnanost, která by mohla vést i k sociálním nepokojům. Pro řadu zemí se tak „čínský model“ stává přitažlivější než volná ruka trhu.

Protikrizový zásah zároveň ukázal, že centralizace politické a ekonomické moci je funkční a že je možné, aby se jedna velmoc stala největší světovou ekonomikou bez demokracie. Vládnoucí komunistická strana ovšem není v Číně tak rigidní institucí, jako tomu bylo ve většině bývalých socialistických zemí. Potvrzuje to akceptace stranického členství příslušníků střední třídy, což odráží raketový vzrůst jejího podílu na celkové čínské populaci: v roce 2005 to bylo 87 milionů obyvatel, v roce 2016 to má být podle expertních odhadů již 340 milionů.

Zásadním způsobem se proměnilo i postavení Číny na mezinárodní scéně. Odvíjí se to od jejich vztahu s nejsilnější světovou mocností – Spojenými státy. Americko-čínské vztahy dnes představují nejdůležitější bilaterální vztah současnosti. Ukazují to jasně ekonomická data: Vzájemná obchodní výměna dosahuje téměř 600 miliard dolarů ročně (2014 590 miliard dolarů); USA jsou druhým největším obchodním partnerem Číny (po EU); Čína je třetím největším obchodním partnerem USA po Kanadě a EU; Čína je největším vývozcem do USA (466 miliard dolarů); Čína je největším věřitelem USA, drží dluhopisy americké vlády v hodnotě 1,2 bilionu dolarů; Čína drží své devizové rezervy v hodnotě 3,8 bilionu dolarů z 60 % (odhad) v amerických dolarech, z čehož vyplývá zájem Číny na tom, aby Spojené státy prosperovaly, resp. aby dolar držel svou hodnotu. Zároveň je v zájmu USA, aby Čína měla důvěru ve stabilitu dolaru.

Čína tudíž má i na základě své vzrůstající ekonomické síly ambici více ovlivňovat globální ekonomické dění. Je sice členem většiny mezinárodních organizací na globální nebo regionální úrovni (včetně stálého členství v Radě bezpečnosti OSN nebo uskupení nejsilnějších států světa G20 – to je ale pouze neformální a neinstitucionalizovaná platforma), nicméně její vliv v rámci současného měnového a finančního řádu, kde dominují Spojené státy a jimi plně ovládaná Světová banka, je stále malý.

Nová seskupení Nerovnováha pozice Číny ve vztahu ke Spojeným státům a ostatním západním mocnostem se zřejmě nejvíce projevuje v klíčové globální finanční instituci, Mezinárodním měnovém fondu, kde disponuje pouze 4 % hlasů, proti 17,65 % hlasů Spojených států, 6,12 % hlasům Německa a 4,51 % hlasům Francie a Velké Británie. Má také méně hlasů než země Beneluxu (4,28 %). Totéž platí i pro Asijskou rozvojovou banku, kde má v současnosti Čína podíl pouhých 5,5 %, ale Spojené státy 15,7 % a Japonsko 15,6 %. Reformu, která by měla vést ke změně hlasovacích práv, nejen v případě Číny, ale např. i Indie nebo Brazílie, ovšem odmítají Spojené státy. Americký kongres dosud blokuje implementaci rozhodnutí Mezinárodního měnového fondu z r. 2010 o navýšení hlasů pro rozvíjející se ekonomiky, včetně Číny.

I to je jeden z hlavních důvodů, proč se Čína a další dynamicky rozvíjející se země orientují na vytváření multilaterálních institucí, kde Západ již nesehrává dominantní role. První institucí tohoto typu se stala Šanghajska organizace spolupráce jako svého druhu protiváha NATO, sdružující kromě Číny a Ruska i všechny země Střední Asie (kromě Turkmenistánu). V roce 2016 bylo přijato memorandum o proceduře a závazcích Indie a Pákistánu k přijetí za členy organizace. S ohledem na celkovou rozlohu členských zemí, počet obyvatel, významnou ekonomickou a vojenskou sílu se ŠOS dnes stává významným bezpečnostním fórem Eurasie.

V roce 2009 došlo k vytvoření uskupení BRIC (Brazílie, Rusko, Indie a Čína) ze kterého se v roce 2011 po přistoupení Jižní Afriky stalo uskupení BRICS. Význam BRICS umocňuje fakt, že Čína a Rusko spolupracují s nejpočetnější demokracií na světě Indií, nejsilnějším státem Latinské Ameriky, demokratickou Brazílií a nejrozvinutějším africkým státem Jihoafrickou republikou. Hlavní osu BRICS ale nepochybně představují Čína se svojí ekonomickou mocí a Rusko, které má stále velmocenský status, odvozený z územní velikosti, nerostného bohatství a stále značné vojenské síly. Patrná je ovšem existující nevyrovnanost v jejich

ekonomické kondici. Rusko jako ekonomika „jedné plodiny“ (dvě třetiny vývozu představují energetické suroviny) dnes výrazně zaostává za dynamikou ekonomického rozvoje Číny. Ekonomická nerovnováha je ale patrná i při dalším ekonomickém srovnání: čínská ekonomika je např. dvacetkrát větší než jihoafrická a Brazílie má třikrát větší příjem na hlavu než Indie.

Podceňovat nelze ani rozdílné geopolitické zájmy, které mohou vyvolávat spory. Rusko a Indie nemusí být úplně ztotožněny s orientací Číny na politickou a ekonomickou dominanci v Eurasii, Brazílie a Indie mají ambici hrát výraznější roli v multipolárním mezinárodním systému, což se mj. odráží v jejich snaze stát se stálými členy Rady bezpečnosti OSN, nicméně se členstvím Indie ale nesouhlasí Čína. Přesto existují dva hlavní společné politické a ekonomické jmenovatele, které země BRICS sjednocují: vytváření alternativy západnímu pojetí globálního vládnutí, zosobněné v existenci neformálního seskupení nejvyspělejších západních zemí G7 (což je důležité zvláště pro Rusko, které bylo vyloučeno z tohoto uskupení, s jeho účastí ještě ve formátu G8, z důvodu jeho politiky vůči Ukrajině) a též alternativy řízení globálních financí, kde má dosud Západ, resp. Spojené státy vůdčí roli.

Promítlo se to i do vytvoření Nové rozvojové banky BRICS (New Development Bank – NDB) s iniciačním kapitálem ve výši sto miliard dolarů, o čemž bylo rozhodnuto na šestém summitu BRICS v roce 2014 v brazilské Fortaleze. Na tomtéž summitu bylo rozhodnuto o spuštění tzv. Contingent Reserve Arrangement (CRA) ve výši taktéž sto miliard dolarů prostřednictvím kterého má být omezena závislost na Mezinárodním měnovém fondu a dolaru jako světové rezervní měně č. 1.

Zajímavé je, že i přes rozdílnost ekonomické síly jednotlivých členů má být jejich vliv v bance rovnoprávně zastoupen rotací funkce prezidenta banky (prvního bude nominovat Indie), vedením rady guvernérů bude pověřeno Rusko, správní rady Brazílie a Jižní Afrika bude mít na svém území regionální pobočku. Existence banky tedy může být testem, nakolik jsou země BRICS schopny konsenzu a dohody v situaci, kdy mají „společného protivníka“, ale jejich politické a ekonomické zájmy se až tak úplně nepřekrývají.

Revize světového systému Čína se ovšem rozhodla i pro vlastní demonstraci své schopnosti revidovat stávající globální ekonomický řád prostřednictvím vytvoření Asijské infrastrukturní a investiční banky (AIIB) pod jejím vedením. Motivem tohoto kroku je v první řadě nespokojenost Číny s výše zmíněnou malou rolí v rámci Světové banky a Mezinárodního měnového fondu, které dosud nezohlednily růst její ekonomické moci a demonstrací schopnosti reformovat světový finanční systém podle pravidel určených Čínou. Ta si takový krok může dovolit i díky obrovským dolarovým rezervám, které má k dispozici. Kapitál banky dosáhne 100 miliard dolarů a Čína se stane jejím největším akcionářem s podílem 30,34 % a s 26,6 % hlasovacích práv. Druhým největším akcionářem bude Indie, následovaná Ruskem, Německem a Jižní Koreou.

Založením banky Čína zároveň potvrzuje svoji schopnost „globálního finančníka a investora“: dosud poskytla finanční pomoc a infrastrukturní investice v Africe (5 miliard dolarů), v Latinské Americe (35 miliard dolarů), ve střední a východní Evropě (10 miliard dolarů), ve Venezuele (20 miliard dolarů) a v Pákistánu (46 miliard dolarů). Plánuje se i vznik středoasijského fondu pro financování výstavby železnic, silnic, ropovodů a plynovodů ve výši 16,3 miliardy dolarů. K tomu je možné ještě dodat, že od roku 2010 Čína poskytla více rozvojových půjček než Světová banka.

Vznik banky má ovšem ještě širší geopolitické a geoeconomické souvislosti. Na obzoru je vznik dvou velkých zón volného obchodu: mezi Evropou a Spojenými státy (Transatlantické obchodní a investiční partnerství/ Transatlantic Trade and Investment Partnership, TTIP) a mezi dvanácti zeměmi APEC, včetně Spojených států a Japonska (Transpacifické partnerství/ Trans-Pacific Partnership, TPP). Čína, stejně jako ostatní členové BRICS, není ale součástí obou bloků a především TPP vnímá jako pokus Spojených států o její ekonomickou, obchodní a diplomatickou izolaci.

To má ale svoje zjevné limity. I přes razantní vyjádření amerického ministra financí Jacka Lewa o tom, že vytvoření AIIB znamená ohrožení kredibility a vlivu Spojených států, do ní jako zakladatelé vstoupilo čtrnáct členských zemí EU (včetně největších unijních ekonomik Francie, Itálie, Německa a Velké Británie). Jejich rozhodnutí ovšem znamená i to, že ani uvnitř EU samotné neexistovala koordinace v této důležité otázce. Podobně jako evropské země také postupovali klíčoví američtí spojenci v regionu Asie a Pacifiku Austrálie (4. nejvýznamnější ekonomika asijsko-pacifického regionu a 6. největší země světa) a Jižní Korea, se kterými navíc podepsala Čína smlouvy o volném obchodu. Čína tak dále upevňuje svůj vliv v asijskopacifickém regionu na úkor Spojených států, což může zkomplikovat vytvoření TPP.

Končící nadvláda Západu Vznik AIIB též dokládá čínskou schopnost vytvořit novou multilaterální instituci, jež bude akceptovaná v globálním měřítku (zakládajícími členy banky se stalo 58 zemí ze všech kontinentů), přičemž se jedná jak o nové mocnosti, dynamicky se rozvíjející a rozvojové země, tak i země z euroatlantického okruhu, a to i navzdory odporu Spojených států. S takovou institucí „v zádech“ ale bude paralelně usilovat i o reformy stávajících multilaterálních struktur vedených Západem.

Signalizuje to dva podstatné trendy: další potvrzení končící geopolitické a geoeconomické nadvlády Západu, jakkoliv to ještě může být dlouhodobější proces. V každém případě Čína dokázala v případě AIIB svoji schopnost získat na svou stranu široké spektrum politicky a ekonomicky rozdílných zemí a zároveň nejen názorově rozdělit Západ, ale svým způsobem diskreditovat a politicky izolovat i svého hlavního oponenta – Spojené státy. To představuje poměrně zásadní událost v globální mocenské politice a potvrzuje, že Čína začíná disponovat účinnými nástroji k revizi stávajícího multilaterálního systému. Výňatek z širší studie. Mezititulky Literární noviny.

Čína má do roku 2015 disponovat celkovou délkou železničních tratí v rozsahu 120 tisíc kilometrů, 90 tisíc je ale koncentrováno ve východních regionech, zatímco ve středních a západních regionech délka tratí nedosáhne k roku 2015 50 tisíc kilometrů. I přes akceleraci výstavby železničních rychlodrah dosahuje Čína cca 70 % hustoty oproti průměru zemí OECD a uvedený údaj je ve vnitrozemí ještě menší. Čína má téměř 70 měst s populací vyšší než 5 milionů obyvatel, 80 % z nich ale nedisponuje metrem. TPP je z čínské strany problematizován i prostřednictvím obrovského nárůstu obchodní výměny Číny s Jižní Amerikou, který za posledních patnáct let vzrostl 22násobně (!). Nikoliv náhodou proto čínský premiér Li Kche-čchiang při své návštěvě Chile přesvědčoval chilskou vládu, aby se méně soustřeďovala na spolupráci se Spojenými státy v rámci TPP a spíše se orientovala na Čínu a její ambice vytváření zóny volného obchodu v rámci APEC.

Foto autor| foto: archiv

Foto autor| foto: archiv

Foto autor| foto: archiv

Foto popis| PhDr. Miloš Balabán, Ph. D., vedoucí Střediska bezpečnostní politiky Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a výkonný tajemník Česko-čínského centra UK

Foto popis| Bank of China, místo, kde se rozvíjí strategie prosazení čínského jüanu mezi světové rezervní měny.

Foto popis| Čínské chytré telefony jsou nacpané funkcemi, které bychom hledali ve vyšší třídě. foto: huawei

Foto popis| Výrobci čínských robotů, jako je Rapoo Technology, jsou hojně soustředěni v Sen-ženu u Šanghaje.

Foto popis| Mezinárodní postavení Číny ilustruje snímek, který oblétl svět – britská královna Ažběta II. veze čínského prezidenta Si Ťinpinga ve svém zlatém kočáře.

Výzvy pro Evropu a Česko

29.9.2016 Dossier str. 18 Konference
(zf)

Praha má nové univerzitní Česko-čínské centrum a jeho první představení veřejnosti dopadlo velmi dobře. Ukázalo, že Univerzita Karlova má řadu vynikajících odborníků i autoritu intelektuálního zázemí pro strategické rozhodování.

Oním prvním představením byla konference o Pásu (kolem) a Stezce (nové Hedvábné) vnímané i jako generátor čínských investic do střední a východní Evropy. Debata o výzvách, příležitostech a prioritách,

kteřé to přináší pro Čínu, Evropu a Česko, proběhla v minulých dnech v malostranském Profesním domě, v budově, kde sídlí i matematickofyzikální fakulta Univerzity Karlovy. Bylo to zajímavé, objevné, se spoustou nových podnětů.

Dolehla tam i ozvěna našich vládních sporů. Zejména, zda se máme stát členy Asijské infrastrukturní banky, která obchází Američany kontrolované brettonwoodské instituce, a přitom – název klame – má neméně globální ambice jako Světová banka. Ze sousedů už je tam Polsko, Rakousko a Německo, to dokonce s jedním z největších kapitálových podílů. České finance jsou proti (drahé), průmysl a obchod je pro (nezbytné).

Samotná organizace konference byla naprosto super česko-čínská. Výčty bývají nudné, ale tenhle není:

Spolu s pražským Česko-čínským centrem UK konferenci připravilo také pekingské Čínské centrum pro současná světová studia CWS spolu s pražskou ambasádou Čínské lidové republiky. Hlavní tíha programu ležela na Středisku bezpečnostní politiky Institutu politologických studií na Fakultě sociálních věd UK. Podporu pak poskytlo Českočínské podnikatelské fórum a pražský Institut nové hedvábné stezky. V panelech vystupovali akademici a podnikatelé spolu se zástupci ministerstev průmyslu a obchodu a zahraničí a z onoho útvaru pro vědu, který je ve vládě zastoupen místopředsedou. Z čínské strany tu byli diplomaté včetně rady z úřadu zástupce ČLR u EU.

Jak vidno, výzvy a příležitosti byly zaznamenány, kolem tématu je docela nabitó.

Co jsme se dozvěděli? Kdo čeká, že nějaká Stezka povede taky Prahou, tak zatím ne, nebo ano i ne. Je to spíš symbol, který se vrací k původnímu konceptu. Historická Hedvábná stezka byla propojením řetězce existujících lokálních a regionálních cest v prostoru mezi Dálným východem a Evropou, které byly jen různým úsilím, včetně toho diplomatického, soustavně zprůchodňovány. Koncept Nové Hedvábné stezky není o moc jiný. Existují plány s projekty železnic, co možná rychlostních, i námořních cest, vše dost daleko severně i jižně od naší vlasti. Avšak infrastruktura má vytvořit hlavně kostru pro rozsáhlé spolupracující území.

Tomu odpovídá ohlas této iniciativy, jejíž konkrétnější cíle lze nalézt na webu pražského velvyslanectví ČLR v češtině pod titulkem Vize a akce. Do dnešní doby bylo uzavřeno více než 3000 dohod mezi Čínou a ostatními zeměmi a vzniklo 46 zón spolupráce a mnoho společných projektů, informoval na konferenci náměstek ředitele Čínského centra současných světových studií Ťin Sin.

Ostatně jen za březnové návštěvy čínského prezidenta Si Ťin-pchinga bylo s Českem podepsáno čtyřicet dohod. Čína se snaží vytvořit z EU svého důležitého strategického partnera, uvedl Ťin Sin dále, ale jak ihned doplnil, státy střední a východní Evropy jsou velice důležitými členy této iniciativy a měly by z ní profitovat. Nejen tedy Německo, Itálie, nebo Británie.

Zóna EU – Čína?

Zmíněné strategické partnerství s EU může zajít velmi daleko. Explicitně o tom mluvil čínský prezident Si Ťin-pching na jaře 2014, když navrhl jednání o vytvoření zóny volného obchodu mezi Čínou a EU. Zatímco v Bruselu a Pekingu pak proběhlo pár otůkávacích oficiálních rozhovorů, velice rychle vznikla nevládní studie s názvem Zítřejší Hedvábná stezka (Tomorrow's Silk Road – Assessing an EU-China Free Trade Agreement), kterou zpracovalo bruselské nezávislé Centrum pro studia evropských politik CEPS z podnětu Světového obchodního institutu WTI. Smysl takového projektu podložilo pěti klíčovými argumenty: větší ekonomický potenciál, zpřístupnění tržních výhod, práce s megaregiony, vazba mezi čínskými reformami a zahraniční konkurencí a strategické a geopolitické výhody.

Evropa (očima akademiků) si tedy věří, že na hlubším propojení s Čínou vydělá ekonomicky i geopoliticky. Ale rozumné je také zvážit, zda v tom není pro Evropu hrozba. Jestli například nepřijdeme o práci.

Podle jedné z tabulek uvedené studie, opřené o rozsáhlé statistické přehledy, by to skutečně přineslo nepatrný pokles pracovních míst, ale na obou stranách, a v Číně větší než v EU. Ale držím se logiky čísel, a tak vidím, že EU dopadne lépe než Čína v celém spektru od vysoce po nízko kvalifikované pracovníky. Česko pak dopadne lépe než EU u středně a nízko kvalifikovaných. S vyšší kvalifikací vyjdeme nastejno, tvrdí výzkumníci.

Když si pokles míst přeložíme jako růst produktivity a uvolněnou práci dokážeme uplatnit jinde, má to smysl.

Zájem je, znalost ne Akademici mohou Evropě radit, ale nemluví za ni. Náměstek Ťin Sin si na konferenci stěžoval, že Evropa sice vyjádřila k iniciativě Stezky podporu a zájem, ale neprojevuje přílišnou znalost čínských poměrů. Vidí i širší problém. I když do ČR už přijelo víc než 300 tisíc turistů, ani Číňané nemají znalosti o českém prostředí. Vzájemnou znalost prostě nelze obejít, ať už proto, abychom mohli využít dobrého vztahu, tak proto, aby někdo nenaletěl.

Potřebou porozumění poměrům na té či druhé straně se zabývá řada institucí. O těch akademických, jako je univerzitní centrum, píšeme jinde. Soustředme se teď na ty kolem podnikatelského světa. Některé jsou obecnější orientace, jako třeba pražský Institut nové hedvábné stezky, který založil bývalý ministr zahraniční Jan Kohout. Věnuje se vyhledávání příležitostí a analýze podmínek, podobně jako bruselský institut zmíněný výše. Sám Kohout je vedle toho místopředsedou představenstva Česko-čínské smíšené obchodní a průmyslové komory.

Diplomat Kohout patří k tradičním zájemcům o čínské téma, další takovou osobností je Jaroslav Tvrdík, někdejší ministr obrany. Oba jeden čas spolupracovali, pak se jejich cesty rozešly. Jaroslav Tvrdík nyní vede Smíšenou česko-čínskou komoru vzájemné spolupráce, jejíž práce je detailně prezentována na jiném místě tohoto dossieru.

A je tu také Česko-čínská obchodní komora s tradicí od poválečného Československa, která se věnuje právní pomoci, clům, povolením a podobným otázkám.

O orientaci Česko-čínské smíšené obchodní a průmyslové komory jsem mluvil s dalším místopředsedou Lubomírem Ledlem ze Strany demokratického socialismu úzce spolupracující s KSČM. Říká, že mají členy i představenstvo „napříč spektrem“, ale zmínka o KSČM otevírá některé dveře a umožnila třeba pracovní kontakt s Čínským centrem mezinárodní ekonomické spolupráce, v jistém smyslu střežovým čínským orgánem v tomto směru.

Z Ledlova výkladu jsem pochopil, že vedle běžných úkolů, jako je sledování předpisů, ověřování kvalit partnerů a podobných věcí, bez kterých se v cizím prostředí podnikat nedá, také tato komora považuje za klíč k

úspěchu obecné šíření osvěty mezi veřejností. Mají úžasně košatý web, kde jsou rozepsána všechna témata pro detailní výklad. Plní se postupně, něco už nabírá encyklopedické rysy, další hesla jsou prázdná.

Setba pro budoucnost Z čínských společností světa elektroniky je u nás nejznámější Huawei se svými chytrými telefony. Prosazují se na trhu tím, jak koncentrují nové a nové funkce a užité vlastnosti do přístrojů, které nepatří k těm nejdražším, a útočí tak na konkurenci zdola. Méně viditelná je spolupráce při budování a obsluze rychlých sítí nebo řešení pro finanční a bankovní sektor, kterým se věnuje Huawei Technologies (Czech) s.r.o. Ředitelka jejich PR Helen Wang vystupovala na konferenci v prvním panelu, který měl za téma posilování spolupráce mezi Čínou a Evropou.

Samotná konference vznikla i jejím přispěním, ale aktuální je také další forma příspěvku Huawei k velice intenzivnímu poznávání čínského technologického prostředí. Krátce po konferenci měla vyrazit do Pekingu a Šen-čenu první skupina deseti českých studentů počítačových a informačních technologií z pražské ČVUT, ostravské VŠB, brněnského VUT a Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích. První týden stráví v Pekingu, kde je čeká kulturní program a základní seznamování s jazykem, pak se přesouvají do centrály Huawei v Šen-čenu. Tam mají připraven detailní výklad o nastupujících technologiích a návštěvu laboratoří špičkového firemního výzkumu.

Vybírají se ti nejnadanější a nejzapálenější. Napíší něco zajímavého z oboru v angličtině, a pak se ještě pokusí oslovit porotu vlastním videoklipem. Program Huawei se jmenuje Setba pro budoucnost (Seeds for the Future) a byl už rozšířen prakticky do celého světa. Česko stálo dlouho stranou, ale není třeba vysvětlovat, proč. Po prezidentu Miloši Zemanovi pomáhal prolomit ledy i premiér Bohuslav Sobotka, když do své čínské cesty zařadil Šanghaiské výzkumné centrum této společnosti, a také téma její spolupráce s českými univerzitami. Jako první s tím začaly ČVUT a VŠB - Technická univerzita Ostrava.

Program Seeds for the Future už zahrnuje 170 zemí, říká Helen Wang. S Českou republikou to tedy bude letos poprvé, ale z celé Evropy odjelo v posledních pěti letech na stáž do Číny přes 500 studentů z 23 zemí.

Malí učí velké Jméno Helen pochopitelně není čínské, patří k praxi, že mimo Říši středu se používají jména, která si lidé snáze zapamatují. A neodolatelnou přitažlivost Heleny z Homérova eposu chce připomínat mnohá čínská kráska. Jedna z nich píše do Washington Post a dalších velkých médií a zabývá se proměnami kultury a společenských zvyklostí v prostředí moderních technologií. Je taky Wang, ale mezi Helen a rodové jméno vkládá H.

Helen H. Wang upozornila Ameriku na fenomén, který teď studují další. Třeba v New York Times visí od srpna video o tom „jak Čína mění váš internet“. Jmenuje se to WeChat a jedná se o aplikaci v chytrém telefonu, která umí to, co Facebook, Messenger a další sociální média dohromady, ale představuje také nástroj pro elektronické aukce a obchody a platební terminál. Všechno v jednom. Prostě neopustíte jednu aplikaci, která vám běží od rána do večera. Helen H. Wang tvrdí, že běžný uživatel – a těch je prý neuvěřitelných 700 milionů – se na to podívá desetkrát denně. Lidi to zatahuje do světa, který byl dříve mimo ně.

Profesor Michal Mejstřík z Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd UK se toho dotkl na konferenci, když řekl, že Čína se rozvíjí jinou cestou než Evropa. „Vidíme rozvoj malých podniků, které jsou provázány sofistikovanou sítí IT, a to naprosto mění dlouhodobý charakter výroby.“

Potvrdil, že to je významný jev a „v tuto chvíli se něco odehrává i na venkově“. Informoval také o „hnutí malých“, kteří jsou připraveni učit své rodiče a prarodiče práci s těmito obchodními nástroji nového typu. Je to uživatelsky vstřícné, zapojuje se tak statisíce firem, vysvětluje profesor ekonomie. „V Evropě o podpoře malých a středních podniků hodně hovoříme, ale v Číně se to odehrává.“

Srdce každého zastávce decentralizace, přesunu civilizace k udržitelnějšímu chování, kratším vzdálenostem, využívání místních zdrojů, budování soběstačných lokálních společenství, tady musí poskočit, když slyší, že tato představa už může sáhnout po něčem konkrétním a s masovou odezvou.

Sledujeme i další zásadní změny. Co znamená čínský pokles vývozu i dovozu? Už chtějí něco víc, než dovést součástky a vyvážit smontované výrobky, vysvětluje profesor ekonomie. Příkladem vyšší přidané hodnoty je prudký průnik na trh chytrých telefonů, kde se Čína zařadila hned za největšího výrobce Jižní Koreu. Jenže to už jsou jiné přístroje než dosud. Umožňují i elektronické platby, nepotřebujete kreditku nebo jinou kartu. „Tohle posouvá Čínu do jiné ligy,“ konstatuje prof. Mejstřík.

Foto autor| foto: luboš wiśniewski

Foto autor| foto: luboš wiśniewski

Foto autor| foto: zbyněk fiala

Foto autor| foto: zbyněk fiala

Foto autor| foto: luboš wiśniewski

Foto popis| Čínská velvyslankyně Ma Ke-čching s rektorem Univerzity Karlovy prof. Tomášem Zimou.

Foto popis| Český diplomat Jan Kohout a Ťin Sin, náměstek generálního ředitele Čínského centra současných světových studií

Foto popis| Helen Wang, ředitelka komunikací Huawei Technologies (Czech) (vlevo) a Zuzana Stuchlíková, ředitelka Centra asijských studií na Vysoké škole ekonomické v Praze.

Foto popis| Zmínka o KSČM otevírá některé dveře, říká Lubomír Ledl, místopředseda Česko-čínské smíšené obchodní a průmyslové komory.

Foto popis| Profesor Michal Mejstřík (vlevo), který zaujal popisem proměny čínské ekonomiky pod vlivem nejnovějších nástrojů internetu, o přestávce s bezpečnostním analytikem Janem Schneiderem.

Foto popis| Konferenci hostil někdejší dům profesních bratří jezuitů, kteří vedli zdejší gymnázium. Dnes je tu Matematickofyzikální fakulta UK.

Milí zámeční a hradní průvodci, příště vynechejte výsernice i kouřící psy

29.9.2016 ct24.cz str. 00 Názory

rklos

„Člověk neočekává, že dostane od průvodců během několika desítek minut naservírované dějiny Českých zemí v kostce ani že se stane profesionálním kunsthistorikem. Co ale, troufám si říct, očekává, je zapamatovatelný příběh zasazený do historického kontextu,“ píše ve svém blogu o prohlídkách památek Johana Kudrnová.

Hlavní zámecká sezona je u konce. Z údajů Národního památkového ústavu, jenž spravuje asi třetinu všech veřejně přístupných hradů, zámků a ostatních památek v Česku, vyplývá, že jejich návštěvnost rok od roku roste. Může za to strach z míst, která v zahraničí donedávna patřila k turistickým rájům, ale také rozšiřující se nabídka tematických prohlídek.

Památkáři letos lákali na Lucemburský rok, Hradozámeckou noc nebo již tradiční „věrnostní kartu“ Klíč k památkám. Co se ale v balíčku 5+1 památka zdarma skutečně skrývalo? Co si obyčejný Čech mohl odnést z letmých šedesáti minut, kdy jej prohlídka soukromých, znárodněných a někdy znovu privatizovaných šlechtických sídel zachrání od úmorného vedra? Liší se státní a soukromé instituce kvalitou zážitku? A kdy vymřou průvodci nutící nás hledat dvě levé nohy? Moc byste si nepočítli

Rozdíl mezi fundovaností průvodců, jejich schopností poutavě vyprávět či zvolit přiměřené tempo prohlídky značně kolísají, přesto lze tyto v podstatě drobné nedostatky lehkým mávnutím ruky opomenout. Rozpočet Národního památkového ústavu na letošní rok činí něco málo přes miliardu korun, což je při počtu spravovaných památek velmi skromné číslo.

U soukromých institucí je finanční situace obdobná. Příkladem budiž náklady vynaložené na nedávné omítnutí věže Máselnice na zámku v Novém Městě nad Metují. Za v podstatě marginální opravu zaplatili majitelé Bartoňovi Dobenínovi dva miliony korun. Krajská dotace dosáhla pouhých patnácti procent. Buďme tedy rádi, že jsou naše památky v tak dobrém stavu, v jakém jsou, a že jsou studenti za, předpokládejme, velmi mrzký peníz ochotní průvodcovat.

Zcela jiným příběhem je ovšem obsah nabízených prohlídek. Člověk neočekává, že dostane během několika desítek minut naservírované dějiny Českých zemí v kostce ani že se stane profesionálním kunsthistorikem. Co ale, troufám si říct, očekává, je zapamatovatelný příběh zasazený do historického kontextu a toho, co vidí kolem sebe. Toto skromné přání je však bohužel naplněno jen málokdy.

Jednou ze společných neřestí špatných prohlídek je uvedení do děje tzv. letem světem, kdy se od prvních majitelů k posledním dostanete během dvou minut a neodvažujete se hádat, co přesně si slečna průvodkyně pod pojmem Bílá hora představuje. Dál už jste vpuštěni do labyrintu pokojů, kde se dozvídáte, kdo je na tom a tom obraze (odkazování na osoby dvěma křestními jmény vám v orientaci příliš nepomůže), které dvě nohy jsou levé, ze kterého roku přesně je ta a ta váza, že tam to je stůl vyrobený technikou intarzie a že tohle je modrý pokoj, protože má modré tapety.

Určitě také přijde řada na knihovnu, „kde byste si moc nepočítli“, na zbrojnici, kde si jako v Bečově nad Teplou „můžete prohlédnout rozličné vojenské zbraně“ a na Marii Terezii, jejíž matka byla podle průvodkyně na státním

zámku v Bruntále pověstná tím, že „chlastala“. (Poslední jmenovaný zážitek z loňských Velikonoc byl pro autorku tohoto článku mimochodem prvním impulsem pro zapisování si podobných kuriozit. Těžko soudit, zda jej předčí vážně míněné konstatování průvodce v lobkowiczské Nelahozevsi o tom, že majitelé „nevěděli, co dělat, a proto naučili psa kouřit.“) Dobrou prohlídku lze zažít i v Bruntále

Opakované návštěvy jedněch a těch samých zámků návštěvníka utvrdí, že nejdůležitější proměnou je osoba průvodce, který výklad mnohdy bohužel přetváří v autorské dílo. Dobrou prohlídku lze zažít, věřte nevěřte, i na zámku v Bruntále, kvalita ale povážlivě kolísá i na jedné z našich nejnavštěvovanějších památek – hradu a zámku v Českém Krumlově.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Zámek Bruntál

Zdroj: www.msk.cz

Autor: Moravskoslezský kraj

Pokud tedy z uvažování o možnostech zlepšení vyřadíme v zahraničí oblíbené volné prohlídky, kde úlohu průvodce plní v interiérech rozmístěné panely, otázkou je, zda by kasteláni neměli usilovat o obstarání si kvalitního vyváženého textu, od kterého by se průvodci odchylovali jen minimálně. Jedna dobrá prohlídka totiž z mé zkušenosti vydá na tři průměrné nebo vyloženě špatné.

A jak by tedy měl onen kvalitní text vypadat? Co takhle vypustit zběžný popis interiérových doplňků, rádoby vtipné poznámky o výsernicích a historky s bulvárním, z historického hlediska zcela nepodstatným obsahem? V centru pozornosti návštěvníka by, jak již bylo řečeno, měl stát jeden výrazný příběh, který je s místem a jeho bývalými obyvateli spjat. Počet osob, o kterých průvodce referuje, by měl být omezen.

Adeptem na zážitek roku je v tomto ohledu třeba východočeský hospital Kuks vystavěný excentrickým hrabětem Šporkem. Autentický zážitek je pro návštěvníky připraven také na nevelkém středoečeském zámku ve Veltrusích. Prohlídková trasa Aristokracie: začátek konce od letoška mapuje život Caryho a Livie Chotkových v první polovině 20. století. „Když Bedřichovi umřela žena, hodně ho to vzalo“

S typicky nevyužitým potenciálem se naopak setkáváme v Ratibořicích – na místě setkávání největších státníků 19. století, včetně knížete Metternicha nebo ruského cara Alexandra I., jste nuceni hádat, kolik bylo Kateřině Zaháňské let, když vznikl ten a ten obraz, kolik postav je na obraze vedlejším a kde sedávala „babička s dětmi“. Vše opět zakončují familiérní fráze typu „když Bedřichovi umřela žena, hodně ho to vzalo“. Jestli toto není ohlupování národa, tak co potom?

Ovšemže kasteláni musí při přípravě prohlídky myslet na všechny věkové kategorie a do vážného výkladu zapojit i odlehčující prvky, jistě to však lze udělat méně lacině. Po inspiraci se lze rozhlédnout v zahraničí i doma. Jak správně popularizovat historii, ukazuje například v knize Danubia – osobní pohled na dějiny habsburské Evropy Simon Winder (Universum, 2015). „Pro miliony Evropanů jsou jazyk, kterým mluví, víra, kterou praktikují, vzhled jejich měst a hranice jejich zemí znepokojivě svázané s haštežením, vrtochy a rozmařilostmi Habsburků, jejichž jména byla již zapomenuta.“ Britský autor čtenáři nenásilnou formou pomáhá zorientovat se v nepřehledných dynastických svazcích i historických událostech, jež měly pro dané teritorium mnohasetleté důsledky. Nevyhýbá se ani kuriozitám a skandálům, nikdy je však nezmiňuje bezúčelně. To vše lze udělat i v malém měřítku – na našich hradech a zámcích.

V českém prostředí v tomto ohledu vyčnívá například internetový pořad Streamu Národ sobě, kterým provází historik Jiří Rak. Ačkoliv tam významnou roli hraje charisma „průvodce“, zdá se nemožné, aby se zámecké hodinové prohlídky nemohly po vzoru Rakových pětiminutovek zároveň dostat k meritu věci, poučit návštěvníky a nakonec je i pobavit.

Víte, že Schwarzenbergové jsou spřízněni s Lucemburky? Ano, takže jsme mohli mít za prezidenta potomka Karla IV. A víte, že je Lex Schwarzenberg jediným zákonem vztahujícím se na konkrétní jedince? Ne? A

nedozvěděli jste se to ani na prohlídkách schwarzenberských zámků? Tak snad se jednou dočkáme. Za letošek mám ke Krumlovu poznamenáno, že tam mají jednu krásnou lenošku, kde si mohl Josef Jan „schrupnout“. Fotku ale nemám, průvodce se v potmělé místnosti neobtěžoval rozsvítit.

Profil

Johana Kudrnová

Johana Kudrnová studuje Západoevropská studia na Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Absolvovala studijní pobyt ve Spojených státech na Le Moyne College. Zimní semestr 2015 strávila pracovní stáží spojenou s výzkumnou činností v Oxfordu ve Spojeném království. Dlouhodobě se věnuje problematice britské monarchie a britské domácí politiky.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/nazory/1922804-mili-zamecti-a-hradni-pruvodci-priste-vynechejte-vyse-nerice-i-kourici-psy>

Při predikcích pozor na sentiment

30.9.2016 kurzy.cz str. 00 Investice

Předvídání budoucnosti není jen věda nebo řemeslo, ale částečně i umění. Neplatí jednoduchá úměra, že čím více peněz nasypeme do výzkumu (či výzkumníkům), tím lepší dostaneme výsledky.

Předvídání budoucnosti není jen věda nebo řemeslo, ale částečně i umění. Neplatí jednoduchá úměra, že čím více peněz nasypeme do výzkumu (či výzkumníkům), tím lepší dostaneme výsledky. Respektované výzkumy ukazují, že disponování a metodicky správně postupující jedinci mohou dlouhodobě překonávat kvalitu předpovědí renomovaných institucí. Přidanou hodnoty při tvorbě některých odhadů můžeme získat i tak, že šikovně posbíráme a následně agregujeme očekávání mnoha účastníků komplexního procesu, jehož výsledek odhadujeme. Vysvětlit to můžeme tak, že každý jednotlivý subjekt lépe než ostatní vnímá či zná jednu část celkového obrazu, který se v čase postupně skládá, a jehož výsledná podoba nás zajímá...

Názory zainteresovaných subjektů na budoucnost se běžně zjišťují pomocí statistických šetření. Jako příklad nám může posloužit průzkum spotřebitelské důvěry. Z níže uvedeného grafu porovnání spotřebitelské důvěry v pěti vybraných zemích vyplývá, že v červnu t.r. hleděli do budoucnosti s největší důvěrou spotřebitelé v Česku, následovaní Němci, průměrem eurozóny, Portugalskem a Ruskem. Uvedené pořadí je intuitivně přijatelné a relativně snadno objasnitelné. (O stupeň náročnější by už bylo vysvětlit, proč bylo v červnu 2016 Česko jedinou zemí z uvedené pětky, kde počet optimistů převyšoval počet pesimistů, případně proč v Česku došlo mezi létem 2012 a létem 2016 k druhému nejmasivnějšímu nárůstu spotřebitelské důvěry.)

Může se pro nás index spotřebitelské důvěry stát indikátorem, (nebo, chcete-li, předstihovým ukazatelem) např. pro objem maloobchodního prodeje? Kdo by intuitivně očekával, že porovnání vývoje časových řad potvrzuje závislost prodeje na důvěře (čím vyšší je nyní důvěra, tím vyšší budou prodeje v následujících měsících), byl by zklamán. Statistická analýza nesignalizuje významnou závislost obou veličin.

Podívejme se pro zajímavost i na další sentimentní ukazatel, důvěru českých průmyslníků. Mohla by se stát vhodným předstihovým ukazatelem pro (později zjišťovaný) ukazatel průmyslové produkce? Bohužel, ani v tomto případě provedené výpočty nenaznačují, že by nám sentiment při předvídání budoucnosti mohl výrazně pomoci. Z provedené analýzy nám vyšlo, že spíše než by produkce závisela na minulém náladě, závisí nálada na minulou produkci (ani v tomto případě se ovšem nejedná o výsledek statisticky významný).

Z trochu jiného soudku než dvě předchozí predikce je profesionální odhad přímo té hodnoty, která nás skutečně zajímá (tzn., již se nepokoušíme odhadnout výsledek nějakého jevu s pomocí známého výsledku jevu jiného). Na paškál si vezmeme míru přesnosti odhadu meziroční spotřebitelské inflace v horizontu 12 měsíců,

zformulovaného experty finančního sektoru. Podobnost skutečné s predikovanou inflací je vyšší než byl shoda sentimentního ukazatele s reálným ukazatelem v předchozích dvou případech, ani tentokrát ovšem není výsledek omračující: průměrná velikost chyby odhadu dosahuje bezmála 70 % průměrné hodnoty inflace. Taková predikce je podobně „hodnotná“, jako kdybychom na dotaz, jaká bude průměrná teplota v ČR v červenci 2017, dostali odpověď, že se bude pohybovat někde mezi 5 a 29 stupni Celsia.

Martin Kupka

Pozice: hlavní ekonom ČSOB

Martin Kupka je od roku 2002 ředitelem investičního výzkumu a hlavním ekonomem ČSOB. Vystudoval obor ekonomicko-matematické výpočty na pražské VŠE, postgraduální studium absolvoval na PgÚ ČSAV v Praze a GIIIS v Ženevě. V první polovině 90. let přednášel makroekonomii na Fakultě sociálních věd UK, byl ekonomickým poradcem ministra na MHPR ČR a působil jako makroekonomický analytik pro středoevropský region v NRI ve Vídni. Od roku 1995 do roku 2002 pracoval Martin Kupka jako vedoucí ekonomického výzkumu ve skupině Patria Finance, s výjimkou období 1999-2001, kdy řídil strategii a výzkum v pražské Raiffeisenbank.

Témata: přijetí eura, ekonomická transformace, hospodářská politika ČR a EU.

URL| <http://www.kurzy.cz/zpravy/408419-pri-predikcich-pozor-na-sentiment/>

Autobus je passé, studenti chtějí sdílet auta

30.9.2016 Mladá fronta DNES str. 04 Z domova

Ivana Karásková

80 procent vysokoškoláků nevládní automobil, přesto ho považují za ideální typ dopravy.

PRAHA Vysokoškoláci, kteří s počátkem zimního semestru opět vyrážejí z trvalého bydliště do školy, změnili své dopravní zvyklosti. Zatímco ještě před čtvrtstoletím cestovali ponejvíce vlakem nebo autobusem, nyní stále více studentů preferuje automobil. A nemusí být ani nutně jejich. Jak ukázal průzkum časopisu a webového portálu Student mezi více než dvoutisícovkou mladých lidí, přes 80 procent vysokoškoláků auto nevládní. Přesto pro ně představuje ideální dopravní prostředek a stále častěji využívají formu spolujízdy. Během cesty si rádi povídají s řidičem a dalšími spolucestujícími.

V očích mladých lidí spolujízda významně šetří čas, je rychlá, snadná a pohodlná. Oceňují také nízké náklady. Některé mileniány, jak se označuje generace narozená mezi léta 1980 až 1995, navíc spolujízda vyloženě baví, protože při ní poznají nové lidi.

O posunech v hodnotové orientaci mileniánů svědčí i reprezentativní výzkum společnosti Median, kterého se ročně účastní na 15 tisíc lidí.

Tito mladí lidé už tolik nežijí prací, což však neznamená, že jsou líní. Jen nepojímají kariéru jako ultramaraton a plánují si v ní delší oddechové pauzy – hlavně na cestování. Dále upřednostňují flexibilitu a dostatek volna.

Vzdalují se tím hodnotové orientaci starších lidí, pro které je velmi důležité být prospěšný a prožít klidný život v míru.

Podle sociologa Medianu Daniela Prokopa však mladí mohou k tradičním hodnotám dorůst, například proto, že už dosáhli svých osobních cílů, nebo se naopak smíří s jejich nedosažitelností. Ale preference se v životě mění i v reakci na podmínky. „Například k opětovnému příklonu k materialistickým hodnotám došlo v době ekonomické krize, a to jak v České republice, tak ve světě. A ta méně vzdělaná skupina českých mileniánů v této nejistotě setrvává i dnes,“ vysvětluje sociolog Prokop.

Žebříček hodnot se podle něj u mladé generace značně liší právě podle vzdělání. Lidé bez maturity mnohem více akcentují ekonomické hodnoty, protože se jim jich nedostává.

Potřeba vlastnit oslabuje

U vysokoškoláků ještě v 90. letech převládala potřeba majetek vlastnit, ti dnešní však majetek raději sdílejí. Týká se to bytů či pokojů nebo už zmíněných aut, která si mohou půjčit či přisednout na volná nabízená místa díky spolujízdě.

Oblibu spolujízdy potvrzuje i zářijový průzkum mezi patnácti stovkami mileniány společnosti BlaBlaCar, která od letošního roku spojuje řidiče s volnými místy v autě s cestujícími na stejné trase.

„Platforma vytváří bezpečné a důvěryhodné prostředí, ve kterém mají členové vlastní profily s historií a vzájemným hodnocením. Mohou dokonce uvést, jak komunikativní během jízdy jsou, od „bla“ až po „blaBlaBla“. Odtud pochází i náš název,“ podotýká Pavel Prouza z této společnosti.

Auto jako prioritu při cestování do školy i na dovolenou uvedlo 57 procent dotázaných, na druhém místě skončil vlak s 41 procenty. Zcela propadl autobus, který by při více než 200kilometrových cestách upřednostnila pouhá dvě procenta respondentů. Při výběru dopravního prostředku je pro studenty nejdůležitější kombinace ceny a rychlosti, pro kterou se vyslovilo 45 procent dotázaných. Kombinaci ceny a pohodlí upřednostnilo 24 procent dotázaných.

Sdílení, nejen skrze spolujízdu, ale například i sdílení aut, je dnes mezi mladými trendem. Přes mobilní aplikaci se jednoduše mohou domluvit s řidičem automobilu, spolujízda je nadto cenově dostupná a sociálně zajímavá. „S neznámým spolucestujícím v autobuse či ve vlaku si zpravidla nepopovídáme. V autě, kde je kontakt intimnější, je rozhovor jaksi společensky očekáván,“ komentuje to sociolog z Fakulty sociálních věd Karlovy univerzity Petr Soukup.

Graf

Co je pro vás důležité, když si vybíráte dopravní prostředek?

Kombinace ceny a rychlosti.....	45
Kombinace ceny a pohodlí	24
Cena	13
Rychlost.....	7
Pohodlí	5
Ostatní	5
Dopad na životní prostředí	1
Pozn.: údaje v %	

Proč jste naposledy využil spolujízdu?

Kvůli nižším nákladům na cestování ...	42
Je to rychlé a pohodlné	41
Nemám jinou možnost.....	5
Baví mě to	4
Chci poznat nové lidi	3
Ostatní	3
Chci pomoci životnímu prostředí	2
Pramen: MD ČR; BlaBlaCar	

Čím byste nejradyji jezdili? (v %)

Vlak 41
Autobus 2
Auto 57

„S neznámým spolucestujícím v autobuse či ve vlaku si zpravidla nepopovídáme. V autě je rozhovor jaksi společensky očekáván.“ Petr Soukup sociolog

O autorovi| Ivana Karásková, reportérka MF DNES
Foto popis|